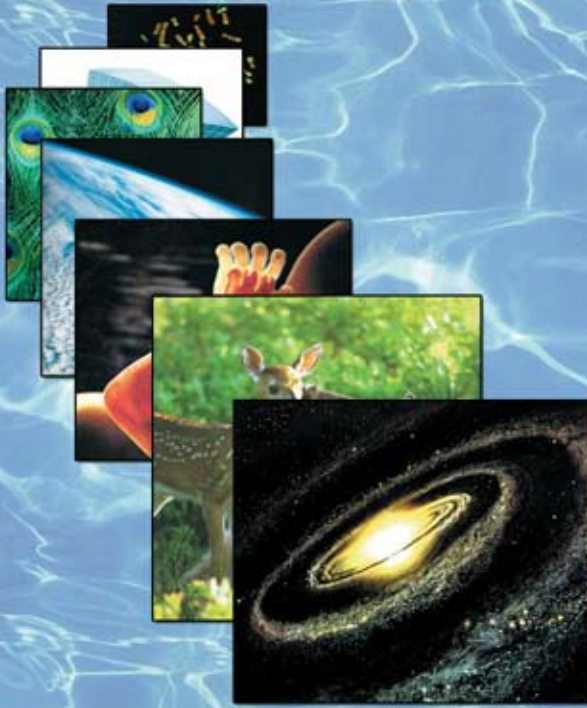


رسول  
الله  
ﷺ



# KURAN BİLİME YOL GÖSTERİR

HARUN YAHYA (ADNAN OKTAR)

Bilim, Kuran'ın bildirdiği gerçeklere göre yönlendirildiği takdirde çok hızlı ilerler ve insanlığa çok daha büyük hizmetler verebilir...

Allah Kuran'da insanları, göklerin, yerin, dağların, yıldızların, bitkilerin, tohumların, hayvanların, gece ile gündüzün meydana gelişinin, insanın kendi doğumunun, yağmurun ve yaratılmış daha birçok varlığın üzerinde düşünmeye ve bu varlıkları incelemeye çağırılmaktadır. Bunları inceleyen insan ise tüm varlıklarda Allah'ın yaratış sanatını görecektir, böylece kendisini ve tüm evreni yoktan yaratan Rabbimizi tanıyabilecektir.

Evreni ve içindeki tüm varlıkları incelemenin ve Allah'ın yaratış sanatını keşfederek insanlığa açıklamanın yolu ise "bilim"dir. Dolayısıyla din, bilimi Allah'ın yaratışındaki detaylara ulaşmada bir yol olarak benimser ve bu nedenle bilimi teşvik eder. Din, bilimsel araştırmaları teşvik ettiği gibi, dinin bildirdiği gerçeklere göre yönlendirilen bilimsel araştırmalar da çok hızlı ve kesin sonuçlar getirir. Çünkü din, evrenin ve canlılığın nasıl var oldukları sorusuna en doğru ve en kesin cevabı veren tek kaynaktır.

İnsanların kesin olarak bilmeleri gereken bir gerçek vardır: Bilim ancak Allah'ın sonsuz kudretini, evrendeki yaratılış delillerini araştırma yönünde çalıştıkça doğru sonuçlara ulaşabilir. Ancak rotası doğru çizilirse, yani doğru yönlendirilirse bilimin gerçek amacına en kısa sürede ulaşması sağlanabilir.



**YAZAR HAKKINDA:** Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır. Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 60 ayrı dile çevrilen yaklaşık 300 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşıyacak bir vesile olacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ  
رَسُولُ  
مُحَمَّدٍ

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı  
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

1. Baskı: Nisan 2001 / 2. Baskı: Aralık 2002  
3. Baskı: Şubat 2003 / 4. Baskı: Mart 2006  
5. Baskı: Ağustos 2009

## ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi  
İbrahim Elmas İşmerkezi  
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul  
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Entegre Matbaacılık  
Sanayi Cad. No: 17 Yenibosna-İstanbul  
Tel: (0 212) 451 70 70

[www.harunyahya.org](http://www.harunyahya.org) - [www.harunyahya.net](http://www.harunyahya.net)



# KURAN BİLİME YOL GÖSTERİR

Harun Yahya  
(Adnan Oktar)



## YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imanı, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 60 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonez-

ya'ya,

Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhi-velhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunular da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

# Okuyucuya

● Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorisinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yarattığı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorisinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

● Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

● Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

● Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

● Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

● Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu şahit olacaktır.

● Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.



# İçindekiler

Giriş 8

## Birinci Kitap

Din Bilimi Teşvik Eder 12

Din Bilimin Doğru Yönlendirilmesini Sağlar 20

Din ile Bilim Daima Uyum İçindedir 68

Kuran Mucizeleri 84

## İkinci Kitap

İman Eden Bilim Adamları 118

Sonuç 182

## GİRİŞ



İnsanlar Kuran'da göklerin, yerin, dağların, yıldızların, bitkilerin, tohumların, hayvanların, gece ile gündüzün meydana gelişinin, kendi doğumunun, yağmurun ve yaratılmış daha birçok varlığın üzerinde düşünmeye ve bu varlıkları incelemeye çağrılmaktadırlar. Bunları inceleyen insan ise tüm varlıklarda Allah'ın yaratış sanatını görecektir, böylece kendisini ve tüm evreni yoktan yaratan Rabbimiz'i tanıyabilecektir.

Evreni ve içindeki tüm varlıkları incelemenin ve Allah'ın yaratış sanatını keşfederek insanlığa açıklamanın yollarından biri ise "bilim"dir. Dolayısıyla **din, bilimi Allah'ın yaratışındaki detaylara ulaşmada bir yol olarak benimser ve bu nedenle bilimi teşvik eder.**

Din, bilimsel araştırmaları teşvik ettiği gibi, İslam dininde var olan gerçeklere göre yönlendirilen bilimsel araştırmalar da çok hızlı ve kesin sonuçlar getirir. Çünkü din, evrenin ve canlılığın nasıl var olduğu sorusuna en doğru ve en kesin cevabı vermektedir. Dolayısıyla doğru bir noktadan başlanarak yapılan araştırmalar, evrenin ve canlılığın var oluşuna ait sırları en kısa sürede, en az emek ve enerji harcarak açığa çıkaracaktır. 20. yüzyılın en büyük bilim adamlarından biri olarak kabul edilen Albert Einstein'ın da söylediği gibi "**dinsiz bilim topaldır**", yani dinin yol göstermediği bilim ilerleme gösteremez, kesin sonuçlara ulaşması çok zaman alır ve hatta çoğu zaman sonuç alınması mümkün olmaz.

Bu gerçeği göremeyen materyalist ideolojiye sahip bilim adamları tarafından yönlendirilen bilimsel çalışmaların ise, özellikle son iki yüzyıldır, insanlığa ne kadar vakit kaybettirdiği, bu yolda yapılan çalışmaların büyük bir kısmının heba olduğu ve harcanan trilyonlarca liranın nasıl boşa gittiği gözler önündedir.

İşte bu nedenle, insanların kesin olarak bilmeleri gereken bir gerçek vardır: Bilim ancak Allah'ın sonsuz kudretini, evrendeki yaratılış delillerini araştırma amacını benimser ve bu amaç doğrultusunda çalışırsa doğru sonuçlara ulaşabilir. Rotası doğru çizilirse, yani doğru yönlendirilirse bilimin gerçek amacına en kısa sürede ulaşması sağlanabilir.

## AKILLI TASARIM yani YARATILIŞ

Kitapta zaman zaman karşınıza Allah'ın yaratmasındaki mükemmelliği vurgulamak için kullandığımız "tasarım" kelimesi çıkacak. Bu kelimenin hangi maksatla kullanıldığının doğru anlaşılması çok önemli. Allah'ın tüm evrende kusursuz bir tasarım yaratmış olması, Rabbimiz'in önce plan yaptığı daha sonra yarattığı anlamına gelmez. Bilinmelidir ki, yerlerin ve göklerin Rabbi olan Allah'ın yaratmak için herhangi bir 'tasarım' yapmaya ihtiyacı yoktur. Allah'ın tasarlaması ve yaratması aynı anda olur. Allah bu tür eksikliklerden münezzehtir. Allah'ın, bir şeyin ya da bir işin olmasını dilediğinde, onun olması için yalnızca "Ol!" demesi yeterlidir. Ayetlerde şöyle buyurulmaktadır:

**Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri yalnızca: "Ol" demesidir; o da hemen oluverir. (Yasin Suresi, 82)**

**Gökleri ve yeri (bir örnek edinmeksizin) yaratandır. O, bir işin olmasına karar verirse, ona yalnızca "Ol" der, o da hemen oluverir. (Bakara Suresi, 117)**



# Birinci Kitap





## DİN BİLİMİ TEŞVİK EDER



İslam dini akıl ve vicdan dinidir. İnsan, akılı ile Allah'ın bildirdiği gerçekleri görür ve vicdanını kullanarak gördüklerinden sonuç çıkarır. Örneğin akıl ve vicdan sahibi bir insan kendisine hiçbir bilgi verilmese bile evrendeki herhangi bir varlığın özelliklerini incelediğinde bunu üstün bir Akıl, İlim ve Güç sahibinin yarattığını anlar. Veya dünyada yaşamın meydana gelebilmesi için gereken binlerce koşuldan sadece birkaçını görmesi bile, dünyanın insanların yaşayabilmeleri için özel olarak yaratılmış bir gezegen olduğunu anlaması için yeterlidir. Akıl ve vicdan sahibi bu insan, dünyanın tesadüfen oluştuğu gibi bir iddianın akıl dışı olduğunu ise kolaylıkla anlar. Kısacası aklını ve vicdanını kullanarak düşünen her insan Allah'ın varlığının delillerini tüm açıklığı ile görebilir. Allah bu insanlar hakkında bir ayette şöyle haber vermektedir:

**Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki): "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından korusun." (Al-i İmran Suresi, 191)**

Bu nedenle Allah, Kuran'da insanları çevrelerindeki yaratılış delillerini düşünmeye ve incelemeye çağırır. Tüm evrende var olan sistemleri, canlı ve cansız varlıkları inceleyen, gördükleri üzerinde düşünen ve araştıran her insan Allah'ın üstün aklını, ilmini ve sonsuz gücünü tanımaya başlayacaktır. Allah'ın insanları, üzerinde düşünmeye çağırdığı konulardan bazıları ayetlerde şöyle bildirilmektedir:

Üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Biz, onu nasıl bina ettik ve onu nasıl süsledik? Onun hiçbir çatlağı yok. Yeri de (nasıl) döşeyip-yaydık? Onda sarsılmaz dağlar bıraktık ve onda 'göz alıcı ve iç açıcı' her çiftten (nice bitkiler) bitirdik. (Bunlar,) 'İçten Allah'a yönelen' her kul için 'hikmetle bakan bir iç göz' ve bir zikirdir. Ve gökten mübarek (bereket ve rahmet yüklü) su indirdik; böylece onunla bahçeler ve biçilecek taneler bitirdik. Ve birbiri üstüne dizilmiş tomurcuk yüklü yüksek hurma ağaçları da. (Kaf Suresi, 6-10)



**D**üşünen, akıl ve vicdan sahibi her insan için evrende, üstün bir Yaratıcı olan Allah'ın varlığının delilleri açıkça görülmektedir.

O, biri diğeriyle 'tam bir uyum' (mutabakat) içinde yedi gök yaratmış olandır. Rahman (olan Allah)ın yaratmasında hiçbir 'çelişki ve uygunsuzluk' (tefavüt) göremezsin. İşte gözü(nü) çevirip-gezdire; herhangi bir çatlaklık (bozukluk ve çarpıklık) görüyor musun? (Mülk Suresi, 3)

İnsan bir baksın, hangi şeyden yaratıldı? (Tarık Suresi, 5)

Bakmıyorlar mı o deveye; nasıl yaratıldı? Göğ, nasıl yükseltildi? Dağlara; nasıl oturtulup-kuruldu? Yere; nasıl yayılıp-döşendi? (Gaşiyeye Suresi, 17-20)

Yukarıdaki ayetlerde de görüldüğü gibi Allah insanları, gökyüzü, yağmur, bitkiler, hayvanlar, doğum, coğrafi özellikler gibi konularda araştırma ve inceleme yapmaya çağırılmaktadır. Tüm bu varlıkları incelemenin ve araştırmanın yollarından ise başta da belirttiğimiz gibi bilimdir. Bilimsel araştırmalar sonucunda elde edilen bilgiler insanlara yaratılışın sırlarını, Allah'ın sonsuz ilmini, aklını ve gücünü tanıtır. Ve tarih boyunca in-

**O, göklerin ve yerin  
yaratıcısıdır...  
(Şura Suresi, 11)**





sanlığa büyük hizmetler veren bilim adamlarının önemli bir bölümünün Allah'a inanan dindar kimseler olmasının nedeni de budur; **bilimin Allah'ın kudretini takdir edebilmenin bir yolu olması...**

## **Allah İnanıcı Bilim Adamlarına Büyük Bir Őevk ve Heyecan Kazandırır**

Yukarıda da söz ettiğimiz gibi din, bilimi teşvik eder ve bilimle uğraşan akıl ve vicdan sahibi insanlar Allah'ın varlığının delillerine çok yakından şahit oldukları için, aynı zamanda güçlü bir imana da sahip olurlar. Çünkü bu insanlar yaptıkları her incelemede, her yeni buluşta Allah'ın yarattığı mükemmel bir sistem, kusursuz bir detay ile karşılaşır.

Örneğin, gözler üzerinde inceleme yapan bir bilim adamı, yalnızca insan gözündeki kompleks sistemi gördüğünde bile bunun asla tesadüflerle, aşamalı olarak meydana gelemeyeceğini anlar. Biraz daha incelediğinde, gözün oluşumundaki her detayın mucizevi bir yaratılışı olduğuna şahit olur. Gözün birbiriyle tam bir uyum içinde çalışan onlarca ayrı parçadan oluştuğunu görür ve onu yaratmış olan Allah'a olan hayranlığı kat kat artar.

Aynı şekilde evreni inceleyen bir bilim adamı, kendini bir anda binlerce mucizevi dengeyle karşı karşıya bulur. Sınırlarını belirlemenin mümkün olmadığı uçsuz bucaksız uzayda yer alan milyarlarca galaksi ve bu galaksilerdeki milyarlarca yıldızın büyük bir uyum içinde varlıklarını sürdürebilmesi ona büyük bir araştırma Şevki verir.



Bunlardan dolayı, iman sahibi bir insan bilimsel araştırmalar yapmak ve evrenin sırlarını öğrenmek konusunda, son derece istekli ve kararlı olur. Çağımızın en büyük dehası olarak kabul edilen Albert Einstein bir yazısında iman eden bilim adamlarının dinden aldıkları bu ateşleyici gücü şöyle dile getirmiştir:

*"Evrenle ilgili dini duygunun bilimsel araştırmaların en güçlü ve en soylu*

nedeni olduğu kanaatindeyim. Şüphesiz ki bu duyguyu, bilimsel zihniyeti ile ilk kuranlar en kuvvetli sezmişlerdi. Evrenin yapısını, bilimsel ve akılcı bir şekilde anlamak, insana en derin iman duygusu verir. Yıllarca mesai sonunda kavradıkları evren anlayışı, Kepler ve Newton'a böyle derin duygular vermiştir.

Bilimsel araştırmaların yalnız pratik alanında kalanlar, bu konuda her zaman her yerde yanlış açıklamalara düşmüşlerdir. Ancak hayatlarını tamamen bilimsel araştırmalara vermiş olanlarıdır ki, bu sezgi ve ilham, kalplerine dolar ve ancak bu çapta adamlardır ki, binbir güçlüğü rağmen bu aramalarına devam ederler. Onlar **bu kuvveti din duygusundan alırlar**. Bir çağdaşımız pek doğru olarak şöyle demiştir: Bizim materyalist çağımızda en derin din duygusunu, pozitif bilim yolunun ilk arayıcıları sezmişlerdir."<sup>1</sup>

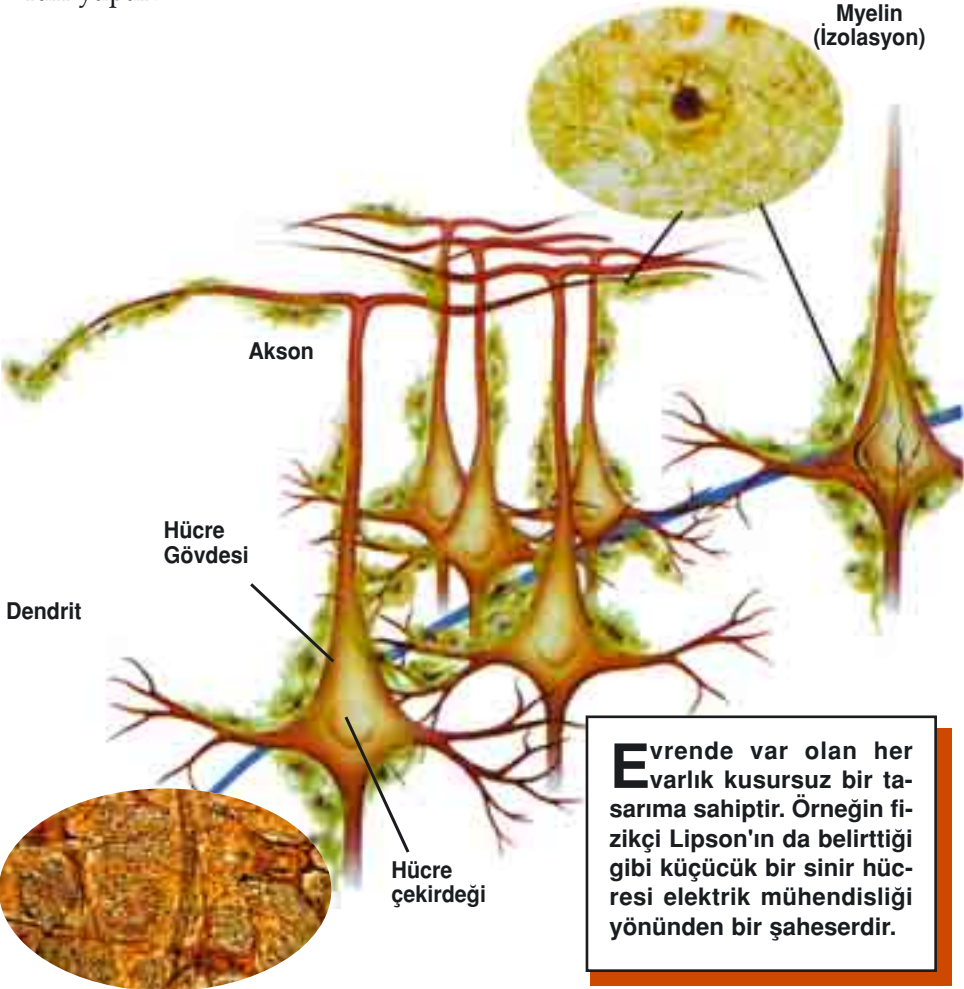
Johannes Kepler **Yaratıcı'nın eserlerindeki lezzeti tatmak için** bilimle ilgilendiğini söylerken, tarihin en büyük bilim adamlarından biri olan Isaac Newton ise bilimsel araştırmalarını yapma çabasının ardındaki sebebin **Allah'ı bulup tanımak isteği** olduğunu ifade etmiştir.

Bu sözler dünya tarihinin en önemli bilim adamlarından sadece birkaçına aittir. Bu kişiler ve - ileriki bölümlerde inceleyeceğimiz - bunlar gibi daha yüzlerce bilim adamı evreni inceleyerek Allah'ın varlığına iman eden, Allah'ın ihtişamla yarattığı kanunlardan ve olaylardan etkilenerek, daha fazlasını keşfetme isteği duyan kimselerdir.

Görüldüğü gibi, Allah'ın evreni nasıl bir yaratılışla var ettiğini görebilme isteği, tarihte pek çok bilim adamının en büyük motivasyon kaynağı olmuştur. Çünkü evrenin ve canlıların yaratılmış olduklarını kavrayan bir insan, aynı zamanda bu yaratılışta bir amaç olduğunu da kavrar. Amaç ise doğal olarak anlam meydana getirir. Bu anlamı kavrayabilmek, delillerini bulmak, detaylarını incelemek isteği, bilimsel çalışmalara büyük bir güç kazandıracaktır. Ancak eğer evrenin ve canlıların yaratılmış oldukları gerçeği reddedilirse, bu anlam da ortadan kalkacaktır. Örneğin materyalist felsefeye ve Darwinizm'e inanan bir bilim adamı, evrende hiçbir amaç olmadığını, herşeyin kör tesadüflerin ürünü olduğunu zannedecektir. Bu durumda evreni ve canlıları araştırmanın da gerçek bir anlamı kalmaz. Einstein bu gerçeği, "**din duygusu ne zaman kaybolsa bilim, ilhamı olmayan bir deneyciliğe dönüyor**"<sup>2</sup> sözüyle özetler.

Bu durumda, bir bilim adamının hedefleyebileceği yegane amaç, yaptığı bir buluşla ünlü olmak, tarihe geçmek ya da çok para kazanmak olabilir. Bu hedefler ise onu samimiyetten ve bilimsel dürüstlükten ayırabilir. Örneğin bilimsel bulgulara dayanarak vardığı bir sonucu, bu sonuç bilim dünyasında hakim olan yaygın kanıya ters düştüğü durumda, ününü yitirmek, kınanmak, küçük düşürülmek gibi endişelerle gizlemek durumunda kalabilir.

Evrin teorisinin uzun bir zamandır bilim dünyasında kabul görmüş olması, bu samimiyetsizliğin bir örneğidir. Gerçekte bilimsel verilerle yüz yüze kalan çok sayıda bilim adamı, evrim teorisinin canlılığı açıklamaktan çok uzak olduğunu görmekte, ama sırf tepki çekmemek için bunu ifade etmemektedir. İngiliz fizikçi H. S. Lipson bu konuda şu itirafı yapar:



**E**vrinde var olan her varlık kusursuz bir tasarıma sahiptir. Örneğin fizikçi Lipson'ın da belirttiği gibi küçük bir sinir hücresi elektrik mühendisliği yönünden bir şaheserdir.

*Canlılar hakkında Darwin'in bildiğinden çok daha fazlasını biliyoruz. Örneğin sinirlerin nasıl çalıştığını biliyoruz ve bence her sinir elektrik mühendisliği yönünden bir şaheserdir. Ve bizim vücudumuzda bunlardan milyarlarca vardır... Bu durumda benim aklıma gelen kelime "tasarım"dır. Ama biyolog meslektaşlarım bu kelimedenden hiç hoşlanmamaktadır.<sup>3</sup>*

Yaratılışı ifade eden "tasarım" kelimesi, sırf bu kelimedenden hoşlanılmadığı için bilimsel literatürün dışına atılmak istenmekte, çok sayıda bilim adamı da bu dogmatik tutuma boyun eğmektedir. Lipson, bu gerçeği şöyle açıklar:

*Aslında evrim bir anlamda bilimsel bir din haline geldi; hemen hemen bütün bilim adamları bunu kabul etti ve birçoğu onunla uyumlu olması için gözlemlerini eğip bükmeye hazırlar.<sup>4</sup>*

Bu çarpık durum, 19. yüzyılın ortalarından itibaren bilim dünyasına hakim olmaya başlayan "dinsiz bilim" aldanışının bir sonucudur. Einstein'ın belirttiği gibi "**dinsiz bir bilim topaldır**"<sup>5</sup>. Bu yüzden de bu aldanış, hem bilim dünyasını yanlış hedeflere yönlendirmiş, hem de bu hedeflerin yanlışlığını görmelerine rağmen kayıtsız kalan bilim adamları ortaya çıkarmıştır. Bu iki etkiden birincisini ilerleyen sayfalarda detaylı olarak inceleyeceğiz.

## **İman Eden Bilim Adamlarının "Hizmet Şevki"**

Allah'ın varlığına ve büyüklüğüne iman eden bilim adamlarının dünyaya yönelik makam, mevki, ün veya para gibi hırsları olmadığı için, bilimsel araştırmalarda gösterdikleri gayret de son derece samimi olur. Bu insanlar bilirler ki, evrenle ilgili olarak keşfettikleri her sır tüm insanlara Allah'ı tanıtacak, insanlara Allah'ın sonsuz gücünü ve ilmini gösterecektir. Ve insanlara Allah'ın varlığını anlatmak, yaratılış gerçeğini tanıtmak iman eden bir kişi için kuşkusuz önemli bir ibadettir.

İşte bu samimi düşünceler içinde olan inançlı bilim adamları, tüm yaşamları boyunca büyük bir şevkle evrendeki kanunları, doğadaki mucizevi sistemleri, canlılardaki kusursuz mekanizmaları, akılcı davranışları keşfetme yolunda önemli çalışmalar yaparlar. Yaptıkları çalışmalardan da son derece fayda verecek sonuçlar alırlar, büyük ilerlemeler gösterirler. Bu yolda

zorluklarla karřılařmaları onları yıldınlıęa sűrűklemez. Veya insanlardan bir karřılık gűremediklerinde de Őevklerinde bir azalma olmaz. űnkű onlar yaptıkları iřte Allah'ın hořnutluęunu kazanmayı amaçlamaktadırlar.

Allah rızası için, iman eden diğer insanlara da fayda verebilme amacını taşırlar. Ve bu konuda bir sınır tanımazlar. Verebilecekleri en yűksek faydayı sağlamak ve insanlara en gűzel Őekilde hizmet edebilmek için çalışırlar. Bu samimi çabalarına karşılık olarak da son derece verimli insanlar olurlar. Yaptıkları işlerden her zaman gűzel sonuçlar çıkar.

Bilimsellięin dinden uzak kalmakla oluřacaęını zannedenler ise kuřkusuz bűyűk bir yanıldı içerisindedirler. HerŐeyden űnce Allah'a iman etmeyen kimseler imanın getirdięi manevi Őevki yařayamazlar. Belki en bařında bűyűk bir heyecanla bařladıkları bilimsel arařtırmalar, bir sűre sonra onlara tekdűze ve monoton olaylar olarak gűrűnmeye bařlar. Bu zihniyetteki kiřilerin hayattaki amaçları, kısa sűrede bitecek olan dűnya hayatına yűnelik çıkarlar elde etmektir. Para, makam, Őűhret, itibar gibi dűnyevi hırslar içinde olan bu kiřiler ancak kendilerine bunları kazandıracak çalıřmaları yaparlar. Őrneęin bu Őekilde dűřűnen ve űniversitede kariyer yapmak isteyen bir bilim adamı ancak kendini daha űst bir mevkiye geçirebilecek alanlarda çalıřma yapar. İnsanlara fayda getirebileceęini dűřűndűęű bir konu olsa bile, kendi çıkarları açısından bir Őey kazandırmayacaęını dűřűndűęű bir konuda arařtırma yapmaz. Veya karřısına arařtırma yapabileceęi iki konu çıktıęında, bu ikisi arasında hangisinin kendisine daha çok maddi kazanç, itibar ve makam saęlayacaęı yűnűnde bir kıyas yapar ve dięerinin insanlar için daha faydalı bir sonuç getirebileceęini bilse bile o konudan uzaklařabilir. Kısacası bu tip insanlar, çıkarları olmadıęı sűrece asla dięer insanlara fayda vermeye, onlara hizmet etmeye yanařmazlar. ıkar saęlama imkanları ortadan kalktıęı anda, onların çalıřma azimleri de yok olur gider.

Allah'a iman eden bir insanın yařadıęı Őevk ve heyecan ise sadece bilim alanında deęil, sanat, kűltűr gibi hayatın daha birçok alanında insanlara geniř ufuklar açar. Ve asla tűkenmeden, hatta daha da katlanıp artarak devam eder.

## DİN, BİLİMİN DOĞRU YÖNLENDİRİLMESİNİ SAĞLAR

**B**

ilim, içinde yaşadığımız maddesel dünyanın deney ve gözlem yoluyla incelenmesine denir. Elbette bilim bu incelemeyi yaparken, deney ve gözlem yoluyla elde ettiği verileri temel alarak, bu verilere bakarak sonuç çıkaracaktır. Ancak bunun yanı sıra, her bilim dalında, araştırma öncesinden kabul edilen bazı temel kıstaslar vardır. Bu kıstasların tümüne birden bilim dilinde "paradigma" adı verilir.

Bu temel, yapılacak olan bilimsel araştırmaların "istikametini" belirler. Bilindiği gibi bilimsel araştırmalardaki ilk adım bir "hipotez" (varsayım) belirlemektir. Bilim adamları inceleyecek oldukları konu hakkında ilk başta belirli bir varsayım ortaya atarlar. Daha sonra bu varsayım bilimsel verilerle sınanır. Eğer yapılan deney ve gözlemler hipotezi doğrularsa, "hipotez", "kanıtlanmış bir prensip ya da kanun" olarak adlandırılır. Eğer hipotez yalanlanırsa, başka hipotezler denenir ve bu süreç devam eder.

Dikkat edilirse bu sürecin ilk aşaması olan hipotez belirlenmesi, bilim adamlarının benimsediği temelde yanlış olan bakış açısı ile ilgilidir. Örneğin bilim adamları, bu yanlış bakış açıları nedeniyle, "maddenin, herhangi bir bilinçli düzenleme olmadan, kendi kendini düzenleme yönünde bir eğilimi vardır" gibi bir hipotezle yola çıkabilirler. Sonra da bu hipotezi doğrulamak için yıllar süren uzun araştırmalar yapabilirler. Ama maddenin böyle bir özelliği yoktur ve dolayısıyla tüm bu çaba başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Hatta eğer bilim adamları bu hipotezde çok ısrarlı iseler, araştırma yıllar, hatta nesiller boyu bile sürebilir. Sonuçta ise ortaya çok

büyük bir zaman ve imkan kaybı çıkar. Oysa eğer başlangıçta "madde- nin, herhangi bir bilinçli düzenleme olmadan kendi kendini düzenlemesi mümkün değildir" fikri ile yola çıkılacak olsa, buna dayalı bilimsel araştırmalar çok hızlı ve verimli ilerleyecektir.

Dikkat edilirse, bu nokta, yani hipotezi doğru belirleme noktası, bilimsel bulgulardan farklı bir kaynağı gerektirmektedir. Bu kaynağı doğru tespit etmek ise çok önemlidir, çünkü az önce belirttiğimiz örnekte olduğu gibi, kaynağın yanlış belirlenmesi, bilim dünyasına, yıllar, on yıllar, hatta asırlar kaybettirebilir.

İşte bu aranan kaynak, Allah'ın insanlara ulaştırdığı vahiydir. Çünkü Allah, evrenin ve tüm canlıların yaratıcısıdır ve dolayısıyla bu konular hakkındaki en doğru, tartışmasız bilgi Allah'tan gelen bilgidir. Nitekim Allah Kuran'da bu konular hakkında bize önemli bilgiler vermektedir. Bunların en belirginlerini şöyle sıralayabiliriz:

1) Evreni, Allah yoktan var etmiştir. Herşey bir amaç üzerine yaratılmıştır. Bu gerçeğin bir sonucu olarak da doğada ve tüm evrende tesadüflerin oluşturduğu bir kaos değil, **yaratılmış olan kusursuz bir düzen bulunmaktadır.**

2) Maddesel evrenin, özellikle de üzerinde yaşadığımız Dünya'nın tüm özellikleri, insan yaşamına uygun olacak şekilde, özel olarak tasarlanmıştır. Yıldızların ve gezegenlerin hareketlerinde, yeryüzü şekillerinde, suyun ya da atmosferin özelliklerinde, insan yaşamına imkan sağlayan belirli bir **amaç** bulunmaktadır.

3) **Tüm canlı türlerini Allah yaratmıştır.** Ayrıca, bal arıları örneğinde bildirildiği gibi, bu canlıların hareketleri de Allah'tan gelen özel bir ilhamla gerçekleşmektedir.

Bunlar, Allah'ın Kuran vesilesiyle bizlere öğrettiği mutlak gerçeklerdir. Bu gerçekleri temel alan bir bilim anlayışı da hiç şüphesiz çok büyük bir başarı elde edecek, çok verimli bir biçimde insanlığa hizmet verecektir. Nitekim tarihte bunun açık örnekleri vardır. Müslüman bilim adamlarının dünyanın en ileri medeniyetlerine öncülük ettikleri 9. ve 10. yüzyıllarda önemli başarılar elde edilmiş olması, bilimin yukarıda sayılan doğru temellere oturtulması sayesinde mümkün olmuştur. Batı'da da, fizik, kimya, astronomi, biyoloji, paleontoloji gibi bilim dallarının tüm öncüleri, Allah'ın varlığına inanan ve O'nun yarattıklarını inceleme amacıyla araştırma yapan büyük bilim adamlarıdır.

Einstein, insanların hedeflerini belirlerken dini gerçeklerden yola çıkmaları gerektiğini şöyle ifade etmiştir:

*İnsanın gerçek hedefini din belirler. Ancak hangi vasıtalara başvurulması gerektiği noktasında bilimin de söyleyeceği şeyler vardır. Bilim, gerçeği eksiksiz öğrenmek isteyenler tarafından şekillendirilip belli çerçevelere icra edilerek kurulur. Ama, temelde, bunun kaynağında da büyük ölçüde yine din vardır. Ben derin bir imana sahip olmayan herhangi bir bilim adamı düşünemiyorum.*<sup>6</sup>

Ancak 19. yüzyılın ortalarından bu yana, bilim dünyası bu İlahi temelden uzaklaştırılmış ve materyalist felsefenin etkisi altına girmiştir. Materyalizm, eski Yunan'a kadar uzanan bir düşüncedir. Maddenin mutlak varlığını savunur ve Allah'ı inkar eder.

Materyalizm bu iddialarını bilim dünyasına aşamalı bir biçimde benimsetmiş ve 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de bilimsel araştırmaların önemli bir bölümü bu iddiaları desteklemeye ayrılmıştır. Bu amaçla; evrenin sonsuzdan beri var olduğunu varsayan "sonsuz evren modeli"; canlılığın tesadüflerin bir eseri olduğunu öne süren Darwin'in evrim teori-

si; ya da insan zihninin beyinden ibaret olduğunu öne süren Freud'un görüşleri ve benzeri teoriler ortaya atılmıştır.

Ancak bugün geriye dönüp bakıldığında, **materyalizmin bu iddialarının bilime sadece zaman kaybettirdiğini görürüz.** Çünkü bu iddiaların her birini ispatlayabilmek için on yıllar boyunca sayısız bilim adamı çabalamış, ancak ortaya çıkan sonuçlar bu iddiaların geçersizliğini göstermiştir. Bulgular, aynen Kuran'da Allah'ın haber verdiği gibi; evrenin yoktan yaratıldığını, insan yaşamını gözeten bir amaca göre tasarlandığını, canlılığın tesadüflerle doğmasının ve evrimleşmesinin imkansız olduğunu ispatlamıştır.

Şimdi bu gerçekleri sırasıyla inceleyelim:



## Materyalistlerin, "Sonsuz Evren" Saplantıları ile Bilime Kaybettirdikleri

20. yüzyılın başlarına dek materyalistlerin hakim olduğu bilim dünyasındaki yaygın görüş, evrenin sonsuz boyutlara sahip olduğu, sonsuzdan beri var olduğu ve sonsuza kadar da var olacağı şeklindeydi. "Statik evren modeli" adı verilen bu inanışa göre, evrenin bir başlangıcı ve sonu yoktu, evren sınırsız bir maddeler bütünüydü. Materyalist felsefenin temelini teşkil eden bu görüş, evrenin yaratılmış olduğunu da reddediyordu.

Materyalizme inanmış ya da bu felsefenin etkisinde kalmış olan çok sayıda bilim adamı, söz konusu "sonsuz evren" modelini bilimsel çalışmalarına temel olarak aldı. Astronomi ve fizik alanlarındaki tüm çalışmalar, maddenin sonsuzdan beri var olduğu varsayımına dayandı.. Kısacası sayısız bilim adamı uzun yıllar boşa çabalayıp yoruldu. Çünkü bilim, çok geçmeden bu efsaneleri yıkacaktı.

Sonsuz evren modelinin yanlışlığını sezen ve buna karşı bilimsel bir alternatif getiren ilk kişi, Belçikalı bilim adamı **Georges Lemaitre** oldu. Lemaitre, Rus bilim adamı Alexandre Friedmann'ın bazı hesaplamalarına dayanarak, **evrenin gerçekte bir başlangıcı olduğunu** ve bu başlangıçtan itibaren **sürekli genişlediğini** öne sürdü. Ayrıca, bu

başlangıç anından arta kalan radyasyonun da saptanabileceğini belirtti.

Burada vurgulanması gereken nokta, George. Lemaitre'in aynı zamanda bir din adamı oluşudur. Lemaitre, "evreni Allah'ın yoktan yarattığı"na yürekten inanıyordu. Yani bilime, materyalistlerden çok daha farklı bir temelden yaklaşıyordu.

İlerleyen yıllar, Lemaitre'in inandığı temelin

**G**erçek dışı bir iddianın peşinde koşan bilim adamları bilime büyük vakti kaybettirmişlerdir.



**H**ubble, kullandığı dev teleskopu ile yıldızların hem bizden hem de birbirlerinden sürekli uzaklaştıklarını keşfetti.

doğru olduğunu ortaya çıkaracaktı. İlk olarak Amerikalı astronom Edwin Hubble kullandığı dev teleskopla yıldızların hem bizden, hem de birbirlerinden sürekli olarak uzaklaştıklarını keşfetti. Evrende herşey birbirinden uzaklaşıyorsa, bunun gösterdiği tek sonuç vardı: Evren genişlemekteydi, yani materyalistlerin iddia ettikleri gibi durağan değildi.

Evrenin durağan olamayacağını aslında Albert Einstein daha önce teorik olarak hesaplamıştı. Ancak bu hesaplar sonucunda elde ettiği veriler, o dönemin durağan evren modeliyle uyuşmadığı için bu buluşunun üzerinde durmamış ve bir kenara bırakmıştı. Einstein gibi yüzyılın en büyük dehası sayılan bir bilim adamı bile materyalist dogmadan etkilenmiş ve bu önemli buluşunu ortaya çıkarmamıştı. Einstein daha sonra bu olayı "**kariyerinin en büyük hatası**" olarak adlandırdı.

Evrenin genişliyor olmasının gösterdiği önemli bir gerçek daha vardı: Evren genişlediğine göre, zaman içinde geriye doğru gidildiğinde evrenin tek bir noktadan genişlemeye başladığı ortaya çıkıyordu. Yapılan hesaplar sonucunda ise bu tek noktanın sıfır hacme sahip olması gerektiği anlaşıldı. İşte evren bu noktanın patlamasıyla ortaya çıkmıştı. Bu patlamaya "**Big Bang**" yani "**Büyük Patlama**" ismi verildi.

Aslında bu patlayan noktanın sıfır hacme sahip olduğu ifadesi teorik olarak kullanılmaktadır. Çünkü sıfır hacim ifadesinin karşılığı "yokluk"tur. Yani evren yokluktan var olmuştur. En doğru ifadesiyle "**yoktan yaratılmıştır.**"

Big Bang teorisi evrenin yoktan yaratıldığı gerçeğini açıkça göstermekteydi. Ancak bu teorinin kabul görmesi için bilimsel delillerinin de bulunması gerekiyordu. 1948 yılında George Gamow, evrenin büyük bir patlama ile oluşması durumunda, Lemaitre'nin de daha evvel belirttiği gibi, evrende bu patlamadan arta kalan bir radyasyonun olmasının ve bu radyasyonun evrenin her yanında eşit miktarda bulunması gerektiğini öne sürdü.

Gamow'un bulunması gerektiğini söylediği bu kanıt kısa sürede ortaya çıktı. 1965 yılında Arno Penzias ve Robert Wilson adlı iki araştırmacı bu radyasyon kalıntılarını keşfettiler. "Kozmik Fon Radyasyonu" adı verilen bu radyasyon, yerel kökenli değil, evrenin tümüne dağılmış bir radyasyondur. Böylece uzun süredir evrenin her yerinden eşit ölçüde alınan ısı dalgasının, Big Bang'in ilk dönemlerinden kalma olduğu ortaya çıktı. Penzias ve Wilson, bu bulgularından ötürü Nobel Ödülü kazandılar.

1989 yılına ulaşıldığında ise, Amerikan Uzay Araştırmaları Dairesi NASA, Kozmik Fon Radyasyonu'nu araştırmak üzere uzaya COBE uydusunu gönderdi. Bu gelişmiş uyduya yerleştirilen hassas tarayıcılar da, Penzias ve Wilson'm ölçümlerini birkaç dakika içinde doğruladı.



**C**obe uydusu Big Bang'in varsayılan delillerini kısa sürede buldu.

Evreni Allah'ın "Big Bang" ile yoktan var etmiş olduğunun bu delillerle de ortaya konması, materyalist bilim adamlarını büyük bir şaşkınlığa uğrattı. Çünkü yıllar boyunca yaptıkları çalışmaların, ortaya attıkları fikirlerin, dayanaksız teorilerin birer birer yıkıldığına şahit oldular. Ünlü ateist felsefeci Anthony Flew, bu konudaki düşüncelerini şöyle ifade etmektedir:

*İtiraflarda bulunmanın insan ruhuna iyi geldiğini söylerler. Ben de bir itirafta bulunacağım: Big Bang modeli, bir ateist açısından oldukça sıkıntı vericidir. Çünkü **bilim, dini kaynaklar tarafından savunulan bir iddiayı ispat etmiştir**: Evrenin bir başlangıcı olduğu iddiasını. Ben hala ateizme inanıyorum, ama bunu Big Bang karşısında savunmanın*

*pek kolay ve rahat bir durum olmadığını itiraf etmeliyim.<sup>7</sup>*

Bu örnekte görüldüğü gibi, materyalizme körü körüne sadakat gösteren bazı insanlar, karşısına ne kadar çok bilimsel delil de çıkarılsa bunu kabul etmeye yanaşmamaktadırlar. Hatta bu gerçeği bizzat itiraf etseler bile, materyalizme bağlılıktan vazgeçememektedirler.

Bunun yanında, kendisini Allah'ın varlığını reddetmeye körü körüne şartlandırmayan pek çok bilim adamı, bugün evreni sonsuz güç sahibi Allah'ın yarattığını kabul etmiş durumdadır. Örneğin Big Bang hakkındaki çalışmaları ile tanınan Amerikalı bilim adamı William Lane Craig, bu konuda şu açıklamayı yapar:

*Gerçekte, "hiçlikten sadece hiçlik çıkar" kuralına uygun olarak, Big Bang'in doğaiüstü bir sebebi olmalıdır. Patlama öncesindeki tekillik, her türlü zaman-mekan kavramlarının sona erdiği sınır olduğuna göre, Big Bang'in fiziksel bir sebebi olması imkansızdır. Aksine, Big Bang'in nedeninin, fiziksel uzay ve zamanı tümüyle aşmış, evrenden tamamen bağımsız ve akıl almayacak derecede kudretli olması gerekmektedir. Dahası, bu sebep, kendi bağımsız iradesine sahip olan bilinçli bir varlık olmalıdır... Dolayısıyla evrenin kökeninin sebebi, evreni sırf kendi iradesi ile belirli bir zaman önce var eden bir **Yaratıcı'dır**.<sup>8</sup>*



**E** vren sıfır hacme sahip bir noktanın patlamasıyla var olmuştur. Big Bang adı verilen bu patlama evrenin yoktan var edilmiş olduğunu bilimsel delilleri ile ortaya koymuş ve materyalistlerin sonsuz evren iddialarını temelinden yıkmıştır.

Big Bang teorisinin bize gösterdiği önemli bir sonuç, başta da belirttiğimiz gibi, İlahi bilgilerden yola çıkan bir bilim anlayışının, evrenin sırlarını çözmekte son derece başarılı olacaktır. Materyalist felsefeden yola çıkan bilim adamları ortaya "sonsuz evren" modelini atmışlar, ama tüm çabalarına rağmen bu teoriyi ayakta tutamamışlardır. Georges Lemaitre'nin dini kaynaklardan yola çıkarak geliştirdiği Big Bang teorisi ise bilimsel gelişmeye ışık tutmuş ve evrenin gerçek kökeninin anlaşılmasını sağlamıştır. 20. yüzyılın bilim tarihine baktığımızda, benzeri bir durumun diğer alanlarda da yaşandığını görebiliriz.

### **"Evrende Tasarım Yoktur" İddiasının Bilime Kaybettirdikleri**

Materyalistler, evrenin sonsuzdan beri var olduğunu savundukları gibi, evrende bir amaç ve tasarım olmadığını da iddia etmişlerdir. Evrendeki tüm denge, ahenk ve uyumun sadece tesadüflerin bir eseri olduğunu öne sürmüşlerdir. Önceki sayfalarda iddia da yine 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bilim dünyasına hakim olmuş ve bilimsel çalışmalara yön vermiştir.

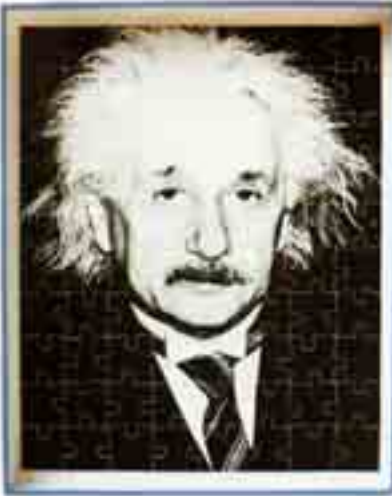
Örneğin, evrende bir tasarım olmadığını gösterebilmek amacıyla, "kaos teorisi" adlı bir varsayım ortaya atılmıştır. Önceki sayfalarda da değindiğimiz gibi teori uyarınca, kaosun (karmaşanın) içinden kendi kendine düzenlilik oluşabileceği iddia edilmiş ve bu iddiayı destekleyebilmek için

sayısız bilimsel çalışma yapılmıştır. Matematiksel hesaplar, teorik fizik çalışmaları, fiziksel deneyler ve kimyasal araştırmalar, hep "evrenin bir kaosun ürünü olduğu nasıl gösterilebilir" sorusuna cevap bulmak için sürdürülmüştür.

Oysa yapılan her yeni araştırma, kaos ve tesadüf varsayımlarını biraz daha geçersiz kılmış ve gerçekte evrende çok büyük bir tasarım bulunduğunu göstermiştir. Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren yapılan araştırmalar, evrendeki tüm fiziksel dengelerin insan yaşamı için çok hassas bir biçimde ayarlandığını ortaya koymaktadır. Araştırmalar derinleştirildikçe, evrendeki fizik, kimya ve biyoloji kanunlarının, yer çekimi, elektromanyetizma gibi temel kuvvetlerin, atomların ve elementlerin yapılarının tümünün, insanın yaşamı için tam olmaları gereken şekilde düzenlendikleri birer birer bulunmuştur.

Batılı bilim adamları bugün bu olağanüstü tasarıma "**İnsani İlke**" (**Anthropic Principle**) adını vermektedirler. Bu ilke, evrendeki her ayrıntının, insan yaşamını gözetten bir amaçla tasarlandığını destekler mahiyettedir.

Bu sonuçla birlikte, materyalist felsefenin bilim dünyasına empoze et-



**K**ompleks bir düzen gördüğümüzde bu düzenin bir akıl sahibi tarafından sağlandığını hemen anlarız.

tiği "evren, içinde hiçbir amaç ve anlam olmayan bir maddeler yığındır, tesadüflerle işler" şeklindeki anlatımın, gerçekte bilime aykırı bir masal olduğu ortaya çıkmıştır. Ünlü moleküler biyolog Michael Denton, *Nature's Destiny: How the Laws of Biology Reveal Purpose in the Universe* (Doğanın Kaderi: Biyoloji Kanunları Evrendeki Amacı Nasıl Gösteriyor) adlı kitabında bu konuda şu yorumu yapar:

*20. yüzyıl astronomisi içinde ortaya çıkan yeni tablo, geçtiğimiz dört asır içinde bilimsel çevrelerde yaygın kabul gören bir varsayıma karşı ciddi bir baş kaldırı oluşturmaktadır. Bu varsayım, yaşamın evren içinde ortaya çıkmış tesadüfi ve önemsiz bir kavram olduğu düşüncesidir... Modern kozmoloji ve fizik tarafından ortaya konan deliller, aslında 17. yüzyıldaki doğal teoloji savunucularının aradıkları, ama o dönemdeki bilim düzeyi içinde bulamadıkları delillerdir.<sup>9</sup>*

Bu alıntıda sözü edilen "doğal teoloji savunucuları", 17. ve 18. yüzyıllarda yaşayan ve bilimsel delillere dayanarak ateizmi geçersiz kılmayı ve Allah'ın varlığını ispatlamayı hedeflemiş dindar bilim adamlarıdır. Ancak, yine üstteki alıntıda belirtildiği gibi, o dönemde bilim düzeyinin zayıf oluşu, bu bilim adamlarının açıkladıkları gerçeklerin yeterince delil-



**R**esimlerde görülen Albert Einstein bulmacasının dağıtılmış parçaları ancak akıl sahibi biri tarafından biraraya getirilebilir. Evrende var olan çok daha üstün niteliklere sahip ve çok daha kusursuz sistemleri sonsuz bir ilim ve Akla sahip olan Allah'ın tasarladığı da kesin bir gerçektir.





**İ**rkçı ideolojinin 2. Dünya Savaşı'nı ateşleyerek insanlığı felakete sürüklemesi gibi, materyalist ideoloji de bir hiç uğruna bilim dünyasını karanlığa sürüklemiştir.

lendirilememesine neden olmuş ve aynı ilkel bilim düzeyinden güç bulan materyalizm 19. yüzyılda bilim dünyasında hakim hale gelmiştir. Oysa 20. yüzyıl bilimi bu süreci tersine çevirmiş ve evreni Allah'ın yarattığını ispatlayan açık delilleri gözler önüne sermiştir.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta ise, "evrende bir amaç ve tasarım yoktur" şeklindeki materyalist hurafenin bilim dünyasına kaybettirmiş olduğu zamandır. Bu hurafeyi destekleyebilmek için ortaya atılmış olan tüm teoriler, formüller, teorik fizik çalışmaları, matematiksel denklemler vs., hepsi boşa harcanmış birer çabadır. Aynen ırkçı ideolojinin 2. Dünya Savaşı'nı ateşleyerek insanlığı felakete sürükleyişi gibi, materyalist ideoloji de bir hiç uğruna bilim dünyasını karanlığa sürüklemiştir.

Oysa eğer bilim dünyası materyalizm yanılığını yerine, evreni Allah'ın yarattığı gerçeğini temel almış olsa, bilimsel araştırmalar da bu gerçeğe göre yürütülmüş olacaktı.



## Evrim Teorisini Kanıtlama Yönündeki Umutsuz Çabaların Bilime Kaybettirdikleri

Bilimin yanlış temeller üzerine oturtulmasının en somut örneğini, Darwin'in evrim teorisinde görmek mümkündür. 140 yıl öncesinde bilim dünyasının gündemine giren bu teori, gerçekte tüm bilim tarihinin en büyük yanlışını oluşturmaktadır.

Evrim teorisi, canlılığın tesadüfler sonucunda bazı cansız maddelerin biraraya gelmeleriyle oluştuğunu iddia eder. Aynı iddiaya göre, tesadüfen oluşan bu canlılar yine tesadüfler sonucu evrimleşerek başka canlılara dönüşmüşlerdir. Bu senaryonun ispatlanması için bir buçuk asırdır çok büyük bir çaba harcanmakta, ama bilimsel deliller hep teorinin aleyhinde çıkmaktadır. Aksine, bulunan **bütün deliller** evrimin asla gerçekleşmediğini, canlıların birbirine aşamalı dönüşümünün söz konusu olmadığını, **tüm canlı türlerinin ayrı ayrı ve oldukları şekilde yaratıldıklarını göstermektedir.**

Yine de evrimciler, tüm bu açık delillere rağmen, evrimi ispatlamak için sayısız araştırma ve deneyler yapmakta, sadece safsatalardan ve aldatmacalardan ibaret ciltlerce kitap yazmakta, enstitüler kurup, konferanslar verip, televizyon programları hazırlamaktadırlar. Gerçek olmayan bir iddia için binlerce bilim adamının, hesapsız paranın ve imkanın heba edilmesi insanlık için çok önemli bir kayıptır. Tüm bu zarar yerine eğer bu imkanlar yerinde kullanılmış olsaydı, bugüne kadar bilimde çok faydalı konularda, çok önemli adımlar atılmış, kesin sonuçlar elde edilmiş olabilirdi.

Bazı bilim adamları ya da düşünürler, evrimin ne denli büyük bir yanlış olduğunu görmektedirler. Örneğin Amerikalı felsefeci Malcolm Muggeridge, bu konuda şöyle der:

*Ben kendim, evrim teorisinin, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük alay konularından biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşaklar, bu kadar dayanaksız ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.<sup>10</sup>*

İskandinav bilim adamı Søren Løvtrup ise *Darwinism: The Refutation of a Myth* (Darwinizm: Bir Efsanenin Çürütülüşü) adlı kitabında şöyle demektedir:

*Sanırım herkes, tüm bir bilim dalının yanlış bir teoriye bağımlı hale gelmesinin çok büyük bir şanssızlık olacağını kabul edecektir. Ancak biyolojide yaşanan şey tam da budur: Uzun bir zamandır insanlar evrimsel konuları Darwinistik kavramlarla tartışıyor, "adaptasyon", "seleksiyon basıncı" ya da "doğal seleksiyon" gibi kavramlarla. Sonra da bu tartışmalarla doğal olayların açıklanmasına katkıda bulduklarını sanıyorlar. Ama gerçekte hiçbir katkı sağlamıyorlar... İnanıyorum ki, Darwinizm efsanesi bir gün bilim tarihindeki en büyük aldanış olarak tanımlanacaktır.<sup>11</sup>*

Bazı evrimci bilim adamları bile, savunmakta oldukları teorinin gerçeklerle uyuşmadığını hissetmekte ve bu durum karşısında büyük rahatsızlık duymaktadırlar. Örneğin evrimci bilim adamı Paul R. Ehrlich, *Science* dergisindeki bir röportajında "**günümüzde evrim teorisini bir dogma olarak ölümsüzleştirmek, gözlemlenen dünya hakkında daha doyurucu açıklamalar yapılmasını engelleyecektir**"<sup>12</sup> diyerek, evrim teorisine olan körü körüne bağlılığın, bilime verdiği zararı dolaylı yollardan da olsa kabul etmektedir.

Şimdi evrim teorisinin bilime aykırı olan iddialarının desteklenmesi uğruna yapılan ve gerçekte bilime sadece zaman ve imkan kaybettiren çırpınışları inceleyelim.

### **"Cansız Madde Hayat Oluşturabilir" İddiasının Bilime Kaybettirdikleri**

Canlılığın kaynağı nedir? Bir kuşu ya da zürafayı, taştan, sudan, topraktan, kısacası cansız maddeden ne ayırmaktadır?

Bu sorunun cevabı tarihin eski dönemlerinden bu yana merak edilmiştir. Bu konuda ortaya çıkan görüşler ise, iki farklı temelde toplanır. Birinci görüş, canlılar ile cansız madde arasında çok ince bir sınır olduğu, bu sınırın kolaylıkla delinebildiği ve cansız maddenin kendi kendine canlanabileceği yönündedir. Bu görüşe bilimsel dilde "abiogenesis" adı verilir.

İkinci görüş ise, canlılık ile cansız madde arasında büyük ve aşılmaz bir sınır olduğunu kabul eder. Cansız maddenin, kendi kendine canlanması imkansızdır ve her canlı, ancak bir başka canlıdan kaynak bularak doğar. "Hayat hayattan gelir" cümlesiyle özetlenen bu görüş, "biogenesis" olarak anılır.

İlginç olan, "abiogenesis" fikrinin materyalist felsefeyle, "biogenesis"

fikrinin ise dini kaynaklarla olan bağlantısıdır. Materyalist felsefe, en baştan beri hep cansız maddenin canlanabileceğini savunmuştur. Eski Yunan'daki düşünürler, basit canlıların cansız maddenin içinden sürekli olarak doğduklarına inanmışlardır.

Buna karşılık, İlahi kaynaklar maddeye hayat verecek olanın, sadece Allah'ın yaratışı olduğunu bildirir. Kuran'daki ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

**Taneyi ve çekirdeği yaran şüphesiz Allah'tır. O, diriye ölüden çıkarır, ölüyü de diriden çıkarır. İşte Allah budur. Öyleyse nasıl oluyor da çevriliyorsunuz? (Enam Suresi, 95)**

**Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Diriltir ve öldürür. O, herşeye güç yetirendir. (Hadid Suresi, 2)**

İnsanların doğa hakkındaki bilgilerinin çok sınırlı olduğu Ortaçağ'da, bazı yanlış gözlemler sonucunda "abiogenesis" inancı yaygınlık kazanmıştı. Açıkta kalan etlerin kurtlandığını gören insanlar, kurtların etin üzerinde "kendiliğinden" oluştuğunu sanmışlardı. Ambarlarda üreyen farelerin de, buğday yığınlarının içinden kendi kendilerine oluştuğu zannediliyordu. "Spontane jenerasyon" olarak da bilinen bu inanış, 17. yüzyıla kadar yaygın bir kabul gördü.

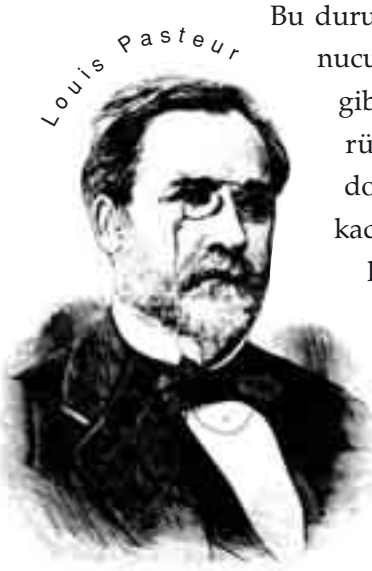
Ancak iki önemli bilim adamının yürüttüğü deneyler, spontane jenerasyon



**O**rtaçağ'daki bilim anlayışına göre cansız maddelerden canlıların oluşabilecekleri zannediliyordu. Örneğin açıkta kalan etlerin üzerinde oluşan kurtların kendi kendilerine meydana geldikleri sanılıyordu. Ancak önce F. Redi'nin ve daha sonra L. Pasteur'ün buluşları bu yanlış inancı yıktı.



inancını yıktı. Bunların ilki, Francisco Redi idi. Redi, 1668 yılında düzenlediği deneylerle, etlerin üzerinde oluşan kurtların kendi kendine oluşmadığını, sineklerin getirip bıraktığı yumurtalardan çıktığını ispatladı.



Bu durum karşısında "Abiogenesis" fikrinin savunucuları geri adım attılar ve kurt ya da kurbağa gibi daha büyük canlıların değil de, gözle görülmeyen mikropların cansız maddelerden doğduğunu iddia ettiler. Tartışma iki yüz yıl kadar daha devam etti. Sonunda Fransız biyolog Louis Pasteur, yaptığı bir dizi deneyle, mikropların da cansız maddeden oluşmasının imkansız olduğunu ispatladı. Pasteur, vardığı sonucu şöyle özetliyordu:

*Madde kendi kendini organize edebilir mi? ... Hayır, bugün eldeki bilgiler, mikroskopik canlıların dahi dünyaya kendilerine benzer canlı ataları olmadan gelemeyeceklerini göstermektedir.<sup>13</sup>*

Redi ve Pasteur'ün önemli bir özellikleri vardı: Her iki bilim adamı da Allah'ın varlığına ve tüm canlılığı O'nun yarattığına inanıyordu. Abiogenesis düşüncesinin saçmalığını fark etmelerinde bu inancın büyük rolü vardı. Materyalist felsefeden etkilenen bilim adamları (örneğin Darwin, Haeckel gibi evrimciler) abiogenesis fikrini ısrarla savunurken, bu bilim adamları bilime doğru bir temelle yaklaştıkları için, "biogenesis" gerçeğini fark ettiler.

Ancak evrimciler bu açık gerçeğe karşı direnmeye devam ettiler. Materyalist felsefeye olan körü körüne bağlılık, onları bir asır sürecek umutsuz bir çabanın içine soktu. Alexander Oparin ve J. B. Haldane adlı iki materyalist bilim adamı, "kimyasal evrim" kavramını ortaya attılar. Oparin ve Haldane'e göre, abiogenesis kısa zaman içinde gerçekleşmiyordu, ancak uzun bir zaman dilimi bunu sağlayabilirdi. Gerçekte başta Termodinamiğin İkinci Kanunu olmak üzere temel bazı bilimsel yasalara aykırı olan bu iddia, bilim dünyasına zaman kaybettirecek yeni bir çıkmaz haline geldi.

Bu yüzyıl boyunca sayısız bilim adamı, kimyasal evrim iddiasını destekleyecek deneyler düzenlemeye ya da yeni teorilerle bu iddiayı desteklemeye çabaladı. Dev laboratuvarlar, büyük enstitüler, üniversite kampüsleri bu iddiayı desteklemek için seferber edildi. Ama tüm bu uğraşlar başarısızlıkla sonuçlandı.

Ünlü evrimci ve Johannes Gutenberg Üniversitesi Biyokimya Enstitüsü Başkanı Prof. Klaus Dose, cansız maddelerin canlılığı oluşturduğunu ispatlamak için yapılan tüm çalışmaların hiçbir sonuç getirmediğini şöyle itiraf eder:

*Kimyasal ve moleküler evrim alanlarında, yaşamın kökeni konusunda otuz yılı aşkın bir süredir yürütülen tüm deneyler, yaşamın kökeni sorununa cevap bulmaktansa, sorunun ne kadar büyük olduğunun kaorlanması neden oldu. Şu anda bu konudaki bütün teoriler ve deneyler ya bir çıkmaz sokak içinde bitiyor ya da bilgisizlik itiraflarıyla sonuçlanıyor.<sup>14</sup>*

Eğer bilim dünyası, materyalist bir hurafe olan "abiogenesis" düşüncesine saplanmasaydı, "kimyasal evrim" adı altında yürütülen tüm bu amaçsız çabalar belki çok daha verimli çalışmalara yönlendirilebilirdi. **Bilim dünyası, canlılığı Allah'ın yarattığını ve can verme gücüne sadece Rabbimiz'in sahip olduğunu bilerek hareket etseydi, tüm bu zaman, para ve insan israfı engellenebilirdi.** Bu durumda bilim, Eski Yunan efsanelerini ispatlamaya çalışmak yerine, insanlığa yarar sağlayacak yeni buluş ve araştırmalara kanalize olurdu.

Bugün bilim dünyası, cansız maddelerin tesadüfen gelişen olaylar sonucunda, kendi kendilerini düzenleyip, diğer cansız maddelerle biraraya gelip, kusursuz ve son derece karmaşık olan bir hücreyi meydana getiremeyeceğini göstermiştir. Aynı şekilde çevremizde gördüğümüz milyonlarca canlı türünün, evrimcilerin iddia ettikleri gibi tesadüfen biraraya gelen hücrelerden oluşamayacağı da anlaşılmaktadır. Açıktır ki **bir gül, bir tavuskuşu, bir kaplan, bir karınca kısacası hiçbir canlı, şuursuz atomların biraraya gelerek oluşturduğu bilinçsiz hücrelerin iradesiyle var olmamıştır.**

Bu konular üzerinde derin araştırmalar yapan bir bilim adamı da, yine şuursuz atomların karar almasıyla ortaya çıkan bir varlık değildir. Hiç



şüphesiz şuursuz atomların son derece şuurlu bir insan meydana getirmesi olanaksızdır.

Nitekim Kuran'da canlılığı bir "hiçlikken" Allah'ın yarattığı, canı verenin Allah olduğu, O'ndan başka hiçbir varlığın "can verme" gücüne sahip olmadığı bundan binlerce yıl önce bildirilmiştir.

Eğer bilim, Allah'ın insanlara bildirdiği bu gerçekleri takip etmiş olsaydı, bu kadar uzun bir süre, evrimciler tarafından sonuç çıkarmayacak bir araştırma ile "oyalanarak" vakit kaybetmezdi.

**B**ugün bilim dünyası, cansız maddelerin tesadüfen gelişen olaylar sonucunda, kendi kendilerini düzenleyip, diğer cansız maddelerle biraraya gelip, kutsuz ve son derece karmaşık olan bir canlıyı meydana getiremeyeceğini göstermiştir. Tüm varlıkları yaratan ve can verme gücüne sahip olan yalnızca tüm alemlerin Rabbi olan Allah'tır.

## "Türlerin Evrimi" İddiasını Kanıtlama Çabalarının Bilime Kaybettirdikleri

Yeryüzünde milyonlarca canlı türü vardır ve bu canlı türleri birbirlerinden birçok açıdan farklıdır. Örneğin atlar, kuşlar, yılanlar, kelebekler, balıklar, kediler, yarasalar, solucanlar, karıncalar, filler, sivrisinekler, arılar, yunuslar, denizyıldızları, denizanaları, develer... Bu canlıların her birinin fiziksel özellikleri, yaşadıkları ortamlar, avlanma teknikleri, savunma taktikleri, beslenme alışkanlıkları, üremeleri, kısacası sahip oldukları her türlü özellikleri birbirinden büyük farklılıklar gösterir.

Peki bu canlılar nasıl var olmuştur?

Bu soru üzerinde aklını kullanarak düşünen herkes, tüm canlıların kursesuzca tasarlanmış olduğunu, yani yaratıldıklarını anlayacaktır. Her tasarım, kendisini var eden tasarımcının varlığını gösterir. Canlılar da, evrendeki diğer tüm tasarım örnekleri gibi, Allah'ın varlığını ispatlamaktadır.

Nitekim bu gerçek bizlere İslam dini yoluyla da bildirilmiştir. Kuran'da bizlere canlıların nasıl var olduklarını Allah açıklamıştır: Tüm canlı türlerini Rabbimiz ayrı ayrı yaratmıştır. Allah, benzersiz yaratması ve sonsuz ilmi ile her bir canlıya çok farklı özellikler vermiş ve insanlara sonsuz gücünü, aklını ve ilmini tanıtmıştır. Canlıların yaratılışı ile ilgili ayetlerden birkaçı şöyledir:

**Göklerin ve yerin yaratılması ile onlarda her canlıdan türetip-yayması O'nun ayetlerindedir. Ve O, dileyeceği zaman onların hepsini toplamaya güç yetirendir. (Şura Suresi, 29)**

**Allah, her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnı üzerinde yürümekte, kimi iki ayağı üzerinde yürümekte, kimi de dört (ayağı) üzerinde yürümektedir. Allah, dilediğini yaratır. Hiç şüphesiz Allah, herşeye güç yetirendir. (Nur Suresi, 45)**

**O, gökleri dayanak olmaksızın yaratmıştır, bunu görmektesiniz. Arzda da, sizi sarsıntıya uğratar diye sarsılmaz dağlar bıraktı ve orada her canlıdan türetip yayıverdi. Biz gökten su indirdik, böylelikle orada her güzel olan çiftten bir bitki bitirdik. Bu, Allah'ın yaratmasıdır. Şu halde, O'nun dışında olanların yarattıklarını bana gösterin. Hayır, zulmedenler, açıkça bir sapıklık içindedirler. (Lokman Suresi, 10-11)**



**Allah, her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnı üzerinde yürümekte, kimi iki ayağı üzerinde yürümekte, kimi de dört (ayağı) üzerinde yürümektedir. Allah, dilediğini yaratır. Hiç şüphesiz Allah, herşeye güç yetirendir. (Nur Suresi, 45)**







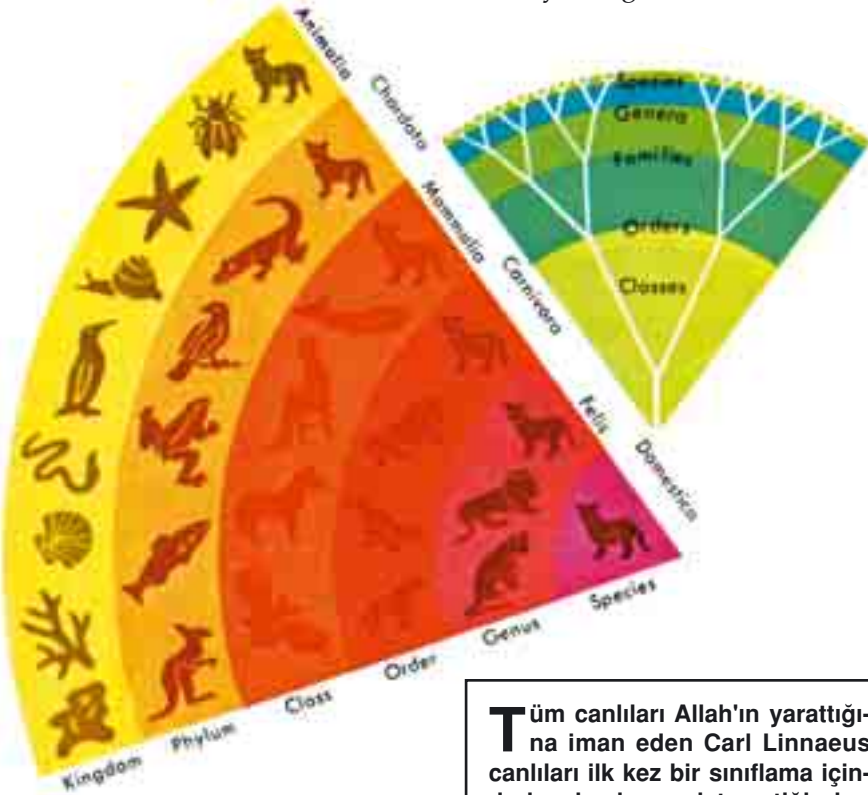
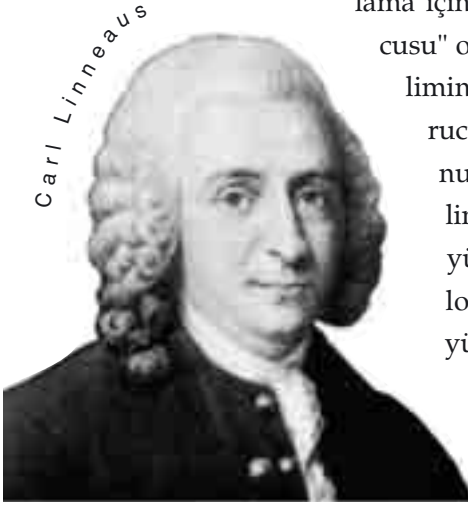
**Şüphesiz, müminler için göklerde ve yerde ayetler vardır. Sizin yaratılışınızda ve türetip-yayıdığı canlılarda kesin bilgiyle inanan bir kavim için ayetler vardır. (Casiye Suresi, 3-4)**



Bu yaratılış gerçeği, biyoloji, anatomi, paleontoloji gibi bilim dallarının kuruluşunda bilim adamlarına öncülük etmişti. Canlıları ilk kez bir sınıflama

çinde inceleyen ve "sistematğin kurucusu" olarak bilinen Carl Linnaeus; fosil biliminin ve karşılaştırmalı anatominin kurucusu olan Georges Cuvier; kalıtım kanunlarını ilk kez keşfederek genetik bilimini kuran Gregor Mendel ya da "19. yüzyıl Amerikasının en büyük biyoloğu" sayılan Louis Agassiz gibi büyük bilim adamları, tüm canlı türlerini Allah'ın yarattığını bilerek bilim yapmışlardır.

Ancak Charles Darwin'in ortaya attığı evrim teorisinin ka-



**T**üm canlıları Allah'ın yarattığına iman eden Carl Linnaeus canlıları ilk kez bir sınıflama içinde incelemiş ve sistematğin kurucusu olmuştur.

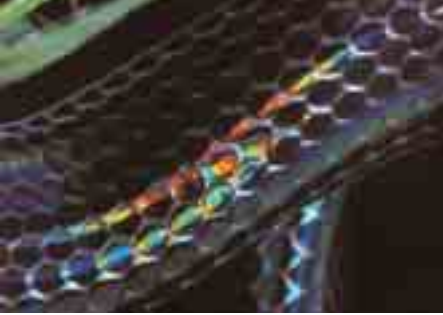
bul edilmesiyle birlikte, bilim dünyası "türlerin birbirlerinden evrimleştiklerini ispatlamak" gibi bir çaba içine sokuldu. Bu çaba bilim adamlarını birçok sonuçsuz araştırmaya yöneltti. Dünyanın dört bir yanında yapılan fosil kazalarıyla, gerçekte hiçbir zaman yaşamamış olan ara form fosilleri arandı. Dahası, türlerin nasıl olup da birbirlerine evrimleşmiş olabilecekleri konusunda hayali senaryolar üretildi. Bu senaryolar, bilim dergilerinde yer işgal etti, okullarda gençlere ders olarak öğretildi.

Evrimcilerin bilimi ne derece **boş hayallere alet ettiklerinin** daha iyi anlaşılması için bu senaryolardan birkaç örnek vermek daha açıklayıcı olabilir. Örneğin evrimci bir kaynakta sürüngenlerin memelilere dönüşümü ile ilgili olarak şöyle bir hikaye anlatılmaktadır:

*Soğuk bölgelerde yaşayan bazı sürüngenler, vücutlarını ısıtacak bir yöntem geliştirdiler... Pulları giderek daha sivri hale geldi ve sonunda tüylere evrimleşti. Bu arada gerçekleşen bir diğer adaptasyon ise terlemenin gelişmesi oldu; bu, canlıya gerektiğinde suyun buharlaşması sayesinde vücudunu soğutma imkanı veriyordu. Bu arada beklenmedik bir biçimde, bazı yavrular beslenmek için annelerinin vücudunda oluşan teri yalamaya başladılar. Bazı ter bezleri bu nedenle giderek daha zengin bir salgı salgılamaya başladılar ve bu salgı sonunda süt haline dönüştü. Bu sayede bu ilk memelilerin yavruları hayata daha iyi bir başlangıç yaptılar.<sup>15</sup>*

Bu evrimci kaynağın iddiasının doğruluğunun kanıtlanması için terin süte, pulun tüye dönüşmesi gibi "imkansız" olayların da bilimsel olarak ispatlanması gerekmiş ve binlerce bilim adamı bu kez de bu hikayenin peşinde oyalanmıştır. Oysa bu dönüşümlerin her biri imkansızdır. Öncelikle bir bebeğin ihtiyacı olan herşeyi içeren anne sütünün, yukarıdaki iddiadaki gibi "terin" evrimleşmesiyle oluşması mümkün değildir. Çünkü anne sütü bebeğin ihtiyacına göre özel olarak ayarlanmış, her aşamada belirli bir planlamaya göre düzenlenen bir maddedir. Bir bebeğin ihtiyacı olan her türlü madde, tam olması gerektiği zamanda anne sütünde yer alır. Örneğin bebeğin potasyuma ihtiyacı olduğu gün, anne sütünün de yoğun potasyum içerdiği gündür. Bu ayarlama, bebeğin gelişimine göre ihtiyaç duyduğu diğer tüm maddeler için de geçerlidir. Açıktır ki, böyle mucizevi bir besin maddesinin şuarsuz tesadüflerle oluşması imkansızdır.

Aynı şekilde yukarıdaki iddianın bir diğer parçası olan "sürüngen pullarının memeli tüyelerine evrimleşmesi" hikayesi de bilimsel verilerle açık



bir çelişki içindedir. Pullar ve tüyler birbirinden tamamen farklı iki yapıdır:

1- Tüyler foliküler yapılardır, yani bir tüpün içinde büyürler. Pullar ise derinin içindeki katmanlardır. Ayrıca pulların gelişme, büyüme ve dökülme aşamaları bir tüyünkenden tamamen farklıdır, bu yönleriyle birbirlerine kesinlikle benzemezler.

2- Hiçbir şekilde tüylerin pullardan evrimleştiğine dair bilimsel bir kanıt mevcut değildir. Evrimcilerin bu iddialarıyla ilgili fosil kayıtları olmadığı gibi, ileri sürebilecekleri mantıklı bir mekanizma da yoktur.

Sürüngenlerin memelilere hayali dönüşümü ile ilgili olarak ortaya atılan bilim dışı tek "hikaye" bu da değildir. Her evrimcinin kendine ait bir "hikayesi" bulunmaktadır. Benzer şekilde dinzorların kuşlara evrimleştikleri konusunda da birçok hayali senaryo üretilmiştir.

**S**ürüngenlerin evrimleşerek kuşlara dönüştükleri iddiası kesinlikle bilimle çelişmektedir. Bunun delillerinden biri sürüngen pulları ile kuş tüylerinin yapıları arasındaki önemli farklılıklardır.

Bu senaryolardan bir tanesi, dinozorların sinekleri kovalarken uçmaya başladıklarını varsayar. Bir diğeri ise dinozorların ağaçtan ağaca atlarken kanatlandıklarını öne sürer. Her evrimcinin hayal gücü doğrultusunda uydurduğu bu senaryoların "ispatlanması" görevi ise bilime düşmektedir.



**K**uş tüyleri, sürüngen pullarından tamamen farklı yapılara sahiptirler ve kuşların uçabilmelerini sağlayan son derece karmaşık özelliklerle donatılmışlardır.

Ve sayısız bilim adamı bugüne kadar dinazorların koşarken veya daldan dala atlarken nasıl uçmuş olabileceğini araştırmış, pulların kuş tüyüne nasıl dönüştüğünü gösterebilmek için yıllarını harcamıştır. Ünlü evrimci ve kuşbilimci Alan Feduccia da yıllarını bu konuda boş yere harcamış olan evrimci bilim adamlarından biridir. 25 yılını dinozorlarla kuşlar arasında bağlantı olup olmadığını inceleyerek geçiren Feduccia çalışmalarının sonucunda şöyle bir itirafta bulunur:

*25 sene boyunca kuşların kafataslarını inceledim ve dinozorlarla aralarında hiçbir benzerlik görmüyorum. Kuşların dört ayaklılardan evrimleştiği teorisi paleontoloji alanında 20. yüzyılın en büyük utancı olacaktır.*<sup>16</sup>

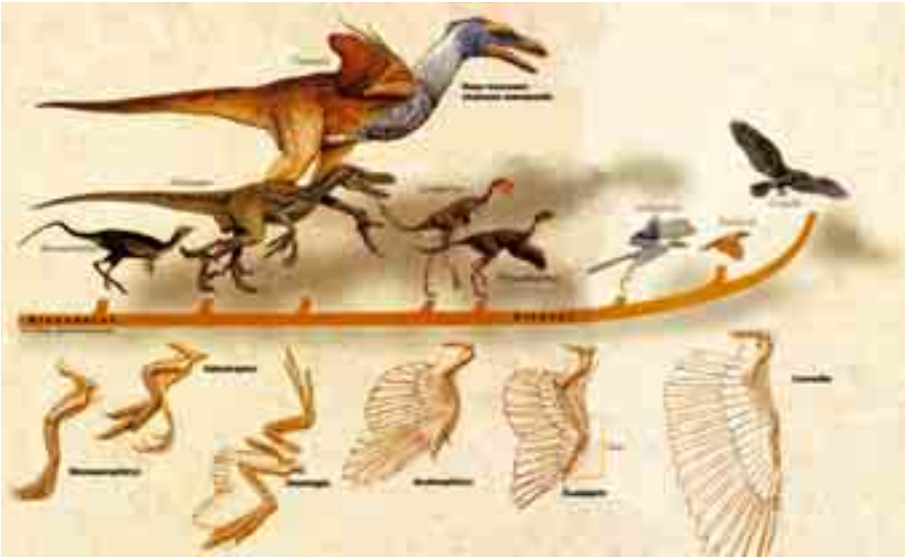


Alan Feduccia

Evrimci senaryolar bunlarla da sınırlı kalmaz. Evrimci paleontolog Dr. Colin Patterson'un da itiraf ettiği gibi, "Hayatın doğası hakkında **her biri birbirinden hayali bir sürü kötü hikaye vardır.**"<sup>17</sup>

Evrimciler balina, yunus gibi deniz memelilerinin de, denize gir-

**E**vrimciler, sinek kovalayan dinazorların ön ayaklarının kanatlara dönüştüğünü iddia ederler. Böylesine hayali, hatta gülünç teoriler üretmekten çekinmezler.





mekten hoşlanan ayıların evrimleşmesiyle meydana geldiği gibi fantastik bir fikir ortaya atmışlardır. Bu senaryoya temel bulabilmek için de, yarı ayı-yarı balina canlılar hakkında teoriler üretmiş, "yürüyen balina"lar hakkında hikayeler yazmışlardır.

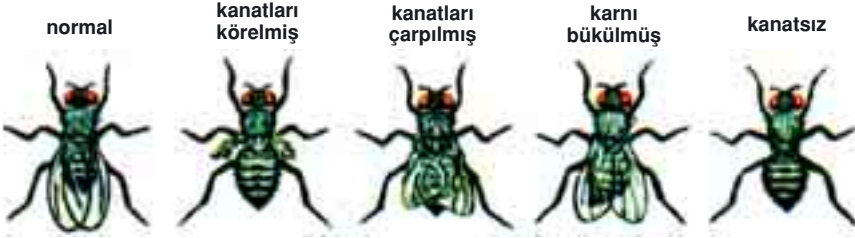
Elbette evrimciler diledikleri gibi hayal kurabilir ve diledikleri senaryolara inanabilirler. Ama sorun, bu senaryoları sözde ispatlama uğruna bilimin imkanlarını ve zamanını boş yere harcamalarıdır. Bir başka ünlü evrimci bilim adamı olan Pierre Paul Grassé'nin evrim senaryoları konusunda belirttiği gibi *"hayal kurmayı yasaklayan bir kanun yoktur, ama bilim bu işin içine dahil edilmemelidir."*<sup>18</sup>

Bilim, Darwinizm gibi temelde yanlış olan varsayımlara oturtulmaya çalışıldığı sürece, bu gibi masalların peşinde umutsuzca koşmaya devam edecektir. Oysa eğer yaratılış gerçeği kabul edilmiş olsa, bilimin önünü tıkayan tüm bu sonuçsuz çabalar ortadan kalkacaktır. Başta da belirttiğimiz gibi, **her canlı türünü Allah ayrı ayrı yaratmıştır**. Her birinin fiziksel özellikleri, beslenme alışkanlıkları, avlanma teknikleri, savunma taktikleri, yavrularını yetiştirmeleri vs. birbiriyle kusursuz bir uyum göstermektedir. Bu uyumun tesadüfen oluştuğunu öne sürmek ve sonra bunu ispatlamaya çalışmak son derece yersizdir. Çünkü bu kusursuzluk tesadüfen oluşamaz, ancak üstün bir Yaratıcı olan Rabbimiz'in gücü ve denetimi ile var olabilir. Dolayısıyla hayal gücünün ürünü olan hikayeler üretmek yerine var olan sistemleri araştırmak, bu sistemlerdeki özellikleri ortaya çıkarmak bilime çok büyük katkılar sağlayacaktır. Herşeyden önemlisi ise bu yöndeki araştırmaların, insanı ve tüm evreni yoktan yaratan üstün güç sahibi Allah'ı daha iyi tanımamıza aracı olduğudur.

### Mutasyon Çıkmazı

Evrim teorisinin bilimi oyalayan iddialarından bir diğeri, "yararlı mutasyonlar" için yapılan umutsuz arayış olmuştur.<sup>19</sup> Neo-Darwinizm, "evrim mekanizması" olarak iki kavram öne sürer ve bunların biri mutasyonlardır. Bu nedenle, mutasyonların canlılar üzerinde yararlı etkiler oluşturabileceğini ispatlamak, evrim teorisi açısından zorunludur. Ancak evrimcilerin iddialarının aksine mutasyonlar daima zararlıdır ve hiçbir zaman evrimleştirici bir etkilerinin olduğu gözlemlenmemiştir.

Evrinciler ise ısrarla yapay mutasyon örnekleri oluşturmuş ve yararlı mutasyon gözlemleyebilmek için on yıllar süren bir çaba içine girmişlerdir. Örneğin meyve sinekleri üzerinde neredeyse sayısız mutasyon deneyi yapılmış ve hep "genetik bilgiyi geliştiren mutasyon" umulmuştur. Varılan sonuç ise tam bir fiyaskodur. Evrimci bilim adamı Michael Pitman



**M**eyve sinekleri üzerinde on yıllardır yapılan mutasyon çalışmalarında bir tane bile yararlı mutasyona rastlanmamıştır. Bu, bilimin evrime yol açan yararlı mutasyonları arama konusundaki umutsuz çabalarından sadece bir tanesidir.

yıllardır süren ve hiçbir sonuç getirmeyen bu mutasyon denemeleri için şöyle demektedir:

*Sayırsız genetikçi meyve sineklerini nesiller boyunca sayırsız mutasyonlara maruz bıraktılar. Peki sonuçta insan yapımı bir evrim mi ortaya çıktı? Maalesef hayır. Genetikçilerin yarattıkları canavarlardan sadece pek azı beslendikleri şişelerin dışında yaşamlarını sürdürebildiler. Pratikte mutasyona uğratılmış olan tüm sinekler ya öldüler, ya sakat kaldılar ya da kısır oldular.<sup>20</sup>*

Ünlü evrimci Gordon Taylor ise mutasyon deneyleri ile 50 yıl boyunca vakit kaybedildiğini şöyle ifade etmiştir:

*Elli yıldan beri sinekler üzerinde binlerce deney yapıldı ama kesinlikle yeni bir türün oluştuğu görülmedi... Hatta tek bir enzim bile oluşamadı.<sup>21</sup>*

Evrimcilerin diğer bilimsel konulardaki iddialarına bakıldığında da durum değişmemektedir. Evrimciler, Darwinizm'i her türlü bilimsel bulguya rağmen savunmakta, sonra bir de bunu "bilimsel sabır" gibi kılıflarla örtmeye çalışmaktadırlar. Oysa gösterdikleri şey, **bilimsel sabır değil, bilime karşı inattır.**

**Y**andaki resimde görülen fiziksel bozukluk mutasyonların zararlı etkilerine bir örnektir. Rastgele meydana gelen mutasyonlar kusursuz bir yapıya sadece zarar verirler.



## Fosil Çıkmazı

Evrim teorisinin bilime kaybettirdiği zamanın bir diğer örneği, paleontolojinin (fosil bilimi) bu teoriyi ispatlamak adına çıkmaz bir sokak içine sokulmuş olmasıdır. Elbette dünya üzerindeki yaşamın tarihini öğrenebilmek için paleontolojik araştırmalara gerek vardır. Ancak evrim teorisinin yanlış öngörülleri, fosil araştırmalarını olumsuz yönde etkilemekte ve bilim adamlarını yanlış yönlendirmektedir. Özellikle "insanın kökeni" konusunu araştıran paleontologların bazıları, tam bir çıkmaz içindedir. Hayali yarı maymun-yarı insan canlıları bulmak için yaptıkları tüm araştırmalar boşa gitmektedir.



Ayrıca belirtmek gerekir ki, fosil araştırmaları çok zor koşullarda ve büyük maliyetlerle yapılmaktadır. Genellikle Afrika vadileri gibi alanlarda, onlarca kişiden oluşan araştırma ekiplerinin aylarca yaşayabilecekleri kampların kurulması, bu zor koşullarda, kızgın güneşin altında milyar dolarlarla ifade edilen maliyetlerle yapılan çalışmalar son 1.5 asırdır hiçbir sonuç vermemiştir.

Ünlü evrimci fosil araştırmacısı Richard Leakey ve ünlü bilim yazarı Roger Lewin bu sonuçsuz çalışmalar hakkında şu itirafı yaparlar:

*Ne yazık ki, insanın evrimi yolu bize çok az ve zayıf ipuçları veriyor:*

*Taştan aletler, kafatası parçaları, bir bacak kemiği parçası, yarım bir çene kemiği, nadiren bütün bir kafatası ve tabii çok sayıda diş... Bir zamanlar atalarımızın yaşadığı, şimdi derinlerde gömülü tortullarda bulabildiklerimiz işte bunlar... Eğer birileri, örneğin beş ila bir milyon yıl önce yaşamış atalarımızın şimdiye kadar bulunan bütün fosil kalıntılarını bir odaya toplamaya girişseydi, hepsini sergilemek için sadece birkaç büyük masa yeterdi.*

*Bundan da kötüşü, 15 ila 6 milyon yıl önce yaşamış hominidlere ait fosil buluntularını yerleştirmek için, çok da büyük olmayan bir ayakkabı kutusu yeterli olacaktır.<sup>22</sup>*

**Y**ıllardır evrime paleontoloji alanında delil bulmaya çalışan, tüm hayatlarını bu uğurda harcayan bilim adamlarından Richard Leakey ve Alan Walker. Her iki ünlü evrimci de bugüne kadar aradıklarını bulamadılar.

Tüm bunlar "bilimsellik" kılıfı kullanılarak yapılan zaman, bilgi, emek, para ve imkan israfıdır. Tüm dünyada binlerce üniversite, bilimsel kuruluş ve organizasyon, milyonlarca bilim adamı, öğretmenler ve öğrenciler, laboratuvarlar, teknik eleman ve teknik aletler ve daha saymakla bitmeyecek kadar çok imkan, gerçek dışı bir iddianın ispatlanması uğruna seferber edilmiş durumdadır. Ancak ortaya hiçbir sonuç çıkmamakta, ele geçen yeni bulgular evrim iddiasının yanlışlığını daha açık olarak göstermektedir.

Evrimci bilim adamı S. J. Jones, *Nature* dergisine yazdığı bir makalede, paleoantropolojinin, yani insanın kökeni hakkındaki fosil araştırmalarının içine girmiş olduğu çıkmazı şöyle özetler:

*Paleoantropologlar, fosil kayıtlarının azlığını öfkeyle kapatmaya çalışıyorlar. Paleoantropoloji hala, sadece bir fikir ileriye sürerek ünlü olunabilecek tek bilim dalı olmalı. Paleoantropolojide bir fikrin onay görmesi kimin daha yüksek sesle bağırdığına bağlı.*<sup>23</sup>



**A**frika'nın vadilerinde, kızgın güneşin altında milyonlarca dolar para harcanarak yapılan "evrime delil bulma kazıları" hep sonuçsuz kalmış ve tüm çabalar boşa gitmiştir. Bu çabalarını boşa çıkarmak istemeyen evrimciler ise çareyi "sahtekarlık" yapmakta bulmuşlardır.

## "Doğadaki Kusursuz Tasarım"ı İnkâr Edenlerin Bilime Kaybettirdikleri

Doğadaki yaratılış gerçeğini, bir başka deyişle doğadaki "tasarımı" kabul etmemek, gerçekte bilimsel araştırmaların önünü tıkamaktadır. Çünkü doğada bir tasarım olduğunu bilen bir bilim adamı, bu tasarımı ve amacını araştırmak gibi bir düşünceyle yola çıkar. Ancak bir evrimci tüm doğayı amaçsız bir madde yığını olarak gördüğü için, aynı amacı taşımayacaktır.

Amerikalı matematikçi ve felsefeci William Dembski, doğada bir "tasarım" olduğunu savunan bilim adamlarından biridir. Dembski, evrimci bakış açısının, doğada bir amaç görmeyerek bilimsel gelişmeyi yavaşlattığını açıklar. Buna örnek olarak da evrimcilerin DNA hakkında ortaya attıkları "junk DNA" (boş DNA) kavramını gösterir. ("Boş DNA", evrimci bilim adamlarının varsayımına göre, herhangi bir genetik bilgi içermeyen ve dolayısıyla bir fonksiyonu olmayan DNA kısımlarıdır.) Dembski şöyle demektedir:

*Tasarım kavramı bilimsel gelişmeyi durduracak değildir. Aksine, geleneksel evrimci yaklaşımlarının bilimsel araştırmaları baltaladığı noktalarda, tasarım kavramı yepyeni araştırmaları teşvik eder. "Boş DNA" kavramını ele alalım. Bu terimle birlikte kast edilen anlam, bir canlının genetik bilgisinin uzun ve amaçsız bir evrim sürecinin ürünü olduğu ve dolayısıyla bu genetik bilginin sadece bir kısmının organizma için yararlı olduğu düşüncesidir.*

*Evrimci bakış açısına göre bol miktarda işe yaramaz DNA kısımları beklememiz gerekir. Ama eğer canlıların tasarlandıklarını kabul edersek, bu durumda DNA'nın çok daha fonksiyonel olmasını bekleriz. Ve gerçekten de, en yeni bazı bulgular, DNA'nın bazı kısımlarının "boş" olarak tanımlanmasının, aslında bizim DNA hakkındaki bilgimizdeki yetersizlikten kaynaklandığını göstermektedir. Örneğin Journal of Theoretical Biology dergisinin son sayılarından birinde, John Bodnar "ökaryot hücrelerin genetik bilgisinde, kodlama işlemi görmeyen (yani "boş") DNA parçalarının, gerçekte organizmanın büyümesini ve gelişimini sağlayan bir tür genetik dili kodlarını" bildirmektedir. Tasarım kavramı, bilim adamlarını (canlılarda) fonksiyon aramaya yönelmekte, evrim ise bu çabayı desteklemektedir...*

*Tasarım kavramını bilime dahil etmek, bilimsel çabaları çok daha zenginleştir-*

*recektir... Bilimsel gelişme için şimdiye dek kullanılmış tüm kavramsal araçlar kullanılmaya devam edecektir. Ancak tasarım kavramı bir bilim adamına yeni kavramsal araçlar kazandırır. Dahası, yepyeni araştırma konuları ortaya çıkarır. Çünkü bir şeyin tasarlanmış olduğunu bildiğimizde, nasıl var edildiğini ve amacının ne olduğunu da bulmak isteriz.<sup>24</sup>*

Görüldüğü gibi canlıları Allah'ın yaratmış olduğunun kavranması hem bilime yeni ufuklar kazandırmakta hem de doğanın çok daha doğru anlaşılmasını sağlamaktadır.

Ama materyalist bilim adamları Allah'ın yaratışını inkar ettikleri için doğada yaşayan her canlının tesadüfen gelişen olaylar sonucunda var olduklarını iddia ederler. Onlara göre tesadüfen oluşan bir evrende "hatalı veya gereksiz ürünler" in veya "hatalı tasarımlar" ın bulunması son derece doğaldır.

Bu yanlış bakış açısının sonucu olarak günümüze kadar birçok bilimsel delil yanlış değerlendirilmiş ve uzun yıllar boyunca birçok gerçek ortaya çıkartılamamıştır. Örneğin doğada bulunduğu bir kuş tüyünü inceleyen materyalist bir bilim adamı, tüyün asimetrik yapısına bakarak, bunun "tesadüfen oluştuğu için" bozuk bir yapı olduğunu düşünür. Ve tüyün asimetrik yapısını incelemeye gerek görmez.

Ancak her varlığı Allah'ın bir amaç üzerine ve kusursuz bir tasarımla yarattığına iman eden bir bilim adamı için tüydeki asimetrik yapı mutlaka incelenmesi gereken önemli bir özelliktir. Bu doğrultuda hareket eden bir bilim adamı kuşların tüylerinin asimetrik yapılarının kuşların uçmaları için gerekli olduğunu,



**D**NA'nın karmaşık yapısı ve her özelliğinin bir amaç taşıması DNA'nın yaratıldığını gösterir.

simetrik tüy yapısına sahip olan kuşların ise uçamadıklarını çok kısa sürede görecektir.

Buna benzer örnekler bilim dünyasında çok sık rastlanabilir. Örneğin bal arılarını inceleyen bilim adamları arasında da benzer bir durum yaşanmıştır. Arıların peteklerini birleştirme açılarını hesaplayan bazı bilim adamları, arıların kullandıkları iki açının en mükemmel uygunluktaki ölçülerden 0.02 derecelik bir sapma gösterdiğini hesaplamışlardır. (Yapılan ölçümlerde arıların bu açıları sırasıyla 109.28 ve 70.32 derece olarak yaptıkları saptanmıştır. Çok hassas hesaplamalarla, matematikçi Konig bu amaca hizmet edecek en uygun açıların 109.26 ve 70.34 olması gerektiğini hesaplamıştır)

Konuyla ilgili bilim adamlarının vardıkları sonuç arıların küçük de olsa hesaplama hatası yaptıkları yönünde olmuştur. İskoç matematikçi Colin MacLaurin (1698-1746) ise bu açıklamaları yeterli bulmayarak deneyi tekrarlamıştır. Ve bulduğu sonuç şudur: Konig ve ekibi logaritma cetvelinde yapılan ufak bir hata nedeniyle 0.02 derecelik farklılık oluşturacak şekilde hatalı hesap yapmışlardır.<sup>25</sup>

Böylece en mükemmel açıyı arıların doğru, bilim adamlarının ise hatalı olarak hesapladıkları ortaya çıkmıştır!





Tüm canlıları Allah'ın kusursuzca yarattığını bilen bir insan, hiçbir zaman doğada rastladığı bir özellikte hata olduğu fikrine kapılmaz. Her gördüğü özelliği Allah'ın bir amaç için yarattığını bilir.

Allah'ın kusursuz yaratışına inanmayan bilim adamlarının içine düştükleri yanılığa bir diğer örnek yine arılarla ilgilidir. 12 Ekim 1996 tarihli *New Scientist* dergisinde Ben Crystall tarafından hazırlanan makalede, bal arılarının uçarken bazen gereksiz yere fazla kanat çırttıkları, bunun sonucu olarak da uçuşlarının verimsiz olduğu söylenmişti. Bu makaledeki iddiaya göre, arılar kimi zaman daha az, kimi zaman ise daha sık aralıklarla kanat çırpıyorlar, ama buna rağmen aynı hızda uçuyorlardı ve dolayısıyla çok kanat çırttıkları zaman gereksiz yere enerji kaybediyorlardı. Yazara göre ise bu bir tasarım hatasıydı.

Ancak, Arizona State Üniversitesi'nden Jon Harrison yönetimindeki bir araştırma grubu, yaptıkları bir araştırma ile bal arılarının kanat çırpma sıklığı arasındaki farkın son derece gerekli nedenlerini ortaya çıkardılar. Elde ettikleri sonuçları ise *Science* dergisinde (1996, cilt 274, s. 88)



**K**uş tüylerini inceleyen iman sahibi bir bilim adamı tüylerdeki her özelliğin bir yaratılış amacı olduğunu bilerek araştırmalarını bu doğrultuda yönlendirir.



**A** rılar o kadar kompleks davranış şekillerine sahiptirler ki, bilim adamları bu canlıların davranışlarının amaçlarını yeni yeni keşfedebilmektedirler.

yayınladılar. Bu araştırmacılar, çevre ısısını değiştirerek arıların vücut ısılarını, kanat çırpma oranlarını ve metabolik oranlarını ölçtüler. Isı 20 dereceden 40 dereceye yükseldikçe kanat çırpma sıklığı azalıyordu. Yapılan araştırma sonucunda anlaşıldı ki, arılar sıcak günlerde daha az sıklıkta kanat çırparken, soğuk havalarda daha sık aralıklarla kanat çırpıyorlardı. Ama uçuş hızlarında bir değişiklik olmuyordu. Soğuk havalarda daha sık kanat çırparak oluşturdukları enerji fazlasıyla vücutlarını ve kovanlarını ısıtıyorlardı. Sonuç olarak arıların kanatlarının iki ayrı görevinin bulunduğu anlaşıldı: Uçmak ve ısınmak.

Allah'ın canlıları ayrı ayrı, bugünkü halleriyle eksiksiz ve kusursuz olarak yarattığına inanmayan evrimci bilim adamlarının yanlıya düştikleri konulardan bir diğeri de "körelmiş organlar" safesatıdır. Tüm canlıların geçmişteki atalarından tesadüfler sonucunda türediklerini savunan evrimcilere göre insan vücudunda atalarından kendilerine miras kalan, ama kullanılmadıkları için zaman içinde körelen "işlevsiz organlar" bulunmaktadır. Allah'ın yaratışına inanmayan bilim adamları, bu işlevsiz sandıkları organlar konusunda da bilime önemli ölçüde zarar vermişlerdir. Çünkü bilim ilerledikçe bu işlevsiz sandıkları organların as-

linda vücut için son derece önemli organlar oldukları anlaşılmıştır. Bilimin ilerlemesini ağırlaştıran bu ön yargının ne derece hatalı olduğunun göstergelerinden biri evrimciler tarafından tespit edilen uzun "körelmiş organlar" listesinin giderek kısılmasıdır. Evrimci olan S.R. Scadding *Evolutionary Theory* (Evrimsel Teori) dergisinde yazdığı *Körelmiş Organlar Evrime Delil Oluşturur mu?* başlıklı makalesinde bu gerçeği şöyle itiraf eder:

*(Biyoloji hakkındaki) bilgimiz arttıkça, körelmiş organlar listesi de giderek küçüldü... Bir organın işlevsiz olduğunu tespit etmek mümkün olmadığına ve zaten körelmiş organlar iddiası bilimsel bir özellik taşımadığına göre, 'körelmiş organ'ların evrim teorisi lehinde herhangi bir delil oluşturamayacağı sonucuna varıyorum.<sup>26</sup>*

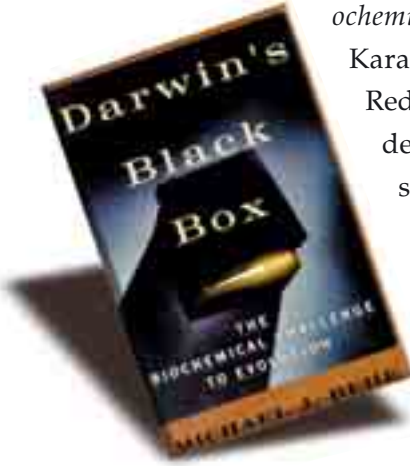
Körelmiş insan organları listesi 1895 yılında Alman anatomist R. Wiedersheim tarafından ortaya atılmıştı ve apandis, kuyruk sokumu kemiği gibi yaklaşık 100 organı içeriyordu. Ancak bilim ilerledikçe Wiedersheim'in listesindeki organların sayısı giderek azaldı ve bu organların aslında çok önemli işlevleri olduğu öğrenildi. Örneğin körelmiş organ olarak sayılan apandisin aslında vücuda giren mikroplara karşı mücadele eden lenf sisteminin bir parçası olduğu belirlendi. Yine aynı listede yer alan bademciklerin ise boğazı enfeksiyonlara karşı korumada önemli bir rol oynadığı keşfedildi. Omuriliğin sonunda yer alan kuyruk sokumunun leğen kemiği çevresindeki kemiklere destek sağladığı ve küçük bazı kasların tutunma noktası olduğu; timus bezinin T hücrelerini harekete geçirerek vücudun savunma sistemini aktif hale getirdiği; pinael bezin önemli hormonların üretilmesinden sorumlu olduğu gibi daha birçok işe yaramadığı zannedilen organın önemli işlevleri tespit edildi. Darwin tarafından körelmiş organ olarak nitelendirilen gözdeki yarımay şeklindeki çıkıntının ise gözün temizlenmesini ve nemlendirilmesini sağladığı anlaşıldı.

Tüm bu örnekler bize şu gerçeği göstermektedir: Bilimde doğru ve hızlı sonuç alabilmek için çıkış noktasının mutlaka doğru olması gerekir. Allah tüm varlıkları bir amaç doğrultusunda, kusursuz ve eksiksiz bir tasarımla yaratmıştır. Dolayısıyla doğayı inceleyen bir bilim adamının hedefi tüm varlıklardaki bu kusursuzluğun özelliklerini ortaya çıkarmak ve her karşılaştığı özelliklerin hikmetlerini araştırmak olmalıdır.

## "Boşa Uğraş Verdiğini" Bilmenin Evrimci ve Ateist Bilim Adamları Üzerinde Oluşturduğu Olumsuz Etkiler

Aslında gerçek olmayan ve sonuç getirmeyen bir iddia uğruna araştırma ve çalışma yapmak, evrimci bilim adamları için de son derece yıpratıcıdır. Hiç şüphesiz hayatlarını adadıkları araştırmaların birçoğunun sonuçsuz olduğunu, fayda getirmediğini anladıklarında büyük bir hayal kırıklığı yaşarlar. Çünkü bilimsel araştırmalar yapmak büyük bir özveri ve disiplin gerektirmektedir. Yıllarca bir laboratuvarında sonucunu alamayacağı bir konuda deney veya gözlemler yapmak, ve sonunda ispatlamak istedikleri iddianın tam aksinde bulgulara varmak, elbette ki bu bilim adamlarını son derece olumsuz yönde etkilemektedir.

Amerikalı biyokimyacı Michael Behe, Darwinizm'in bilimsel geçersizliğini konu edinen *Darwin's Black Box: The Biochemical Challenge to Evolution* (Darwin'in Kara Kutusu: Evrime Karşı Biyokimyasal Reddiye) başlıklı kitabında, canlı hücrelerinde ortaya çıkan "tasarım" gerçeği karşısında evrimci bilim adamlarının yaşadıkları psikolojiyi şöyle anlatır:



*Son kırk yıl içinde, modern biyokimya hücrenin sırlarının önemli bir bölümünü ortaya çıkardı. Bunun için harcanan emek ise gerçekten çok büyüktü. On binlerce insan, bu sırları bulmak için yaşamlarını laboratuvarlardaki uzun*

*çalışmalara adadılar... Hücreyi araştırmak için gerçekleştirilen tüm bu çabalar, çok açık bir biçimde, başıra başıra, tek bir sonucu veriyordu: "Dizayn!" Bu sonuç o denli belirgindi ki, bilim tarihindeki en önemli buluşlardan biri olarak görülmeliydi... Bu zafer, onbinlerce insanın "Eureka" çılgınlıklarıyla bu büyük buluşu kutlamalarına yol açmalydı...*

*Ama hiçbir kutlama yaşanmadı, hiçbir sevinç ifade edilmedi. Aksine, hücrede keşfedilen büyük karmaşıklığın karşısında, utangaç bir sessizlik hakim oldu. Konu halka açık bir ortamda gündeme getirildiğinde, çoğu bilim adamı bundan rahatsız oluyor. Kişisel diyaloglarda ise biraz daha rahatlar; çoğu keş-*

*fettikleri açık gerçeği kabul ediyor, ama sonra yere bakıp başlarını sallıyor ve hiçbir şey olmamış gibi davranmaya devam ediyor. Peki neden? Neden bilim dünyası, keşfettiği büyük gerçeğe sahip çıkmıyor? Neden ortaya çıkan açık dizayn entellektüel eldivenlerle kenarından tutuluyor. Çünkü, bilinçli bir dizaynı kabul etmek, ister istemez Allah'ın varlığını kabul ettirmeyi çağırıştırıyor onlara.*<sup>27</sup>

Bazı evrimciler, bilim dünyasının yaşamakta olduğu bu depresyonu itiraf etmektedir. Örneğin İngiltere Doğa Tarihi Müzesi yöneticilerinden, *Evolution* kitabının yazarı evrimci paleontolog Dr. Colin Patterson, New York'taki Doğa Tarihi Müzesi'nin açılışında yaptığı ünlü konuşmasında şu tarihi sözleri söylemiştir:

*Soru şudur: Bana evrimle ilgili tek bir şey söyleyebilir misiniz, gerçekten doğru olan bir şey? Bu soruyu bizim Doğa Tarihi Müzesi'ndeki tüm jeoloji ekibine sordum ve aldığım tek cevap tam bir sessizlik oldu... Sonrasında, tüm yaşamımın evrimin açık bir gerçek olduğuna inanarak aldatılmakla geçtiğini fark ettim.*<sup>28</sup>

Patterson, konuşmasının devamında ise şöyle demiştir:

*Bu anti-evrimci bakış açısını almaya başlamamın nedenlerinden birisi, bu şey üzerinde 20 yıl çalışıp ve bu konuda tek bir şey bilmemenin yaptığı etkiydi. Bir kişinin bu kadar uzun bir süre yanlış yönlendirildiğini öğrenmesi onun için oldukça büyük bir şok.*<sup>29</sup>



**E**vrimci bilim adamlarının yıllarca yaptıkları çalışmaların büyük bir çoğunluğu boşa gitmiştir. Bu birçok bilim adamının araştırma şevkini kıran bir sonuçtur.

Lund Üniversitesi profesörlerinden ünlü evrimci botanikçi Prof. N. Heribert Nilsson ise, "evrimi, 40 yıldan fazla süren bir deney ile kanıtlama teşebbüslerim, sonunda başarısızlıkla sonuçlandı"<sup>30</sup> diyerek 40 yıldan daha uzun bir süre boşa vakit kaybettiğini itiraf etmektedir. Bu kişisel örnekler, gerçekten de bilimin gerçek dışı bir teorinin peşinde koşmasıyla neler kaybettiğinin göstergesidir. On yıllar boyunca binlerce bilim adamının bilgisi, vakti, enerjisi, emeği, laboratuvarı, asistanları ve finans kaynakları, evrim adı verilen içi boş bir efsane uğruna harcanmış bulunmaktadır.

Daha da ilginç olan ise, sadece günümüz evrimcilerinin değil, teorinin sahibi Charles Darwin'in bile sık sık "boşa zaman harcadığından", ve sonunda "hayal kırıklığına uğrayacağından" endişe etmiş olmasıdır. Darwin bu konudaki huzursuzluğunu arkadaşlarına yazdığı mektuplarında veya makalelerinde sık sık dile getirmiştir. Örneğin doğada kendi teorisini ispatlayacak deliller bulamadığını şöyle kabul etmiştir:

*Doğanın tamamı gerçekten inatçı ve benim istediklerimi yapmıyor.*<sup>31</sup>

Darwin'in güvensizliğinin bir başka dışa vurumu ise şu cümlesidir:

*Bu çalışmaları yaparken (Türlerin Kökeni için kullandığı çalışmalar) harcadığım zamana değip değmediğinden şüphe ediyorum.*<sup>32</sup>

Görüldüğü gibi, gerçeklere uymayan, sadece ideolojik nedenlerle savunulan bir teori, savunucularına da sıkıntı ve bunalım yaşatmaktadır. Tüm bunlar bilime yanlış bir rota çizilmesinin kaçınılmaz sonuçlarıdır.

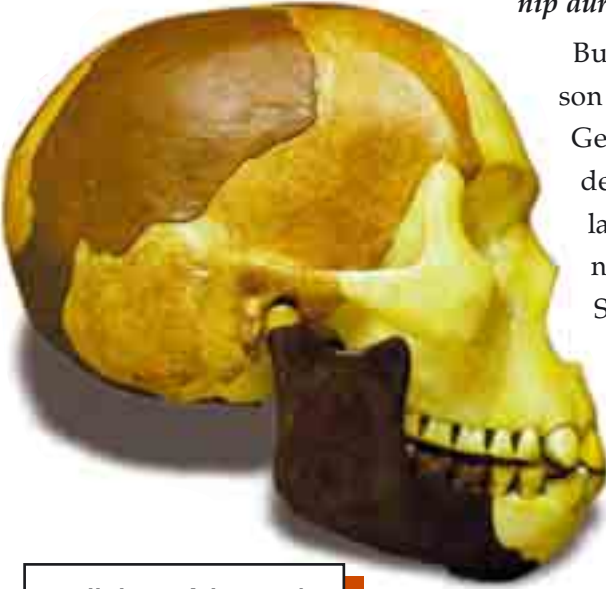


**D**arwin, "Bu çalışmaları yaparken harcadığım zamana değip değmediğinden şüphe ediyorum" diyerek evrim konusundaki çalışmalarına olan güvensizliğini dile getirmiştir.

## Evrimci Sahtekarlıkların Bilime Kaybettirdikleri

Evrimciler, teorilerini kanıtlayan delilleri bulamadıkları için, çok kere-ler bilimsel bulguları saptırarak veya sahtekarlıklar yaparak insanlığı aldatmışlardır. Bu sahtekarlıklar içinde en ünlüsü "**Piltdown Adamı**" skandalıdır. Evrimciler, yaşadıklarını iddia ettikleri sözde yarı maymun-yarı insan yaratıkların fosillerini bulamadıkları için çareyi kendileri bir tane üretmekte bulmuşlardır. Bir orangutan çenesini insan kafatasına ekleyerek çeşitli kimyasallarla eski görüntüsü vermiş ve bu kafatasını dünyanın en ünlü müzesinde yıllarca "insanın atası" diye sergilemişlerdir. Bu sahtekarlığın bilime verdiği kaybı bir evrimci olmasına rağmen F. Clark Howell şöyle açıklamaktadır:

*Piltdown Adamı, insan kafatası ve maymun çenesinden oluşan bir yaratıktan başka bir şey değildi. Bu bilerek tezgahlanan bir aldatmacaydı. Ne çenenin maymuna ait olduğunu, ne de kafatasının insana ait olduğunu kabul etmediler. Bunun yerine, bu parçaların maymun ve insan arasındaki döneme ait bulgular olduğunu açıkladılar. 500.000 yıl öncesine ait olduğunu söyleyerek, buna bir isim koydular (Eoanthropus Dawsoni veya Dawn adamı) ve bu konu üzerine yaklaşık 500 adet kitap yazdılar. Paleontologlar bu buluşla kırk beş yıl boyunca boş yere oyalanıp durdular.<sup>33</sup>*



**P**iltdown Adamı sahtekarlığında kullanılan sahte kafatası.

Bu bilim adamının sözleri son derece düşündürücüdür. Gerçek olmayan bir "sözde delil" 40 yıl boyunca konuyla ilgili tüm bilim çevrelerini "boş yere oyalamış"tır. Sahte bir kafatası üzerine 500 kitap yazılması boş harcanan emeklerin açık bir göstergesidir.

Bir başka evrimci sahtekarlığın sahibi olan Ernst Haeckel ise, hem yaptığı sahtekarlığı itiraf etmiş, hem de

diğer meslektaşlarının ideolojileri uğruna yaptıkları çarpıtmaları şöyle dile getirmiştir:

*Bu yaptığım sahtekarlık itirafından sonra kendimi ayıplanmış ve kınanmış olarak görmem gerekir. Fakat benim avuntum şudur ki; suçlu durumda yan yana bulunduğumuz yüzlerce arkadaş, birçok güvenilir gözlemci ve ünlü biyolog vardır ki, onların çıkardıkları en iyi biyoloji kitaplarında, tezlerinde ve dergilerinde benim derecemde yapılmış sahtekarlıklar, kesin olmayan bilgiler, az çok tahrif edilmiş şematize edilip yeniden düzenlenmiş şekiller bulunuyor.<sup>34</sup>*

Yapılan gözlemlerin, deneylerin ve araştırmaların evrime uydurulma-ya çalışılması, gerçeklerin gizlenmesi veya değiştirilerek insanlığa sunulması elbette ki bilimsel gelişmelere önemli ölçüde zarar vermektedir. Evrimci yazar W.R. Thompson, bu gerçeği aşağıdaki sözleriyle dolaylı da olsa kabul etmektedir:

*Bilimsel olarak tanımlayamayacakları bir doktrini savunmak için biraraya gelen bilim adamlarının zorlukları elimine ederek ve eleştirileri gizleyerek halkın gözünde inançlarını devam ettirme girişimi, **bilimsel açıdan anormal ve istenmeyen bir durumdur.**<sup>35</sup>*

Konunun en ilginç yönü ise, evrimcilerin evrimi ispatlamak için yaptıkları araştırma ve deneylerin sonucunda, hep yaratılış gerçeğini destekleyen deliller bulmalarıdır.

## **Evrimciler İstemese de Bilimsel Bulgular Hep Yaratılış Gerçeğini Kanıtlar**

Bu bölümün başında da belirtildiği gibi, bilim yanlısı ideolojiler tarafından yönlendirildiğinde zaman, para, emek kaybı oluşmaktadır. 18. yüzyıldan bu yana bilim, ağırlıklı olarak materyalistlerin hakimiyeti altında kalmış ve hemen hemen tüm çalışmalar materyalist felsefeyi bilimsel olarak kanıtlayabilmek için yapılmış, materyalist felsefeyi yalanlayan bilimsel deliller ya gözlerden ya da halka çarpıtılarak sunulmuştur.

Dikkat edilmesi gereken sonuç ise, evrimcilerin evrimi ispatlamak için yaptıkları araştırma ve deneylerin sonucunda hep yaratılışı destekleyen deliller bulmalarıdır. Bilim, Allah'ın varlığına inananlar için çok kolay ve zahmetsizdir. Çünkü var olan bir sistemi araştırmak ve onunla ilgili delilleri aramak bilim adamları için bir zorluk çıkarmaz. Ancak olmayan bir delili aramak evrimcilerin kendi ifadeleriyle "**can sıkıcı**" ve "**baş ağrııcıdır**".





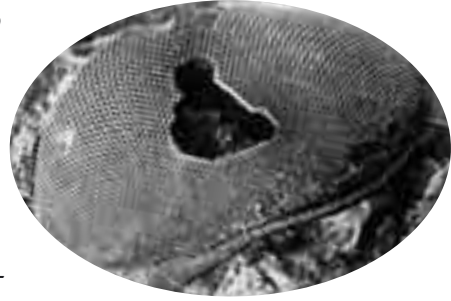
**E**vrimsel bilimciler her ne kadar aksini ispatlamaya çalışsalar da bulunan her bilimsel bulgu Allah'ın varlığını ve yaratışının özelliklerini ortaya koymaktadır. Kambriyen Döneminde aniden ortaya çıkan kompleks yapıya sahip canlılar da bu yaratılış delillerindedir.

Bu durumun en açık örneklerinden biri de Kambriyen Devrine ait paleontolojik bulgulardır. Kambriyen Devri canlılığın ilk izlerine rastlanan ve yaklaşık 550 milyon yıl önce yaşanan döneme verilen isimdir. Bu dönemde var olan canlıların her biri son derece karmaşık sistemlere sahip olan gelişmiş canlılardır. Örneğin trilobit ismi verilen ve soyu tükenmiş olan bir canlı türü oldukça karmaşık petek göz yapısına sahiptir. 100 mercekten oluşan bu göz yapısı günümüzde yaşayan yusufçuk gibi bazı

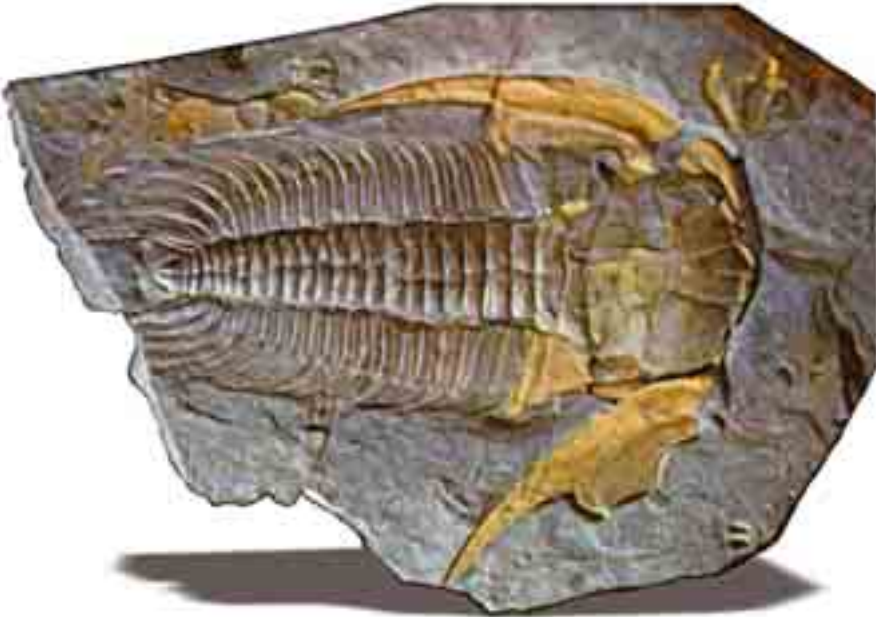
böceklerinki ile aynıdır. Ve evrimciler açısından "baş ağrıtıcı" olan ise bu karmaşık yapılara sahip olan canlıların hiçbir ataya sahip olmadan birdenbire bu tabakalarda belirmeleridir. Bu bilimsel bulgular açık olarak Yaratılış'ı göstermektedir.

Ünlü evrimci bilim adamı İngiliz zoolog Richard Dawkins elde ettikleri bulguların yaratılış gerçeğini desteklemesi ile ilgili olarak şöyle söylemektedir:

*...Kambriyen katmanları, başlıca omurgasız gruplarını bulduğumuz en eski katmanlardır. Bunlar, ilk olarak ortaya çıktıkları halleriyle, oldukça evrimleşmiş bir şekilde-ler. Sanki hiçbir evrim tarihine sahip olmadan, o halde, orada meydana gelmiş gibiler. Tabi ki, bu ani ortaya çıkış, yaratılışçıları oldukça memnun etmektedir.<sup>36</sup>*



Paleontoloji konusunda yaşanan bu "sonuçsuzluk" evrimin en bü-



**K**ambriyen Devri'nde ortaya çıkan trilobit fosili ve sahip olduğu petek gözün özellikleri yaratılışın dellileridir.

yük açmazlarından biridir. Baştan beri üzerinde durduğumuz gibi evrimci bilim adamları onlarca yıldır evrime delil olacak ara geçiş formları (bir canlının diğer bir canlıya dönüşüm aşamaları) bulma çabası içindedirler. Ancak böyle canlılar yeryüzünde hiçbir zaman yaşamadıkları için kesinlikle bir sonuç alamamışlardır. Evrimcilerin bir türlü aradıkları ara geçiş formlarına ait fosillerini bulamamalarını evrimci paleontolog Mark Czarnecki şöyle ifade eder:

*Teoriyi (evrimi) ispatlamanın önündeki büyük bir engel, her zaman için fosil kayıtları olmuştur... Bu kayıtlar hiçbir zaman için Darwin'in varsaydığı ara formların izlerini ortaya koymamıştır. Türler aniden oluşurlar ve yine aniden yok olurlar. Ve bu beklenmedik durum, türleri Allah'ın yarattığı savunan yaratılışçı argümana destek sağlamıştır.<sup>37</sup>*

Bazı evrimcilerin de satır aralarında itiraf ettikleri gibi, evrime bilimsel destek arayan her türlü çalışma boşa çıkmakta, olumlu bir sonuç vermemektedir. Aksine evrimci bilim adamlarının her şeyin tesadüfe dayalı olarak oluştuğu yönündeki iddialarıyla ilgili her araştırma, apaçık bir gerçeği karşlarına çıkarmaktadır: **Tüm canlıları kusursuz bir şekilde göklerin ve yerin Rabbi olan Allah'ın yarattığı gerçeğini...**



**G**ünümüzde yaşayan yusufoğru'nun göz yapısı da trilobitinki ile benzer karmaşıklığıdır.

## Sonuç

Çevremizde ve içinde yaşadığımız evrende, yaratılış gerçeğine ait sayısız delil bulunmaktadır. Bir sivrisinekteki hayranlık verici sistem, bir tavuskuşunun kanatlarındaki muhteşem sanat, göz gibi karmaşık ve mükemmel bir organ ve daha milyonlarca varlık iman eden insanlar için Allah'ın varlığının ve O'nun üstün ilminin ve aklının delilleridir. Yaratılış gerçeğini kabul eden bir bilim adamı da, doğayı bu gözle inceleyecek ve yaptığı her gözlemden, düzenlediği her deneyden büyük bir zevk alacak, yeni araştırmalar için ateşleyici güç bulacaktır.

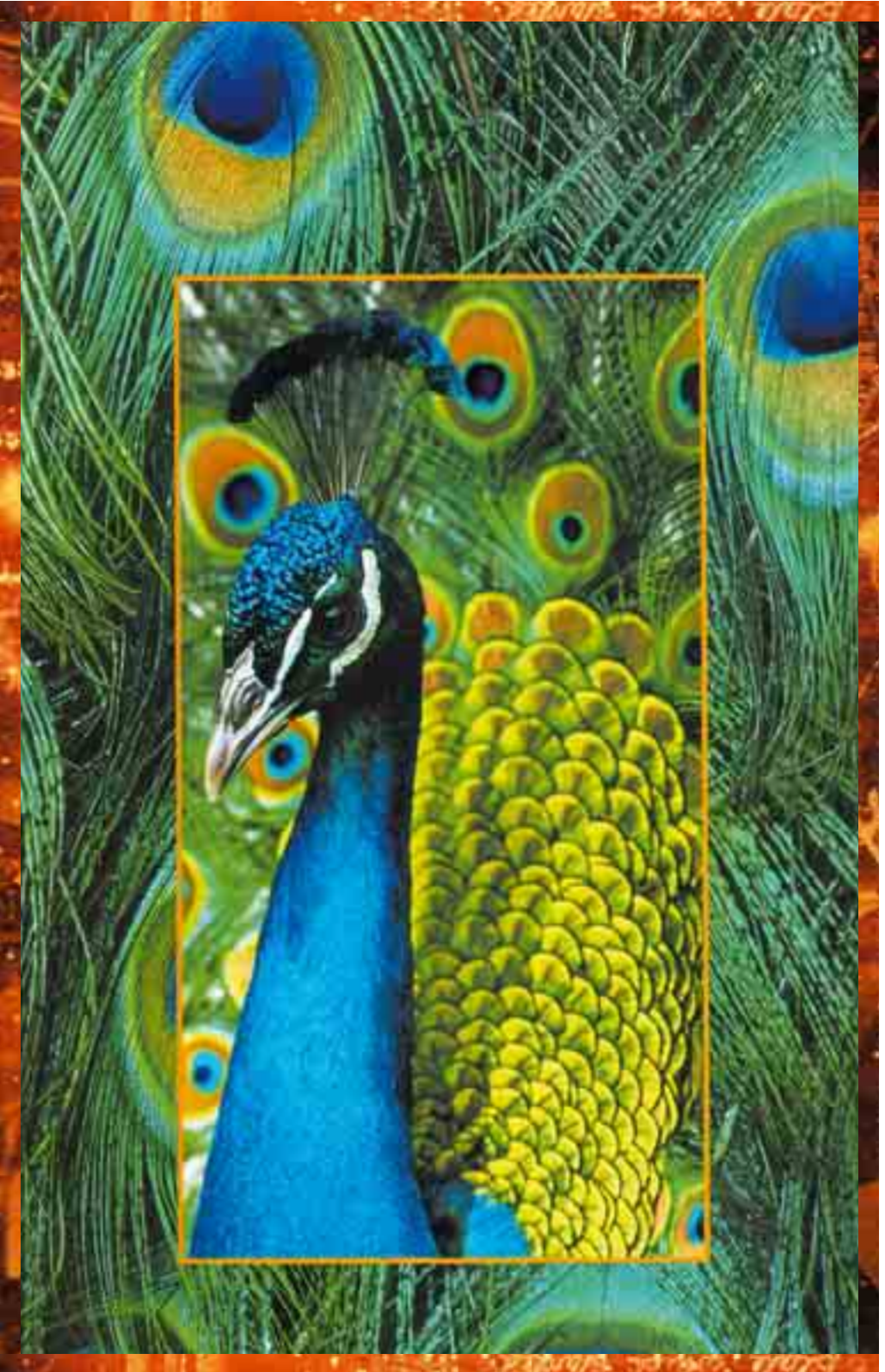
Oysa evrim gibi bir hurafeye inanmak ve bunu bilime rağmen savunmaya çalışmak, psikolojik yönden bilim adamlarını da sıkıntıya sokar. Evrendeki ahenk ya da canlılardaki tasarım, onlar için büyük bir sıkıntı kaynağı olur. Darwin'in aşağıdaki sözü, gerçekte tüm evrimcilerin ruh haline ışık tutmaktadır:

*Gözü düşünmek çoğu zaman beni teorimden soğuttu. Ama kendimi zamanla bu probleme alıştırdım. Şimdilerde ise doğadaki bazı belirgin yapılar beni çok fazla rahatsız ediyor. Örneğin bir tavuskuşunun tüylerini görmek, beni neredeyse hasta ediyor.<sup>38</sup>*

Tavuskuşunun tüyleri de, doğadaki tüm diğer sayısız yaratılış delili de, evrimcileri sürekli olarak rahatsız etmeye devam etmektedir. Gördükleri apaçık delillere bu şekilde gözlerini kapatan bu kişilerde, doğal olarak gerçeklere karşı umursuzluk ve buna bağlı bir yargı bozukluğu gelişmektedir. Hıristiyanlara seslenirken; "eğer bir heykelin sizlere el salladığını görseniz dahi, bir mucize ile karşı karşıya olduğunuzu sanmayın... çok küçük bir olasılıktır, ama belki de heykelin sağ kolundaki atomların hepsi, tesa-düfen, bir anda aynı yönde hareket etme eğilimi içine girmiş olabilirler"<sup>39</sup> diyecek kadar ileri giden ünlü evrimci Richard Dawkins, bu yargı bozukluğunun tipik bir örneğidir.

Bilimin ilerleyebilmesi için bu 19. yüzyıl artıklarının bir kenara bırakılması ve özgürce düşünen ve gördüğü gerçeği kabul etmekten çekinmeyen bilim adamlarının varlığı gerekmektedir.

**T**avuskuşunun tüyelerinin "Darwin'i hasta etmesinin" nedeni bu tüyelerin açıkça üstün bir Yaratıcı'nın varlığını gösteriyor olmasıdır.





## DİN İLE BİLİM

# DAİMA UYUM İÇİNDEDİR



Materyalistler, bilim karşısındaki yenilgilerini gizleyebilmek için hemen her zaman birtakım propaganda yöntemlerini devreye sokarlar. Bunların başında ise, materyalist yayın organlarının beylik konusu haline gelmiş olan "din-bilim çatışması" iddiası gelir. Bu iddiayı dile getiren kaynaklarda, dinin tarih boyunca bilime karşı olduğu, bilimin ancak din terk edildiğinde gelişebileceği gibi, gerçek dışı hikayeler anlatılır.

Oysa bilim tarihine biraz göz atmak bile, bu iddiaların yanlışlığını görmek için yeterli olacaktır.

İslam Tarihi'ne baktığımızda, Kuran'la birlikte Ortadoğu coğrafyasına bilimin de girdiğini görürüz. İslam öncesindeki Araplar, türlü batıl inanışa ve hurafeye inanan, evren ve doğa hakkında hiçbir gözlem yapmayan bir toplumdur. Ancak İslam'la birlikte bu toplum medenileşmiş, bilgiye önem verir hale gelmiş ve Kuran'ın emirlerine uyarak evreni ve doğayı gözlemlemeye başlamıştır. Sadece Araplar değil, İranlılar, Türkler, Kuzey Afrikalılar gibi pek çok toplum, İslamiyet'i kabullerinin ardından aydınlanmıştır. Allah'ın Kuran'da insanlara öğrettiği akılcılık ve gözlemcilik, özellikle 9. ve 10. yüzyıllarda büyük bir medeniyetin doğmasına yol açmıştır. Bu dönemde yetişen çok sayıda Müslüman bilim adamı, astronomi, matematik, geometri, tıp gibi bilim dallarında çok önemli keşifler gerçekleştirmiştir.

Bilimsel çalışmaların Avrupa'ya aktarılmasında önemli bir yeri olan ve Müslüman bilim adamlarının çoğunun yetiştiği **Endülüs**, özellikle tıp alanında çok büyük yeniliklerin ve atılımların beşiği olmuştur. Müslüman hekimler, tek bir konuda uzmanlaşmamışlar, özellikle farmakoloji, cerrahi, göz, doğum, fizyoloji, bakteriyoloji ve hijyen gibi çok geniş sahalarda eğitim görmüşlerdir. Uzun yıllar tıbbi bitkileri inceleyerek tıp tarihi ve tıbbi bitkiler hakkında eserler vermiş olan **İbn-i Cülcül** (?-992) ile teşhis ve tedavi konusunda ün yapmış olan ve bugün bilinen otuza yakın eseri bulunan Tunuslu hekim **Ebu Cafer İbn-i Cezzar** (?-1009) tıp konusunda en bilinen bilim adamları arasındadır. **Abdüllatif el-Bağdadi** (1162-1231) anatomi konusundaki çalışmaları ile tanınmaktadır. Alt çene ve göğüs kemiği gibi vücuttaki birçok kemiğin anatomisi hakkında geçmişte yapılmış hataları düzeltmiştir. Bağdadi'nin *El-İfade ve'l-İtibar* adlı eseri 1788 yılında düzenlenerek, Latince, Almanca ve Fransızca'ya çevrilmiştir. *Makalatüin fi'l-Havas* isimli eseri ise beş duyu organını incelemektedir.

Müslüman anatomistler insan kafatasında bulunan kemik sayısını doğru olarak tespit etmişler ve kulak içinde üç küçük kemikçik bulunduğunu da belirlemişlerdir. Anatomik çalışmalar yapan Müslüman bilim adamlarının başında **İbn-i Sina** (980-1037) gelir. Daha çok küçük yaşta edebiyat, matematik, geometri, fizik, doğa bilimleri, felsefe ve mantık öğ-

**Kulları içinde ise Allah'tan ancak alim olanlar 'içleri titreyerek-korkar'. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlü olandır, bağışlayandır. (Fatır Suresi, 28)**



**Allah, gerçekten Kendisi'nden başka ilah olmadığına şahitlik etti; melekler ve ilim sahipleri de O'ndan başka ilah olmadığına adaletle şahitlik ettiler. Aziz ve Hakim olan O'ndan başka ilah yoktur. (Al-i İmran Suresi, 18)**

renen İbn-i Sina sadece Doğu'da değil Batı'da da ünlenmiştir. En ünlü eseri olan *El-Kanun fi't-Tıb* Arapça yazılmış ve 12. yüzyılda Latinceye çevrilerek Avrupa üniversitelerinde 17. yüzyıla kadar temel ders kitabı olarak kabul edilmiş ve okutulmuştur. Eserde birçok hastalık ve ilaç sistematik bir şekilde anlatılmıştır. Bundan başka felsefe ve doğa bilimleri üzerine yüzden fazla eser vermiştir. *El-Kanun*'da söz edilen tıbbi bilgilerin büyük bir bölümü bugün dahi geçerliliğini korumaktadır.

1203-1283 tarihleri arasında yaşayan **Zekeriya Kazvini** ise Aristo'dan beri süregelen beyin ve kalple ilgili birçok yanlış düşünceyi çürütmüştür. Kalp ve beyinle ilgili bilgileri bugünkü bilgilerimize son derece yakındır.

**Zekeriya Kazvini, Hamdullah Müstevfi el-Kazvini** (1281-1350) ve **İbnü'n-Nefis**'in anatomi üzerine olan çalışmaları modern tıp biliminin temelini oluşturmuştur. Bu bilim adamları henüz 13. ve 14. yüzyılda kalp ve akciğerler arasındaki bağlantıları, atar damarların temiz kan, toplar damarların ise kirli kan taşıdığını, kanın akciğerlerde temizlendiğini, kalbe dönen temiz kanın aort tarafından beyne ve vücudun diğer organlarına taşındığını göstermişlerdir.

**Ali bin İsa** (?-1038)'nın üç ciltlik göz hastalıkları üzerine yazdığı *Tezki-retü'l-Kehhalin fi'l-Ayn* ve *Emraziha* isimli eserinin birinci cildi tamamen göz anatomisine ayrılmış olup çok değerli bilgiler mevcuttur. Bu eser daha sonraları Latinceye ve Almancaya çevrilmiştir.

**Muhammed Ebu Bekir Zekeriya Razi** (865-925), **Burhaneddin Nefis** (?-1438), **İsmail Cürcani** (?-1136), **Kutbeddin Şirazi** (1236-1310), **Mansur bir Muhammed, Ebu'l Kasım Zehravi** astronomi, matematik tıp ve anatomi bilimlerinin tarihinde önemli yerleri bulunan Müslüman bilim adamlarından bazılarıdır.

Tıp ve anatomi bilimlerinin dışındaki bilim dallarında da birçok Müslüman bilim adamının çok önemli katkıları olmuştur. Örneğin 11. yüzyılda yaşayan **Beyruni**, Galilei'den 600 yıl önce dünyanın döndüğünü kanıtlamış, Newton'dan 700 sene önce dünyanın çapını hesaplamıştır. 15. yüzyılda yaşayan **Ali Kuşçu** Ay'ın ilk haritasını çıkarmıştır ve bugün Ay'da bir bölgeye onun ismi verilmiştir. **Sabit Bin Kurra** 9. yüzyılda yaşamış ve Newton'dan asırlar önce diferansiyel hesabını keşfetmiştir. 10. yüzyılda yaşayan **Battani** trigonometrinin ilk kaşifidir. Kendisiyle aynı yüzyılda





**B**eyruni, 11. yüzyılda yaşayan Müslüman bir bilim adamıdır. Galilei'den 600 yıl önce dünyanın döndüğünü kanıtlamış, Newton'dan 700 sene önce dünyanın çapını hesaplamıştır.



**A**li Kuşçu, 15. yüzyılda Ay'ın ilk haritasını çıkarmıştır ve bugün Ay'da bir bölgeye onun ismi verilmiştir.

yaşayan **Ebu'l Vefa** ise trigonometriye "sekant-kosekant" terimlerini kazandırmıştır. **Harizmi** 9. yüzyılda ilk cebir kitabını yazmıştır. **Mağribi**, bugün Paskal üçgeni olarak bilinen denklemi Pascal'dan 600 yıl önce bulmuştur. 11. yüzyılda yaşayan **İbn-i Heysem** optik biliminin kurucusudur. Roger Bacon ve Kepler onun eserlerinden faydalanmışlar, Galilei de onun eserlerinden faydalanarak teleskobu bulmuştur. **Kindi** ise Einstein'dan 1100 yıl önce izafi fizik ve izafiyet teorisini ortaya atmıştır. Pasteur'den yaklaşık 400 sene önce yaşayan **Akşemseddin** ilk olarak mikropların varlığını keşfetmiştir. **Ali Bin Abbas** 10. yüzyılda yaşamıştır ve ilk kanser ameliyatını gerçekleştirmiştir. Aynı yüzyılda ise **İbn-i Cessar** cüzzamın sebep ve tedavi şekillerini açıklamıştır. Burada sadece birkaçına yer verilen Müslüman bilim adamları, modern bilimin temelini oluşturacak önemli keşiflerde bulunmuşlardır.

Batı medeniyetine baktığımızda, çağdaş bilimin doğuşunun yine Allah inancı üzerine kurulu olduğunu görürüz. "Bilimsel devrim çağı" olarak bilinen 17. yüzyıl, Allah'ın yarattığı evreni ve doğayı keşfetme niyetiy-

**le araştırma yapan** bilim adamları ile doludur. Bu dönemde İngiltere, Fransa gibi ülkelerde kurulan tüm bilim enstitüleri, "Allah'ın kanunlarını keşfederek O'nu tanımak" hedefini benimsemiştir. Aynı eğilim 18. yüzyılda da devam etmiştir. Newton, Kepler, Copernicus, Bacon, Galilei, Pascal, Boyle, Paley, Cuvier gibi isimler, bilim dünyasına önemli katkıları bulunan ve aynı zamanda Allah'a olan imanları ile tanınan bilim adamlarından sadece birkaçıdır. (Detaylı bilgi için bkz. İman Eden Bilim Adamları bölümü)

Bu bilim adamları Allah'a inanan, dahası bu inançtan gelen şevkle bilimsel çalışma yapan kişilerdir. Bu gerçeğin göstergelerinden biri, 19. yüzyılın başlarında İngiltere'de düzenlenen ve "Bridgewater Treatises" olarak anılan bir dizi bilimsel yapıttır. Çok sayıda bilim adamı farklı bilim dallarında araştırma yapmış ve vardıkları sonuçları "**Allah'ın evrende ve doğada yarattığı ahenk ve uyumun delilleri**" olarak tanımlamışlardır. Bu bilim adamlarının kullandıkları yöntem de, "Allah'ı doğayla tanıma" anlamına gelen "Natural Theology" (Doğal İlahiyat) kavramıyla ifade edilmiştir.

Bridgewater Treatises'in öncüsü, devrin ünlü bilim adamı William Paley tarafından 1802 yılında yayımlanan *Natural Theology: or, Evidences of the Existence and Attributes of the Deity, Collected from the Appearances of Nature* (Doğal İlahiyat, ya da, Doğadaki Görünümlerden Yola Çıkararak, Allah'ın Varlığının ve Delillerinin İspatları) adlı kitaptır. Paley bu kitapta çok kapsamlı bir anatomi bilgisi sergilemiş ve canlı bedenlerindeki "tasarım"lara örnekler vermiştir.

Daha sonra Paley'in yapıtı örnek alınarak, Kraliyet Derneği'nin çatısı altında bir açıklama yapılmıştır. Açıklamada, bilim adamlarından aşağıdaki konularda araştırma yapmaları istenmiştir:

Allah'ın Kudreti, Aklı ve Güzelliği hakkında, O'nun yaratışını sergileyen tüm deliller ve akılcı açıklamalar. Örneğin, hayvanlar, bitkiler ya da madenler arasında Allah'ın yarattıklarının çeşitliliği ve oluşumları; sindirimin ve (yemekleri) dönüştürmenin detayları; insanın yaptığı tasarım örnekleri ve diğer her türlü akılcı argüman; eski ve modern bilim ve sanat dalları ve tüm edebiyat...

Allah'ın varlığının ispatlarını ortaya koymak için yapılan bu çağrıya pek çok bilim adamı karşılık vermiş ve birbiri ardına çok önemli bilimsel

eserler yayınlanmıştır. *Bridgewater Treatises* bünyesinde yayınlanan bu eserler ve yazarları sırasıyla şöyledir:

- \* Doğanın, İnsanın Ahlaki ve Entelektüel Yapısına Olan Uyumu (Thomas Chalmers, 1833)
- \* Kimya, Meteoroloji ve Sindirim (William Prout, M.D., 1834)
- \* Hayvanların İçgüdüleri, Alışkanlıkları ve Geçmişleri (William Kirby, 1835)
- \* İnsan Eli: Bir Tasarım Örneği (Sir Charles Bell, 1837)
- \* Jeoloji ve Mineral Bilimi (Dean Buckland, 1837)
- \* Doğanın, İnsanın Fiziksel Yapısına Olan Uyumu (J. Kidd, M.D., 1837)
- \* Astronomi ve Genel Fizik (Dr. William Whewell, 1839)
- \* Hayvan ve Bitki Fizyolojisi (P. M. Roget, M.D., 1840)

*Bridgewater Treatises*, din ile bilim arasındaki uyumu gösteren pek çok örnekten biridir. Bu eserlerin öncesinde ve sonrasında yapılmış olan daha pek çok bilimsel çalışmanın amacı, Allah'ın yarattığı evreni tanımak ve bu yolla O'nun yüceliğini kavramak olmuştur.

Bilim dünyasının bu rotadan sapması ise, materyalist felsefenin birtakım sosyal ve siyasi şartlar sonucunda 19. yüzyıl Batı kültürüne hakim olmasının bir sonucudur. Bu süreç Darwin'in evrim teorisi ile en açık ifadesini bulmuş ve bilim ile dini, daha önceki durumun tam tersine, birbirine ters iki bilgi kaynağı gibi göstermeye başlamıştır.

İngiliz araştırmacılar Michael Baigent, Richard Leigh ve Henry Lincoln, bu konuda şu yorumu yaptılar:



Michael Denton

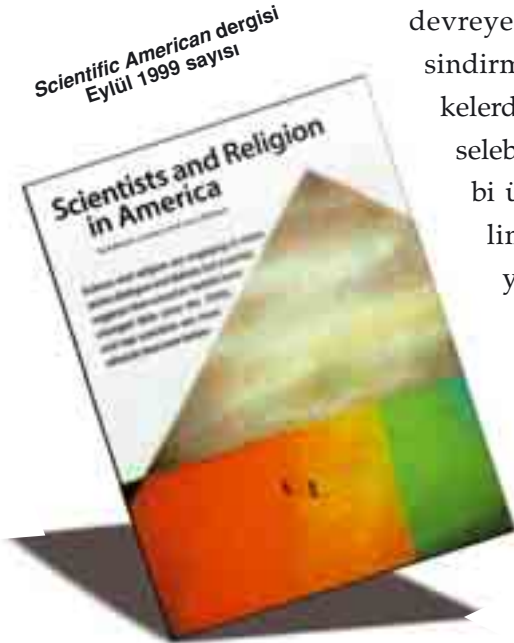
*Darwin'den bir buçuk asır önce, bilim dinden ayrı değildi; aksine onun bir parçasıydı ve nihai amacı ona hizmet etmekte... Ama Darwin'in zamanındaki bilim, o zamana dek taşımakta olduğu bu anlamdan koparıldı ve kendisini dine karşı mutlak bir rakip ve alternatif bir anlam olarak tanımladı. Artık insanlık, bu ikisi arasında bir seçim yapmaya zorlanacaktı.<sup>40</sup>*

Ancak günümüzde din ile bilim arasına sokulmak istenen bu zoraki ayrılık, bizzat bilimin kendi bulguları tarafından yalanlanmaktadır. Din bizlere evrenin yoktan yaratıldığını öğretmekte, bilim ise bu gerçeğin kanıtlarını bulmaktadır. Din bize canlıları Allah'ın yarattığını öğretmekte, bilim ise canlılıkta ortaya çıkardığı tasarımı bu gerçeğin delillerini ortaya koymaktadır. Michael Denton, *Nature's Destiny* adlı kitabında, "bir zamanlar ateizmin ve kuşkuculuğun en büyük müttefiki sayılan bilim, nihayet ikinci bin yılı bitirmekte olduğumuz şu dönemde, bir zamanlar Newton'ın ve onun taraftarlarının istemiş oldukları gibi, antroposentrik inancın en büyük savunucusu haline gelmiştir" demektedir.<sup>41</sup> Antroposentrik inanç, dünyayı Allah'ın insanlar için yaratmış olduğu inancıdır.

Bilimin ortaya koyduğu bu sonuç, giderek daha fazla bilim adamının Allah'a samimi bir biçimde inanmasını sağlamaktadır. Ünlü biyokimyacı Michael Behe "Yaratıcı'ya veya doğanın ötesinde bir gerçekliğin varlığına inanan bilim adamları popüler medya hikayelerinin anlattığından çok daha fazla sayıdadır; genel nüfusun % 90'ını oluşturan inançlıların, bilim adamları arasında farklı olduğunu düşündürecek bir neden yoktur"<sup>42</sup> derken bu gerçeği ifade etmektedir.

Bilimin vardığı bu sonuç karşısında, materyalistlerin tek yaptıkları şey

ise, birtakım baskı mekanizmalarını devreye sokarak bilim dünyasını sindirmeye çalışmaktır. Batılı ülkelerde bir bilim adamının yükselbilmesi, doçent, profesör gibi ünvanlara ulaşabilmesi, bilimsel dergilerde yazılarını yayınlatabilmesi için bazı standartlara uyması gerekir. Evrim teorisini kayıtsız şartsız kabul etmek, bir numaralı standarttır. Bu nedenle bazı bilim adamları da, gerçekte hiçbir şekilde inanmadıkları



Darwinist masalları kabul etmekte ve yaratılışın delillerini göz ardı etmektedir. *Scientific American* dergisinin Eylül 1999 sayısında, *Scientists and Religion in America* (Amerika'da Bilim Adamları ve Din) başlıklı yazıda, Washington Üniversitesi sosyologlarından Rodney Stark, bilim adamlarının üzerinde kurulan bu baskıyı şöyle açıklamıştır:

*200 yıldır 'eğer bilim adamı olmak istiyorsan, zihninin tüm dini zincirlerden arınması gerekir' fikri pazarlandı... Üniversitelerde dindar olan kimseler susuyorlar. Ve dinsiz olanlara ayrıcalık tanınıyor. Üst kademelerde dinsizliği ödüllendirme sistemi var.*<sup>43</sup>

Materyalistlerin, dine karşı yürüttükleri bu sistemli mücadelenin bir diğer örneği de, başta belirtmiş olduğumuz propaganda yöntemleridir. "Din bilimle çatışır" ya da "Bilim materyalist olmak zorundadır" gibi iddialar, bu propagandanın temel unsurlarıdır. Şimdi bu iddiaların neden mantıklı ve tutarlı yönlerinin olmadığını inceleyelim.

### **Ortaçağ Kilisesi'nin Bilim Adamlarına Karşı Tavrı**

Din karşıtı çevrelerce, Ortaçağ Kilisesi'nin hatalı uygulamaları ve tutumu sıkça dine karşı bir silah gibi kullanılır. Kilisenin Avrupa'yı geriletliği ve sefalet yaşattığı söylenir. Bu çabaların ardında yatan neden ise, Ortaçağ Kilisesi'nin dinle bağdaştırılması ve dolayısıyla insanlara "eğer din gelirse Ortaçağ'ın karanlıklarına gömülürüz" mesajının verilmesidir. Oysa **gerçek din**, Ortaçağ Kilisesi'nin uygulamaları ve tutumu değildir.

Ortaçağ Kilisesi Hz. İsa'nın bildirdiği vahiyden uzaklaşmış ve din dışı bazı uygulamalar yürütmüştür. Özellikle ruhban sınıfının elinde ve bazı çevrelerin çıkarları doğrultusunda, ilahi kaynaktan tamamen uzaklaşarak idare edilen Kilise'nin uygulamalarından kuşkusuz bilim de zarar görmüştür. Ancak bu tarihsel gerçek, elbette ki İslam dinine mal edilemez. Çünkü İslam, Ortaçağ Kilisesi gibi ruhban sınıfının hurafelerine değil, sadece ve sadece Allah'ın sözü olan Kuran'a dayanır.

Ortaçağ Kilisesi'nin tutuculuğunun dindarlıkla bir ilgisi olmadığını önemli bir göstergesi ise, bu kilise tarafından baskı altına alınan Galilei gibi bilim adamlarının da gerçekte son derece dindar kimseler oluşudur. (Kitabın ikinci bölümünde bu bilim adamlarının inançları ile ilgili daha detaylı bilgi verilecektir.) Bu örnek de bir kez daha sergilemektedir ki,



**O**rtaçağ Kilisesi Hz. İsa'nın bildirdiği vahiyden uzaklaşmış ve din dışı bazı uygulamalar yürütmüştür. Galilei gibi bazı dindar bilim adamları bile kilisenin katı tutumu ile karşı karşıya kalmışlardır. Yukarıdaki resimde Galilei'nin Engizisyon karşısındaki savunması canlandırılmıştır.

skolastik düşüncenin bilim üzerinde uyguladığı baskı, dindarlığın değil, dinin çarpıtılmasının bir sonucudur.

### İncil ve Tevrat'a Dayanan Eleştiriler

Ülkemizdeki materyalistler, din ve bilimi karşı karşıya getirmek istediklerinde, Ortaçağ Kilisesi'nin uygulamalarını örnek vermenin yanı sıra, Tevrat'tan veya İncil'den bir cümle alıp, o cümlenin bilimsel bulgularla nasıl çatıştığını da örnek olarak göstermektedirler. Ancak göz ardı ettikleri veya görmezlikten geldikleri bir gerçek vardır: Tevrat ve İncil tahrif edilmiş kitaplardır. Her ikisine de insan eliyle yazılmış birçok hurafe eklenmiştir. Dolayısıyla bu kitapları din konusunda kaynak almak son derece yanlış olur.

Oysa Kuran, Allah'ın vahyidir ve hiçbir bozulmaya uğramamıştır ve tek bir harfi bile değiştirilmemiştir. Bu nedenle Kuran'da en ufak bir çelişki veya hata yoktur. Allah'ın Kuran'da verdiği bilgiler de bilimin bulguları ile paraleldir. Hatta, henüz yüzyılımızda bulunabilmiş olan birçok bilimsel gerçek günümüzden 1400 sene öncesinde Kuran'da insanlara haber verilmiştir. Bu, Kuran'ın önemli bir mucizesidir ve Allah'ın vahyi olduğunun kesin delillerinden biridir. (İlerleyen bölümlerde Kuran'da bildirilmiş olan bilimsel gerçeklerin bazılarından söz edilecektir.)

Aslında materyalist çevreler de bu gerçeğin farkında olacaklar ki, dine karşı görüş bildirirken hiçbir zaman Kuran'dan ayet gösterememekte, her defasında İncil veya Tevrat'tan aldıkları cümleleri kullanmaktadırlar.

### **"Bilim Materyalist Olmak Zorundadır" İddiası**

Materyalistlerin bir diğer propaganda malzemesi, "Bilim sadece maddeyi inceler, dolayısıyla materyalist olmak zorundadır" şeklindeki basmakalıp bir iddiadır.

Bu, aslında biraz düşünen bir insanın hemen fark edebileceği bir kelime oyunundan başka bir şey değildir. Bilimin maddeyi incelediği doğrudur, ancak bu, bilimin materyalist olması gerektiği anlamına gelmez. Çünkü "maddeyi incelemek" ile "materyalist olmak" çok farklı şeylerdir.

Maddeyi incelediğimizde, maddenin kendisi tarafından meydana getirilemeyecek kadar büyük bir bilgi ve tasarım olduğu sonucuna varırız. Bu bilgi ve tasarımın, tasarımcıyı hiç görmesek de, bilinçli olarak meydana getirildiğini anlayabiliriz. Örneğin bizden önce bir insanın girip girmediğinden emin olmadığımız bir mağara düşünelim. Bu mağaraya girdiğimizde eğer mağaranın duvarlarında çok büyük bir ustalıkla çizilmiş, göz kamaştırıcı resimler varsa, o halde "Bizden önce burada akıllı bir varlık bulunmuş, burada eserler meydana getirmiş" diye düşünürüz. O akıllı varlığı hiç görmeyebiliriz, ama varlığını eserlerinden anlarız.

Bilim de işte bu yöntemle doğayı incelemektedir. Ve doğada asla maddesel etkenlerle açıklanamayacak bir düzen olduğunu, ancak madde-ötesi üstün bir Akıl tarafından var edilmiş olabilecek bir tasarım bulunduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bir başka deyişle, maddesel dünyanın her tarafında Allah'ın yaratışının ve hakimiyetinin açık delillerini bulmaktadır.



**M**ağaraya girdiğimizde eğer mağaranın duvarlarında çok büyük bir ustalikle çizilmiş, göz kamaştırıcı resimler varsa, o halde "Bizden önce burada akıllı bir varlık bulunmuş, burada eserler meydana getirmiş" diye düşünürüz. O akıllı varlığı hiç görmeyebiliriz, ama varlığını eserlerinden anlarız.



## Materyalistlerin Tutucu ve Bağnaz Yaklaşımları

Elbette ki her görüş sahibi, kendi görüşünün bilimsel gerçekler tarafından doğrulanıp doğrulanmadığını denemekte, bununla ilgili bilimsel araştırmalar yapmakta özgürdür. Örneğin bir insan ortaya çıkıp dünyanın düz olduğunu iddia edebilir ve bu konuda araştırma yapabilir. Ancak önemli olan bu kişinin karşılaştığı bilimsel sonuçları nasıl değerlendireceğidir. Bilimsel verileri tarafsız olarak değerlendiren bir bilim adamı, araştırmaları sonucunda dünyanın düz olduğunu destekleyen bir delil bulamayacak, aksine dünyanın yuvarlak olduğu ile ilgili sayısız delille karşılaşacaktır. Bu durumda bu kişinin yapması gereken, ön yargısız bir şekilde, gerçek neyse ona yönelmek ve baştaki iddiasından vazgeçmek olmalıdır.

Aynı durum materyalizm için de geçerlidir. Bilim maddenin mutlak bir varlık olmadığını, bir başlangıcının olduğunu kanıtlamıştır. Dahası, maddede olağanüstü bir tasarım bulunduğunu göstermiştir. Dolayısıyla maddede inceleyen materyalist bilim adamları, teorilerinin doğru olmadığını, gerçeğin inandıklarının tam aksi yönünde olduğunu görmüşlerdir.

Ancak ne ilginçtir ki, söz konusu kişiler, materyalizme körü körüne bir bağlılık göstermekte ve bu "inançtan" asla ayrılmama konusunda şaşkıncı bir inat sergilemektedirler. Ünlü bir evrimci ve materyalist olan Harvard Üniversitesi genetik profesörü Richard Lewontin, bu bağnaz materyalist tutumunu şöyle itiraf eder:

*Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizmle olan a priori bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, ilahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.<sup>44</sup>*



Lewontin tüm materyalistlerin bakış açısını açıkça dile getirmektedir. Bu ifadelerinde de belirttiği gibi materyalistler önce materyalist ideolojiyi benimser ve sonra bu ideolojiyi besleyecek bilgileri ararlar. Yani materyalizm, bilimsel araştırmalarla vardıkları bir sonuç değil, bilime kabul ettirmeye çalıştıkları bir ön yargıdır.

Aynı durumu bir başka evrimcinin bakış açısında da görmek mümkündür. Ünlü evrimci Robert Shapiro'nun *Origins: A Skeptic's Guide to Creation of Life on Earth* (Kökenler: Bir Şüphelinin Dünyada Hayatın Yaratılışı ile İlgili Kılavuzu) isimli kitabında, evrim teorisine olan sadakatini ifade eden sözleri şöyledir:

*Gelecekte bir gün bütün mantıklı kimyasal deneyler hayatın muhtemel kökeninin tamamıyla hatalı olduğunu gösterebilir. Dahası, yeni jeolojik kanıtlar dünya üzerinde ani bir hayat oluşumunu gösterebilir. Son olarak tüm kainatı keşfedip başka bir yerde bir hayat izine veya hayata neden olabilecek bir süreç rastlamayabiliriz. Böyle bir durumda birtakım bilim adamları cevap için dine başvurabilirler. Ancak benim de dahil olduğum diğerleri, elde olan daha az muhtemel bilimsel açıklamaları kalanlardan daha mümkün olan bir tanesini seçebilmek amacıyla ayıklamaya çalışacaklardır.* <sup>45</sup>

**Onlardan seni dinleyenler vardır; oysa Biz, onu kavrayıp anlamalarına (bir engel olarak) kalpleri üzerine kat kat örtüler ve kulaklarında bir ağırlık kıldık. Onlar, hangi 'apaçık-belgeyi' görseler, yine ona inanmazlar. Öyle ki, o inkar etmekte olanlar, sana geldiklerinde, seninle tartışmaya girerek: "Bu, öncekilerin uydurma masallarından başka bir şey değildir" derler.**  
(Enam Suresi, 25)



Shapiro'nun "bilimsel bir açıklama aramaya devam ederiz" derken kast ettiği şey, gerçekte "materyalist bir açıklama"dır. Materyalizme olan bu körü körüne bağlılık, Shapiro'yu ve onun gibi binlercesini fanatikçe bir inkara sürüklemektedir. Aslında söylemek istedikleri şey, "Her ne delil görürsek görelim, Allah'a inanmayacağız" cümlesidir.

İlginçtir, bu saplantı sadece çağımızdaki materyalistlere özgü değildir. Allah, kendilerini inkar için şartlandırmış olan bu gibi insanlar hakkında Kuran'da önemli bilgiler verir. Örneğin, kendilerine gösterdiği pek çok mucize karşısında Hz. Musa'ya **"Bizi büyülemek için mucize (ayet) olarak her ne getirirsen getir, yine de biz sana inanacak değiliz"** (Araf Suresi, 132) diyen Mısırlılar, çağdaş materyalistlerle aynı karaktere sahiptirler. Allah, başka ayetlerinde bu gibi insanlardan şöyle söz etmektedir:

**Onlardan seni dinleyenler vardır; oysa Biz, onu kavrayıp anlamalarına (bir engel olarak) kalpleri üzerine kat kat örtüler ve kulaklarında bir ağırlık kıldık. Onlar, hangi 'apaçık-belgeyi' görseler, yine ona inanmazlar. Öyle ki, o inkar etmekte olanlar, sana geldiklerinde, seninle tartışmaya girerek: "Bu, öncekilerin uydurma masallarından başka bir şey değildir" derler. (Enam Suresi, 25)**

**Olanca yeminleriyle, eğer kendilerine bir ayet gelse, kesin olarak ona inanacaklarına dair Allah'a yemin ettiler. De ki: "Ayetler, ancak Allah Katındadır; onlara (mucizeler) gelse de kuşkusuz inanmayacaklarının şuurunda değil misiniz? (Enam Suresi, 109)**





**H**er varlığı Allah büyük bir uyum ve kusursuz bir tasarımla yaratmıştır. Sadece bir baykuşun tüylerindeki tasarımı inceleyen veya geceleri yaptığı usta uçuşlarını izleyen akıl ve vicdan sahibi bir insan Allah'ın sonsuz gücünü ve sonsuz ilmini görerek takdir edebilecektir.



## KURAN'IN BİLİMSEL MUCİZELERİ

**B**undan 14 asır önce Allah insanlara yol gösterici bir kitap olan Kuran-ı Kerim'i indirdi. Tüm insanlığı bu Kitab'a uyararak kurtuluşa ermeye davet etti. İndirildiği günden kıyamete dek, insanlığın yol göstericisi de bu son İlahi Kitap ve Peygamber Efendimizin sünneti olacaktır.

Kuran'ın eşsiz üslubu ve içerdiği üstün hikmet, onun Allah'ın sözü olduğunun kesin bir delilidir. Bunların yanı sıra, Kuran'ın Allah Katından indirildiğini ispatlayan pek çok mucizevi özelliği de vardır. Bu özelliklerden biri, ancak 20. yüzyıl teknolojisiyle eriştiğimiz bazı bilimsel gerçeklerin 1400 yıl önce Kuran'da bildirilmiş olmasıdır.

Elbette ki Kuran bir bilim kitabı değildir. Fakat çeşitli ayetlerinde, son derece özlü ve hikmetli bir anlatım içinde aktarılan bazı bilimsel gerçekler ancak 20. yüzyıl teknolojisi ile keşfedilmiştir. Kuran'ın indirildiği dönemde bilimsel olarak saptanması mümkün olmayan bu bilgiler, günümüz insanına Kuran'ın Allah'ın sözü olduğunu bir kez daha ispatlamaktadır.

Kuran'ın bilimsel mucizesini anlamak için, öncelikle bu İlahi Kitab'ın indirildiği dönemdeki bilim düzeyine göz atmak gerekir.

Kuran'ın indirildiği 7. yüzyılda, Arap toplumu bilimsel konular hakkında sayısız hurafeye ve batıl inanca sahipti. Evreni ve doğayı inceleyecek teknolojiye sahip olmayan Araplar, nesilden nesile aktarılan efsanelere inanıyorlardı. Örneğin, gökyüzünün dağlar sayesinde tepede durduğu sanılıyordu. Bu inanişaya göre dünya düzdü ve iki ucunda yüksek dağlar

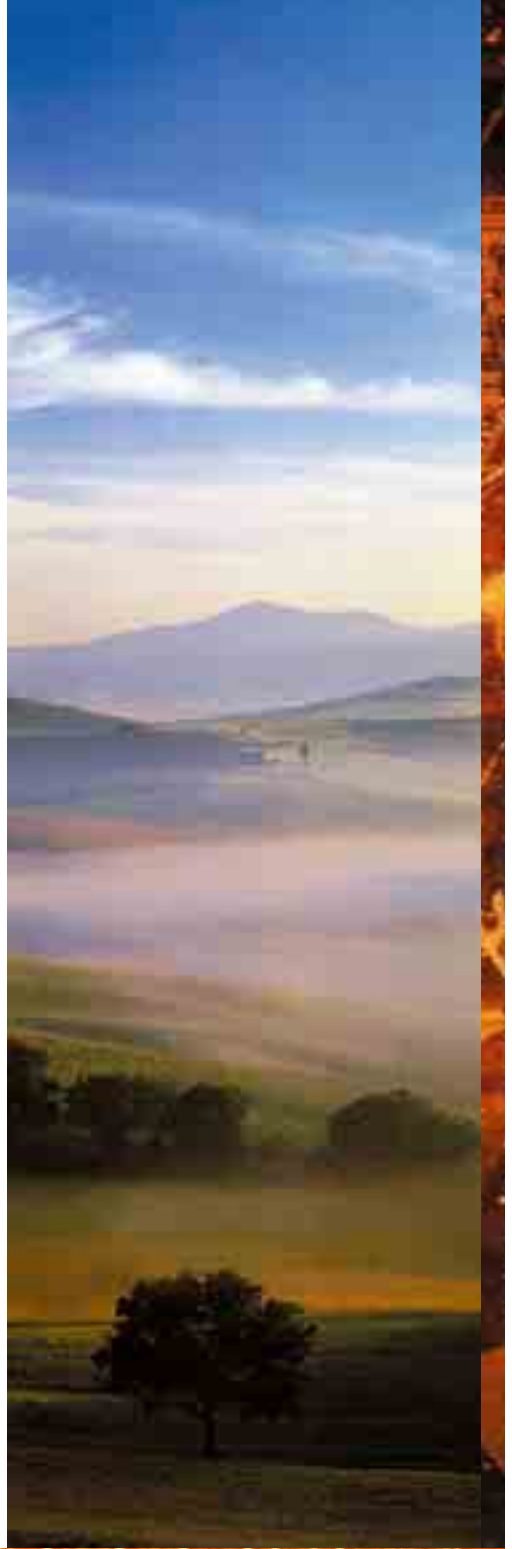
vardı. Bu dağların ise birer direk gibi gök kubbeyi ayakta tuttukları düşünülüyordu.

Ancak Arap toplumunun tüm bu batıl inanışları Allah'ın bildirdiği ayetlerle birlikte ortadan kalktı. "**Allah O'dur ki, gökleri dayanak olmaksızın yükseltti**" (Rad Suresi, 2) ayeti göğün dağlar sayesinde tepede durduğu inancının doğru olmadığını bildirdi. Bunun gibi daha pek çok konuda, o dönemde hiçbir insanın bilmediği önemli bilgiler verildi.

İnsanların astronomi, fizik ya da biyoloji hakkında çok az şey bildikleri bir dönemde indirilen Kuran, evrenin yaratılışından insanın oluşumuna, atmosferin yapısından, yeryüzündeki dengelere kadar pek çok konuda kilit bilgiler içermekteydi.

Şimdi, Kuran'da yer alan bu bilimsel mucizelerden bir bölümünü birlikte görelim.

**Allah O'dur ki,  
gökleri dayanak  
olmaksızın  
yükseltti.  
(Rad Suresi, 2)**



## Evrenin Varoluşu

Kuran-ı Kerim'de evrenin ortaya çıkışı şöyle açıklanır:

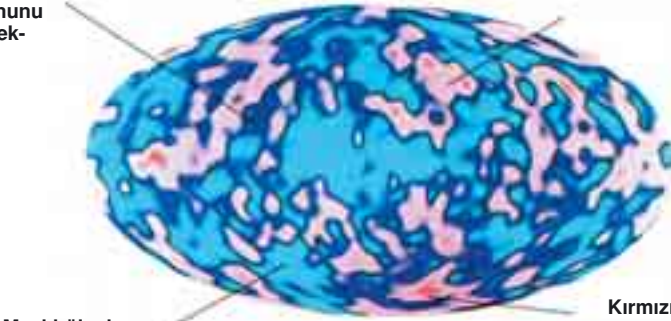
**O gökleri ve yeri yoktan var edendir.  
(Enam Sur esi, 101)**



Allah'ın Kuran'da verdiği bu bilgi, çağdaş bilimin bulgularıyla tam bir uyum içindedir. Bugün astrofiziğin ulaştığı kesin sonuç, tüm evrenin madde ve zaman boyutlarıyla birlikte, bir sıfır anında, büyük bir patlamayla var olduğudur. "Büyük Patlama", orjinal adıyla "Big Bang" teorisi, tüm evrenin yaklaşık 15 milyar yıl önce tek bir noktanın patlamasıyla yokluktan meydana geldiğini kanıtlamıştır. Büyük Patlama teorisi bugün evrenin varoluşu ve başlangıcı konusunda bütün bilim çevreleri tarafından ortak kabul gören bilimsel bir açıklamadır.

Koyu mavi bölgeler fon radyasyonunu göstermektedir.

Pembe bölgeler sıcaktır.



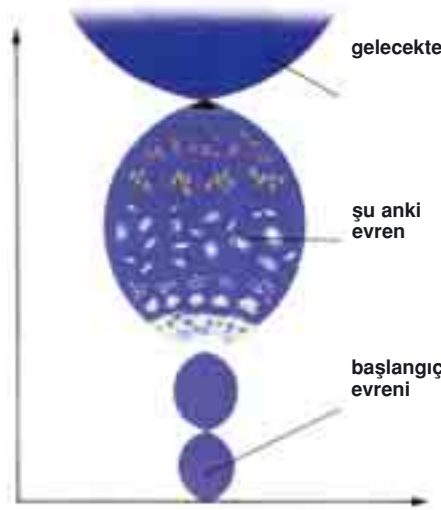
Mavi bölgeler soğuktur.

Kırmızı bölgeler en sıcak yerleri belirtmektedir.

**N**ASA'nın 1992'de gönderdiği Cobe uydusunun hassas tarayıcıları Big Bang'den sonra tüm evrene yayıldığı varsayılan radyasyonun kalıntılarını buldu. Bu buluş evrenin yoktan var edildiği gerçeğinin bilimsel bir açıklaması olan Big Bang teorisinin ispatı oldu.



Big Bang'den önce madde diye bir şey yoktur. Maddenin, enerjinin, hatta zamanın dahi bulunmadığı, tamamen metafizik olarak tanımlanabilecek bir yokluk ortamında madde, enerji ve zaman yaratılmıştır. Modern fiziğin ortaya koyduğu bu büyük gerçeği Allah Kuran'da bize 1400 yıl önceden haber vermektedir.



### Evrenin Genişlemesi

14 asır önce, astronomi biliminin henüz gelişmemiş olduğu bir dönemde indirilen Kuran-ı Kerim'de evrenin genişlediğinden şöyle bahsedilir:

**Biz göğü 'büyük bir kudretle' bina ettik ve şüphesiz Biz (onu) genişleticiyiz. (Zariyat Suresi, 47)**



Ayette geçen "gök" kelimesi Kuran'ın pek çok yerinde uzay ve evren anlamında kullanılır. Burada da bu anlamda kullanılmıştır. Yani Allah Kuran'da, evrenin genişleyici olduğunu bildirmiştir. Bilimin bugün varmış olduğu sonuç da budur.

Yüzyılımızın başlarına dek bilim dünyasında hakim olan tek görüş, "Evrenin durağan bir yapıya sahip olduğu ve sonsuzdan beri süregeldiği" şeklindeydi. Ancak, günümüz teknolojisi sayesinde gerçekleştirilen araştırma, gözlem ve hesaplamalar evrenin bir başlangıcı olduğunu ve sürekli olarak "genişlediğini" ortaya koydu.

Rus fizikçi Alexander Friedmann ve Belçikalı evren bilimci Georges Lemaitre, bu yüzyılın başlarında evrenin sürekli hareket halinde olduğunu ve genişlediğini teorik olarak hesapladılar.

Bu gerçek, 1929 yılında gözlemsel olarak da ispatlandı. Amerikalı astronom Edwin Hubble kullandığı dev teleskopla gökyüzünü incelerken yıldızların ve galaksilerin sürekli olarak birbirlerinden uzaklaştıklarını keşfetti. Herşeyin sürekli olarak birbirinden uzaklaştığı bir evren ise, sürekli "genişleyen" bir evren anlamına gelmekteydi. Evrenin genişlemekte olduğu, ilerleyen yıllardaki gözlemlerle de kesinlik kazandı.

Ancak bu gerçek, henüz hiçbir insan tarafından bilinmezken, Kuran'da açıklanmıştı. Çünkü Kuran, tüm evrenin yaratıcısı ve hakimi olan Allah'ın sözüdür.



## Yörüngeler

Allah Kuran'da Güneş ve Ay hakkında bilgi verirken her birinin belli bir yörüngesinin olduğunu da belirtmiştir:

**Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur; her biri bir yörüngede yüzüp gidiyor. (Enbiya Suresi, 33)**

Güneş'in sabit olmadığı, belli bir yörüngede yol almakta olduğu bir başka ayette de şöyle bildirilmektedir:

**Güneş de, kendisi için (tesbit edilmiş) olan bir karar yerine doğru akıp gitmektedir. Bu üstün ve güçlü olan, bilenin takdiridir. (Yasin Suresi, 38)**

Kuran'da bildirilen bu gerçekler, çağımızdaki astronomik gözlemlerle anlaşılmıştır. Astronomi uzmanlarının hesaplarına göre Güneş, Solar Apex adı verilen bir yörünge boyunca Vega Yıldızı doğrultusunda saatte 720 bin km.'lik muazzam bir hızla hareket etmektedir. Bu, kabaca bir hesapla, Güneş'in günde 17 milyon 280 bin km. yol katettiğini gösterir. Güneş'le birlikte onun çekim sistemi içindeki tüm gezegenler ve uyduları da aynı mesafeyi katederler. Ayrıca, evrendeki tüm yıldızlar da buna benzer planlı bir harekete sahiptirler.

Tüm evrenin bu şekilde yörüngelerle donatılmış olduğunu Allah yine Kuran'da şöyle haber vermiştir:

**Özen içinde yollar ve yörüngelerle donatılmış'  
göğe andolsun. (Zariyat Suresi, 7)**



Evrende yaklaşık 200 milyar galaksi mevcuttur ve her galakside ortalama 200 milyar yıldız bulunur. Bu yıldızların pek çoğunun gezegenleri, bu gezegenlerin de uyduları vardır. Tüm bu gök cisimleri çok ince hesaplarla saptanmış yörüngelere sahiptir. Ve milyonlarca yıldır her biri kendi yörüngesinde diğerleriyle kusursuz bir uyum ve düzen içinde akıp gitmektedir. Bunların dışında pek çok kuyruklu yıldız da kendisi için tespit edilmiş yörüngede yüzüp gider.



**T**üm bu gök cisimleri çok ince hesaplarla saptanmış yörüngelere sahiptir. Ve milyonlarca yıldır her biri kendi yörüngesinde diğerleriyle kuzursuz bir uyum ve düzen içinde akıp gitmektedir.

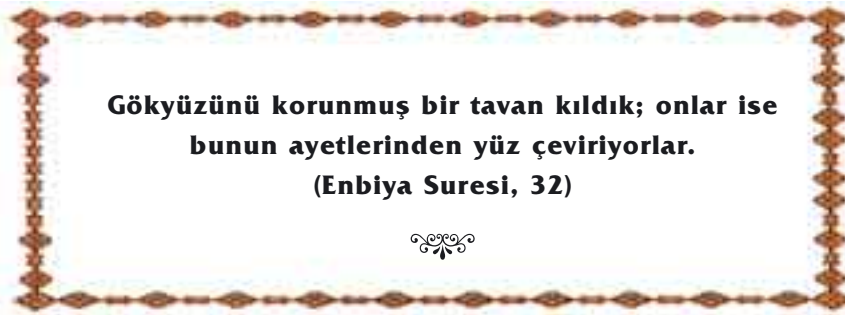


Evrendeki yörüngeler sadece gök cisimlerine ait değildir. Galaksiler de şaşırtıcı hızlarla planlı ve hesaplı yörüngeler üzerinde hareket ederler. Bu hareketleri esnasında hiçbir gök cismi bir diğeriyle çarpışmaz, yolları keşşemez. Öyle ki bazı galaksilerin, hiçbir parçası diğerininkine değmeden birbirlerinin içinden geçip gittikleri gözlemlenmiştir.

Elbette, Kuran'ın indirildiği dönemde insanlık, günümüzdeki gibi uzayı milyonlarca kilometre uzaklıklara dek gözlemleyecek teleskoplara, gelişmiş gözlem teknolojilerine, modern fizik ve astronomi bilgilerine sahip değildi. Dolayısıyla uzayın, ayette bildirildiği gibi, "özen içinde yollar ve yörüngelerle donatılmış" olduğunu, o dönemde bilimsel olarak tespit edebilmek imkansızdı. Ancak o çağda indirilmiş olan Kuran-ı Kerim'de bu gerçek bizlere açıkça haber verilmiştir; çünkü Kuran, Allah'ın sözüdür.

### **Korunmuş Tavan**

Kuran'da Allah, gökyüzünün ilginç bir özelliğine şöyle dikkat çeker:



Gökyüzünün bu özelliği, 20. yüzyıldaki bilimsel araştırmalarla kanıtlanmıştır.

Yerküremizi çepeçevre kuşatan atmosfer, canlılığın devamı için son derece hayati işlevleri yerine getirir. Dünyaya doğru yaklaşan irili ufaklı pek çok göktaşını eriterek yok eder ve bunların yeryüzüne düşerek canlılara büyük zararlar vermesini engeller.

Atmosfer, bunun yanı sıra, uzaydan gelen ve canlılar için zararlı olan ışınları da filtre eder. Işın ilginç olan yanı, atmosferin sadece zararsız orandaki ışınları, yani görünür ışık, kızıl ötesi ışınlar ve radyo dalgalarını geçirmesidir. Çünkü bunlar yaşam için gerekli ışınlardır. Atmosfer tarafından belirli oranda geçmesine izin verilen ultraviyole ışınları, bitkilerin

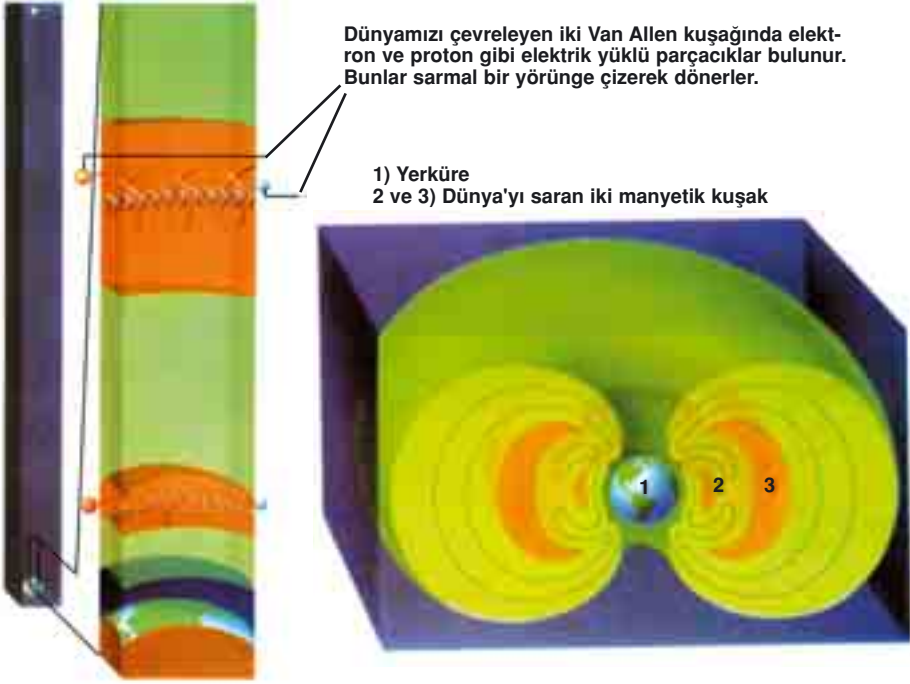


**B**u temsili resimde de görüldüğü gibi göktaşları Dünyamız için çok önemli bir tehlike olabilir. Ancak Allah kusursuz yaratışı ile atmosferi koruyucu bir tavan kılmıştır.

fotosentez yapmaları ve dolayısıyla tüm canlıların hayatta kalmaları açısından büyük önem taşır. Güneş tarafından yayılan şiddetli ultraviyole ışınlarının büyük bölümü, atmosferin ozon tabakasında süzülür ve Dünya yüzeyine yaşam için gerekli olan az bir kısmı ulaşır.

Atmosferin koruyucu özelliği bunlarla da kalmaz. Dünya, uzayın ortalama eksi 270 derecelik dondurucu soğuşundan yine atmosfer sayesinde korunur.

Dünya'yı zararlı etkilerden koruyan, yalnızca atmosfer değildir. Atmosferin yanı sıra "**Van Allen Kuşakları**" denilen ve dünyanın manyetik alanından kaynaklanan bir tabaka da, gezegenimize gelen zararlı ışınlar karşı bir kalkan görevi görür. Güneşten ve diğer yıldızlardan sürekli olarak yayılan bu ışınlar, insanlar için öldürücü etkiye sahiptir. Özellikle Güneş'te sık sık meydana gelen ve "parlama" adı verilen enerji patlamaları, Van Allen Kuşakları olmasa, dünyadaki tüm yaşamı yok edebilecek güçtedir.



**V**an Allen kuşakları Dünya'nın manyetik alanından kaynaklanan bir tabakadır. Bu tabaka gezegenimize gelen zararlı ışınlar karşı bir kalkan görevi görür.

Geçtiğimiz yıllarda tespit edilen bir parlamada açığa çıkan enerjinin, Hiroşima'ya atılanın benzeri 100 milyar atom bombasına eş değer olduğu hesaplanmıştır. Parlamadan 58 saat sonra pusulaların ibrelerinde aşırı hareketler gözlenmiş, Dünya atmosferinin 250 km üstünde sıcaklık sıçrama yapıp 2500° C'ye yükselmiştir.

Kısacası, Dünya'nın üzerinde, kendisini sarıp kuşatan ve dış tehlikelere karşı koruyan mükemmel bir sistem işler. İşte Dünya göğünün bu koruyucu kalkan özelliğini Allah yüzyıllar öncesinden Kuran'da bizlere bildirmiştir.

### Geri Döndüren Gök

Kuran-ı Kerim'de, Tarık Suresi'nin 11. ayetinde gökyüzünün "geri döndürücü" özelliğinden bahsedilir:

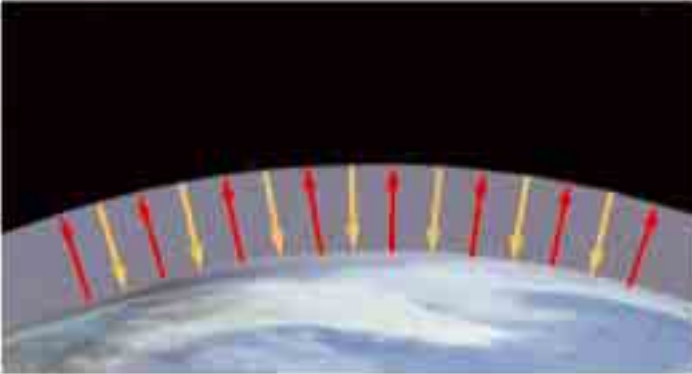
## Dönüslü olan göğē andolsun (Tārık Suresi, 11)



İyonosfer tabakası, belli bir merkezden yayınlanan radyo dalgalarını yeryüzüne geri yansıtarak bu yayınların uzak mesafelerden algılanmasını sağlar.



Ozonosfer tabakası ultraviyole gibi zararlı kozmik ışıkları uzaya geri döndürerek, bu ışınların yeryüzüne ulaşmasını ve canlılığa zarar vermesini engeller.



Troposfer tabakası okyanuslardan buharlaşan su buharını yoğunlaştırarak yeryüzüne yağmur olarak geri döndürür.



Ayette "**dönüşlü**" olarak tercüme edilen kelime, "**geri çeviren**" ya da "**geri döndüren**" anlamına gelmektedir.

İlginç olan, gökyüzünün Kuran'da belirtilen bu özelliğinin, Kuran'ın indirilmesinden yüzyıllar sonra bilimsel olarak tespit edilmesidir.

Bilindiği gibi Dünya'yı çevreleyen atmosfer pek çok katmandan oluşur. Her katmanın canlılığın yararına yönelik önemli bir görevi vardır. İncelediği zaman her tabakanın kendisine ulaşan madde ya da ışınları uzağa ya da yeryüzüne geri döndürme özellikleri olduğu anlaşılmıştır.

Örneğin 13 ile 15 km yükseklikteki Troposfer yeryüzünden yükselen su buharının yoğunlaşarak yağış olarak yere geri dönmesini sağlar.

25 km yükseklikteki Ozonosfer uzaydan gelen radyasyon ve zararlı ultraviyole ışınlarını yansıtarak yeryüzüne ulaşmadan uzaya geri dönmelerini sağlar.

İyonosfer tabakası da yeryüzünden yayınlanan radyo dalgalarını bir uydu gibi yeryüzünün farklı bölgelerine geri yansıtarak, telsiz konuşmalarının, radyo ve televizyon yayınlarının, uzak mesafelerden izlenebilmesini sağlar.

Atmosferin manyetosfer tabakası ise, Güneş'ten ve diğer yıldızlardan yayılan zararlı radyoaktif parçacıkları, yeryüzüne ulaşmadan uzaya geri döndürür.

## Atmosferin Katmanları

Kuran ayetlerinde Allah'ın evren hakkında verdiği bilgilerden biri de gökyüzünün yedi kat olarak düzenlendiğidir:

**Sizin için yerde olanların tümünü yaratan O'dur. Sonra göğe istiva edip de onları yedi gök olarak düzenleyen O'dur. Ve O, herşeyi bilendir. (Bakara Suresi, 29)**



**Sonra, duman halinde olan göğe yöneldi... Böylece onları iki gün içinde yedi gök olarak tamamladı ve her bir göğe emrini vahyetti... (Fussilet Suresi, 11-12)**

Kuran'da gök kelimesi tüm evreni ifade etmek için kullanıldığı gibi, Dünya göğünü ifade etmek için de kullanılır. Kelimenin bu anlamı alındığında, Dünya göğünün, bir başka deyişle atmosferin 7 katmandan oluştuğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Nitekim bugün Dünya atmosferinin üst üste dizilmiş farklı katmanlardan meydana geldiği bilinmektedir. Üstelik ayette bildirildiği gibi, tam yedi temel katmandan...

Bilimsel bir kaynakta bu konu şöyle açıklanır:

*Bilim adamları atmosferin birçok katmandan oluştuğunu keşfettiler. Katmanlar, basınçları ve bunları oluşturan gazların bileşimi gibi belirgin fiziksel özelliklerle birbirlerinden farklılaşırlar... Atmosferin Dünya'ya en yakın katmanı "TROPOSFER"dir. Atmosferin toplam kütesinin %90'ını oluşturur... Troposfer'in üzerindeki katman "STRATOSFER" dir... Stratosfer'de ultraviyole ışınlarının emildiği katmana "OZONOSFER" adı verilir... Stratosfer'in üzerindeki tabakaya "MEZOSFER" adı verilir... Mezosfer'in üzerinde "TERMOSFER" yer alır... İyonize olmuş gazlar Termosfer'in içinde "İYONOSFER" adı verilen bir katman oluştururlar... Dünya atmosferinin en dış tabakası 450 km. den 960 km. ye uzanır. Bu katmana "EKZOSFER" adı verilir.<sup>46</sup>*

Bu kaynakta belirtilen katmanları saydığımızda atmosferin ayette bildirildiği gibi tam olarak 7 tabakadan oluştuğunu görürüz:

- 1- TROPOSFER
- 2- STRATOSFER
- 3- OZONOSFER
- 4- MEZOSFER
- 5- TERMOSFER
- 6- İYONOSFER
- 7- EKZOSFER

Bu konuyla ilgili bir diğer önemli mucize de Fussilet Suresi'nin 12. ayetinde geçen "**her bir göğe emrini vahyetti**" ifadesinde yer almaktadır. Yani Allah'ın her tabakayı belli bir görevle görevlendirdiği belirtilmektedir. Gerçekten, daha önceki bölümlerde de gördüğümüz gibi, yukarıda saydığımız tabakaların her birinin insanların ve yeryüzündeki tüm canlıların yararı açısından çok hayati görevleri vardır. Yağmurların oluşmasından,

zararlı ışınların engellenmesine, radyo dalgalarının yansıtılmasından, gök taşlarının zararsız hale getirilmesine kadar her tabakanın kendine özgü belirli bir işlevi bulunmaktadır.

20. yüzyıl teknolojisi olmadan tespit edilmesi hiçbir biçimde mümkün olmayan bu bilgilerin 1400 yüzyıl önce indirilmiş olan Kuran-ı Kerim'de açıkça bildirilmesi ise, çok büyük bir mucizedir.

**Atmosfer, basınçları ve bunları oluşturan gazların bileşimi gibi belirgin fiziksel özelliklerle birbirlerinden farklılaşan 7 katmandan oluşmaktadır. Her katmanın ise yeryüzündeki canlılık için hayati önemi olan görevleri vardır.**



EKZOSFER

İYONOSFER

TERMOSEFER

MEZOSEFER

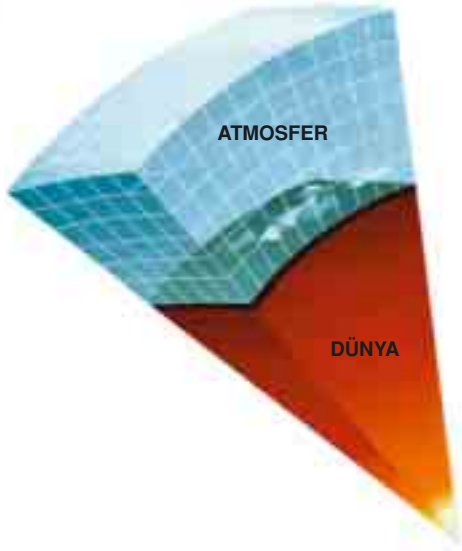
OZONOSFER

STRATOSFER

TROPOSEFER



BULUTLAR



ATMOSFER

DÜNYA

**B**ugün Dünya atmosferinin üstüste dizilmiş farklı katmanlardan meydana geldiği bilinmektedir. Üstelik atmosfer aynen ayette bildirildiği gibi, tam yedi temel katmandan oluşmaktadır.

## Dağların Görevi

Kuran'da dağların önemli bir jeolojik işlevine dikkat çekilmektedir:

**Yeryüzünde, onları sarsmasın diye, sabit dağlar yarattık... (Enbiya Suresi, 31)**

Dikkat edilirse ayette, dağların yeryüzündeki sarsıntıları önleyici bir özelliği olduğu haber verilmektedir.

Kuran indirildiği dönemde hiçbir insan tarafından bilinmeyen bu gerçek, modern jeolojinin bulguları sonucunda ortaya çıkmıştır. Jeolojik bulgulara göre, dağlar, yeryüzü kabuğunu oluşturan çok büyük tabakaların hareketleri ve çarpışmaları sonucunda meydana gelir.

İki tabaka çarpıştığı zaman daha dayanıklı olanı ötekinin altına girer. Üstte kalan tabaka kıvrılarak yükselir ve dağları meydana getirir. Altta kalan tabaka ise yeraltında ilerleyerek aşağıya doğru derin bir uzantı meydana getirir. Yani dağların yeryüzünde gördüğümüz kütleleri kadar, yeraltına doğru ilerleyen bir uzantıları daha vardır.

Bu şekilde dağlar, yeryüzü tabakalarının birleşim noktalarında yerüstüne ve yeraltına doğru uzanarak bu tabakaları birbirine perçinler. Bu şekilde, yer kabuğunu sabitleyerek magma tabakası üzerinde ya da kendi tabakaları arasında kaymasını engeller. Kısacası dağları, tahtaları birarada tutan çivilere benzetebiliriz.

Bir başka ayette de Allah dağların bu işlevine, "kazık"lara benzetme yapılarak şöyle dikkat çeker:

**Biz, yeryüzünü bir döşek kılmadık mı? Dağları da birer kazık? (Nabe Suresi, 6-7)**

Dağların bu sabitleyici özelliği bilimsel literatürde "izostasi" terimiyle tanımlanır. İzostasi'nin kelime anlamı şöyledir:

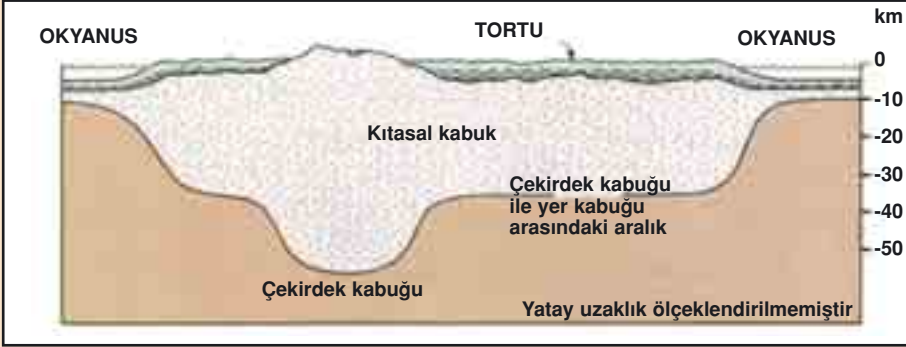
*İzostasi: ... Jeolojide, dağların dünya yüzeyinin altında oluşturdukları yerçekimsel kuvvet sayesinde yer kabuğunun genel dengesinin sağlanması.* <sup>47</sup>

Görüldüğü gibi, modern jeolojik ve sismik araştırmalar sonucunda keşfedilen dağların çok hayati bir işlevi, yüzyıllar önce indirilmiş Kuran-ı Kerim'de Allah'ın yaratmasındaki üstün hikmete bir örnek olarak bildirilmiştir. Bir başka ayette ise şöyle buyrulur:

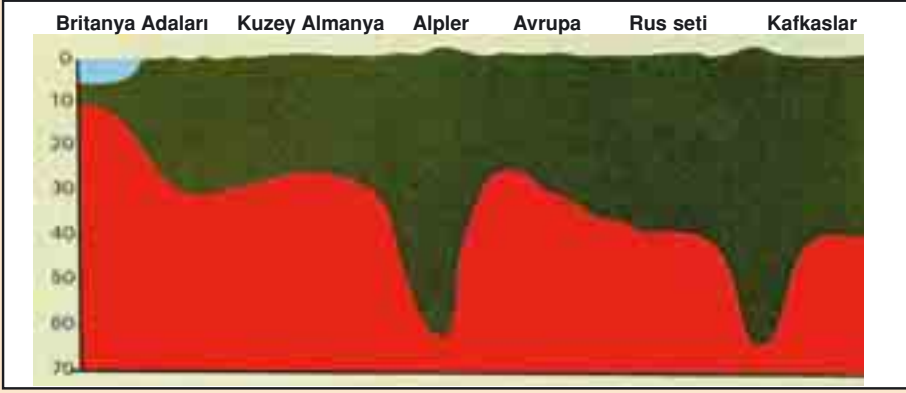
**Arzda da, sizi sarsıntıya uğrattır diye  
sarsılmaz dağlar bıraktı...  
(Lokman Suresi, 10)**



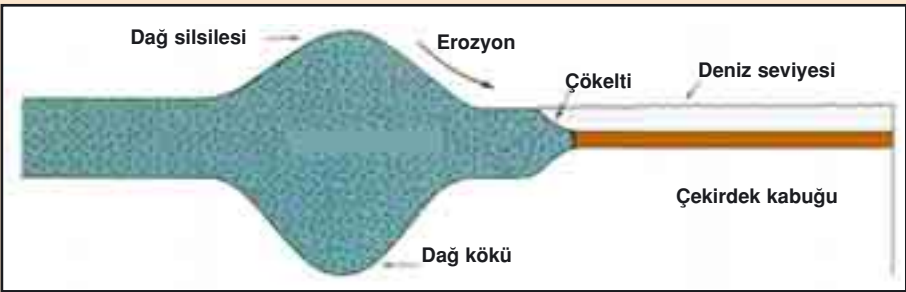
**Biz, yeryüzünü bir döşek kılmadık mı? Dağları da birer kazık? (Nebe Suresi, 6-7)**



Dağların toprak seviyesinin oldukça derinlerinde kökleri vardır. (*EARTH*, Press and Siever, Sayfa 413 )



Şematik kesit.Kazık şeklindeki dağların toprağın içerisine iyice yerleşmiş kökleri vardır. (*Anatomy of the Earth*, Cailleux, s.220)



Dağların derin kökleri dolayısıyla şekil olarak kazıklara benzediklerini gösteren diğer bir resim (*EARTH SCIENCE*, Tarbuck and Lutgens, s. 158 )

## Parmak İzi

Kuran'da, insanları ölümden sonra diriltmenin Allah için çok kolay olduğu anlatılırken, insanların özellikle parmak uçlarına dikkat çekilir:

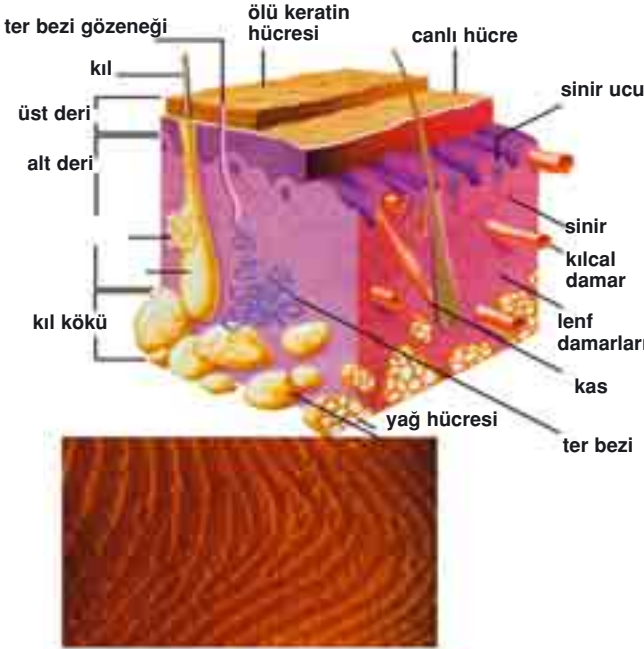
**Evet; onun parmak uçlarını dahi derleyip-(yeniden) düzene koymaya güç yetirenleriz. (Kıyamet Suresi, 3-4)**



Parmak uçlarının vurgulanması, son derece hikmetlidir. Çünkü tüm insanların parmak izi, tamamen kendilerine özeldir. Şu an dünya üzerinde yaşayan her insanın parmak izi birbirinden farklıdır. Dahası, tarih boyunca yaşamış insanlarınki de birbirlerinden farklıdır.

İşte bu nedenle parmak izi, herkese özel çok önemli bir "kimlik kartı" sayılmakta ve tüm dünyada bu amaçla kullanılmaktadır.

Ancak önemli olan, parmak izinin özelliğinin ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru keşfedilmiş olmasıdır. Ondan önce, insanlar parmak izini hiçbir özelliği ve anlamı olmayan çizgiler olarak görmüştür. Fakat Kuran'da, o dönemde kimsenin dikkatini çekmeyen parmak izleri vurgulamakta ve bu izlerin ancak çağımızda fark edilen önemine dikkat çekilmektedir.



**R**esimde görüldüğü gibi herkeste farklı şekillere sahip olan parmak izi, tüm insanlarda aynı yapıdan meydana gelmektedir.

## Dağların Hareket Etmesi

Bir ayette dağların görüldükleri gibi sabit olmadıkları, sürekli hareket halinde buldukları bildirilmektedir:

**Dağları görürsün de, donmuş sanırsın; oysa onlar  
bulutların sürüklenmesi gibi sürüklenirler.  
(Neml Suresi, 88)**



Dağların bu hareketi, üzerinde buldukları yer kabuğunun hareketinden kaynaklanır. Yer kabuğu kendisinden daha yoğun olan manto tabakası üzerinde adeta yüzer gibi hareket etmektedir. İlk olarak bu yüzyılın başlarında Alfred Wegener isimli Alman bir bilim adamı, yeryüzündeki kıtaların dünyanın ilk dönemlerinde birarada bulduklarını, daha sonra farklı yönlerde sürüklenerek birbirlerinden ayrılıp uzaklaştıklarını öne sürmüştü.

Ancak jeologlar, Wegener'in haklı olduğunu onun ölümünden 50 yıl sonra yani 1980'li yıllarda anlayabildiler. Wegener'in, 1915 yılında yayınladığı bir makalede belirtmiş olduğu gibi yeryüzündeki kara parçaları yaklaşık 500 milyon yıl önce birbirlerine bağlılardı ve Pangaea ismi verilen bu büyük kara parçası Güney Kutbu'nda bulunuyordu.

Yaklaşık 180 milyon yıl önce Pangaea ikiye ayrıldı. Farklı yönlerde sürüklenen bu iki dev kıtadan birincisi Afrika, Avustralya, Antartika ve Hindistan'ı kapsayan Gondwana idi. İkincisi ise, Avrupa, Kuzey Amerika ve Hindistan'sız Asya'dan oluşan Laurasia idi. Bu bölünmeyi izleyen yaklaşık 150 milyon yıl içindeki çeşitli zamanlarda Gondwana ve Laurasia daha küçük parçalara ayrıldılar.

İşte Pangaea'nın parçalanmasıyla ortaya çıkan bu kıtalar sürekli olarak kara ve deniz arasındaki dağılımı değiştirerek, yılda birkaç santimetrelik hızlarla Dünya yüzeyinde sürüklenmektedirler.

20. yüzyılın başlarında yapılan jeolojik araştırmalar sonucunda keşfedilen yer kabuğunun bu hareketi bilimsel kaynaklarda şöyle açıklanmaktadır:

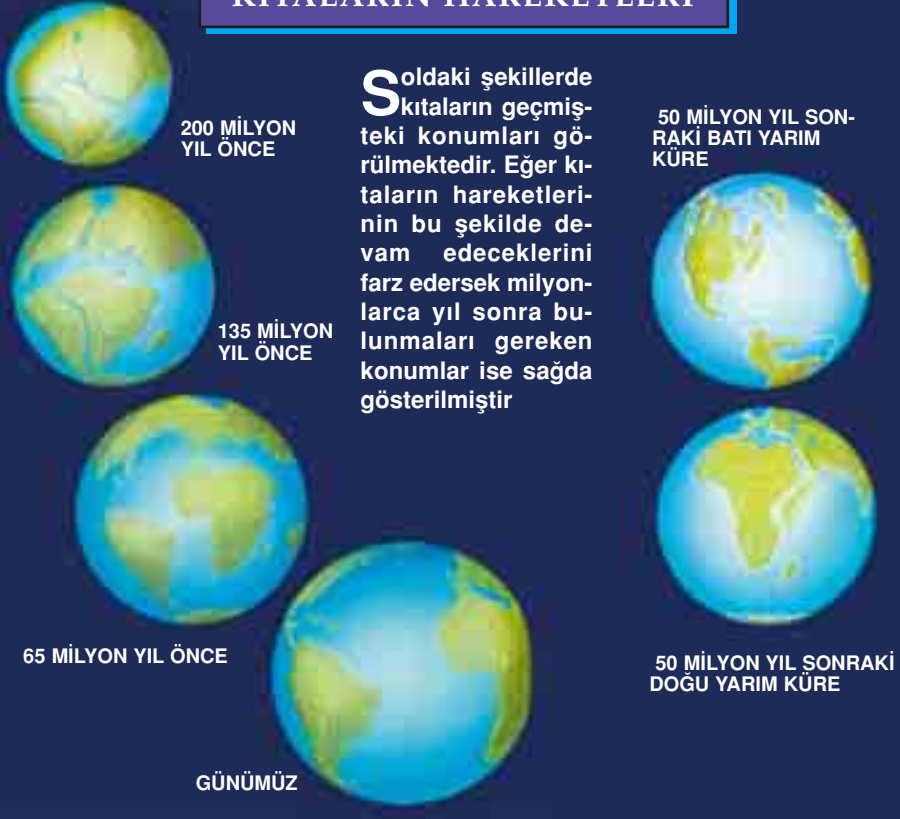


Yerkabuğu ve üst mantodan oluşan 100 km. kalınlığındaki dünya yüzeyi "tabaka" adı verilen parçalardan oluşmuştur. Dünya yüzeyini oluşturan altı büyük tabaka ve sayısız küçük tabaka vardır. "Tabaka tektoniği" adı verilen teoriye göre bu tabakalar kıtaları ve okyanus tabanını da beraberinde taşıyarak dünya üzerinde hareket ederler... Kitasal hareketin yılda 1 ile 5 cm. civarında olduğu hesaplanmıştır. Tabakalar bu şekilde hareket ettikçe dünya coğrafyasında değişiklikler meydana gelir. Örneğin, Atlantik Okyanusu her sene biraz daha genişlemektedir.<sup>48</sup>

Burada belirtilmesi gereken önemli bir nokta da şudur: Allah dağların hareketini ayette "sürüklenme" olarak bildirmiştir. Nitekim bilim adamlarının bugün bu hareket için kullandıkları İngilizce terim de "Continental Drift" yani "Kıtasal Sürüklenme"dir.<sup>49</sup>

Bilimin çok yeni keşfettiği bu bilimsel gerçeğin, Kuran'da bildirilmiş olması kuşkusuz Kuran'ın mucizelerinden biridir.

## KITALARIN HAREKETLERİ



## Aşılایıcı Rüzgarlar

Kuran'ın bir ayetinde rüzgarların "aşılama" özelliğine ve bunun sonucunda yağmurun oluştuğuna dikkat çekilir:

**Ve aşılایıcılar olarak rüzgarları gönderdik, böylece gökten su indirdik de sizleri suladık. (Hicr Suresi, 22)**



Ayette, yağmur oluşumundaki ilk aşamanın rüzgarlar olduğuna dikkat çekilmektedir. Oysa bu yüzyılın başlarına kadar, rüzgarla yağmurun yağması arasında bir bağlantı bulunduğu bilinmiyordu. Rüzgarların yağmurun oluşumunda önemli bir "aşılایıcı" rol oynadıkları, modern meteorolojik çalışmalarla fark edildi.

Rüzgarların bu aşılama özelliği şöyle gerçekleşir:

Okyanusların ve denizlerin yüzeyinde, köpüklenme nedeniyle her an sayısız hava kabarcığı oluşmaktadır. Bu kabarcıklar patladıkları anda, milimetrenin 100'de biri çapındaki binlerce parçacığı havaya fırlatırlar. "Aerosol" adı verilen bu parçacıklar, rüzgarlar sayesinde karalardan gelen tozlarla karışarak atmosferin üst katmanlarına taşınır. Rüzgarların bu şekilde yükseklere taşıdığı parçacıklar, burada su buharı ile temas eder. Su buharı da bu parçacıkların etrafına toplanarak yoğunlaşır ve su damlacıklarına dönüşür. Bu su damlacıkları önce biraraya gelerek bulutları oluşturur, bir süre sonra da yağmur olarak yeryüzüne iner.

Görüldüğü gibi rüzgarlar, havada serbest halde bulunan su buharını denizlerden taşıdıkları parçacıklarla "aşılamakta" ve böylece yağmur bulutlarının oluşumunu sağlamaktadır.

Eğer rüzgarların bu özelliği olmasa, yüksek atmosferdeki su damlacıkları hiçbir zaman oluşamayacak ve yağmur diye birşey de olmayacaktı.



**B**u yüzyılın başlarına kadar, rüzgarla yağmurun yağması arasında bir bağlantı bulunduğu bilinmiyordu. Bitkilerin tohumlarının yayılmasında önemli rol oynayan rüzgarların yağmurun oluşumunda da "aşılایıcı" rol oynadıkları, modern meteorolojik çalışmalarla fark edildi.

Burada önemli olan nokta ise, rüzgarların yağmur oluşumundaki bu kritik görevinin asırlar önce Kuran ayetinde bildirilmiş olmasıdır. Hem de insanların doğa olayları hakkında hemen hiçbir şey bilmedikleri bir devirde...

### Yağmurdaki Ölçü

Kuran'da yağmur hakkında verilen bir diğer bilgi ise, yağmurun belli bir ölçü ile indirildiğidir. Zuhruf Suresi'nde şöyle buyrulur:

**Ki O, belli bir miktar ile gökten su indirdi de,  
onunla ölü bir memleketi 'diriltilti  
(ve her yanına hayat) yaydı'; siz de böyle  
(kabrilerinizden diriltilip) çıkarılacaksınız.  
(Zuhruf Suresi, 11)**

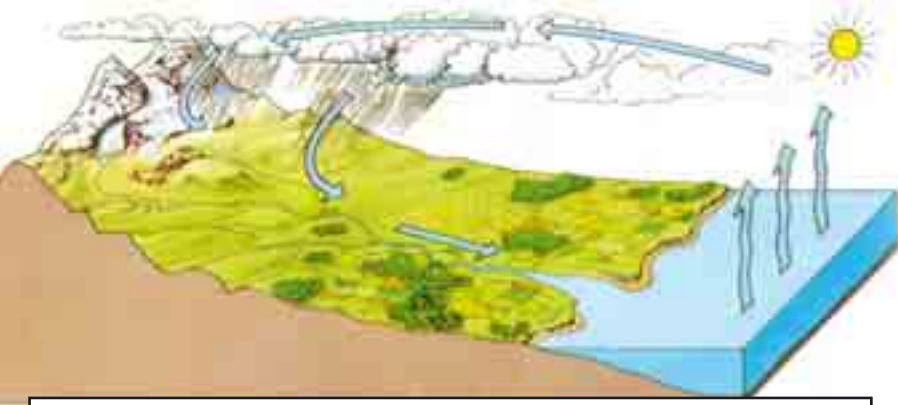


Yağmurdaki bu ölçü de, yine çağımızdaki araştırmalarla tespit edilmiştir. Ölçümlere göre, yeryüzünden bir saniyede 16 milyon ton su buharlaşmaktadır. Bir yılda bu miktar 513 trilyon ton suya ulaşır. Bu, aynı zamanda bir yılda dünyaya yağın yağmur miktarıdır. Yani su, süre-



li bir denge içinde, "bir ölçüye göre" dönüp durmaktadır. Yeryüzündeki hayatın devamı da, bu su döngüsü sayesinde sağlanır. İnsan sahip olduğu tüm teknolojik imkanları kullansa dahi bu döngüyü asla yapay olarak gerçekleştiremez.

Eğer bu miktarda küçük bir değişiklik bile olsa, kısa bir zaman sonra büyük bir ekolojik dengesizlik ortaya çıkacak ve bu da hayatın sonunu getirecektir. Fakat hiçbir zaman böyle olmaz; yağmur, Kuran'da bildirildiği gibi, yeryüzüne her sene aynı miktarda inmeye devam eder.



**Y**eryüzünde su, sürekli bir denge içinde, "bir ölçüye göre" dönüp durmaktadır. Yeryüzündeki hayatın devamı da, bu su döngüsü sayesinde sağlanır.

## Denizlerin Birbirine Karışmaması

Denizlerin, araştırmacılar tarafından çok yakın bir geçmişte tespit edilen bir özelliği, Kuran'ın bir ayetinde şöyle bildirilir:

**Birbirleriyle kavuşmak üzere iki denizi salıverdi.**

**İkisi arasında bir engel (berzah) vardır;**

**birbirlerinin sınırını geçmezler.**

**(Rahman Suresi, 19-20)**



Birbirine açılan, fakat suları kesinlikle birbiriyle karışmayan denizlerin ayette bildirilen bu özelliği, okyanus bilimciler tarafından çok yakın bir

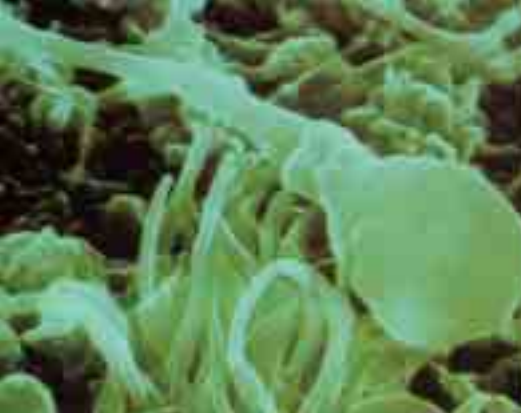
zaman önce keşfedilmiştir. "Yüzey gerilimi" adı verilen fiziksel bir kuvvet nedeniyle, komşu denizlerin sularının karışmadığı ortaya çıkmıştır. Denizlerin farklı yoğunluklarından kaynaklanan yüzey gerilimi, adeta bir duvar gibi sularının birbirine karışmasını engeller.



Akdeniz'in suyu, Cebelitarık Boğazı'nda Atlas Okyanusu ile karşılaşır. Ama bu karşılaşma sonucu kendi sıcaklık, tuzluluk ve yoğunluk özellikleri değişmez. Çünkü iki deniz arasında bir sınır vardır.



**B**u denizlerde büyük dalgalar, güçlü akıntılar ve gel-gitler olmasına rağmen deniz suları birbirlerine karışmazlar ya da bu sınırı aşmazlar. Bilimin çok yakın geçmişte keşfettiği bu gerçeği Allah 14 asır önce Kuran'ın Rahman Suresi'nde haber vermiştir.



**E**rkeklik ve dişiliğin, "rahme dökülen meniden" yaratıldığını Allah Kuran'da bildirmiştir. Oysa yakın zamana kadar cinsiyetin anne hücreleri tarafından belirlendiği sanılıyordu. Kuran'da verilen bu bilgiyi bilim 20. yüzyılda keşfetmiştir.

Elbette ki işin ilginç yanı, insanların, ne fizikten, ne yüzey geriliminden, ne de okyanus biliminden haberdar olmadıkları bir devirde bu gerçeğin Kuran'da bildirilmiş olmasıdır.

### Bebeğin Cinsiyeti

Yakın bir zamana kadar, insanlar, bebeğin cinsiyetinin anne hücreleri tarafından belirlendiğini sanıyordu. Ya da en azından, anne ve babadan gelen hücrelerin birlikte cinsiyet belirledikleri zannediliyordu. Ancak Kuran'da bu konuda farklı bir bilgi verilmiş ve erkeklik ve dişiliğin, "rahme dökülen meniden" yaratıldığı bildirilmiştir:



**C**insiyetin belirlenmesindeki etken, kromozomlardır.

**Rahme dökülen meniden  
erkek ve dişi iki çifti O yarattı...**  
(Necm Suresi, 45-46)



**Resimde rahme dökülen  
meni görülmektedir...**

Allah'ın Kuran'da verdiği bu bilginin doğruluğu, genetik ve mikrobiyoloji bilimlerinin gelişmesiyle birlikte bilimsel olarak da ispatlandı. Cinsiyetin tümüyle erkekten gelen sperm hücreleri tarafından belirlendiği, kadının ise bu işte hiçbir rolü olmadığı anlaşıldı.

Cinsiyet belirlenmesindeki etken, kromozomlardır. İnsan yapısını belirleyen 46 kromozomdan iki tanesi cinsiyet kromozomu olarak adlandırılır. Bu iki kromozom erkekte XY, kadında ise XX olarak tanımlanır. Bunun sebebi bu kromozomların bu harflere benzemesidir. Y kromozomu erkeklik, X kromozomu ise kadınlık genlerini taşır.

Bir insanın oluşması, erkek ve kadında çiftler halinde yer alan bu kromozomların birer tanesinin birleşmesi ile başlar. Kadında yumurtlama sırasında ikiye ayrılan eşey hücresinin her iki parçası da X kromozomu taşır. Oysa erkekte ikiye ayrılan eşey hücresi, X ve Y kromozomları içeren iki farklı sperm meydana getirir. Kadında bulunan X kromozomu, eğer erkekteki X kromozomu içeren spermle birleşirse doğacak bebek kız olacaktır. Eğer Y kromozomu içeren spermle birleşirse, bu kez doğacak çocuk erkek olur.

Yani doğacak çocuğun cinsiyeti, erkekteki kromozomlardan hangisinin kadının yumurtasıyla birleşeceğine bağlıdır.

Kuşkusuz genetik bilimi ortaya çıkıncaya dek, yani 20. yüzyıla kadar bunların hiçbiri bilinmiyordu. Aksine pek çok kültürde, doğacak çocuğun cinsiyetinin kadın bedeni tarafından belirlendiği inancı yaygındı. Hatta bu nedenle kız çocuk doğuran kadınlar kınanırdı.

Oysa Kuran'da, insanlara genlerin keşfinden 13 yüzyıl önce bu batıl inancı reddeden bir bilgi verilmiş, cinsiyetin kökeninin kadın değil, erkekten gelen meni olduğu bildirilmiştir.



**Yaratan Rabbin adıyla  
oku. O, insanı bir  
"alak"tan yarattı. Oku,  
Rabbin en büyük kerem  
sahibidir.  
(Alak Suresi, 1-3)**





## Rahme Asılıp Tutunan "Alak"

Allah'ın insanın oluşumu hakkında verdiği bilgileri incelemeye devam ettiğimizde, yine çok önemli bazı bilimsel mucizelerle karşılaşırız.

Erkekten gelen sperm ve kadındaki yumurta birleştiğinde, doğacak bebeğin ilk özü de oluşmuş olur. Biyolojide "**zigot**" olarak tanımlanan bu tek hücre, hiç vakit kaybetmeden bölünerek çoğalacak ve giderek küçük bir "**et parçası**" haline gelecektir.

Ancak zigot bu büyümesini boşlukta gerçekleştirmez. Rahim duvarına asılıp tutunur. Sahip olduğu uzantılar sayesinde toprağa yerleşen kökler gibi, buraya yapışır. Bu bağ sayesinde de, gelişimi için ihtiyaç duyduğu maddeleri annenin vücudundan emebilir.

İşte burada çok önemli bir Kuran mucizesi ortaya çıkmaktadır. Allah Kuran'da, anne rahmine tutunarak gelişmeye başlayan zigottan söz ederken, "**alak**" kelimesini kullanmaktadır:

"**Alak**" kelimesinin Arapçadaki anlamı ise, "**bir yere asılıp tutunan şey**" demektir. Hatta kelime asıl olarak deriye yapışarak oradan kan emen sülükler için kullanılır.

Kuşkusuz, anne karnında gelişmekte olan zigotun bu özelliğini işaret eden bir kelimenin kullanılması, Kuran'ı alemlerin Rabbi olan Allah'ın indirdiğini bir kez daha ispatlamaktadır.

## Kemiklerin Kasla Sarılması

Kuran ayetlerinde bildirilen bir diğer önemli bilgi ise, insanın anne rahmindeki oluşum aşamalarıdır. Ayetlerde, anne karnında önce kemiklerin oluştuğu, daha sonra ise kasların ortaya çıkarak bu kemikleri sardığı haber verilmektedir:

**Sonra o su damlasını bir alak (hücre topluluğu) olarak yarattık; ardından o alak'ı bir çiğnem et parçası olarak yarattık; daha sonra o çiğnem et parçasını kemik olarak yarattık; böylece kemiklere de et giydirdik; sonra bir başka yaratışla onu inşa ettik.**

**Yaratıcıların en güzeli olan Allah, ne Yücedir.**

**(Müminun Suresi, 14)**



**Böylece kemiklere de  
et giydirdik...**  
**(Mü'minun Suresi, 14)**



Anne karnındaki gelişimi inceleyen bilim dalı embriyolojidir. Ve embriyoloji alanında, yakın zamana kadar kemiklerle kasların birlikte ortaya çıkarak geliştikleri sanılmıştır. Bu yüzden bazı kimseler uzun bir süre bu ayetlerin bilime ters düştüğünü iddia etmiştir. Ancak gelişen teknoloji sayesinde yapılan daha ileri mikroskobik incelemeler, Kuran'da bildirilenlerin harfiyen doğru olduğunu ortaya koymuştur.

Bu mikroskobik incelemeler göstermektedir ki, anne karnında, tam ayetlerde tarif edildiği gibi bir gelişme gerçekleşir. Önce embriyodaki kı kırdak doku kemikleşir. Daha sonra ise kas hücreleri kemiklerin etrafındaki dokudan seçilerek biraraya gelir ve bu kemikleri sarar.

Bu durum, "*Developing Human*" yani "*Gelişen İnsan*" adlı bilimsel bir yayında şöyle tarif edilmektedir:

*6. haftada kıkırdaklaşmanın devamı olarak ilk kemikleşme köprücük kemiğinde ortaya çıkar. 7. hafta sonunda uzun kemiklerde de kemikleşme başlamıştır. Kemikler oluşmaya devam ederken kas hücreleri kemiği çevreleyen dokudan seçilerek kas kitlesini meydana getirirler. Kas dokusu bu şekilde kemiğin etrafında ön ve arka kas gruplarına ayrışır.<sup>50</sup>*

Kısacası insanın Kuran'da tarif edilen oluşum aşamaları, modern embriyolojinin bulgularıyla tam bir uyum içindedir.

## Bebeğin Rahimdeki Üç Evresi

Kuran'da insanın anne karnında üç aşamalı bir yaratılışla yaratıldığı bildirilmektedir:

... Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde, bir yaratılıştan sonra (bir başka) yaratılışa (dönüştürüp) yaratmaktadır. İşte Rabbiniz olan Allah budur, mülk O'nundur. O'ndan başka İlah yoktur. Buna rağmen nasıl çevriliyorsunuz? (Zümer Suresi, 6)



Dikkat edilirse, ayette, insanın anne karnında, birinden diğerine farklılaşan üç ayrı evrede meydana geldiğine işaret edilmektedir.

Gerçekten de bugün modern biyoloji, bebeğin anne karnındaki embriyolojik gelişiminin üç farklı devrede gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Bugün tıp fakültelerinde ders kitabı olarak okutulan bütün embriyoloji kitaplarında bu konu en temel bilgiler arasında yer alır. Örneğin, embriyoloji hakkında temel başvuru kitaplarından biri olan *Basic Human Embryology* isimli kaynakta bu gerçek şöyle ifade edilmektedir:

*Rahimdeki hayat 3 EVREDEN oluşur; preembriyonik (ilk 2,5 hafta), embriyonik (8. haftanın sonuna kadar), ve fetal (8. haftadan doğuma kadar).<sup>51</sup>*

Tıp dilinde "trimester" yani "**üç dönem**" olarak da tanımlanan bu evreler bebeğin farklı gelişim aşamalarını içerir. Bu üç gelişim safhasının belli başlı özellikleri kısaca şöyledir:



**Z**ümer Suresi'nin 6. Zayetinde insanın anne karnında, birinden diğerine farklılaşan üç ayrı evrede meydana geldiğine işaret edilmektedir. Gerçekten de bugün modern biyoloji, bebeğin anne karnındaki embriyolojik gelişiminin üç farklı devrede gerçekleştiğini ortaya koymuştur.

**- Preembriyonik evre:**

Yaygın olarak "**1. trimester**" olarak anılan bu ilk evrede zigot bölünerek çoğalır, bir hücre kitlesi haline geldikten sonra kendini rahim duvarına gömer. Hücreler çoğalmaya devam ederken 3 tabaka halinde organize olurlar.

**- Embriyonik evre:**

"**2. trimester**" olarak da tanımlanan ikinci evre toplam 5,5 hafta sürer ve bu süre boyunca canlı "embriyo" olarak adlandırılır. Bu evrede hücre tabakalarından bedenın temel organ ve sistemleri ortaya çıkar.

**- Fetal evre:**

Gebeliğin "**3. trimesteri**" olarak adlandırılan döneme girildiğinde embriyo artık "fetus" diye adlandırılır. Bu dönem gebeliğin sekizinci haftasından itibaren başlar ve doğuma dek sürer. Bir önceki dönemden ayırt edici özelliği yüzü, elleri ve ayaklarıyla belirgin, insan dış görünümüne sahip bir canlı olmasıdır. Dönemin başında 3 cm. boyunda olmasına rağmen tüm organları ortaya çıkmıştır. Bu 30 haftalık dönemin özelliği doğum haftasına dek fetusta büyüme ve orantılarında değişmedir.

Anne rahmindeki gelişim ile ilgili bu bilgiler, ancak modern teknolojik aletlerle yapılan gözlemler sayesinde elde edilmiştir. Ancak görüldüğü gibi bu bilgiler de, diğer pek çok bilimsel gerçek gibi, mucizevi bir biçimde Kuran ayetlerinde haber verilmiştir. İnsanlığın tıbbi konularda hiçbir detaylı bilgiye sahip olmadığı bir dönemde, Kuran'da bu derece ayrıntılı ve doğru bilgiler verilmiş olması, elbette Kuran'ın Allah Kelamı olduğunun açık bir delilidir.

**Biz insana anne ve babasını (onlara iyilikle davranmayı) tavsiye ettik. Annesi onu, zorluk üstüne zorlukla (karnında) taşımıştır. Onun (sütten) ayrılması, iki yıl içindedir.  
"Hem Bana, hem anne ve babana şükret, dönüş yalnız Bana'dır."  
(Lokman Suresi, 14)**



## Anne Sütü

Anne sütü, bebeğin besin ihtiyaçlarını eksiksiz olarak gidermek ve bebeği olası enfeksiyonlara karşı korumak üzere Allah'ın yarattığı eşsiz bir karışımdır. Günümüz teknolojisi ile hazırlanan bebek mamaları dahi bu mucizevi besinin yerini tutamamaktadır.

Anne sütünün bebeğe olan faydaları her geçen gün daha fazla ortaya çıkmaktadır. Bilimin anne sütü ile ilgili yeni keşfettiği gerçeklerden biri ise bebeğin anne sütü ile 2 yıl boyunca beslenmesinin son derece faydalı olduğudur. Bilimin yeni keşfettiği bu önemli bilgiyi Allah bizlere "...Onun (sütten) ayrılması, iki yıl içindedir..." ayetiyle 14 asır önce bildirmiştir.

## Sonuç

İncelediğimiz tüm bilgiler, bizlere açık bir gerçeği göstermektedir: Kuran öyle bir kitaptır ki, içinde verilen haberlerin hepsi doğru çıkmış, o dönemde hiçbir insan tarafından bilinemeyecek gerçekler ayetlerde haber verilmiştir. Elbette ki bu durum, Kuran'ın bir insan sözü olmadığını apaçık bir ispatıdır. Kuran, herşeyi yoktan var eden ve ilmiyle tüm varlıkları kuşatan Yüce Allah'ın sözüdür.

Allah bir ayetinde, Kuran'la ilgili olarak, "**eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, kuşkusuz içinde birçok çelişkiler bulacaklardı**" (Nisa Suresi, 82) buyurmaktadır. Kuran'da hiçbir çelişki olmadığı gibi, içinde yer alan her bilgi, gün geçtikçe bu İlahi Kitab'ın yeni mucizelerini ortaya koymaktadır. İnsana düşen ise, Allah'ın indirdiği bu İlahi Kitab'a sarılmak ve onu kendisine yol gösterici olarak kabul etmektir. Allah, bir ayetinde bizlere şöyle buyurmaktadır:

**Bu indirdiğimiz mübarek bir Kitap'tır.  
Şu halde O'na uyun ve korkup-sakinin.  
Umulur ki esirgenirsiniz.  
(Enam Suresi, 155)**



# İkinci Kitap





## İMAN EDEN BİLİM ADAMLARI



Materyalist ve ateist çevreler her ne kadar çaba gösterirlerse gösterebilirler, açık olan bir gerçek vardır: Bilime konu olan tüm varlıkları ve sistemleri yaratan Allah'tır. Dolayısıyla dinin ve bilimin, samimi ve akılcı olarak uygulandıkları sürece, daima uyum içerisinde oldukları çok açık bir gerçektir. Bu açık uyumun bir göstergesi de geçmişte ve günümüzde yaşayan, buluşları ile insanlığa önemli hizmetleri dokunmuş "iman eden bilim adamları"dır.

Bilimle uğraşan, yeni keşifler yapan, evrenin sırlarını açığa çıkarmaya çalışan bir bilim adamı, aslında Allah'ın yarattığı sanatı derinlemesine inceleyen, ondaki detayları fark etmeye ve yakalamaya çalışan kişidir. İşte bu nedenle, dinle bilim ayrılmaz bir bütündür ve bilim adamı da, Allah'ın sonsuz gücünü, sanatını, yaratmasındaki benzersizliği ortaya koyan kişidir. Bu yüzden sanılanın aksine bilim adamları Allah'ın yarattığı sanatla en çok ilgilenen bireyler olarak, Allah'ın varlığını, birliğini en çabuk fark edebilen kişiler arasındadırlar.

Nitekim, yüzyıllardır dinin kendilerine sağladığı özgür aklı, sınırsız düşünme yeteneğini kullanarak bilime büyük katkılarda bulunmuş olan birçok bilim adamı bulunmaktadır. Bu kişiler, hem bilimin, dinle tam bir uyum içinde olduğunu göstermiş, hem de bilime ve insanlığa önemli hizmetlerde bulunmuşlardır. Newton, Kepler, Leonardo da Vinci, Einstein gibi bilim tarihine yön veren ünlü bilim adamları yaptıkları gözlemler ve araştırmalar sonucunda evreni Allah'ın yarattığını, düzene koyduğunu ve her şeyin Allah'ın hakimiyetinde olduğunu savunmuşlardır. Dahası, bili-



min temel prensipleri inançlı kişiler tarafından ortaya atılmış ve çağdaş bilimin doğuşunda dinin önemli bir rolü olmuştur.

Tüm zamanların en büyük bilim adamı olarak nitelendirilen Isaac Newton'un evrene bakış açısı, aşağıdaki sözlerinde çok açık bir şekilde ifade bulmaktadır:

*Güneş Sisteminin, gezegenlerin ve kuyruklu yıldızların harika sistemleri yalnızca akıllı ve güçlü bir varlığın kudretiyle sürebilir. Bu varlık yalnızca dünyanın ruhunu değil herşeyi yönetir, O Allah'tır".<sup>52</sup>*

Aynı şekilde ünlü bilim adamı Kepler'in de çalışmalarını, dini inançlarının yönlendirdiği bilinmektedir. Fizik ve kozmik fon radyasyonu alanında yaptığı çalışmalar nedeniyle 1978 Nobel fizik ödülünü alan Arno Penzias, Johannes Kepler hakkında şöyle bir açıklamada bulunmuştur:

*Bu Copernicus'a değil, gerçekte Kepler'in başarısına kadar uzanır. Çünkü epidevrelere kavramı ve diğerleri bilimadamlarının fikir alışverişi yaptıkları günlere uzanır. Bütün bunlar gerçek bir inançlı kişi gelene dek devam etti ve o Kepler'di.. Kanun Koyucu olan Allah'a samimi bir şekilde inanıyordu.*

*...Çok daha basit ve çok daha güçlü bir şeyin olması gerektiğine inanıyordu. Belki şanslıydı yada belki daha derin bir şey vardı, ancak Kepler'in inancı bulunduğu doğa kanunlarıyla ödüllendirildi. O günden sonra zor bir mücadele oldu, ancak yüzyıllar sonra basit doğa kanunlarının işlediğini görüyoruz. İşte bu nedenle bilimadamları hala bu beklenti içindedir. Ve bu aslen Kepler'den kaynaklanmaktadır, ve Kepler bu umudu inancından elde etmişti.<sup>53</sup>*

Kitabın bu bölümünde geçmişten günümüze, modern bilimi kuran ve geliştiren inançlı bilim adamlarını ve bu kişilerin bilime yaptıkları hizmetleri ele alacağız. Bu bölümde yer verilen bilim adamlarının tümü evreni ve canlılardaki sistemleri Allah'ın yarattığına inanarak bilimle uğraşmışlardır. Francis Bacon'un bir sözü, inançlı bilim adamlarının yaratılan tüm varlıklara doğru bakış açısıyla baktıklarının güzel bir örneğidir. Bacon şöyle demiştir:

*Bunlar Allah'ın işidir; yapan varlığın herşeyi yapabilecek güçte olduğunu ve aklını gösterir; Dünya Allah'ın yarattığı bir varlıktır..<sup>54</sup>*

Nitekim Allah pek çok ayetle yaratılmışlar üzerinde düşünebilmenin, Allah'tan gereği gibi korkup sakınmanın, O'nun büyüklüğünü, yüceliğini kavrayabilmenin bir yolunun "ilim sahibi olmak" olduğunu haber vermiştir. Bu konudaki ayetlerden bazıları şöyledir:

Allah'ın dışında başka veliler edinenlerin örneği, kendine ev edinen örümcek örneğine benzer. Gerçek şu ki, evlerin en dayanıksız olanı örümcek evidir; bir bilselerdi. Allah, Kendi dışında hangi şeye tap-tıklarını şüphesiz bilir. O, güçlü ve üstün olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. İşte bu örnekler; Biz bunları insanlara vermekteyiz. Ancak alimlerden başkası bunlara akıl erdirmez. Allah gökleri ve yeri hak olarak yarattı. Şüphesiz, bunda iman edenler için bir ayet vardır. (Ankebut Suresi, 41-44)

Göklerin ve yerin yaratılması ile dillerinizin ve renklerinizin ayrı olması, O'nun ayetlerindedir. Şüphesiz bunda, alimler için gerçekten ayetler vardır. (Rum Suresi, 22)

Allah, gerçekten Kendisi'nden başka İlah olmadığına şahitlik etti; melekler ve ilim sahipleri de O'ndan başka İlah olmadığına adaletle şahitlik ettiler. Aziz ve Hakim olan O'ndan başka İlah yoktur. (Al-i İmran Suresi, 18)

Ancak onlardan ilimde derinleşenler ile mü'minler, sana indirilene ve senden önce indirilene inanırlar. Namazı dosdoğru kılanlar, zekatı verenler, Allah'a ve ahiret gününe inananlar; işte bunlar, Biz bunlara büyük bir ecir vereceğiz. (Nisa Suresi, 162)



## GEÇMİŞTE YAŞAMIŞ İMAN EDEN BİLİM ADAMLARI

### Roger Bacon (1220 - 1292)

"İnancın rahmeti çok büyüktür"<sup>55</sup>

Çağdaşları tarafından "**muhteşem doktor**" olarak anılan Roger Bacon, deneysel metoda önem vererek, bilimde eski geleneklere son veren ünlü bir İngiliz din ve bilim adamıdır. Allah'ın ışığı insanların görebilmelerini sağlamak için yarattığına inanan Bacon, bu alanda kendi gözlemlerini yapmış, yaşadığı çağda kolay kolay düşünülemez bir çok teknik gelişmeyi yüzlerce yıl öncesinden haber vermiştir.

Buharlı gemiler, trenler, otomobiller, uçaklar, vinçler ve asma köprüler Bacon'ın daha 13. yüzyılda tasarladığı gelişmelerden yalnızca birkaçıdır.

Bir arkadaşına yazdığı mektupta Bacon şöyle demiştir:



**D**aha 13. yüzyılda gelecekte olabilecek teknolojik gelişmeleri tahmin edebilen Bacon şöyle demiştir: "Gelecekte, şimdi ve geçmişte göreceğimiz gibi bilim, inananlar için yararlıdır."

*Gelecekte bir tek kişi tarafından yönetilen ve birçok kürekçinin çektiği bir tek-neden çok daha hızlı yol alabilen gemiler, deniz taşıtları ve bir canlının gücün-den yararlanmaksızın inanılmaz bir hızla gidebilen arabalar yapılacaktır.<sup>56</sup>*

Ayrıca Bacon, merceklein büyütme özelliklerini ve kullanım yerlerini açıklamış, yıldızlardan gelen ışığın Dünya'ya aynı anda ulaşmadığını ilk kez o fark etmiştir. Kristof Kolomb'un doğumundan 200 yıl önce Dünya'nın düz değil yuvarlak olduğunu ve Avrupa'dan hep batıya doğru gidildiğinde Hindistan'a ulaşılacağını savunmuştur.

Yaptığı deneyler sonucu ulaştığı bilgilerin inançlı insanlara faydasının dokunacağına inanan Bacon şöyle demiştir:

*Gelecekte, şimdi ve geçmişte göreceğimiz gibi bilim, inananlar için yararlıdır.<sup>57</sup>*

Bacon, bir araştırmacı olarak, bilimin dinle çelişmediğini, aksine bilimin inanmayan kişilere karşı kullanılabilir olacak önemli bir ikna aracı olduğunu savunmuştur.

**"Bilim insanların inancı kabul etmelerini sağlamada büyük bir avantaja sahip" sözü, kendisine aittir.<sup>58</sup>**

**Francis Bacon (1561 - 1626)**

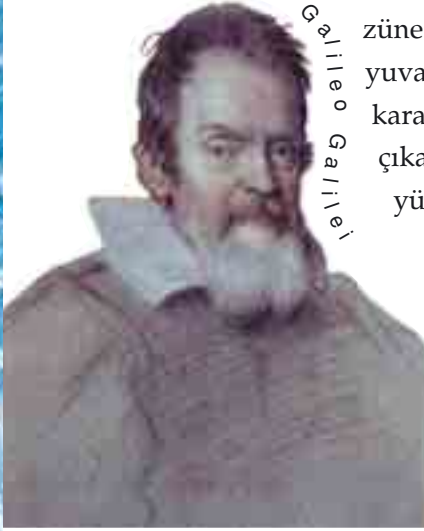
Francis Bacon



Bilimsel metodun kurucularından olan ünlü bilim adamı Bacon güçlü bir imana sahip bir kişi olarak bilinmektedir.

Francis Bacon, Novum Organum'da bilimsel araştırmaların, kişiyi Yaratıcı'ya yakınlıktırtdığını doğal felsefenin (bilimin) "Allah'ın sözünden sonra batıl inançlara karşı en kesin çözüm ve inancın onayladığı en büyük destek olduğunu" belirterek ifade etmiştir.<sup>59</sup>

## Galileo Galilei (1564 - 1642)



Galileo Galilei

**G**alilei'nin yazımını 1629 yılında tamamladığı *Büyük Dünya Sistemleri Konusunda Diyalog* isimli kitabının başsayfası (altta)

Galileo Galilei, teleskop kullanarak gökyüzüne bakan ilk kişidir. Galilei, hem Dünya'nın yuvarlak olduğunu söylemiş, hem de Ay'daki karanlık bölge, kraterler ve tepeleri ilk ortaya çıkaran kişi olmuştur. Bilime yaptığı bu büyük hizmetlerle tarihte önemli bir yeri olan Galilei, duyuları, konuşma yeteneğini ve zekaya insanlara Allah'ın verdiğine ve bunların en iyi şekilde kullanılması gerektiğine inanıyordu. Doğayı bir Yaratıcı'nın tasarlandığının çok açık olduğunu savunuyordu. *"Tabiat hiç şüphesiz Allah'ın hiç vazgeçemeyeceği-miz, okunması gereken diğer bir kitaptır"* diyen Galilei, Allah'ın kitapları ile yarattıkları arasında hiçbir çelişki olamayacağını, çünkü her birini Allah'ın yarattığını söylüyordu.<sup>60</sup>





**G**alilei, hem Dünya'nın yuvarlak olduğunu söylemiş, hem de Ay'daki karanlık bölgeyi, kraterleri ve tepeleri ortaya çıkaran ilk kişi olmuştur.

**A**ltta: Galilei'nin kullandığı ilk teleskoaplardan ikisi. Bu iki teleskop günümüzde Floransa'da sergilenmektedir. Detay resimde ise teleskobun konveks camı görülmektedir.



## Johannes Kepler (1571 - 1630)

*Tabiat kitabına göre biz astronomlar, Yüce Allah'ın din adamları olduğumuzdan, bizim Allah'ın şanını konuşmamız gerekir.*<sup>61</sup>

Astronomi biliminin kurucusu olan Kepler, gezegenlerin hareketlerini, güneş sisteminin uzaklığını hesaplamış ve yıldız hareketlerinin haritasını gösteren ilk astronomik takvimi yayınlamış büyük bir bilim adamıdır.

Bu güçlü bilimsel kişiliğinin yanında Kepler, aynı zamanda evreni bir Yarattıcı'nın yarattığına inanmıştır. Neden bilim ile uğraştığını soranlara Kepler'in cevabı, "Yarattıcı'nun eserlerindeki lezzeti tatmak için" olmuştur.<sup>62</sup>

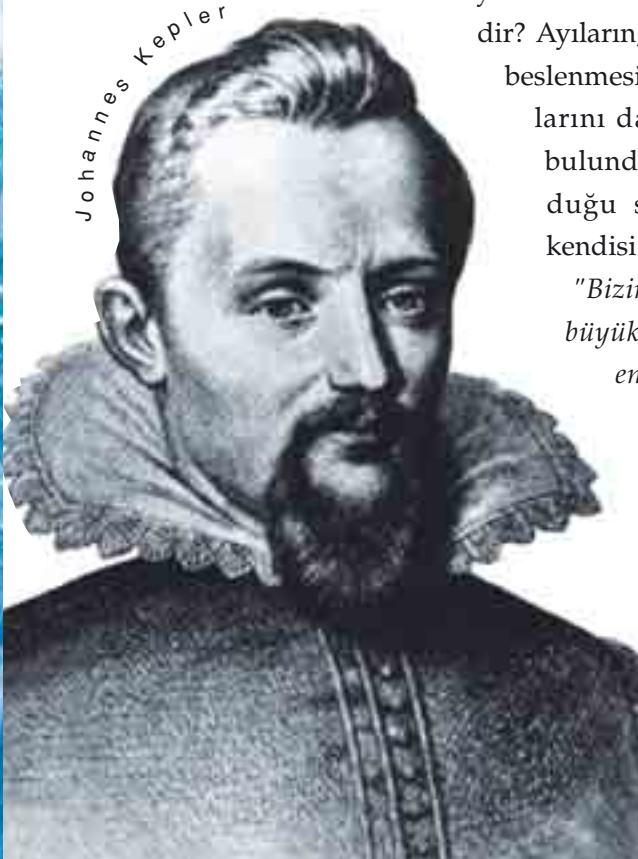
Allah'ın, yarattığı herşeyde Kendini gösterdiğine inanan Kepler'in hayatı ve yaptıkları incelendiğinde, evrende İlahi bir tasarımın var olduğuna inanan bir insanın, bilimsel çalışmalarında da çok geniş ufuklu ve başarılı olduğu açıkça görülecektir.

Kepler, "beyaz ayları ve beyaz kurtları Kuzey'in karlı bölgelerine gönderen kimdir? Ayların, balinaların ve kurtların beslenmesi için, kuşların yumurtalarını da onlarla birlikte orada bulunduran kimdir?" diye sorduğu sorunun cevabını yine kendisi şöyle cevaplamıştır:

*"Bizim Allah'ımızdır ve O en büyüktür ve O'nun üstünlüğü en büyüktür ve O'nun aklı sonsuzdur, O'nun sonu yoktur."*

Kepler sözlerini şu şekilde sürdürmüştür:

*"Yarattıcı'yı anlamak için sahip olduğunuz tüm duyularınızı kullanın."*<sup>63</sup>



## Johannes Baptista von Helmont (1579 - 1644)

Helmont, gaz kimyası ile kimya fiziolojisinin kurucusu olan ve termometre-barometreyi keşfetmiş ünlü bir bilim adamıdır. Dindar kişiliği ile tanınan Helmont için ünlü yazar Walter Pagels, bilimsel çalışmalarında dini inancından güç aldığı yazmıştır.<sup>64</sup>

## Blaise Pascal (1623 - 1662)

Eski Yunan'dan sonra geometride en büyük ilerlemeyi sağlayan ünlü bilim adamı Pascal, çok küçük yaşlarda bile birçok keşfin sahibi, çok başarılı bir bilim adamıdır. Matematik alanındaki pek çok çalışma ve buluşunun yanında Pascal, fizik alanında da önemli keşifler yapmıştır. Örneğin atmosfer ve sıvı mekaniği hakkında araştırmaları olan Pascal, atmosferde yüksekliğe göre değişen bir basınç olduğunu keşfetmiştir.

Bilim tarihinde çok önemli bir yeri olan Pascal, inançlı bir bilim adamıdır. Pascal sözlerinde Allah'ın, matematikten elementlerin düzeyine kadar herşeyin yaratıcısı olduğunu söyleyerek, Allah'ın sonsuz gücünü ifade etmiştir.<sup>65</sup>

**Ç**ok önemli buluşların sahibi olan birçok bilim adamı aynı zamanda Allah'a iman etmiş olmalarıyla da tanınmaktadırlar. Termometre ve barometreyi bulan Helmont ve yanda resmi bulunan Pascal bu bilim adamlarındandırlar.





## John Ray (1627 - 1705)

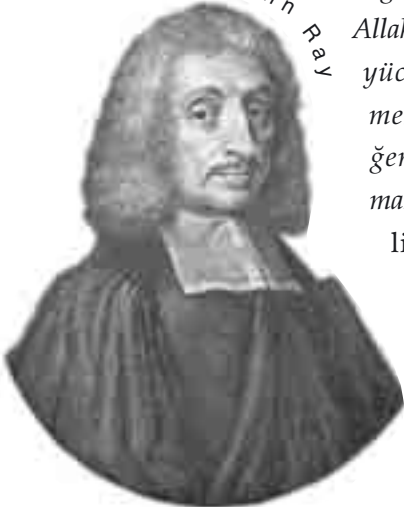
Ünlü İngiliz botanikçisi John Ray inançlı bir kişiydi. Ona göre, "eğer insanoğlu yeryüzüne Allah'ın güzelliğini yansıtmak için getirilmişse, o zaman çevresinde yaratılmış olan herşeye dikkat etmeliydi". Bu düşüncüyü kendisine prensip edinen Ray, çok genç yaşta bilimsel araştırmalar yapmaya yöneldi. Hem botanikte hem de hayvan biliminde zamanının en büyük otoritelerindendi.

Ray, Allah'ın yaratışındaki sonsuz aklı anlatan bir kitap yayınladı. Bu çalışmada Ray, binlerce türdeki bitki, böcek, kuş, balık ve benzeri canlıyı tanıtarak, doğanın bir Yaratıcı'nın varlığını gösterdiğini anlattı. John Ray kitabında şöyle söylemektedir:

*"Başta bütün işleri Allah yarattı, sonra bugüne kadar O'nun tarafından muhafaza edildi ve hala ilk yaratıldıkları gibiler."*<sup>66</sup>

Botanik bilimine birçok hizmette bulunan Ray:

*"Özgür bir adam için doğanın güzelliklerini ve Allah'ın sonsuz aklını ve yüceliğini düşünmekten daha değerli bir şey olmaz"*<sup>67</sup> diyerek bilim ve dinin içiçe olduğunu her zaman vurgulamıştır.



## Robert Boyle (1627-1691)

Modern kimyanın kurucusu olan Boyle, bilimde çığır açan birçok keşfin sahibidir. Bunlara örnek verecek olursak; Boyle, gazların havadaki basıncı ile havanın hacmi arasında bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmış ve böylece bugün "Boyle Kanunu" olarak bilinen prensipler meydana gelmiştir. Ayrıca Boyle, turnusol kağıdı ile basit bir buzdolabı da icat etmiş, suyun donunca genişlediğini göstermiş, elementin ilk modern tanımını yapmıştır. *"Hava, basınçlı olduğuna göre atomun parçaları arasında boşluk olmalıdır"* diyen Boyle, böylece atom teorisine de katkıda bulunmuştur.

Böylesine önemli bilimsel buluşların sahibi olan Boyle, Allah'ın varlığına iman ediyordu. Evrende akıllı bir tasarım olduğunu ve bu tasarımın üstün güç sahibi bir Yaratıcı tarafından yapılmış olduğunu düşünüyordu. Boyle konuşmalarında ve yazılarında sık sık bilimle Allah inancının yan yana olması gerektiğini vurgulamıştır. Boyle bir mektubunda şöyle demiştir:

*Şanı, tabiatı yaratana verin... İnsanlığa iyilik getirmek için bilgiyi kullanın.*<sup>68</sup>

Robert Boyle



Boyle bir başka sözünde ise, canlılardaki mükemmelliğin Allah'ın varlığını açıkça gösterdiğini şöyle ifade etmiştir:

*Dünyadaki mevcut sistemin mükemmel bir şekilde planlanmış olması, özellikle de hayvanların sahip oldukları ilginç özellikler, duyular ve hayranlık uyandıran yapıların hepsi tarih boyunca düşünürlerin Allah'ın varlığını kabul etmelerine neden olmuştur.*<sup>69</sup>

## Antonie von Leeuwenhoek (1632 - 1723)

Leeuwenhoek, bakteriyi ilk kez keşfeden bilim adamıdır. Gözlüklerini büyüteç gibi kullanarak kumaşları incelemeye başlayan Leeuwenhoek, gördükleri ilgisini çekince diğer büyüteçleri üretmiş ve böylece mikroskopuyla ilk bakteriyi tanımlayan kişi olmuştur.

Bir Yaratıcı olmaksızın, kendi kendine var oluş fikrini çürütme amacı onu çok önemli bilimsel araştırmalar yapmaya yöneltmiştir. Bu amaçla, hayvanlar ve bitkilerin beslenme sistemi, üreme, bitkilerde besin transferi, yine bitkilerin farklı yapı ve bölümleri ile kan hücreleri üzerinde araştırmalar yapmıştır. Kılcal damarlar üzerinde

çalışarak kan hücrelerinin geçişini gören ilk bilim adamıdır. Ondan önce kimse kasların liflerden oluştuğunu bilmiyordu.<sup>70</sup>

Leeuwenhoek'ün bakterileri incelemek için oluşturduğu mikroskobu



Antonie von Leeuwenhoek



Çeşitli Bakteri



Çeşitli Bakteri



Kan Hücreleri

## Isaac Newton (1642 - 1727)

Tüm zamanların en büyük bilim adamı olarak kabul edilen Newton, hem matematikçi hem de fizikçiydi. Newton'un bilime yaptığı büyük hizmetler hatırlanacak olursa; bunlardan en önemlisi yer çekimi kanununun keşfidir.

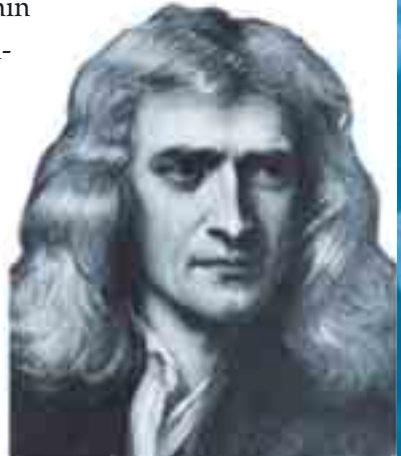


Newton, kuvvet ve ivme arasındaki mükemmel ilişkiyi kütle kavramı ile bağdaştırmış; etki ve tepki prensibini bulmuş, bileşke kuvvetlerin sıfır olması halinde hareketli cisimlerin hızının hiç değişmeyeceği tezini ortaya atmıştır.

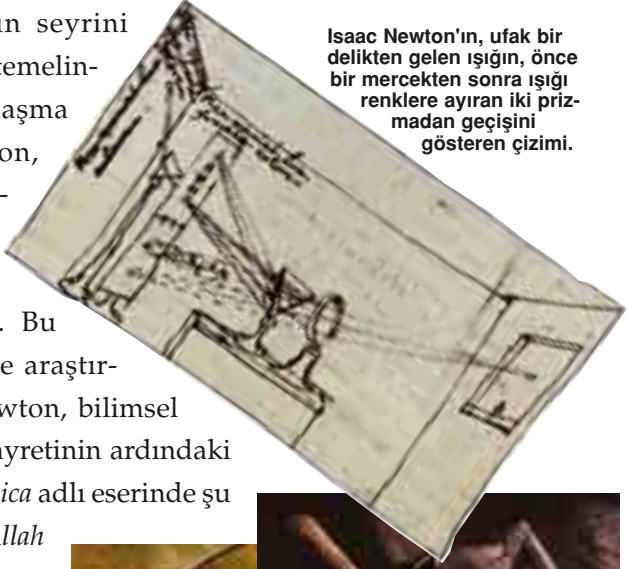
Newton'un hareket yasaları, 4 yüzyıldır en basit mühendislik hesaplarından, en karmaşık teknolojik projelere kadar aynen uygulanmaktadır. Newton'un sade-

ce çekim konusunda değil, mekanik ve optik gibi temel konularda da çok önemli buluşları olmuştur. Işığın 7 rengini keşfeden Newton, böylece optik adı verilen yepyeni bir bilim dalının da temelini atmıştır.

Newton bilimde çığır açan bu buluşlarının yanı sıra, ateizmi reddeden, Yaratılışı savunan ciddi eserler yazmış, "Yaratılış tek bilimsel açıklamadır" düşüncesini savunmuştur. Newton, mekanik evrenin kendi deyimiyle "bu hiç durmaksızın çalışan dev saatin" ancak güçlü ve üstün akıl sahibi bir Yaratıcı'nın eseri olabileceği gerçeğine inanıyordu.



Newton'un, dünyanın seyrini değiştiren buluşlarının temelinde, onun Allah'a yaklaşma isteği vardır. Newton, Allah'ı daha yakından tanımak için yol olarak, Allah'ın yarattığı eserleri araştırmayı bulmuştur. Bu amaçla büyük bir şevkle araştırmalarına sarılmıştır. Newton, bilimsel araştırmalarını yapma gayretinin ardındaki sebebi *Principia Mathematica* adlı eserinde şu sözlerle ifade etmiştir: *Allah sonsuz ve mutlak; gücü sınırsızdır ve herşeyden haberdar olandır; varlığı sonsuzluğa dayanır; herşeyi yönetir, yapılan ve yapılacak olan herşeyi bilir. O sonsuz ve sınırsızdır; ... Daimidir ve vardır; Varlığı daimidir, her yerde mevcuttur; her zaman ve her yerde var olmasıyla O, tüm zamanı ve aralıklarını yaratır... Biz O'nu en akıllıca ve mükemmel işleyen ustalıklarından tanırız... Kulları olarak O'na saygı duyuyoruz ve inanıyoruz.* <sup>71</sup>



Isaac Newton'ın, ufak bir delikten gelen ışığın, önce bir mercekten sonra ışığı renklere ayıran iki prizmadan geçişini gösteren çizimi.



**Y**ukarıdaki resimde Newton'ın prizma kullanarak güneş ışığını renk tayfına ayırması canlandırılmıştır.

## John Flamsteed (1646 - 1719)



John  
Flamsteed

Ünlü Greenwich gözlem evinin kurucusu olan John Flamsteed, İngiltere'deki ilk astronomlardan biridir. Yaptığı sayısız gözlemden sonra teleskop çağının ilk büyük yıldız haritasını çıkaran Flamsteed, aynı zamanda bir din adamıydı.<sup>72</sup>

## John Woodward (1665 - 1728)

Woodward, jeoloji biliminin gerçek kurucularındandı. Bilime en büyük katkılarından biri Cambridge'de paleontoloji müzesinin

kurulmasını sağlamak ve jeoloji dalını geliştirmek olmuştur.<sup>73</sup>

## Carolus Linnaeus (1707 - 1778)

İnançlı bir bilim adamı olan Linnaeus botanik konusunda çok önemli çalışmalar yapmıştır. Bitkilerin eşeyli ürediklerini ortaya çıkaran Linnaeus, bilime "biyolojik sınıflandırma" kavramını kazandırmıştır.<sup>74</sup>

## Jean Deluc (1727 - 1817)

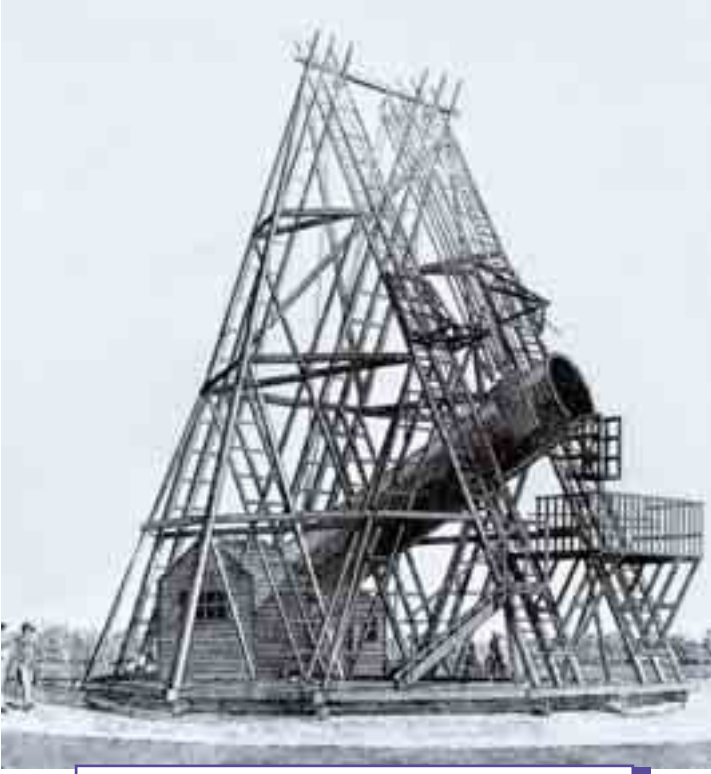
İsviçreli bir fizikçi olan Deluc, "jeoloji" kelimesini keşfeden bilim adamıdır. O ve babası modern civa termometresi ile hidrometreyi bulmuşlardır. Deluc, evrenin ve canlılığın tesadüfen oluştuğunu fikrine karşı çıkması ve yaratılışa inanmasıyla tanınmaktadır.<sup>75</sup>

## Sir William Herschel (1738 - 1822)

Herschel 18. yüzyılın en ünlü astronomlarından. Zamanının en fazla yanıtma özelliğine sahip olan teleskoplarını inşa ederek daha önce incelenemeyen nebula ve galaksileri incelemiş olmasıyla



William  
Herschel



**S**ir William Herschel, Kral III. George'dan sağladığı bağışla yaptığı teleskopları kullanarak araştırmalarını sürdürmüştür.

ünlü olan Herschel, inançlı bir bilim adamıydı. Herschel, "**inançsız astronomlar deli olmalı**" sözleriyle, astronomi ile uğraşan ve evrendeki mükemmel düzene şahit olan bilim adamlarının Allah'a inanmamalarının hayret verici olduğunu ifade etmiştir. <sup>76</sup>

## William Paley (1743 - 1805)

Paley, yaratılışa inanan bir bilim adamıydı. Önceki sayfalarda değindiğimiz "Doğal İlahiyat" isimli eseri, kendi döneminde en fazla satılan kitaplardan biriydi. Paley'in, "sanat eserleri eğer insanın eseriye, o halde canlı varlıklar da insandan çok daha üstün bir varlığın eseridir" yaklaşımı çok ünlüdür. Paley, canlıların yaşadıkları ortamlarda hayatlarını sürdürebilmek için gerekli olan her türlü özellikle donatılmış olmalarını kendi ifa-

desiyle "bir keşfin işareti, bir dizaynın ve dizayn edici bir Yaratıcı'nın delillerini temsil etmektedir."<sup>77</sup> diyerek açıklamaktadır.

## George Cuvier (1769 - 1832)



Bilim tarihinin en önemli anatomist ve paleontologlarından biri olan Cuvier, karşılaştırmalı anatomi biliminin kurucularından, ve paleontolojinin ayrı bir bilim dalı olarak ayrılmasını sağlayan bilim adamlarındandır. Cuvier, yaratılışa olan kuvvetli inancı ve yaratılışın delilleri ve evrimin geçersizliği üzerine yaptığı tartışmalarıyla da ün kazanmıştı.<sup>78</sup>

## Humphrey Davy (1778 - 1829)

İman sahibi bir insan olmasıyla bilinen Davy zamanının büyük kimyagerlerinden di. Ünlü bilim adamı Faraday onun yanında çalışmıştı. Birçok önemli kimyasal elementi ilk defa kendisi izole etti. Isı hareket teorisini, güvenlik lambasını, elmasın bir karbon olduğunu ilk defa ortaya koyarak bilime önemli katkıları oldu.<sup>79</sup>



## Adam Sedgwick (1785 - 1873)



19. yüzyılın önde gelen jeoloji uzmanlarından olan Sedgwick, özellikle Kambriyen ve Devonian olarak bilinen başlıca kaya sistemlerini tanımlayıp isimlendirmiştir. Aynı zamanda bir rahip olan Sedgwick, Charles Darwin'in arkadaşı olmasına rağmen onun evrim fikrini reddetmiştir.<sup>80</sup>



## Michael Faraday (1791 - 1867)

Zamanının en büyük fizikçisi olarak tanınan Faraday, özellikle elektrik ve manyetizmanın gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Faraday'ın sadece fizik değil, kimya alanında da bilime büyük katkıları olmuştur.

Faraday, bir Yaratıcı'nın varlığına ve din ile bilimin uyum içinde olduklarına inanan bir bilim adamıydı. **"Dünyayı tek bir Yaratıcı yaratığına göre, bütün tabiat bir bütünün parçaları olmalı"** diye düşünen Faraday, bu prensipten yola çıkarak, elektrik ve manyetizmanın birbirleriyle ilgili olduğu sonucuna varmıştı. <sup>81</sup>



## Samuel Morse (1791 - 1872)

Morse, insanlık tarihi için önem taşıyan telgrafı keşfetmiş büyük bir bilim adamıdır. Amerika'daki ilk kamerayı yapmıştır.

Morse, herşeyi bir amaç doğrultusunda yaratan bir Yaratıcı'nın varlığına inanıyordu. Ona göre maddi dünya ve manevi dünya beraberce uyum içinde işlemekteydi. Morse, şunları yazmıştı:

*Bilgim arttıkça dinin İlahi kaynağının kanıtları daha da netleşiyor, Allah'ın büyüklüğü anlaşılıyor, gelecek ümit ve zevkle aydınlanıyor.* <sup>82</sup>



## Joseph Henry (1797-1878)

Amerikalı ünlü fizikçi ve dindar bilim adamı Joseph Henry, Princeton Üniversitesi'nde profesördü. Galvanometre ile elektromanyetik motoru keşfeden Henry, yaptığı deneyler ve çalışmalar esnasında mutlaka Allah'a dua etmek ve ibadette bulunmak için zaman ayırırdı.<sup>83</sup>

## Louis Agassiz (1807-1873)

Birçok kişiye göre Amerika'nın en büyük biyoloğu olan Agassiz evrim teorisine şiddetle karşı çıkmasıyla tanınan bir bilim adamıdır.

Agassiz, doğanın her yerinde Allah'ın İlahi planı olduğunu düşünüyordu ve yaratılışı inkar eden teoriyi kabul etmiyordu.

Agassiz şöyle söylemişti:

*Zaman ve mekanın birleşmesi sadece düşünceyi göstermez, tasarımı, gücü, akıllı, büyüklüğü, geleceği önceden görmeyi, herşeyin bilgisinin olmasını, basireti de gösterir. Tek bir kelimeyle, tüm bu özellikler insanın tapacağı ve seveceği Allah'ın bir olduğunu yüksek sesle ilan etmektedir.<sup>84</sup>*



## James Prescott Joule (1818-1889)



Termodinamiğin birinci kanununu keşfeden ünlü bilim adamı Joule, ayrıca bir telde ilerleyen elektrik akımının ürettiği ısıyı hesaplamış ve ilk kez gaz molekülünün hızını bulmuştur. Joule'un en büyük keşfi "mekanik ısı denklemi"ydi. Bu önemli keşif, en temel evrensel bilim kanunu olan "enerjinin korunumu" kanununa da rehberlik etmiştir.

Böylesine önemli bilimsel buluşları olan Jo-

ule, tabiat kanunlarını öğrendikçe Allah'ı daha yakından tanıyabileceğine inanan bilim adamlarındandır. Bu inancı onu daha da fazla araştırma yapmaya sevk etmiştir. 1864 yılında Darwin'e karşı bir manifesto imzalayan 717 bilim adamının en önde gelenlerinden olan Joule'ün Allah inancını ifade eden şu sözleri ünlüdür:

*Allah'ın isteklerini öğrendikten ve itaat ettikten sonra yapacağımız diğer şey O'nun aklını, gücünü ve iyiliğini yaptığı işlerin kanıtından bilmektir. Tabiat kanunlarını bilmek Allah'ı bilmektir.<sup>85</sup>*

## George Gabriel Stokes (1819 - 1903)

Başta fizik ve matematik olmak üzere birçok alanda önemli keşifleri bulunan Stokes ünlü bir İngiliz bilim adamıdır. Yer çekimi farklılıkları, astrofizik, kimya, sesle ilgili problemler ve ısı konusunda araştırmalar yapmıştır. Kuartzın, camın tersine ultraviyole radyasyonuna karşı transparan olduğunu gösterdi. Lord Kelvin ile elektro termodinamik araştırmaları yaptı. Stokes, X ışınlarının Maxwell'in elektromanyetik spektrumunun bir parçası olduğunu gösterdi. Bir süre Londra Victoria Enstitüsü'nün başkanlığını yapan Stokes, aynı zamanda Cambridge Üniversitesi Felsefe Topluluğu'nun faal bir üyesiydi.

Doğayı, Yaratıcı'ya inanarak inceleyen bir bilim adamı olan Stokes'un Allah inancını dile getirdiği pek çok yazısı vardır. Stokes bu sözlerinde doğa kanunlarının Allah'ın emri altında olduğunu ve Allah'ın bu kanunları dilediği gibi yönlendirmeye güç yetiren olduğunu belirtmiştir.<sup>86</sup>

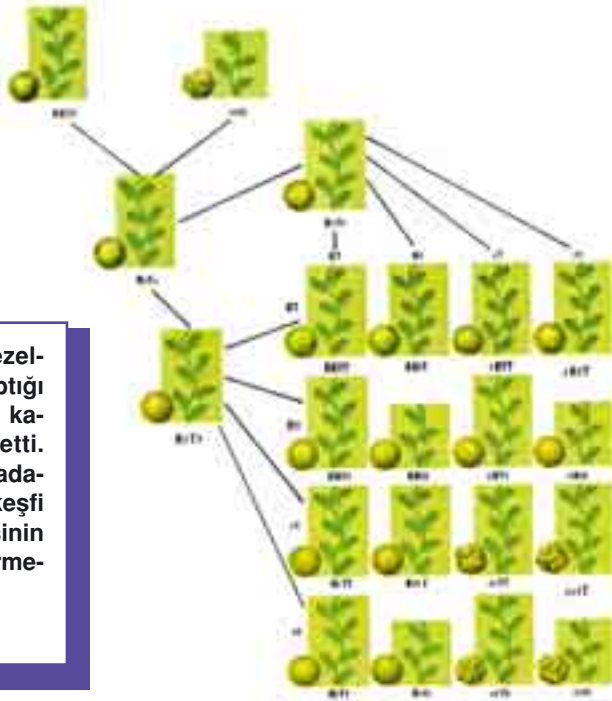
## Rudolph Virchow (1821 - 1902)

Virchow'un bilime başlıca katkısı ilaç alanında olmuştur. Modern patolojinin babası sayılan Virchow, hücre ile ilgili hastalıkları incelemiştir. Lösemiye ilk defa o tarif etmiş, ayrıca antropoloji ve arkeoloji konularında araştırmalarda bulunmuştur. Virchow, Darwin ve Haeckel'in öğretilerine karşı çıkan en önemli bilim adamlarından biridir. Hatta bilimsel çalışmalarının yanı sıra, politikaya atılarak Alman okullarında okutulan evrim öğretisine şiddetle karşı çıkmıştır.<sup>87</sup>

## Gregory Mendel (1822 - 1884)

Mendel kanunları olarak bilinen 3 genetik kanununu bulan ünlü bilim adamı, kalıtımın prensiplerini ortaya koyan kişi olarak tarihe geçmiştir. Mendel'in kalıtım prensipleri, evrim teorisinin geçersizliğini ortaya koyan en önemli bilimsel dayanaklardan biri olmuştur.

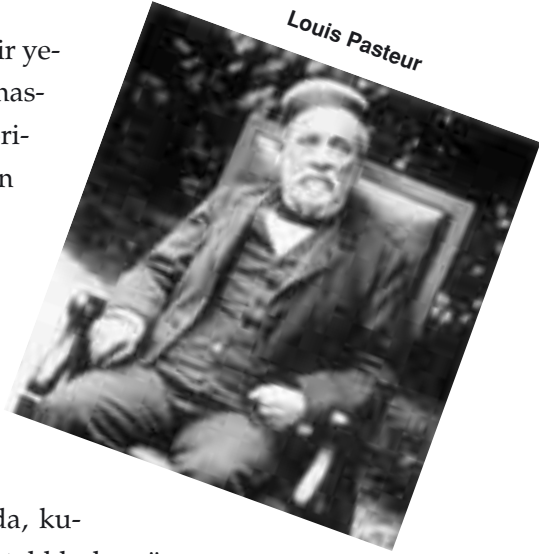
Kendi bulduğu kalıtım prensipleri bir yandan evrim teorisini çürütürken, diğer yandan Mendel kişisel olarak da tesadüflerin dünyayı oluşturamayacağına, herşeyi olduğu gibi, dünyayı da Allah'ın yarattığına inanan bir din adamıydı.<sup>88</sup>



**G**regory Mendel bezelyeler üzerinde yaptığı çalışmalar sonucunda kalıtım kanunlarını keşfetti. Aynı zamanda bir din adamı olan Mendel'in bu keşfi Darwin'in evrim teorisinin önemli bir çıkmaza girmesine neden oldu.

## Louis Pasteur (1822 - 1895)

Tıp bilimi tarihinde önemli bir yere sahip olan Pasteur, özellikle hastalıklar hakkındaki mikrop teorisyle ve evrim inancına kesin karşı oluşuyla ünlüdür. Mayalanmanın organik temelini ve kontrol edilebilme metodlarını ilk defa o açıklamıştır. Yaptığı çalışmalar onu bakteriyolojiye yöneltmiştir. Pasteur bu alanda yaptığı araştırmaları sonucunda, kuduz, difteri, şarbon ve diğer hastalıklarla mücadele için en önemli yol olan aşığı geliştirmiş, pastörize etme ve sterilize etme işlemlerinin yöntemini ortaya koymuştur.



Çok güçlü bir Allah inancı olan Pasteur, yaşadığı dönemde Darwin'in evrim teorisine karşı çıkması nedeniyle pek çok sözlü saldırıya uğramıştır. Bilim ile din arasındaki uyumu savunan Pasteur'ün bu konuda söyledikleri çok ünlüdür. Bu sözlerinden bazıları şöyledir:

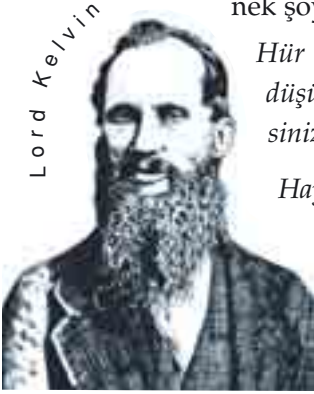
*Doğayı ne kadar çok incelersem, Yaratıcı'nın eserleri karşısında inancım o kadar çok artıyor.<sup>89</sup>*

*Bilim insanı Allah'a götürür.<sup>90</sup>*

## William Thompson (Lord Kelvin) (1824 - 1907)

Lord Kelvin, dindarlığı ile tanınan zamanının önde gelen fizikçilerinden birisidir. Matematiğe ve fiziğe yaptığı katkıları ve keşifleriyle bilim çevrelerinin saygısını kazanmıştır. Lord Kelvin, hidrojen ve helyumu sıvılaştırmak için başarılı bir metot geliştiren ilk kişidir. Isı ile ilgili buluşları nedeniyle, ısı derecelerine bugün "Kelvin derecesi" denmektedir. Ayrıca, termodinamiği resmi fizik kuralı haline getirerek, birinci ve ikinci kanunlarını kesin bir şekilde formüleştirmiştir.

Lord Kelvin'in Allah'a olan inancını ifade eden sözlerinden birkaç örnek şöyledir:



Lord Kelvin

*Hür düşünen insanlar olmaktan korkmayın. Eğer derin düşünürseniz, bilim aracılığıyla Allah inancına yönelirsiniz.<sup>91</sup>*

*Hayatın kökenine baktığımızda, bilim, kesin bir şekilde o Büyük Kudret'in varlığını onaylar.<sup>92</sup>*

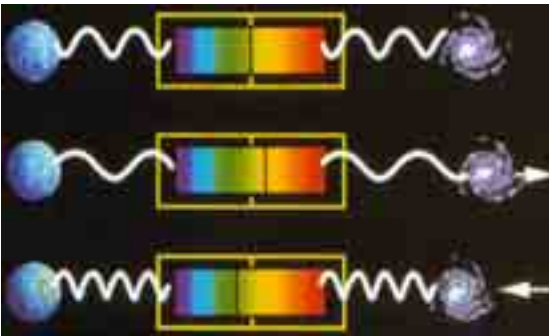
### J.J. Thomson (1856 - 1940)

Elektronun varlığını ilk ortaya çıkaran (1897) J.J.Thomson, Cambridge Üniversitesi'nde fizik profesörüydü. Güçlü bir inancı olan Thomson'un, bilimin ulaştığı sonuçların Allah'ın varlığını gösterdiğini ifade eden sözleri şöyledir:

*Bilim kalesinin yüksek zirveleri Allah'ın muhteşem işlerini gösteriyor.<sup>93</sup>*

### Sir William Huggins (1824 - 1910)

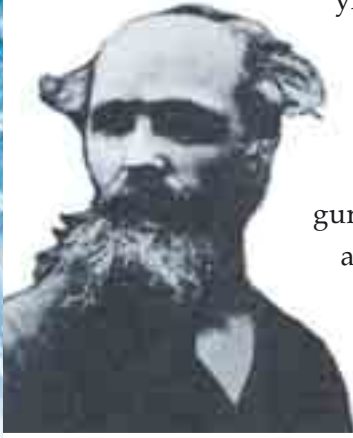
Hem iyi bir astronom, hem de inançlı bir bilim adamı olan Huggins, yıldızların, çoğunlukla dünyada bulunan elementlerin yanı sıra hidrojen de ihtiva ettiklerini keşfetmiştir. Huggins aynı zamanda evrenin genişlemekte olduğunu açık bir şekilde ortaya koyan Doppler etkisini (yıldızların birbirinden uzaklaştıkça kırmızıdan maviye doğru bir ışık saçması) ilk defa tanımlamıştır.<sup>94</sup>



**D**oppler etkisine göre galaksinin dünyaya uzaklığı ile ışık dalgalarının spektrumu da değişmektedir. Yandaki resim bu değişimleri göstermektedir. Sir Huggins bu çok önemli buluşunun yanı sıra inançlı bir bilim adamıdır.

## Joseph Clerk Maxwell (1831 - 1879)

Maxwell, kısa ömrüne rağmen bilime çok önemli katkıları olan büyük bir bilim adamıdır. Modern fiziğin kurucularından kabul edilen Maxwell, ışıkla elektriğin birbirleriyle bağlantılı olduğunu göstermiş, ışık, elektrik ve manyetizmayı tek bir denklem halinde ifade etmeyi başarmıştır. Einstein, rölativite teorisinin üzerinde çalışırken Maxwell'in denklemlerinden yararlanmıştır.



Albert Einstein tarafından başarıları "Newton'dan beri fiziğin sahip olduğu en üretken ve gururlu deneyim" olarak nitelendirilen Maxwell, aynı zamanda inançlı bir kişiydi. Evrim teorisine karşı olan Maxwell, Fransız ateist LaPlace'ın ünlü "nebula hipotezi"ne ve evrimci bir filozof olan Darwin'in savunucusu Herbert Spencer'e karşı keskin bir itiraz hazırlamıştır.

Yazdığı bir mektupta, inançlı bir bilim adamının çalışmalarını dinin yararı için yapması gerektiğini düşündüğünü belirtmiştir.<sup>95</sup>

## John Strutt (1842 - 1919)

John Strutt, elektromanyetik dalga hareketi üzerinde çalışmalar yapmış, optik, ses ve gaz dinamiği gibi çeşitli bilimsel konulara da katkıda bulunmuştu. Strutt aynı zamanda argonu ve az bulunan gazları keşfetmiştir. Dindarlığıyla tanınan bilim adamı yayınlanan yazılarının ön sözüne "Allah'ın işleri büyüktür" diye yazmıştı.<sup>96</sup>



## George Washington Carver (1865 - 1943)

Tarım 1880'li yıllardan itibaren çok önemli bir bilim dalı olmuştur. Carver bu alanda çok önemli keşifleri olan ünlü bir bilim adamıdır.

Carver Allah'a olan inancıyla tanınırdı ve



tüm konuşmalarında konuyu Allah'a olan derin bağlılığına getirirdi. *Atlanta* dergisi ile bir röportajında kendisine bulduğu kil boya ile ilgili bir soru yöneltildiğinde şöyle cevap vermiştir: "*Benim tek yaptığım, Allah'ın yarattığını insanların kullanabileceği hale getirmek. Bu Allah'ın eseri, benim değil.*"<sup>97</sup>

### Sir James Jeans (1877-1946):

Ünlü fizikçi Sir James Jeans, evrenin sonsuz ilim sahibi bir Yaratıcı tarafından yaratıldığına inanıyordu. Aşağıda Jeans'in inancını açıkladığı bazı sözleri yer almaktadır:

*Biz, evrenin bir dizaynı ve kontrol gücünü gösterdiğini keşfettik.*<sup>98</sup>

**A**lbert Einstein dünyada tarihte yer alan en önemli bilim adamlarından biridir. Einstein önemli buluşlarının yanı sıra Allah inancı ile tanınmaktadır.



*Evren hakkında yapılan bilimsel bir araştırmanın sonucu tek bir cümleyle özetlenebilir: Evren, bilgisi sonsuz bir varlık tarafından dizayn edilmiştir.<sup>99</sup>*

## Albert Einstein (1879 - 1955)

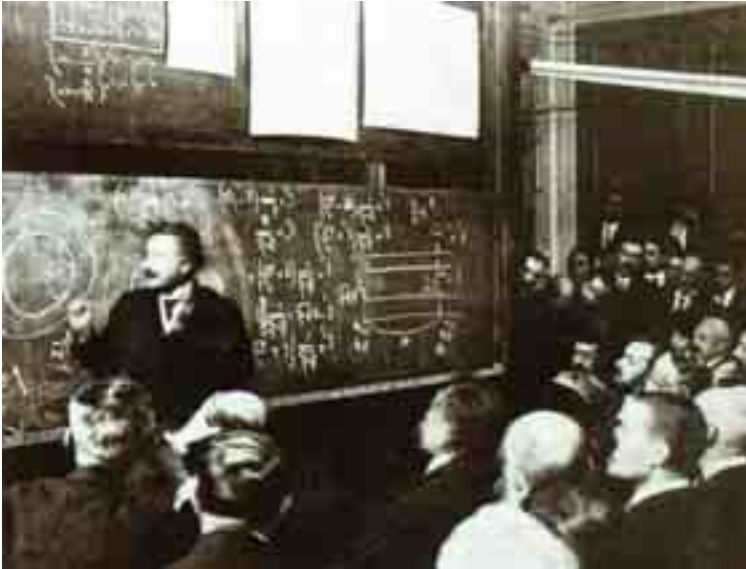
Çağımızın en önemli bilim adamı olan Albert Einstein aynı zamanda Allah'a olan inancı ile de tanınmaktadır. Bilimin dinsiz olamayacağını savunan Einstein'ın din ve bilimle ilgili bir sözü şöyledir:

*Derin bir imana sahip olmayan gerçek bir bilim adamı düşünemiyorum. Bu durum şöyle ifade edilebilir: Dinsiz bir bilim topaldır.<sup>100</sup>*

Einstein, evrenin tesadüflerle oluşamayacak kadar harika bir düzene sahip olduğuna ve evrenin Üstün Akıl sahibi Yaratıcımız tarafından yaratıldığına inanıyordu.

Yazılarında Allah'a olan inancından sıkça söz eden Einstein için, evrendeki doğal düzenin harikası son derece önemliydi. Bir yazısında Einstein, "Tabiatı araştıran herkesin içinde bir çeşit dini saygı"<sup>101</sup> olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir:

*Bilimle ciddi şekilde uğraşan herkes tabiat kanunlarında bir ruhun, insanlardan daha üstün bir ruhun olduğuna ikna olur. Bu yüzden bilimle uğraşmak, insanı dine götürür.<sup>102</sup>*



**P**aris' te ders verirken görülen Einstein, bilimin dinden ayrı olarak düşünülmeceğini belirtmiştir.

**E**instein ile birlikte görülen Georges Lemaitre, evrenin yaratılışını ifade eden Big Bang teorisini ortaya atan dindar bilim adamıdır.

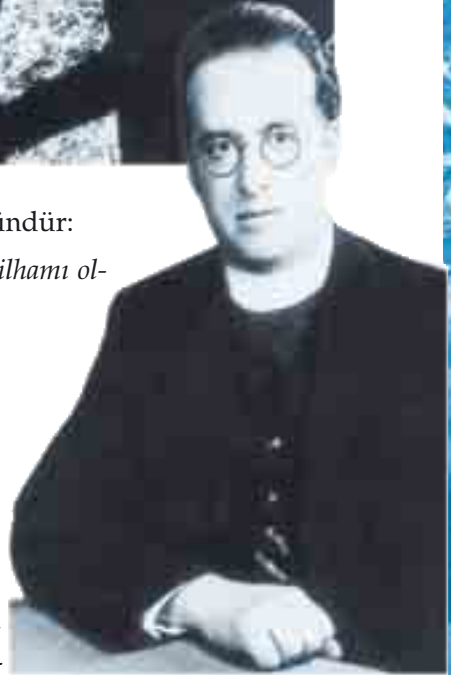


Einstein'in dine bakış açısını, aşağıdaki sözlerinde de görmek mümkündür:

*Din duygusu ne zaman kaybolursa, bilim, ilhamı olmayan bir denejciliğe dönüyor.*<sup>103</sup>

## Georges Lemaitre (1894 - 1966)

Georges Lemaitre evrenin yaratılışını ifade eden Big Bang teorisini ortaya atmıştır. Lemaitre, evrenin bir başlangıcı ve sonu olduğunu, bunun da pek çok insanın Allah'a inanmasında önemli bir rol oynadığını savunmuştur. Aynı zamanda bir din adamı olan Lemaitre, dinin ve bilimin insanlığı aynı gerçeklere ulaştıracağına inanıyordu.<sup>104</sup>



## Sir Alister Hardy (1896 - 1985)

Hardy, modern okyanus biliminin kurucusudur. İnançlı bilim adamlarını, dine yaptıkları hizmetler nedeniyle ödüllendiren Templeton Vakfı, 1985 yılında bilim yoluyla dine ulaştığı ve bu konuda yaptığı çalışmalar nedeniyle Hardy'yi ödüllendirmiştir.<sup>105</sup>



## Wernher von Braun (1912 - 1977)



Wernher von Braun, dünya çapında tanınan en popüler uzay bilimcilerden biridir. Wernher von Braun, II. Dünya Savaşı sırasında ünlü V-2 roketlerini geliştirerek Alman roket mühendisliğine önderlik etmiştir.

NASA'nın direktörlüğünü de yapan Dr. Braun, aynı zamanda güçlü bir inanca sahip dindar bir bilim adamıydı. Yaratılış ve doğadaki tasarım için şöyle demişti:

*İnsan eliyle uzayda uçmak  
şaşırtıcı bir başarı ama  
uzay, kapılarının çok az*



**W**ernher von Braun (resimde kolu sargılı olan) II. Dünya Savaşı sırasında üst resimde görülen V-2 roketlerini geliştirmiş ve Alman roket mühendisliğine önderlik etmiştir. Dr. Braun dünyanın en tanınmış uzay bilimcilerindendir.



**G**üçlü bir inanca sahip olan Dr. Braun GABD Başkanı John F. Kennedy ile birlikte görülmektedir. Dr. Braun bir bilim adamının Allah'ın varlığını reddetmesini anlayamadığını söylemiştir.

*bir kısmını insanlara açıyor. Bu delikten evrenin geniş esrarına bakmak, Yaratıcı'ya olan kesin inancımızı onaylıyor. Evreni var eden üstün bir Akı tanımayan bir bilim adamını ve gelişen bilimi reddeden bir din adamını anlamakta güçlük çekiyorum.<sup>106</sup>*

Wernher von Braun, Mayıs 1974'te yayınlanan bir makalesinde şöyle diyordu:

*İnsan, tasarım ve amaç olmadan, evrenin kanunu ve düzeni ile bırakılamaz. Evrenin ve onun barındırdığı herşeyin şaşkırtıcı yönlerini daha iyi anladıkça, zaten bu amaçla yaratılan tasarımda hayrete düşülecek çok daha fazla neden bulmuş olduk... Tek sonuca inanmaya zorlanmakla -yani evrendeki herşeyin tesadüfen oluştuğuna inanmaya zorlanmakla- bilimin tarafsızlığı ihlal edilmiş olur... Rastgele meydana gelen hangi işlem bir insanın beynini veya bir insan gözünün sistemini oluşturabilir?...<sup>107</sup>*

## Max Planck (1858 - 1947)

Ünlü Alman fizikçi Max Planck, kendi ismiyle bilinen bir fiziksel sabitin keşifidir. 1900'lü yıllarda Berlin Üniversitesi'nde fizik profesörü olan

Planck, ışığın (radyasyon) bir akarsudaki suyun sürekli akışı gibi değil, bir yağmur damlasının pencerenin camında oluşturduğu görüntü gibi bir yapıya sahip olduğunu savunmuştur. Planck'a kadar olan zaman zarfında bilim adamları, ışığın bir dalga hareketi olduğunu düşünüyorlardı. Herbir ışık parçacığının bir enerji paketi olduğunu ortaya çıkaran Planck, her bir pakete "foton" adını verdi. Foton kavramı, fizik alanında bir devrim meydana getirdi. Işık, ses gibi havada dalgalar halinde yayılmakla kalmıyor, aynı zamanda parçacıklar halinde de hareket edebiliyordu.



Bu çok önemli buluşların sahibi Planck, evreni idare eden büyük bir "Güç"ün aklına inanıyordu. Evrendeki düzenin yaratıcısının Allah olduğunu söyleyen Max Planck, Allah'a olan inancını şu sözlerle vurgulamıştır:

*Hangi sahada olursa olsun, bilimle ciddi şekilde ilgilenen herkes, bilim mabedinin kapısındaki şu yazıtı okuyacaktır: 'İman et. İman, bilim adamlarının vazgeçemeyeceği bir vasıftır.'* <sup>108</sup>

## Charles Coulson (1910 - 1974)

Oxford Üniversitesi'nde yıllarca matematik profesörlüğü yapan Coulson, sözlerinde Allah'a olan inancını, Allah'a yakınlaşma isteğini, Allah'a dua edişlerini ve yaşamının amacının Allah'a yakınlaşmak olduğunu belirtmektedir. <sup>109</sup>

## GEÇMİŞTE YAŞAMIŞ DİĞER İNANAN BİLİM ADAMLARI

Bu bölümde isimlerini verdiğimiz Yaratılışa inanan bilim adamlarının her birinin geçmişte bilime önemli hizmetleri olmuştur. Bu bilim adamlarının varlığı, Yaratılışa inancın bilimle çatışmadığının, aksine dinin bilimi teşvik ettiğinin açık delilidir.

*Leonardo da Vinci (1452-1519)*

Sanat, mühendislik, mimari

*Johathan Edwards (1703-1758)*

Fizik, Meteoroloji

*Georgius Agricola (1494-1555)*

Mineraloji

*Richard Kirwan (1733-1812)*

Mineraloji

*John Wilkins (1614-1672)*

Astronomi ve Mekanik

*Timothy Dwight (1752-1817)*

Eğitimci

*Walter Charleton (1619-1707)*

Kraliyet Tıp Okulu (Royal College of Physicians) Başkanı

*James Parkinson (1755-1824)*

Tıp

*Isaac Barrow (1630-1677)*

Matematik Profesörü

*William Kirby (1759-1850)*

Entomoloji (Böcek Bilimi)

*Nicolas Steno (1637-1686)*

Stratigrafi

*Benjamin Barton (1766-1815)*

Botanikçi, Zooloji

*Thomas Burnet (1635-1715)*

Jeoloji

*John Dalton (1766-1844)*

Modern atom teorisinin kurucusu.

*Increase Mather (1639-1723)*

Astronomi

*Charles Bell (1774-1842)*

Anatomi

*Nehemiah Grew (1641-1712)*

Tıp

*John Kidd (1775-1851)*

Kimya

*William Whiston (1667-1752)*

Fizik, Jeoloji

*Johann Carl Friedrich Gauss*

(1777-1855)

*John Hutchinson (1674-1737)*

Paleontoloji

Analiz, geometri, jeoloji, manyetizma, astronomi.

*Benjamin Silliman (1779-1864)*  
Mineraloji

*Peter Mark Roget (1779-1869)*  
Fizyoloji

*William Buckland (1784-1856)*  
Jeoloji

*William Prout (1785-1850)*  
Kimya

*Edward Hitchcock (1793-1864)*  
Jeoloji

*William Whewell (1794-1866)*  
Astronomi ve Fizik

*Richard Owen (1804-1892)*  
Zooloji, Paleontoloji

*Matthew Maury (1806-1873)*  
Okyanus bilimi ve Su bilimi

*Henry Rogers (1808-1866)*  
Jeoloji

*James Glaisher (1809-1903)*  
Meteoroloji

*Philip H. Gosse (1810-1888)*  
Ornitoloji, Zooloji

*Sir Henry Rawlinson*  
(1810-1895)

Arkeoloji

*John Ambrose Fleming*  
(1849-1945)

Elektronik

*Sir Joseph Henry Gilbert*  
(1817-1901)

Tarım Kimyası

*Thomas Anderson (1819-1874)*  
Kimya

*Charles P. Smyth (1819-1900)*  
Astronomi

*John W. Dawson (1820-1899)*  
Jeoloji

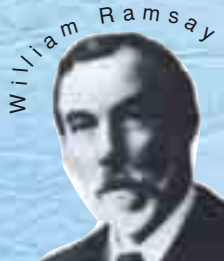
*Henri Fabre (1823-1915)*  
Entomoloji

*Bernhard Riemann (1826-1866)*  
Geometri

*Joseph Lister (1827-1912)*  
Cerrahi



Isaac Barrow



William Ramsay



John Ambrose Fleming



*John Bell Pettigrew (1834-1908)*  
Anatomi, Fizyoloji

*Balfour Stewart (1828-1887)*  
İyonosferik elektrik

*P.G. Tait (1831-1901)*  
Fizik, Matematik

*Edward William Morley  
(1838-1923)*  
Fizik alanında Nobel ödüllü bilim  
adamı

*Sir William Abney (1843-1920)*  
Astronomi

*Alexander MacAlister  
(1844-1919)*  
Anatomi

*A. H. Sayce (1845-1933)*  
Arkeoloji

*James Dana (1813-1895)*  
Jeoloji

*George Romanes (1848-1894)*  
Biyoloji ve Fizyoloji



*William Mitchell Ramsay  
(1851-1939)*

Arkeoloji

*William Ramsay (1852-1916)*  
Kimya

*Howard A. Kelly (1858-1943)*  
Jinekoloji

*Douglas Dewar (1875-1957)*  
Ornitoloji (Kuş Bilimi)

*Paul Lemoine (1878-1940)*  
Jeoloji

*Charles Stine (1882-1954)*  
Organik Kimya

*A. Rendle Short (1885-1955)*  
Tıp

*L. Merson Davies (1890-1960)*  
Jeoloji, Paleontoloji

*Sir Cecil P. G. Wakeley  
(1892-1979)*  
Tıp



## GÜNÜMÜZÜN İMAN EDEN BİLİM ADAMLARI

20. yüzyılda bilimde büyük ilerlemeler kaydedilmiş ve yüzyıllardır sır olan pek çok bilgi açığa çıkmıştır. Ve ilerleyen bilim, açıkça bir gerçeği göstermiştir: **Yaratılış gerçeği.**

Her bilimsel bulgu evrende var olan canlı ve cansız tüm varlıklardaki kusursuz tasarımı, düzeni ve planı göstermektedir. Bu bulgulara bizzat şahit olan birçok bilim adamı ise tüm evrenin tasarımının üstün bir Aklın ürünü olduğunu görmüş, herşeyi sonsuz kudret sahibi Allah'ın yarattığını anlayarak, yaratılış gerçeğini savunmuştur.

Bugün, başta ABD olmak üzere, batılı ülkelerde inançlı bilim adamları tarafından kurulmuş olan birçok ciddi akademi ve organizasyon mevcuttur. Aynı zamanda bu bilim kuruluşları, bilimsel delillerin evrendeki kusursuz tasarımı ortaya koyduğunu göstermek için çalışmalarını sürdürmektedirler.

Günümüzde yaşayan ve bilimsel çalışmaları ile tanınan inançlı bilim adamlarından bazıları şöyledir:

### Dr. Henry Fritz Schaefer

Schaefer, Georgia Üniversitesi'nde kimya profesörü ve Kuantum Kimya Merkezi'nin direktörüdür. Tam 5 kez Nobel ödülüne aday gösterilen Schaefer için dünyanın en nitelikli üçüncü kimyageri denmektedir. İnançlı bir bilim adamı olan Schaefer, bilimsel çalışmalarının amacının Allah'ı tanımak olduğunu şu sözleriyle ifade etmiştir:

*Bilimin bir anlam kazandığı ve bana zevk verdiği anlar; kendi kendime "İşte bu Allah'ın yaratması" dediğim anlardır. <sup>110</sup>*

### Isaac Bashevis Singer

Günümüz ünlü fizikçilerinden Singer, evrim teorisini reddeden ve Allah'a inanan bir bilim adamıdır. Verdiği bir konferansta evrim tezini şu ilgi çekici hikaye ile eleştirmiştir:

*Bilim adamları şimdiye kadar hiçbir insanın ayak basmadığı ıssız bir ada keşfetmişler. Bu adaya ilk kez çıkan bilimciler gördükleri doğal hayattan oldukça etkilenmişler. Vahşi hayvanlarla balta girmemiş ormanlar onlara çok çarpıcı*

gelmiş. Sarp yamaçlara tırmanıp etrafta gözden geçirmişler. Adada en ufak bir uygarlık izi bulamamışlar. Tam gemilerine dönerlerken bir de bakmışlar ki kumsalda son model zarif bir kol saati duruyor. Hem de tıklar tıklar işliyor. Bilimciler için can sıkıcı bir durum. Bu saat buraya nereden geldi? Kesin olarak biliyorlar ki adaya kendilerinden önce hiçbir insanoğlu uğramamış. O halde ortada tek bir seçenek kalıyor. Bu saat, pahalı deri kayışı, değerli camı, akrep ve yelkovanı, pili ve diğer parçaları ile kendiliğinden şans eseri tesadüfen bu adaya geldi ve bu kumsala yerleşti. Başka alternatif yok!"

Singer, evrimcilerin içinde bulundukları yanılgıyı açıklamak için hikayesinin sonunda şöyle bir açıklama getirmiştir: "Her saati yapan bir saatçi vardır." <sup>111</sup>

Evrende var olan canlı ve cansız her varlık üstün bir tasarıma ve kusursuz bir düzene sahiptir. Dolayısıyla hiçbirinin varlığı tesadüflere dayandırılmaz. Her birinin üstün ve güçlü bir Yaratıcı'nın eseri olduğu açıktır. Günümüz bilim adamlarının büyük bölümü ise Singer'da olduğu gibi bu kusursuzluğu ve düzeni ortaya koyarak, hepsinin Allah'ın yaratışının eseri olduğunu insanlara göstermektedirler.

*"Her saati  
yapan bir saatçi  
vardır."*

*Isaac B. Singer*



## Prof. Malcolm Duncan Winter Jr.

Wheaton Üniversitesi'nde ve North Western Üniversitesi'nde tıp profesörü olan Prof. Winter da evrenin ve insanın mutlaka üstün bir Yaratıcı tarafından var edildiğine inanmaktadır. Bu inancını şöyle belirtmiştir:

*Fiziki metodları kullanarak diyebiliriz ki bütün esrarengizliğiyle beraber gök-ler ve yeryüzü, değişik şekilleriyle insan hayatı ve en sonunda çok yüce kapasitesiyle insanın kendi varlığı... Bütün bunların kendiliğinden ve tesadüfen meydana gelmiş olmasını düşünmek kadar karmaşık ve anlamsız bir düşünce olamaz. Öyleyse, evrene hükmeden bir zeka bulunmaktadır. Bütün bunların ardında bir Yaratıcı vardır. Madem ki insan, çevresinde bulunan değişik varlıklardan çok daha üstün bir yapıya sahiptir, öyleyse Yaratıcı'ya yönelmesi gerekir.<sup>112</sup>*

## William Phillips

Lazer ışınıyla atomları yakalama metodları geliştirdiği için daha 50 yaşına varmadan Nobel ödülü kazanan günümüz fizikçilerinden William Philips inançlı bir bilim adamıdır. Nobel ödülünü kazandıktan sonra katıldığı bir basın toplantısında şöyle demiştir:

*Allah, bize içinde yaşayabileceğimiz ve keşfedebileceğimiz muhteşem bir dünya verdi.<sup>113</sup>*

## Prof. Dale Swartzendruber

Iowa Üniversitesi'nde doktorasını yapan, California Üniversitesi'nde toprak bilimleri yardımcı profesörlüğü görevinde bulunan Prof. Swartzendruber, aynı zamanda Amerikan Toprak Bilimleri Enstitüsü üyesidir. Tüm evrenin kesinlikle tesadüfen oluşamayacağını ve bir Yaratıcı'nın eseri olduğunu Prof. Swartzendruber şu sözleriyle belirtmiştir:

*Şurası muhakkaktır ki, gerek üstümüzdeki olağanüstü gökyüzünde olsun, gerek bize göre altımızdaki yeryüzünde olsun, herşeyde bir plan ve bir amaç vardır. Bu maksadı ve planı meydana getiren bir kuvvetin, yani sonsuz Yaratıcı'nın, varlığını inkara kalkışmak, akıl ve mantık kurallarıyla çelişir. Bu yazın, sararmış, boyunlarını bükmüş buğday başaklarıyla dolup-taşan ve bir*



**E**kilmiş bir buğday tarlasını gören bir insan bu buğdayları eken bir çiftçi olduğundan asla şüphe etmez. Prof. William Draper, tüm evrende bir amaç ve plan olduğunu, bu amacı ve planı var eden bir Yaratıcı olduğunu inkar etmenin, çiftçinin varlığını inkar etmekten çok daha büyük bir çelişki olacağını söylemiştir.

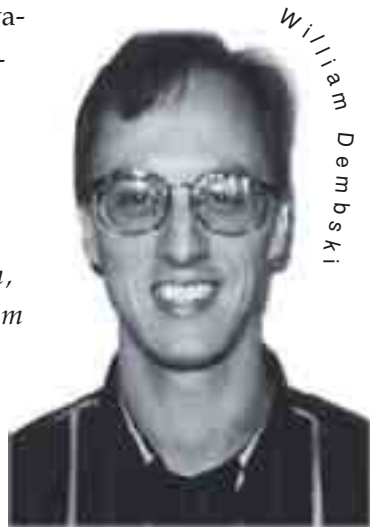
*buğday denizini andıran tarlayı gördüğü halde, onu eken bir çiftçinin bulunduğunu ve onun tarlanın yakınındaki bir kulübede veya başka bir yerde oturmakta olduğunu inkar edip kabullenmeyen kişinin düşebileceği çelişkidir, çok daha büyük bir çelişkidir.<sup>114</sup>*

## William Dembski

Günümüz matematikçi bilim adamlarından olan Dembski'nin araştırmaları aynı zamanda felsefeden ilahiyata kadar geniş bir alan içerir. Dembski, bilimin dünyayı anlamaya çalıştığını ve bilim adamlarının da ancak birer kaşif olduklarını savunur. Dembski'nin düşüncelerini ifade eden sözlerinden birkaç örnek şöyledir:

*...Dünya, Allah'ın yaratmasıdır, bilim adamları ise dünyayı anlamaya çalışırken, Allah'ın düşüncelerini tekrarlarlar. Bilim adamları yaratıcı değil, kaşiftirler.*

*...Yaratılış her zaman Yaratıcı'nın varlığını gösterir.<sup>115</sup>*





**P**rof. Meyer, hücrenin tesadüfen oluşamayacak kadar karmaşık olduğunu söyleyen inançlı bir bilim adamıdır.

## Prof. Stephen Meyer

Whitworth Üniversitesi'nde felsefe profesörü olan Meyer, yaratılışa inanan ve bu konuda pek çok eseri olan günümüz bilim adamlarındandır. Evrenin, bilinçli bir tasarımın ürünü olduğunu savunduğu sözlerinden birkaçı şöyledir:

*İddia ediyorum ki ne tesadüfler, ne prebiotik doğal seleksiyon, ne de fiziksel-kimyasal gereklilik, ilk hücredeki bilginin kaynağını açıklayamaz.*<sup>116</sup>

## Prof. Walter L. Bradley

Tekساس Üniversitesi'nde mekanik mühendislik profesörü olan Bradley, *Hayatın Kökeninin Sırrı* adlı kitabın yazarlarındandır.

Tüm evrenin, canlı cansız herşeyin bir tasarımın ürünü olduğunu ve bunun delillerinin her yerde olduğunu savunan Bradley, bir Yaratıcı'nın varlığına olan inancını şu sözleriyle vurgulamıştır:

*1987 baharında bir iş için Cornell Üniversitesi'nde iken Hıristiyanlık ve bilim üzerine bir konferansım oldu. Bu konferansta bilimsel kanıtlarla Allah'ın varlığını gösterdim.*<sup>117</sup>



Walter Bradley



Bradley, bir başka ifadesinde de şunları söylemiştir:

*Akıl Sahibi bir Yarattıcı olduğuna dair çok net deliller var.*<sup>118</sup>

## Prof. Earl Chester Rex

Washington Üniversitesi'nde ve Güney California Üniversitesi'nde yardımcı profesörlük, fizik doçentliği ve profesörlük yapan Prof. Rex aynı zamanda Amerikan Fizik Enstitüsü üyesidir. Tüm evreni Allah'ın yarattığına ve ona yine Allah'ın gücüyle hükmedildiğine inanan Prof. Rex, bu düşüncesini şu sözlerle dile getirmiştir:

*Kainatın oluşunu açıklayan ve ona hükmeden kanunları belirten modern teoriler, Allah fikrinin dışında bir düşünceyle ortaya konduğu zaman, son derece karmaşık ve girift bir karanlık çıkmaza girerler. Ben şahsen Allah'ın varlığına inanıyor ve O'nun bu kainata hükmettiğini kabul ediyorum.*<sup>119</sup>

## Dr. Allan Sandage

Günümüzün en tanınmış gök bilimcisi olan Dr. Allan Sandage, sonradan dini kabul eden bir bilim adamıdır. 1998 yılında "**Bilim Allah'ı Buluyor**" kapak konulu *Newsweek* dergisine verdiği röportajda Sandage, dini kabul etmesini şöyle açıklıyordu:

*Beni bu sonuca götüren, dünyanın bilimle anlaşılamayacak kadar karmaşık olmasıydı. Var oluşun sırrını anlayabilmem ancak imanla mümkün.*<sup>120</sup>



## Prof. Cecil Boyce Hamann

Saint Louis Üniversitesi'nde biyoloji profesörlüğü yapmış olan ve Asbury Üniversitesi'nde biyoloji dersleri veren Hamann, Allah'a güçlü inancı olan günümüz bilim adamlarındandır. Hamann, inancını şu sözleriyle ifade etmiştir:

*Bilim dünyasında gözümü nereye çevirsem yücelerin yücesi bir Yaratıcı'nın varlığını gösteren eşi bulunmaz kanun ve düzenler gördüm. Fevkalade üstün yaratılış örneklerine şahit oldum... Evet ben de inanıyorum Allah'ın varlığına. O'nun bu kainatı yaratıp koruduğunu ve herşeye gücünün yettiğini kabul ediyorum. Yalnız bu kadar da değil. İnsan denilen yaratığın bütün zerrelerini O'nun koruduğunu da kabul ediyorum.<sup>121</sup>*

## Prof. Paul Ernest Adolph

Saint John's Üniversitesi'nde yardımcı profesörlük yapmış olan, Amerikan Cerrahlar Birliği üyesi Prof. Adolph, yaptığı bilimsel çalışmalar sonunda güçlü bir Allah inancı kazanan bir bilim adamıdır. Prof. Paul Ernest Adolph inancını şöyle açıklamıştır:

*Ben Allah'a hiç kuşku duymadan kesin olarak inanıyorum. Ve bu inancım uğraştığım bilim dalının beni doğruladığı ve kuvvetlendirdiği bir imandır...*

*İşte soruya cevap veriyorum: Evet, kainatta bir Yaratıcı vardır.<sup>122</sup>*

## Prof. Lester John Zimmerman

Purdue Üniversitesi'nde doktorasını yapan ve Goshen Üniversitesi'nde tarım ve matematik profesörü olan Prof. Zimmerman Allah inancını şu sözleriyle dile getirmiştir:

*Hiç şüphesiz ki, herşey Allah'ın yüce kudreti ile meydana gelmiştir. Herşeye gideceği yolu gösteren ve çizen O'dur. Toprak ve bitkilerle ilgili araştırmalarımda derinleştikçe Allah'a imanım da o nisbette arttı...<sup>123</sup>*

## Enrico Medi

Ünlü İtalyan bilim adamı, 1971'de Roma'daki uluslararası bir konfe-



ransta, bir bilim adamının şahit olduğu mucizeleri ve ulaştığı sonucu şöyle açıklamıştır:

*Uzayın ve zamanın dışında tüm varlıkların sahibi olan ve tüm varlıkları bu şekilde yaratan bir sebep var... Ve bu Yaratıcı Allah'tır.<sup>124</sup>*

### Prof. Wayne U. Ault

Prof. Ault, Columbia Üniversitesi'nde yüksek eğitimini yapmış ve New York jeo-kimya laboratuvarlarında araştırma şefi olarak çalışmıştır. Prof. Ault bilimsel araştırmaların kişinin Allah inancını güçlendirdiğini şu sözleriyle belirtmiştir:

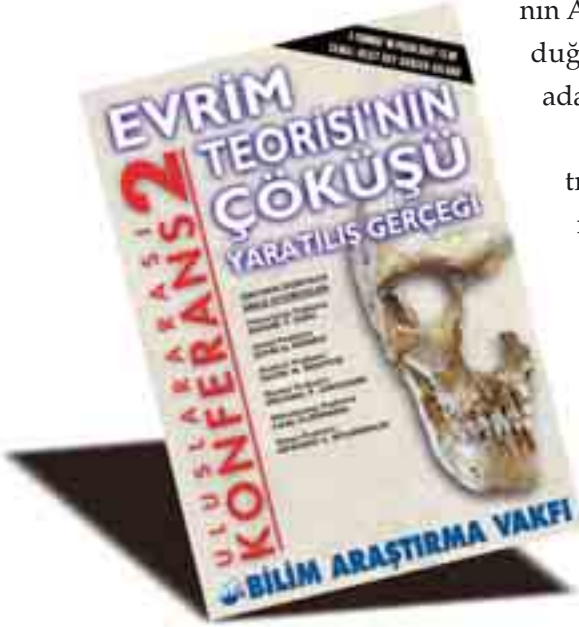
*Şurası muhakkak ki bilgi basamaklarında ilerlemek, eşyanın meydana gelişinin keyfiyetini ve sebeplerini araştırıp soruşturmak, insan zekasını diğer varlıklardan ayıran en büyük ve en önemli niteliklerden birisidir. Kainatı bir kuvvetin yarattığını kabul eden ve ilmi incelemelerine bu imanla dalan bir ilim adamı, ilmi çalışmalarını devam ettirirken mutlaka Allah'a imanını artıracak delillerle karşılaşacaktır.<sup>125</sup>*

### Prof. Michael P. Girouard

Southern Louisiana Üniversitesi'nde biyoloji profesörü olan Michael Girouard, yaşamın tesadüflerle ortaya çıkamayacağına, yaşamın temeli olan proteinlerin ve hücrenin son derece karmaşık ve kusursuz yapıları-



**P**rof. Michael Girouard (en sağda), İstanbul'da Bilim Araştırma Vakfı tarafından organize edilen "Evrin Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli uluslararası konferansa konuşmacı olarak katılmıştır.



nın Allah'ın yaratmasının eseri olduğuna inanan günümüz bilim adamlarındandır.

Prof. Girouard, Bilim Araştırma Vakfı tarafından 5 Temmuz 1998 tarihinde düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli II. Uluslararası Konferans'a katılmıştır. Bu konferansta yaptığı "Yaşamın Tesadüflerle Ortaya Çıkması Mümkün mü?" başlıklı konuşmasında, inandığı bu gerçeği bilimsel verileriyle ortaya koy-

muş ve konuşmasını şöyle bitirmişti:

*Canlıların yapısı bu laboratuvar deneyinde üretilenden çok daha karmaşık ve farklı bir yapıdır. Kimya ve fizik kanunlarına baktığımızda ve bu konuda yorumda bulunulmasını istediğimizde, laboratuvardaki kimya ve fizik kuralları bize şunu söylüyorlar:*

*Mutlaka bir zeka olmalıdır, mutlaka Yaratıcı vardır, bu bilgiyi düzenleyen bir Yaratan vardır. Bu beyan hala dünyadaki en bilimsel beyandır. İşte fizik ve kimya kanunları bize kesinlikle şüphesiz bir biçimde şunu söylüyor ki; evrim ve cansızdan canlı oluşması mümkün değildir. İşte bilimsel kanıtlara dayalı olarak, bu sadece benim konuşmamın sonu değil, aynı zamanda evrimin de sonudur.*

## Prof. Edward Boudreaux

New Orleans Üniversitesi'nde kimya profesörü olan Edward Boudreaux, kimyasal elementleri Allah'ın canlılığın yaratılması için gerekli şekilde düzenlediğine inanmaktadır.

Prof. Boudreaux, 1998 yılında İstanbul'da düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" konulu uluslararası konferanslar dizisinin ikincisinde "Kimyadaki Dizayn" başlığı ile yaptığı konuşmasında şöyle



**P**rof. Boudreaux, İstanbul ve Ankara'da organize edilen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli uluslararası konferanslarda "Kimyadaki Dizayn" başlıklı bir konuşma yapmıştır.

demıştır:

*İçinde yaşadığımız dünya ve bu dünyanın kanunlarını, biz insanların yaşamalarına en uygun biçimde Allah yaratmıştır.*

## Prof. Kenneth Cumming

ABD Yaratılış Araştırmaları Enstitüsü'nden, biyokimya ve paleontoloji konularında dünyaca ünlü bilim adamı Prof. Kenneth Cumming, evrim teorisine karşı olduğunu ve Allah'ın varlığına inandığını şöyle ifade etmiştir:

*Sanırım bu konudaki pek çok delil, teorinin değersizliğini ortaya koydu. Evrim adına ortaya konan deliller çürütülmeli ve evrimci düşüncenin çöküşü yönünde ortaya konmalıdır. Çevremizde gördüğümüz herşey, tüm varyasyonları ile yaratılışın birer parçasıdır ve hepsini çok üstün ve mutlak akıl sahibi bir varlık olan Allah yaratmıştır.<sup>126</sup>*



**D**ünyaca ünlü bilim adamı Prof. Cumming, ABD Yaratılış Araştırmaları Enstitüsü üyesidir.



## Prof. Carl Fliermans

Günümüzde ABD'nin en bilinen bilim adamlarından olan Prof. Fliermans, Indiana Üniversitesi'nde mikrobiyoloji profesörüdür. "Kimyasal atıkların bakteriler yoluyla nötralize edilmesi" konusunda Amerikan Savunma Bakanlığı'nın desteklediği araştırmaları yürüten Prof. Fliermans, İstanbul'da katıldığı "Evrimsel Teorinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" konulu konferansta biyokimyasal düzeyde evrimcilerin iddialarını çürüttüğü konuşmasında, Allah'a olan inancını şöyle ifade etmiştir:

*Modern biyoloji canlıların asla evrimle ortaya çıkmadıklarını ispatlamakta ve Allah'ın üstün yaratışına delil oluşturmaktadır.*

## Prof. David Menton

"30 yıldan bu yana canlıların anatomilerini inceliyorum. Her araştırmamda karşılaştığım gerçek, Allah'ın kursesiz yaratışı oldu"<sup>127</sup> sözleriyle Allah'a olan inancını dile getiren Prof. David Menton, Washington Üniversitesi'nde anatomi profesörüdür.

## Prof. John Morris

Ünlü jeolog Prof. John Morris, ABD'de Yaratılışı savunan bilim adamlarının oluşturduğu en etkin kuruluş olan ICR (Institute for Creation Research - Yaratılış Araştırmaları Enstitüsü)'nin başkanıdır. Prof. Morris, Allah'a



**P**rof. Menton ülkemizde düzenlenen Evrimsel Teorinin çöküşü ile ilgili konferanslara katılan ünlü bilim adamlarındandır.

olan imanını ve evrim teorisinin bilim tarafından çürütüldüğünü bir konuşmasında şöyle belirtmiştir:

*Bizler profesyonel ve doktora sahibi bilim adamları olarak dindarız ve Allah'a inanıyoruz, Allah'ın Yaratan olduğuna gönülden inanıyoruz. Yaratıcı olan, hayatımız üzerinde egemen olan ve bizim boyun eğmemiz gereken varlık Allah'tır. Hayatımızı O'na borçluyuz ve Allah'ı hoşnut etmekle mükellefiz.<sup>128</sup>*

## Arthur Peacocke

Günümüzün tanınmış biyokimyagerlerinden ve aynı zamanda Oxford Üniversitesi'nde bulunan Ian Ramsey Centre'in yöneticisi olan Arthur Peacocke Allah'a olan inancını şöyle dile getirmektedir:

*Allah yaratır ve yaratılan dünyanın zamanının her anında vardır, Allah geçmiş ve geleceği ve şu andaki zamanı aşar; Allah ezeli ve ebedidir, çünkü O'nun var olmadığı hiçbir zaman yoktur ve gelecekte O'nun var olmayacağı hiçbir zaman olmayacaktır.<sup>129</sup>*

## Prof. Albert MacCombs Winchester

Texas Üniversitesi'nde doktorasını tamamlayarak Baylor Üniversitesi'nde biyoloji profesörü olan ve bir süre Florida İlimler Akademisi başkanlığı yapan Prof. Winchester, bilimsel çalışmaların kendisinin Allah'a olan inancını kuvvetlendirdiğini şu sözlerle bildirmiştir:

*Ben değişik bilim dallarında çalışma yapmış ve uzun yıllarını bu yola vermiş birisi olarak, bilim dünyasında Allah'a imanımı sarsacak hiçbir şeyle karşılaşmadığımı bütün samimiyetimle ifade ederim. Bilimsel çalışmalar benim Allah'a imanımı daha da kuvvetlendirdi. Ve eskisinden çok daha sağlam ve metin bir hale getirdi.<sup>130</sup>*

## Mehdi Golshani

Tahran'da bulunan Sharif Üniversitesi'nde fizik profesörü olan Mehdi Golshani, *Newsweek* dergisinde yayınlanan bir röportajında Allah'a olan inancını ve bilimsel araştırmaların din ile bir bütün olduğunu şu sözleriyle ifade etmiştir:

*Doğal olaylar Allah'ın evrendeki izleridir ve bunlar üzerinde çalışmak neredeyse dini bir vazifedir. Kuran insanlara "yeryüzünde gezip dolaşın da,*

*böylelikle yaratmaya nasıl başladığımızı bir bakın" ayetini bildirmiştir. Araştırma "İbadet işidir, böylece Allah'ın yaratmasındaki mükemmellikler daha çok açığa çıkar.<sup>131</sup>*

## Prof. Edwin Faust

Oklahoma Üniversitesi'nde doktorasını yapmış ve aynı üniversitenin fizik bölümü öğretim üyeliği görevinde bulunmuş olan Prof. Faust maddenin yapı taşı olan atomların kendi kendilerine biraraya gelerek tüm evreni ve canlıları oluşturmasının kesinlikle mümkün olmadığını savunmakta ve şu sözleriyle Allah'ın varlığına inandığını dile getirmektedir:

*İnsan en sonunda evrendeki sistematiği ortaya koyan "doğa kanunları"nın evrenin gördüğümüz gibi işlemlerini tercih etmiş olan Üstün bir Aklın delili olduğu sonucuna varır. Tanecikleri akıllı bir şekilde yaratan neden onların ne özelliklere sahip olacağını da belirlemiştir.<sup>132</sup>*

## Charles H. Townes

Lazeri keşfeden Townes, Berkeley Üniversitesi'nde araştırmalarına devam etmektedir. Townes, Allah inancını şu sözleriyle ifade etmiştir:

*Dindar bir insan olarak, bir Yaratıcı'nın varlığını ve etkisini güçlü bir şekilde hissediyorum.<sup>133</sup>*

## John Polkinghorne

Cambridge Üniversitesi'nde özellikle parçacık fiziği konusunda uzman olan tanınmış fizikçi John Polkinghorne, *Newsweek* dergisiyle yaptığı röportajda Allah inancıyla ilgili olarak şu sözleri söylemiştir:

*Doğa kanunlarının gördüğümüz evreni yaratmak için ne denli olağanüstü bir şekilde ayarlandığını fark ettiğinizde, evrenin öylesine oluşmadığı, arkasında bir amacın olduğu fikrini görüyorsunuz... Benim için, Allah'a inançtaki temel unsur, evrenin ardında bir düşünce ve amaç olmasıdır..<sup>134</sup>*



## Hugh Ross

Toronto Üniversitesi'nde fizik profesörü olan ünlü Amerikalı astrofizikçi Hugh Ross "Reasons to Believe" (İnanmak için Nedenler) adlı Yaratılışçı kurumun başkanıdır. Kozmoloji ve yaratılış arasındaki ilişkiyi ele alan birçok tanınmış kitabı vardır. Bunlara örnek olarak, "The Creator and the Cosmos" (Yaratıcı ve Kozmos), "Creation and Time" (Yaratılış ve Zaman), "Beyond the Cosmos" (Kozmosun Ötesi) sayılabilir. Ross'un evrenin bir Yaratıcı tarafından var edildiğini savunan sözlerinden birkaç örnek şöyledir:

*Eğer zaman ve madde patlamayla birlikte ortaya çıkmışsa, o zaman evreni meydana getiren nedenin, evrendeki zaman ve mekandan tamamen bağımsız olması gerekir. Bu bize Yaratıcı'nın evrendeki tüm boyutların üzerinde olduğunu gösterir.*<sup>135</sup>

*Akıllı ve üstün bir Yaratıcı evreni yoktan var etmiştir. Akıllı ve üstün bir Yaratıcı evreni dizayn etmiştir. Akıllı ve üstün bir Yaratıcı dünya gezegenini dizayn etmiştir. Ve yine akıllı ve üstün bir Yaratıcı hayatı tasarlamıştır.*<sup>136</sup>

## Prof. Dr. Duane Gish

California Üniversitesi'nde biyokimya profesörü olan Duane Gish, inançlı kişiliği ve evrim teorisine karşı mücadelesi ile tanınan önemli bir bilim adamıdır. Gish, dünya çapında katıldığı evrim teorisinin geçersizliğini anlatan konferanslarla ve dünyanın önde gelen evrimcileri ile yaptığı tartışmalarla bilim dünyasında adından sıkça söz ettirmektedir.

Prof. Gish, 1998 yılında ülkemizde düzenlenen "Evrin Teorisi'nin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli konferanslara konuşmacı olarak 3 kez katılmıştır. Gish'in evrim teorisinin çökmüş bir teori olduğunu ve yaratılışa olan kesin inancını ifade ettiği sözlerinden biri şöyledir:

*Evrin teorisi artık can çekişme noktasına gelmiştir. Yaratıcılık fikri ise sağlam delillerle izah ediliyor. Binlerce bilim adamı, yaratıcılık fikrini daha ikna edici buluyor. Bu sayı gün geçtikçe artıyor.*<sup>137</sup>





Bilim Araştırma Vakfı İstanbul'da 4 Nisan 1998 ve 5 Temmuz 1998 tarihlerinde ve Ankara'da 12 Temmuz 1998 tarihinde "Evrin Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli Uluslararası Konferanslar organize etmiş ve bu konferanslara dünyaca tanınmış, saygın ve iman eden bilim adamlarını konuşmacı olarak davet etmişlerdir.



## Dr. Pierre Gunnar Jerlstrom

Griffith Üniversitesi'nde moleküler biyoloji profesörü olan Jerlstrom, konusunda pek çok araştırmaya imza atmış ve bu araştırmalarıyla bilimsel ödül almaya hak kazanmıştır. Çeşitli bilimsel dergilerde makaleleri yayınlanan Dr. Jerlstrom yaratılışa inanan bir bilim adamıdır.<sup>138</sup>

## Dr. Stephen Grocott

Western Avustralya Üniversitesi'nde organometalik kimya uzmanı olan Grocott, analitik ve endüstriyel kimya alanlarında, yıllarca çok geniş çaplı araştırmalar yapmıştır. Bu konuda pek çok makaleye imza atmış olan Grocott, önceleri evrimci bir bilim adamıyken, yaratılışın kesin delilleri karşısında evrim teorisini terk edip Yaratılışa inanmaya başlamıştır. Grocott yaratılışın delilleriyle ilgili birçok toplantıya konuşmacı olarak katılmıştır.<sup>139</sup>

## Dmitry Kouznetsov

Birçok bilim adamının, gördüğü bilimsel gerçekler karşısında Allah'a ve dine inanmaya başladıklarını savunan Rus bilim adamı Kouznetsov, evrimcilerle yaptığı bilimsel tartışmalarla da tanınmaktadır.<sup>140</sup>

## Dr. Emil Silvestru

Romanya'da bulunan Babes-Bolyai Üniversitesi'nde yardımcı profesör olan Dr. Silvestru, mağaraların jeolojisi konusunda dünya çapında otorite olarak kabul edilmektedir. Uluslararası akademik dergilerde bilimsel yazıları yayınlanan ve dünyanın ilk mağara bilimi enstitüsünün başında bulunan Dr. Silvestru, yaratılışı savunan bilim adamlarındandır.<sup>141</sup>

## Dr. Andre Eggen

Hayvan genetiği konusunda geniş çaplı araştırmaları olan genetikçi Dr. Andre Eggen şu anda Fransız Hükümeti için bilimsel araştırmalarını sürdürmektedir. Eggen, yaratılış gerçeğine inanan bir bilim adamıdır.<sup>142</sup>

## Dr. Ian Macreadie

Dr. Macreadie, moleküler biyoloji ve mikrobiyoloji konularında çok önemli araştırmalara imza atmış ünlü bir bilim adamıdır. 60'dan fazla araştırmasıyla Macreadie, Avustralya Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization'da (Avustralya Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Organizasyonu) Biyomoleküler Araştırma Enstitüsü'nün baş araştırma uzmanıdır. Yaratılışa inanan bu değerli bilim adamı, aynı zamanda Avustralya Mikrobiyoloji Derneği'nin verdiği en önemli ödülünün de sahibidir.<sup>143</sup>

## Prof. Andrew Conway Ivy

Dünyanın ünlü fizyoloji bilginlerinden olan Andrew Ivy, 1925-1946 yılları arasında North Western Üniversitesi Tıp Fakültesinde fizyoloji ve farmakoloji bölümlerinde başkanlık yapmıştır. 1946-1953 yılları arasında da Chicago'da bulunan Illinois Üniversitesi'nde tıp fakültesi profesörlüğü ve dekan yardımcılığı yapan Prof. Ivy, daha sonra aynı üniversitede fizyoloji profesörlüğü ve Klinik Bölüm Başkanlığı görevini almıştır. "Kainatı yaratan bir Yaratıcı var mıdır?" sorusunu "Evet, ben O'nun varlığına inanıyorum" sözleriyle cevaplayan Ivy, Allah inancını şu sözleriyle açıklamayı sürdürmüştür:

*Ben Allah'ın varlığına kendi varlığım gibi ve elimle dokunduğum eşyanın varlığı gibi inanıyorum. Şüphesiz ki Allah'ın varlığına inanmam varlıklar alemine bir anlam kazandıran en üstün ve biricik düşünce yoludur. Allah'a iman, insan denilen varlığa madde ve enerji yığını olmaktan çok daha büyük bir anlam katar. Allah'ın varlığına iman, sevgi konusunda en yüce ve insancıl düşüncelerin kaynağıdır.<sup>144</sup>*

## Dr. Raymond Jones

Avustralya Devlet Bilimsel Araştırma Organizasyonu (CSIRO)'nda yıllarca hizmet vermiş olan araştırmacı bilim adamı Jones, tarımda Leucaena adı verilen bir problemi çözerek Avustralya çiftçilik endüstrisine milyonlarca dolar kazandırmasıyla tanınmaktadır. Jones yaratılışa inanan bir bilim adamıdır.<sup>145</sup>

## Jules H. Poirier

Elektronik alanında tasarım mühendisi olan Poirier, Amerikan Devleti için yüksek güçte savunma ve uzay projeleri tasarımında çalışmaktadır. California Üniversitesi'nde elektronik mühendisliği, fizik ve matematik alanlarında çalışan Poirier'nin tasarımları Amerika'nın pek çok uzay ve savunma programında kullanılmıştır. Poirier canlılarda gördüğü üstün akıl örnekleri karşısında, bunların bir Yaratıcı tarafından yaratıldıklarını fark etmiştir. Poirier bu konuda, monark kelebeklerindeki inanılmaz tasarım örneklerini ele aldığı *From Darkness to Light to Flight: Monarch-the Miracle Butterfly* (Karanlıktan Işığa, Uçuşa: Monark: Mucize Kelebek) adlı kitabı yazmıştır.<sup>146</sup>

## Michael J. Behe

Evrenin ve tüm canlıların akıllı bir tasarımın ürünü olduklarını savunan en ünlü bilim adamlarından bir diğeri de Michael J.Behe'dir. Behe, Pennsylvania'da Lehigh Üniversitesi'nde biyokimya profesörüdür. *The New York Times* ve *Boston Review* gibi ünlü gazetelerde pek çok makalesi yayımlanan Behe "*Darwin's Black Box*" (Darwin'in Kara Kutusu) isimli kitabın da yazarıdır.

Evrim teorisinin biyoloji açısından kabul edilmesi imkansız bir teori olduğunu kanıtlayan bu kitap, uluslararası alanda 80'den fazla baskı yapmıştır.

Behe "indirgenemez komplekslik" adını verdiği bir kavramla evrim teorisinin imkansızlığını kanıtlamaktadır. Bu fikre göre, canlı bedenlerinde

ki pek çok organ, pek çok farklı parçanın birarada ve uyum içinde çalışmasıyla işlev görmektedir. Eğer bir parça işlevini kaybederse bu bütün organizmaya yansiyacak ve canlı fonksiyonlarını yitirecektir. Bu yüzden tesadüfi ya da aşamalı bir varoluşun söz konusu olması mümkün değildir.

Michael Behe, "*Darwin'in Kara Kutusu*" isimli kitabında şöyle demektedir:

Michael Behe



Bunlar doğanın kanunları tarafından, tesadüfler sonucu veya bir ihtiyaçtan dolayı tasarlanmamıştır; aslında bunlar önceden planlanmıştır. Tasarımı yapan ise, sistemlerin en son halinin nasıl olacağını en iyi şekilde bilmektedir; bu nedenle sistemlerin oluşacağı her adım da planlanmıştır.

Yeryüzündeki hayat da en basit örneğinden en kritik parçalarına kadar, bu akıllı dizaynın sonucudur. Akıllı dizaynın sonucu aslında tüm gerçekliğini kendi içinde barındırmaktadır. Biyokimyasal sistemlerin akıllı bir tasarımcının eseri olduğunu anlamak için, yeni bir prensibe dayalı mantık veya bilim de gerekmemektedir. Son kırk yıl içinde biyokimya dalında yapılan çalışmalar zaten bu gerçeği görmeye yeterlidir ve ortaya konanlar da günlük hayatımızda rasladığımız unsurlardır.<sup>147</sup>

## Philip Johnson

Chicago Üniversitesi'nde hukuk profesörü olan Johnson, evrim teorisinin ideolojik yanını içeren pek çok araştırmanın da sahibidir. Johnson bu konuda "Darwin on Trial", "Reason in the Balance", "Objection Sustained" isimli üç kitabın ve ayrıca kriminal hukuk üzerine 3 kitap ve pek çok makalenin yazarıdır.

Evrim teorisine karşı verdiği büyük mücadele ile tanınan Johnson,

aynı zamanda Allah'a iman eden bir bilim adamıdır. Johnson'ın Allah inancını ifade ettiği sözlerinden bazıları şöyledir:

*...Materyalist evrime meydan okumayı ilerletmek istiyorum. Gelin Yaratanın etrafında birleşelim.*<sup>148</sup>



## Charles Birch

Avustralya Sydney Üniversitesi profesörlerinden olan Birch, yaratılışa olan inancıyla tanınan bir bilim adamıdır. 1990 yılında, dine çeşitli hizmetlerde bulunan bilim adamlarına verilen "Dinde İlerleme için Templeton Ödülü"nü almıştır. Birch, Allah inancını şu sözleriyle ifade etmiştir:

*...Bütün değerlerin kaynağı olan Allah, 'insana ellerinden ve nefes almaktan da yakındır.' Allah'ın varlığı gerçektir.<sup>149</sup>*

*Allah hem dünyayı yaratan, hem de dünyayı yaşatandır.<sup>150</sup>*

## S. Jocelyn Bell Burnell

İngiltere Açık Üniversitesi'nde fizik profesörü ve Fizik Bölümü'nün başkanı olan Burnell, aynı zamanda Atarca yıldızını keşfeden astronotlardan biridir. Allah inancına sahip olan Burnell, bu inancını şu sözlerle dile getirmiştir:

*...Güçlü, herşeyden haberdar olan, aynı zamanda da koruyan ve bağışlayan Allah'a inanıyorum... Tek bir Allah'ın var olduğundan eminim...<sup>151</sup>*



## Prof. Owen Gingerich

Harvard Smithsonian Astrofizik Merkezi'nde astronomi ve bilim tarihi profesörü olan Gingerich, Allah inancına sahip olan bir bilim adamıdır. Gingerich dini duygularını şu sözleriyle ifade etmiştir:

*...Evrenin yaratılışını planlayan ve yöneten, Üstün bir Akıl Sahibi olan Allah'a inanıyorum.... İnsanlığın yaratılışının evrenin ana prensibi olduğuna ve insanlığın özellikle bilinç, vicdan ve ahlaken doğruyla yanlışı ayırt etme özgürlüğüyle Allah'ın tecellisi olarak yaratıldığına inanıyorum.<sup>152</sup>*

## Prof. Carl Friedrich von Weizsacker

Almanya'da Max-Planck-Gesellschaft Üniversitesi'nde fizik ve felsefe profesörü olan Weizsacker, Allah inancını şu sözleriyle ifade etmiştir:

*...İsviçre'nin Jura dağlarında güzel yıldızlı bir gecede iki şeyden emin oldum: Allah burada idi ve yıldızlar fiziğın bugün bize öğrettiğı gibi birer gaz topuydu.<sup>153</sup>*

## Prof. David Berlinski

Princeton Üniversitesi'nde matematik profesörü olan Berlinski, canlıların evrimleşmediklerini, tam tersine akıllı bir tasarımın ürünü olduklarını savunmuştur. Berlinski bu tasarımın sahibinin Allah olduğunu pek çok sözünde de ifade etmiştir. Berlinski'nin bu düşüncelerini dile getiren sözlerine aşağıdaki örnekleri verebiliriz:

*...Yaşamın yapısı komplekstir ve kompleks yapılar dikkatli bir dizaynla yapılır. Tek bir yüksüğü yapmak için bile akla ihtiyaç vardır: O zaman yaşamda meydana gelmiş olan şeyler niçin farklı şekilde oluşsun?<sup>154</sup>*

*Moleküller biyoloji, yaşayan bütün canlıları Allah'ın yarattığını göstermektedir.<sup>155</sup>*

## Prof. William Lane Craig

Birmingham Üniversitesi'nde felsefe ve Münih'teki Ludwig Maximilians Üniversitesi'nde ilahiyat profesörü olan Craig, evreni Allah'ın belirli bir amaçla yoktan var ettiğine inanmaktadır. Craig'in bu konudaki görüşlerini şu sözleri yansıtmaktadır:

*Evrenin varlığının bir sebebi vardır. Evrenin sebebinin tek bir Yaratıcı olduğuna inanıyorum. Yoksa geçici bir etki sonsuz bir etkiden nasıl oluşabilir?.. Hem felsefi alanda hem de bilimsel alanda evrenin başlangıcı olduğu anlaşılıyor. Var olan bir şey, varlığının sebebine sahiptir. Bu sebep, sebepsiz, sonsuz, değişmeyen, zamansız ve maddesizdir. Ve bağımsız bir irade vardır. Sonuç olarak Allah'ın varlığına inanmanın mantıklı olduğuna inanıyorum.<sup>156</sup>*

*Gerçekte, "hiçlikten sadece hiçlik çıkar" kuralına uygun olarak, Big Bang'in doğüstü bir sebebi olmalıdır. Patlama öncesindeki tekillik, her türlü zaman-mekan kavramlarının sona erdiği sınır olduğuna göre, Big Bang'in fiziksel bir sebebi olması imkansızdır.*

*Aksine, Big Bang'in nedeninin, fiziksel uzay ve zamanı tümüyle aşmış, evrenden tamamen bağımsız ve akıl almayacak derecede kudretli olması gerekmektedir.*

*dir. Dahası, bu sebep, kendi bağımsız iradesine sahip olan bilinçli bir varlık olmalıdır... Dolayısıyla evrenin kökeninin sebebi, evreni sırf kendi iradesi ile belirli bir zaman önce var eden bir Yaratıcı'dır.*<sup>157</sup>

## Dr. Kurt Wise

Bryan Üniversitesi'nde Matematik ve Doğal Bilim Bölümü'nde yardımcı profesör olan paleontolog Kurt Wise, evrim teorisine karşı olması ve güçlü Allah inancı ile tanınmaktadır. Dr. Wise, Allah'a olan inancını şu sözleriyle dile getirmiştir: "*Yaratılış bir teori değildir. Allah'ın evreni yaratmış olması bir teori değil, gerçeğin kendisidir.*"<sup>158</sup>

## Signid Hartwig - Scherer

Zürih Üniversitesi'nde Antropoloji profesörü olan Scherer *Ramapithecus-Progenitor of Humans?* isimli kitabın yazarıdır. Çalışmalarında, fosil kayıtlarının evrim teorisini çürüttüğünü, maymunların insanların atası olmadığını ortaya koyan Scherer, canlıların bir Yaratıcı'nın eseri olduklarını savunmaktadır.<sup>159</sup>

## J.P. Moreland

Güney California Üniversitesi'nde Felsefe profesörü olan Moreland, *Hıristiyanlık ve Bilimin Doğası* ile *Yaratılış Hipotezi* isimli kitapların yazarı, inançlı bir bilim adamıdır.<sup>160</sup>

## Paul A. Nelson

Chicago Üniversitesi'nde Biyoloji Felsefesi profesörü olan Nelson, canlıların bir akıllı tasarımın ürünü olduğunu savunan bilim adamlarındandır.<sup>161</sup>

J. P. Moreland





## Prof. Jonathan Wells

Yale Üniversitesi'nde Din İşleri Profesörü ve Berkeley Üniversitesi'nde Moleküler ve Hücre Biyolojisi Profesörü olan Wells, *Charles Hodge's Critique of Darwinism* (Charles Hodge'ın Darwinizm Kri-tiği) isimli kitabın yazarıdır.

Wells, bilimdeki son gelişmele-rin canlıların bir tasarımın ürü-nü olduklarını gösterdiğini sa-vunmaktadır.<sup>162</sup>

## Dr. Don Batten

Bitki fizyolojisiyle ilgili bir-çok araştırması olan ve bu araştırmalarıyla pek çok akademik ödüle layık görülen Dr. Batten, Allah'ın varlığına inanan dindar bir bilim adamıdır. Kendi alanı olan bitki fizyolojisinin yanında, yeryüzündeki yaratılış delil-lerini ele aldığı pek çok kitap ve makalesi yayınlanmıştır. Ayrıca dünya çapında yaptığı turlarda "Yaratılış Konusunda Cevaplar" başlığı ile konferanslar vere-rek, bilim adamı olmayanların da an-

Prof. Jonathan Wells





layabilecekleri bir dilde insanlara Allah'ın yaratış delillerini anlatmaktadır. Avustralyalı bilim adamı ilk turunu 1995 yılında İngiltere'de düzenlemiştir. <sup>163</sup>

### Dr. John Baumgardner

California Üniversitesi'nde Jeofizik ve Uzay Fiziği bilim dallarında yardımcı profesör olan Dr. Baumgardner evrim teorisi üzerine kurulu bir eğitim almasına rağmen, teorinin çıkmazda bulunduğu noktalar üzerine yaptığı araştırmalar kendisinin bu teoriyi reddetmesine ve Yaratılışı kabul etmesine neden olmuştur. <sup>164</sup>

### Prof. Dr. Donald Chittick

Oregon State Üniversitesi'nde kimya profesörüdür ve ayrıca yaptığı çalışmalar nedeniyle birçok ödüle layık görülmüştür. Yaratılışa inanan Chittick "Yaratılışın Delilleri", "Yaratılış ve İlkel Dünya" gibi pek çok konuda yaratılış seminerlerine konuşmacı olarak katılmaktadır. <sup>165</sup>

### Dr. Wennek Gitt

Alman Federal Fizik ve Teknoloji Enstitüsü'nde profesör ve direktör olan Dr. Gitt, enformasyon, matematik ve kontrol mühendisliği konularında pek çok bilimsel makale yazmıştır. Aynı zamanda Yaratılışa inanan Dr. Gitt'in evrim teorisini eleştirdiği pek çok kitabı vardır:

*"Did God Use Evolution"* (Allah Evrimi Kullandı mı?), *"In the Beginning was Information"* (Başlangıçta Bilgi Vardı), *"Stars and their Purpose: Signposts in Space"* (Yıldızlar ve Amaçları: Uzaydaki Kılavuzlar) ve *"If Animals Could Talk"* (Eğer Hayvanlar Konuşabilsele-

di) bu kitaplara örnek verilebilir. <sup>166</sup>



## Dr. Gary E. Parker

Ball State Üniversitesi'nde biyoloji, fizyoloji ve jeoloji bilim dallarında profesör olan Parker, kariyerine başladığında bir evrimciydi. Yaratılışın güçlü bilimsel delilleri karşısında evrim teorisini terk eden Parker, Yaratıcı'nın varlığını kabul etmiştir. Biyoloji ve Yaratılış bilimi konusunda yayınlanmış birçok kitabı olan Parker, şu anda yaratılış bilimi ile ilgili seminerlere konuşmacı olarak katılmaktadır.<sup>167</sup>

## Dr. Margaret Helder

Alberta Yaratılış Bilimleri Derneği'nin başkanı olan, önemli bilim adamı, botanikçi Dr. Helder, yaratılışa inanan kadın bilim adamları arasında belki de en aktif olanıdır. Çevremizde gördüğümüz yaratılış delillerini içeren pek çok makale yazmıştır.<sup>168</sup>

## Prof. Dr. Jonathan D. Sarfati

Wellington Victoria Üniversitesi'nde kimya profesörü olan Sarfati, yaptığı pek çok araştırmayla akademik ödüller kazanmıştır. Sarfati de evrim teorisini savunmayı terk ederek Yaratılışa inanmaya yönelen bilim adamlarındandır.<sup>169</sup>

## Prof. Robert Matthews

Oxford Üniversitesi fizik profesörlerinden Robert Matthews, 1992'de yazdığı kitabında Allah'ın yaratış mucizesini şöyle ifade etmişti:

*Bütün bu işlemler mükemmel bir harmoniyle önce tek bir hücreden, canlı bir bebeğe; daha sonra küçük bir çocuğa, nihayet yetişkin bir insana kadar süregerir. Bütün bu olaylar, biyolojinin bütün safhalarında görüldüğü gibi ancak bir mucize ile açıklanabilir. Nasıl olur da böylesine mükemmel ve kompleks bir organizma, bu kadar basit ve küçük bir hücreden ortaya çıkabilir? Küçük bir (i) harfinin üstündeki noktadan da küçük bir hücreden, muhteşem bir İNSAN yaratılır? Bu mucizeden başka bir şey değildir.*<sup>170</sup>

## Dr. Claude Tresmontant

Paris Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdüren Dr. Claude Tresmontant, *Realities* adlı dergide yayınladığı açıklamasında yaratılışa olan inancını ve Dünya'nın varoluşunun tesadüflerle gerçekleşemeyeceğini şöyle belirtmiştir:

*Dünyamızın yaratılışını hiçbir şans teorisi açıklayamaz. Şansla canlı varlıkların yaratıldığını iddia etmenin hiçbir anlamı yoktur.*<sup>171</sup>

## Dr. Don Page

Don Page, 1976 yılında California Teknik Enstitüsü'nde fizik ve astronomi konusunda doktora yapmış, ünlü bilim adamları ile birlikte çalışmıştır. Page, evreni anlamının Allah'ın aklını ve gücünü anlamada yardımcı olacağına, ancak Allah'ın aklının ve gücünün anlaşılmasının, evren ile sınırlı kalamayacağına inanıyordu.<sup>172</sup>

## Dr. Andrew Snelling

Jeoloji profesörü olan Dr. Snelling, CSIRO, ANSTO gibi ünlü araştırma grupları ve Amerikalı-İngiliz-Japon-İsviçreli birçok bilim adamı ile birlikte araştırma projelerine katılmıştır. Bu araştırmaları bilimsel makalelerle birçok uluslararası bilimsel dergide yayınlamıştır.

Yaratılış bilimine olan katkılarından ötürü birçok kez ödüllendirilen Snelling'in, canlılardaki yaratılış örneklerini ele alan pek çok makalesi vardır.<sup>173</sup>

## Dr. Carl Wieland

Dr. Wieland, yaratılışın bilimsel delilleri hakkında aranan bir konuşmacıdır. Yaratılışın delillerini ele aldığı sayısız makalesi çeşitli uluslararası dergilerde yayınlanmıştır.<sup>174</sup>

## MÜSLÜMAN BİLİM ADAMLARI

Bilim tarihi incelendiğinde keşifler yapmış, bilimsel gelişmenin öncüsü olmuş bilim adamlarının büyük çoğunluğunun güçlü bir Allah inancına sahip olduğu görülür. Allah inancının bilimsel bilgiyi çok daha ileriye götürmesinin en dikkat çekici örneklerine ise İslam tarihinde rastlamak mümkündür. İslam ahlakı ile yetişen, tüm yaşamlarını ve bilime dair çalışmalarının temelini Kuran ayetlerine dayandıran Müslüman bilim adamları, bugün sahip olunan yüksek medeniyete çok büyük katkılarda bulunmuşlardır.

İslam ahlakının yayılmasıyla birlikte sayıları artan Müslüman bilim adamları modern bilime temel oluşturacak keşifler yapmışlardır. Nitekim İslam tarihine bakıldığında, Kuran ahlakıyla birlikte Ortadoğu coğrafyasına bilimin de girdiği görülmektedir.

Müslüman bilim adamları öncelikle, Batı'da Roma ve Doğu'da başta Çin olmak üzere, diğer devletlerde geliştirilen bilim ve teknolojiyi rehber almış ve önemli kaynakları tercüme etmişlerdir. Bu bilgi birikiminin içinden imani ve teknik anlamda yanlış ve tutarsız olan noktaları çıkartarak, kendilerine fayda sağlayacak duruma getirmişlerdir. İlk adım niteliğindeki bu çalışmalarının ardından, elde ettikleri bilgileri değerlendirip yorumlayarak bilim ve teknolojiye katkıda bulunmaya başlamışlardır.

8. yüzyılda başlayan ve 15. yüzyıla kadar devam eden süreç içinde Müslüman bilim adamları teknik ilimler, tıp, astronomi, matematik ve kimya gibi birçok alanda önemli neticeler elde etmiş, medeniyet ve kültür sahasında kısa zamanda kendilerini tüm dünyaya kanıtlamışlardır. "İslam'ın Altınçağı" ve "İslami Rönesans" olarak da adlandırılan bu dönemde Müslümanlar buluşlarıyla pek çok alanda bilimin gelişmesine katkıda bulunmuş, böylelikle kendilerinden sonra gelen bilim adamlarına yol göstermişlerdir. Howard R. Turner *Science in Medieval Islam* (Ortaçağ İslam'ında Bilim) isimli kitabında bu dönem hakkında şunları söylemiştir:

*Müslüman sanatçılar ve bilim adamları, prensler ve işçiler birlikte bütün kıtalardaki toplumları doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen eşsiz bir kültür oluşturdular.*<sup>175</sup>

## "Beyt'ül Hikme (Bilgelik Evi)" ve Müslüman Bilim Adamlarının Dünya Tarihine Etkileri

Müslümanlar 7. ve 8. yüzyıllarda yaptıkları fetihlerle, dünyanın o güne kadar benzerini görmediği büyüklükte bir imparatorluk oluşturmuşlardır. 8. Yüzyılda Abbasi Halifesi imparatorluğun başkentini Şam'dan Bağdat'a taşımış ve Batı dünyasında "House of Wisdom" (Bilgelik Evi) ismiyle anılan Beyt'ül Hikme'yi kurmuştur. Beyt'ül Hikme, Müslüman bilim adamlarının yaptıkları ilmi çalışmalar sayesinde, bilim, felsefe, tıp ve eğitim alanında dünya çapında eşi olmayan bir bilim merkezine dönüşmüştür. Eski Roma, Çin, Hint, İran, Mısır, Kuzey Afrika, Yunan ve Bizans uygarlıklarına ait pek çok bilimsel eser Beyt'ül Hikme'de Arapçaya çevrilmiş ve Müslüman bilim adamları bu eserlerdeki bilgileri geliştirerek günümüzdeki pek çok bilim dalının kurucusu ve uygulayıcısı olmuşlardır. Bilim tarihinde bu yüzyıllar Arap bilimi olarak da anılmaktadır çünkü bu dönem boyunca Arapça, dünya çapında bilimin ana dili olarak kabul görmüştür. Ayrıca 756'da Güney İspanya'da Endülüs'te kurulan Endülüs Emevi Devleti'nde Müslüman bilim adamları tarafından yapılan bilimsel ve sanatsal çalışmalar da dünya bilim ve sanat tarihine önemli katkılar sağlamıştır.



**B**eyt'ül Hikme, Müslüman bilim adamlarının yaptığı çalışmalar vesilesiyle, uluslararası bir bilim merkezi haline gelmiştir.

Bu konuda Robert Briffault *İnsanlığın Gelişimi (The Making of Humanity)* adlı kitabında şunları yazmıştır:

*Günümüz biliminin Arap bilimine olan borcu şaşırtıcı keşifler ya da devrim mahiyetindeki teorilerden ibaret değildir; bilim Arap kültürüne bundan çok daha fazlasını; varlığını borçludur. Antik çağlarda dünya, bizim gördüğümüz şekliyle, bilim öncesi bir konumdaydı. Yunanlıların astronomi ve matematiği hiçbir zaman tam olarak Yunan kültürünün iklimine alışmamış ithal bilim dallarıydı. Yunanlılar sistemleştirdi, genelleştirdi ve teori haline getirdiler ancak sabırlı araştırma yolları, pozitif bilgilerin birikimi, bilim metotlarının protokolleri, detaylı ve uzun gözlemler, deneysel sorgulama gibi kavramlar Yunan mizacına tamamen yabancı kavramlardı.[...] Yeni bir sorgulama ruhunun, yeni araştırma metodlarının, deney, gözlem, ölçüm metodlarının, matematiğin Yunanlılar tarafından bilinmeyen bir biçimde gelişmesinin bir sonucu olarak Avrupa'da bizim bilim dediğimiz şey ortaya çıkmıştır. Bu ruh ve bu metodlar Batı Dünyası'na Araplar tarafından sokulmuştur.<sup>176</sup>*

Briffault aynı kitabının bir başka bölümünde İslam medeniyetinin Avrupa'ya sağladığı katkıyı da şöyle dile getirmiştir:

*Bilim, Arap medeniyetinin modern dünyaya en önemli katkısıdır ancak meyvelerinin olgunlaşması biraz yavaş olmuştur. Mağribi kültürünün karanlıkların içerisine çökmesinden sonra, onun hayata getirdiği devin bütün kuvvetiyle ayağa kalkması fazla uzun sürmedi. Avrupa'yı tekrar hayata döndüren bilim değildir. İslam medeniyetinin çok sayıdaki diğer etkileri ışınlarını Avrupalıların yaşamlarına ulaştırmıştır.<sup>177</sup>*

Bilim tarihinin kurucularından George Sarton ise Müslümanların bilim tarihine olan katkılarını, "Ortaçağ'ın en temel başarısı, deneysel ruhun ortaya çıkışıdır ve bu aslında 12. Yüzyıla kadar Müslümanlar sayesinde olmuştur" sözleriyle ifade etmiştir.<sup>178</sup>

Oliver Joseph Lodge, *Bilimin Öncüleri (Pioneers of Science)* adlı eserde, İslamiyet'in yayılışından sonra Arapların bilim tarihinde üstlendikleri hayati rol ile ilgili şunları yazmıştır:

*Eski ve yeni bilim arasındaki tek etkin bağ Araplar tarafından oluşturulmuştur. Karanlık çağlar Avrupa'nın bilim tarihinde mutlak bir boşluk olarak karşımıza çıkmaktadır ve bin yıldan fazla bir süre boyunca Arabistan dışında hiçbir yerde kayda değer bir bilim adamı yoktur.<sup>179</sup>*

Kuran'ın ışığında bilime yönelerek günümüze kadar yansımış başarılar elde eden Müslüman bilim adamlarından bazıları şöyledir:

## Cabir bin Hayyan (721 - 805)

Batı bilim dünyasında "Geber" ismi ile bilinen ve en çok tanınan Müslüman bilim adamlarından biri olan Cabir bin Hayyan, Batı bilim dünyasında ortak bir kanaatle "kimyanın babası, kurucusu" olarak kabul edilir.<sup>180</sup> Nitekim kimya kelimesinin İngilizce karşılığı olan "alchemy" kelimesi de, Cabir bin Hayyan'ın çalışmalarının neticesi olarak Arapça "al-Kimiya" kelimesinden türemiştir.

Cabir bin Hayyan -atom bombasının üretilmesinden 1000 yıl önce- atomun parçalanabileceğini ve sonucunda büyük bir güç meydana geleceğini ilk söyleyen bilim adamıdır. Bu konuda Hayyan'ın sözleri şunlardır:

*"Maddenin en küçük parçası olan "cüz-ü la yeteazza" (atom)'da yoğun bir enerji vardır. Yunan bilginlerinin iddia ettiği gibi bunun parçalanamayacağı söylenemez. O da parçalanabilir. Parçalanınca da öylesine bir güç (enerji) meydana gelir ki, Bağdat'ın altını üstüne getirebilir. Bu, Allahü Teala'nın kudret nişanıdır."*<sup>181</sup>

Cabir bin Hayyan, kimya biliminin hem teorik hem de deneysel alanda büyük gelişme katetmesine vesile olmuştur. Dünyada ilk kimya laboratuvarını kuran bilim adamı olarak tarihe geçmiştir. Önemli kimyasalların sentezini açıklamış; birçok kimyevi maddeyi tespit ederek günümüzde de



kullanılan Arapça isimler vermiştir.<sup>182</sup> Kimya ilminde kullanılan hassas ölçüm aletlerini yaparak; kristalleşme, damıtma, kalsinasyon, sublimasyon gibi kimyevi teknikleri kimya ilmine kazandırmıştır.<sup>183</sup> Sülfürik asit ve nitrik asit gibi birçok asitle birlikte, sodyum karbonat ve potasyumu da bulmuştur.<sup>184</sup>

**K**imyanın babası, olarak bilinen Cabir Bin Hayyan.

Ateşte yanmayan kağıt imalini gerçekleştirerek, çeşitli metallerin kullanılır hale getirilmesi, çeliğin geliştirilmesi, su geçirmez kumaşların ver-niklenmesi, paslanmanın önlenmesi için altın yaldızlı süsleme yapılması, boyaların ve yağların tespiti gibi alanlarda bir çok buluş yapmıştır.<sup>185</sup>

Cabir bin Hayyan sadece kimya değil tıp, astronomi, mantık, felsefe, fi-zik, mekanik gibi bilim dallarında da çalışmalar yaparak bunlarla ilgili eserler vermiştir. Cabir bin Hayyan'ın başta kimya olmak üzere tıp, fizik, astronomi ve felsefe alanında yaklaşık 200-500 arası eser kaleme aldığı bi-linmektedir. Ancak bu eserlerin birçoğu sonradan kaybolmuştur, sadece 27 tanesi Latince ve Almanca olarak Nürnberg, Frankfurt ve Strazburg'ta 1473-1710 yılları arasında basılmıştır.

## El - Harezmi (780 - 850)

Zamanının en büyük bilim adamlarından biri olan Ebu Abdullah Mu-hammed bin Musa El-Harezmi, Batı bilim dünyasında derin etkiler bırak-mış bir matematikçi, astronom ve coğrafyacıdır. Harezmi ömrünün bü-yük bir bölümünde Bağdat'taki Beyt'ül-Hikme'de çalışmıştır. Cebir ve al-goritma ilminin kurucusu ve bu ilimlere isim veren İslam alimi olmuş-tur.<sup>186</sup> Harezmi'nin ismi Avrupa'da Latince *Alkhorismi* şeklinde kullanılı-dığı için, bulduğu metoda "Algoritma" ismi verilmiştir.<sup>187</sup>

Harezmi, Cebir alanındaki ilk eser olan *Kitab'ül Muhtasar fi Hesab'il Cebri Mukabele*'nin (Cebir ve Karşılaştırma Hesapları) sahibidir. Bu eseri şu cümleyle başlar:

*Algoritmi şöyle diyor: Rabbimiz ve koruyucumuz olan Allah'a hamd ve senalar olsun.*

Günümüzde orijinali Oxford Üniversitesi'nde bulunan kitabında, dün-yada ilk kez onlu sayı sistemini açıklamış ve yine dünyada ilk kez denk-lem kurma yöntemiyle problem çözme şekillerini göstermiştir. Ayrıca söz konusu kitabı daha önce bilinmeyen bir çok yeni terim içermektedir: Kök sayı, tekil, tek sayı gibi.<sup>188</sup>

Harezmi'nin bu eseri, matematik tarihi bakımından çok önemli gelişi-meler için başlangıç olmuş ve 600 yıldan fazla süre boyunca matematik öğrenimi için temel sayılmıştır. Roger Bacon, Fibonacci gibi bilim adam-ları eseri hayranlıkla incelemişler ve kendi öğretilerinde bu eserden fay-





**A**stronom, matematik ve coğrafya alanındaki çalışmalarıyla Batı bilim dünyasında derin etkiler bırakan, Ebu Abdullah Muhammed bin Musa El-Harezmi.

dalanmışlardır. 1500'lü yılların sonlarına (1598-1599) gelinceye kadar cebir ilminde tek kaynak Harezmi'nin bu eseridir.

Matematğin yanı sıra çeşitli gözlemevlerinde çalışmalar yürüten Harezmi astronomi ve coğrafya ilimlerinde de eserler vermiştir. Güneş saatleri ve saatler üzerinde yazılmış eserleri bulunmaktadır.<sup>189</sup>

Harezmi ayrıca yerkürenin bir derecelik meridyen uzunluğunu da ölçmüştür.

Harezmi, Doğu bilim dünyasında cebir ilmine ilişkin ilk eser yazan kişidir. Bu bilim dalı daha önceleri az çok işlenmiş ve geometriden farklı bir ilim olarak görülmeye başlamıştır. Birinci dereceden denklemler çözülebilmüş ama ikinci derece denklemlerin kökeni konusu henüz anlaşılammıştır. Harezmi, ikinci kitabı olan El Cebr ve'l Mukabele ile ikinci derece denklemlerin çözüm yolunu sistemli olarak belirleyen ilk kişidir. Harezmi, eserinde belirttiği yöntemleri bir öğretmen yeteneğiyle açıklamış ve bu kuralları geometrik olarak ispatlamıştır.

## Sabit Bin Kurra (821 - 901)

Sabit bin Kurra, matematik, astronomi ve tıp konularında uzman İslam bilginlerinden biridir. Döneminde tüm bu alanlarda çok büyük gelişmelere öncü olmuş, özellikle geometri ve cebir konusunda yeniliklere imza atmıştır.<sup>190</sup> Sabit bin Kurra'nın geometrideki yerinin önemini, Doğu medeniyetleri üzerine çalışan bilim adamlarından Georges Rivoire, "*Cebirin geometriye uygulanmasını, Müslümanlara borçluyuz. Bu da 900 yılında vefat etmiş olan Sabit bin Kurra'nın eseridir.*" sözleriyle özetlemiştir.

Matematik, astronomi, astroloji, tıp ve çeviri ile ilgilenen Sabit bin Kurra'nın 79 eserinin olduğu bilinmektedir. Bunlardan 21'i tıp, 2'si müzik, geri kalan 25 eser ise matematik ve felsefe ile ilgilidir.

Sabit bin Kurra, sinüs teoreminin tanımını yapmış ve bunu astronomiye uygulamıştır. Ayrıca Pisagor teoreminin genel bir ispatını vermiştir.<sup>191</sup> Dünya'nın çevresini 360 meridyene bölünmüş kabul ederek Ekvator'un uzunluğunu hesaplayan ve buna bağlı olarak da Dünya'nın yarıçapını bulan İslam alimidir.<sup>192</sup>

Sabit bin Kurra, Öklid'in bilgilerini kullanarak cebir konusunda çok daha genel denklemlerin çözümlerini göstermeyi başarmıştır. Carl B. Boyer, *A History of Mathematics* (Matematikçilerin Tarihi) adlı kitabında, bu usta matematikçi için şunları söylemektedir:

*MS 9. yüzyıl Müslüman matematikçilerin altınçağı oldu. Yüzyılın ilk yarısına Harezmi, ikinci yarısına Sabit bin Kurra damga vurdular. Harezmi ile Öklid 'temelciler' olarak benzeşir. Sa-*

*bit bin Kurra ise, Pappus gibi, yüksek matematik yorumcusudur.*<sup>193</sup>



**K**andilli rasathanesi-nin arşivinde bulunan bu el yazması eser, Müslüman bilimadamlarının astroloji alanındaki çalışmalarına ışık tutmaktadır.

## Fergani (IX. yüzyıl)



**M**üslüman bilim adamları, birçok alanda hatırı sayılır çalışmalarına imza atmışlardır.

Dokuzuncu yüzyılda yaşamış, ekliptik eğimini ve Güneş'in de kendine göre hareketli olduğunu keşfeden büyük astronomi ve matematik alimidir. Türkistan'ın Fergana bölgesinden olan Fergani, astronomi, matematik, coğrafya ve mekanik alanlarında deneye dayanan araştırmalar yapmıştır.<sup>194</sup> Gök cisimlerinin hareketlerini incelemiş ve Batlamyus'un astronomi biliminde kabul gören iddiaları hakkında, yankı uyandıran yorumlar yazmıştır. Kainatın ve gezegenlerin hacim ve büyüklükleri ile birbirleri arasındaki mesafeleri araştırmıştır. Araştırmaları sonucu yaptığı saptamalar, Batı astronomisinde Kopernik'e kadar değişmez ölçüler olarak kabul edilerek yüzlerce yıl kullanılmıştır.

Fergani'nin araştırmaları sonucu ilk kez Güneş'in de bir yörüngesinin bulunduğu ve kendi etrafında batıdan doğuya doğru döndüğü ortaya konmuştur. Ayrıca 41 yıl boyunca devam eden astronomi araştırmaları sonucunda enlemler arasındaki mesafeyi de saptamıştır.<sup>195</sup> Fergani'nin en dikkat çeken çalışmalarından biri ise, Güneş tutulmasını önceden belirlemek için keşfettiği yöntemdir. Fergani, 842 yılında bu yöntemle Güneş tutulmasını önceden saptamıştır.<sup>196</sup>

Fergani'nin astronomi ile ilgili günümüze ulaşan 6 eserinin en önemlisi *Cevami' el-İlmi el-Nücum ve'l-Harekat el-Semaviyye* (Astronominin ve Göksel Hareketlerin İlkeleri)'dir. Gök cisimlerinin hareketiyle ilgili bir astronomi kitabı olan bu eserin yazma nüshası Oxford, Paris, Kahire ve Amerika'da Princeton Üniversitesi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

Astronomi, matematik, coğrafya ve mekanik alanlarındaki çalışmaları

bu ilim dallarının gelişmesine ve temellerinin güçlenmesine vesile olmuştur. O devirdeki tüm Türkistanlı alimler ve Avrupalı bilginler üzerinde, Fergani'nin etkisi görülmektedir. Latinceye tercüme edilen eserleri, asırlarca Avrupa üniversitelerinde okutulmuştur. Batı dünyasında Alfraganus ismiyle tanınan Fergani'nin Yer'in çevresine ilişkin bulmuş olduğu değer (yaklaşık 40.253.700 metre), Kristof Kolomb'un Atlas Okyanusu'nu geçerek Hindistan'a ulaşma düşüncesini gerçekleştirmesinde cesaret verici bir rol oynamıştır. Kolomb bu konuda şunları söyler;

*Seyahatlerim sırasında Lizbon'dan Gine'ye olan rotayı dikkatlice gözlemledim ve her bir derece için, Alfraganus'un değeri olan 56 3/2 milik değeri buldum. Bu ölçüme güvenmeliyiz.*<sup>197</sup>

## El-Battani (859 - 929)

Matematik, astronomi ve coğrafya alimi Battani'nin, özellikle astronomi alanında pek çok önemli keşfi vardır. Batıda *Albategnius* olarak tanınan Battani, bugün bile dünyanın gelmiş geçmiş en ünlü 20 astronomundan biri olarak kabul edilir. Battani 877 yılında kurduğu rasathanede Güneş, Ay ve gezegenlerin hareketlerini incelemiş, bu gözlemlerin hepsini *Zic-i Sabi* adlı astronomi kataloğunda toplamıştır. Söz konusu katalog, bu konuda yazılmış en geniş ve kapsamlı eserdir.

Ünlü astronom, kendisinden beş yüzyıl sonra gelen Kopernik'in 23° 35' olarak bulduğu Dünya'nın ekliptik eğimini, 23° olarak hesaplamış, günümüzde bilinen açı değerini yaklaşık yarım dakikalık bir farkla tespit etmeyi başarmıştır. Ayrıca bir Güneş yılının 365 gün, 5 saat, 46 dakika ve 24 saniyeden oluştuğunu bulmuştur. Bu keşif günümüz ölçümlerine son derece yakındır. Güneş'in doruk noktasındaki boylamın Ptolemy'nin keşfinden beri



**B**attani, devrinin en önemli astronom ve matematikçilerinden biridir.

16° 47' arttığını da keşfetmiştir. Bu sonuç, Güneş'in yörünge hareketlerini ve eşzamanlılıkta küçük farklılıkların meydana geldiğini gösteren önemli bir keşiftir.

Matematik alanında Yunan kirişi yerine, sinüsleri kullanan ilk kişidir. Yeni trigonometrinin gerçek kaşifi olarak kabul edilen Battani, çalışmalarında küresel trigonometri üzerine yoğunlaşmış, dik üçgenleri inceleyerek sinüs, kosinüs, tanjant, kotanjant, sekant ve kosekant kavramlarını ortaya koymuştur.<sup>198</sup> Astronomi ve trigonometri ile ilgili sayısız eseri vardır. Astronomi konusundaki çalışmaları Rönesans'a kadar Avrupa'da etkili olmuş, astronomi ve trigonometrideki keşifleri bu bilimlerin gelişimine öncülük etmiştir.<sup>199</sup>

Eserleri Latinceye çevrilen ilk Müslüman bilim adamlarından olan Battani, bilimin gerçek amacını şu esas üzerine inşa etmiştir:

*İnsan, Allah'ın (cc) varlığını, birliğini, kudretini ve eserlerinin mükemmelliğini başta astronomi olmak üzere, ilimler sayesinde öğrenebilir. Mesela şu görünen yıldızlar, üstünde yaşadığımız bu Dünya ve Dünya'nın hareketleri Allah'ın (cc) varlık ve birliğinin açık bir delilidir.*<sup>200</sup>

## Ebu'l Kasım Zehravi (936 - 1013)

Cerrahinin başlı başına bir bilim dalı haline gelmesi, Endülüslü Zehravi sayesinde olmuştur. Zehravi kendi dönemine kadar başarısız cerrahi içerikli ameliyatlara yapmış, metodlar ve aletler keşfetmiştir. Zehravi, o çağın en yoğun ve en ciddi şekilde tıp bilimiyle uğraşan doktoru olarak kabul edilmektedir. Ününün yayılmasına katkıda bulunan en önemli etkenin, ünlü eseri *El-Tasrif* olduğu bilinmektedir. İki ciltten meydana gelen ve otuz bölümden oluşan bu kitap, dokuz yüz sayfalık bir eser olup eserin gerçek adı "*El-Tasrif Limen Acize ari it Te'lif*"tir. Bu eser Batı'da okutulan standart bir ansiklopedi olmuştur. *El-Tasrif*, cerrahi aletlerin tariflerinin yanı sıra bu aletlere ait resimlerin de bulunduğu ilk kitaptır. Sayısı 200'e ulaşan bu cerrahi aletlerin birçoğu daha önce hiçbir ameliyatta kullanılmamış yeni aletlerdir. Zehravi'nin tıp bilimi ile ilgili başarılarından bazıları şunlardır:

-Zehravi, ölü ceninin atılması ve amputasyon (organ kopmaları) dahil, birçok hassas operasyonu daha mükemmel bir hale getirmiştir.<sup>201</sup>



**Y**anda Zehravi'nin "*El-Tasrif Limen Aci-ze ari it Te'lif*" adlı eserinin Latince çevirisinden bir sayfa görülmektedir. Zehravi tıp alanında çok hassas ve ince aletler icat edip kullanmıştır.

-Dönemin cerrahi ile ilgili bilgilerini özetlemiş, tecrübe edinmek için canlı hayvanlar üzerinde ameliyatlar yapılması gibi yeni görüş ve yöntemleri tıp dünyasına kazandırmıştır.

-Tarihte hemofiliyi (kanın pıhtılaşmasının yetersiz olduğu ciddi bir kan hastalığı) ilk açıklayan hekim Zehravi'dir.<sup>202</sup>

-Leğen kemiği kırıklarının ilk tedavisini yapan kişidir.<sup>203</sup>

-Böbrek taşlarının nasıl çıkarılacağını da ilk defa Zehravi tespit etmiştir.

-Burun içi etini temizleyip almak için ilk defa *senanin* adı verilen orijinal bir alet yapmıştır.

-İlk defa fıtık ameliyatını gerçekleştirmiş, ameliyatlarında kendine has anestezi metodlarını uygulamaya sokmuştur.

-Zehravi, çürük dişlerin kırılmadan çekilebilmesi için kurşunla doldurulup çekilmesi fikrini ortaya atan ilk doktor olarak bilinir.

Ameliyatlarda kullandığı aletleri kendisine has bir yöntemle mikrop-lardan temizledikten sonra kullanmıştır. Bu hijyeni, *madde'üs-safra* denilen bir maddeden faydalanarak sağlamıştır. Günümüzde yapılan araştırmalar, bu maddenin bakterileri yok eden bir özelliğe sahip olduğunu göstermiştir.

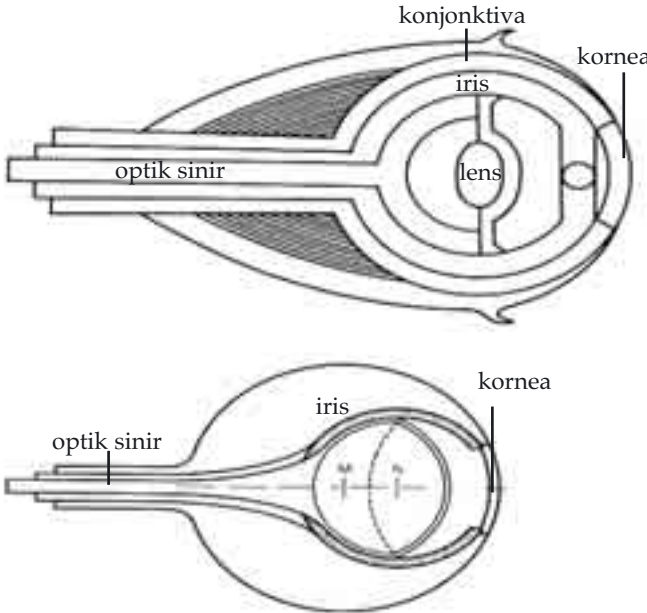
Zehravi'nin hayvan bağırsağını yaraları dikmede ilk defa kullanması Batılı bilim adamları tarafından da kabul edilmiştir. Bugünkü modern

steril paketler içerisinde bulunan katkıler Zehravi'den günümüze ulaşmıştır.<sup>204</sup>

Donald Campbell'e göre: "Avrupa alimlerinin Zehravi ile ilgili dikkatini çeken şey, doğumda cenini kolaylıkla çıkarmasıdır. Onun yöntemi Galen'in metodunu gölgede bırakarak Avrupa'da beş yüz yıl üstünlüğünü muhafaza etmiş ve Hıristiyan Avrupa'nın cerrahi standartlarını yükseltmede etkili olmuştur."<sup>205</sup>

## İbni Heysem (965 - 1040)

Ortaçağ'da yetişen en büyük İslam fizikçisi İbni Heysem'dir. İbni Heysem'in ışık konusunda *Kitab-ül-Menazır* (Optiğin Hazinesi) adlı eseri, Latinceye çevrilerek Batı'da Roger Bacon gibi fizikçilerin araştırmaları üzerinde etkili olmuştur. Eskiden ışığın gözden çıkıp eşyaya gitmek suretiyle görme eyleminin oluştuğu düşünülürken, Heysem tam tersine ışığın eşyadan bize ulaştığını kanıtlamıştır. Görmenin fiziksel açıklamasını ilk kez yapan İbni Heysem olmuştur. Ayrıca matematikçi ve filozof olan İbni Heysem, yüzden fazla eser yazmış ve çağının bütün ilimlerinde otorite kabul edilmiştir.<sup>206</sup>



**İbni Heysem, Ortaçağ'da yetişen en büyük fizikçi olarak bilinir. Yandaki grafikte Heysem'e göre gözün anatomisi görülmektedir.**

## Biruni (973 - 1051)

İslam dünyasında 10. ve 11. yüzyıllarda yetişmiş olan büyük fen ve din alimi Biruni, dünya bilim tarihinde devrinin en büyük astronomu, matematikçisi, etnografı, tarihçisi ve filozofu olmuştur. Eserleri bugün halen Batı bilim dünyasında kaynak eser olarak kullanılmaktadır. UNESCO'nun 25 dilde çıkardığı *Conrier Dergisi* 1974 Haziran sayısının kapağında "1000 yıl önce Orta Asya'da yaşayan evrensel deha Biruni; astronom, tarihçi, botanikçi, eczacılık uzmanı, jeolog, şair, mütefekkir, matematikçi, coğrafyacı ve hümanist" ifadelerine yer vermiştir.

Yaşadığı asra Biruni asrı denmesine neden olan ve yaşadığı dönemden asırlar sonra dahi eserlerinden yararlanan Biruni, yalnızca İslam aleminde değil, tüm dünyada etki uyandırmıştır.<sup>207</sup> Aslen Türk olan Biruni, Türklerin İslamiyeti kabul etmeleri neticesinde bu medeniyetin çok geniş sahalara yayılmış olmasından dolayı insanlığın, özellikle ilmi alanda büyük kazançlar elde ettiğini belirtmiştir.

Yer çekimi kanununun İngiliz bilim adamı Newton tarafından keşfedildiği kabul edilse de, bu konuda ilk defa incelemelerde bulunan Biruni'dir. Ayrıca çağımızda henüz sözü edilebilen karaların kuzeye doğru kayma fikrini 9.5 asır önce dile getirmiştir. İçinde bulunduğu çağda Ümit Burnu'nun varlığından ilk bahseden alim olan Biruni, Kuzey Asya ve Kuzey Avrupa'dan da detaylı bilgiler vermiş, ayrıca Kristof Kolomb'dan beş asır önce Amerika kıtasından ve Japonya'dan söz etmiştir.<sup>208</sup>

Astronomi alanındaki çalışmalarına 995 yılında Güneş'in ve gezegenlerin eğimini saptayarak başlamıştır. Işığın hızının sese nispeten son derece büyük olduğunu kaydetmiştir.<sup>209</sup> Biruni trigonometride kosinüs teoremi olarak bilinen ilişkiyi ilk kez ortaya koymuş; geometriyi botaniğe uygulamış; kuşlarla ilgili çok orijinal tespitler yapmış ve çok farklı alanlarda pek çok kitap yazmıştır.

Işığın sestten daha hızlı olduğunu keşfetmiştir. Sıcak su ile kaynar su arasındaki farkları ortaya çıkardığı gibi, ısının metaller üzerindeki genişleme etkisini de keşfetmiştir.<sup>210</sup>

*Kitabü'l-Camahir fi Marifeti'l-Cevahir* (Cevherlerin Özellikleri Üstüne) adlı yapıtında, 23 katı cisimle 6 sıvının özgül ağırlıklarını bugünkü değerlerine çok yakın olarak saptamıştır.<sup>211</sup> Biruni, izafi (rölati, nisbi) yoğunluk-





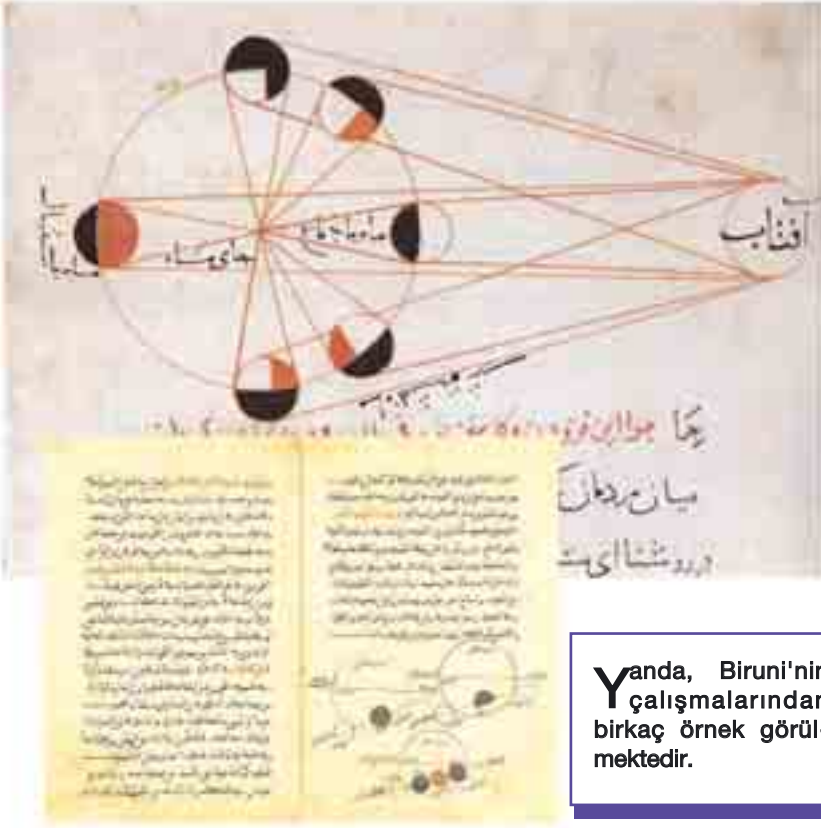
**B**iruni, f en ve bilim  
Alanında dönemin  
en büyük alimlerinden  
birdir.

ları, mahrutı alet dediği ve en eski piknometre (yoğunluk ölçme aleti) denilebilecek bir alet vasıtasıyla belirlemiştir. Gökyüzü ve yeryüzünün çeşitli ayrıntılarını, enlem ve boylamları, kıta ve denizleri göstermek için yedi metre çapında bir küre yapmıştır. Bu çalışmasıyla tarihte Dünya'yı küre üzerinde haritalayan ilk bilgin olma ünvanını kazanmıştır.<sup>212</sup> *Nihayatü'l-Emakin* (Mekanların Sonları) adlı yapıtı, coğrafyadan, jeoloji ve jeodeziye (yerkürenin şeklini tespit ve yeryüzünü ölçme işlemleri) kadar çeşitli konulara değinmiştir.<sup>213</sup> Biruni'nin astronomi alanındaki en önemli yapıtı ise *el-Kanunü'l-Mesudi* (Mesudi Yasalar) adlı ansiklopedisidir. Bu eserde bir çok yeni buluşların yanısıra trigonometriye ait bir bölüm de bulunmaktadır. Batlamyus ve Aristoteles'in kuramlarına karşı çıkararak Dünya'nın durağan değil, dönen bir kütle olduğunu ileri süren Biruni, bilim tarihçilerine göre çağdaş astronominin temellerini atmıştır.

### Biruni'nin Allah'a olan inancı

Biruni, Buhara Kütüphanesinde İbn-i Sina ile tanışmıştı. Birbirlerinin bilgilerinden yararlandılar. Buhara bilginleri sağlam bir bilgi alışverişi geleneğine sahiptiler. Bildiklerini diğerlerinden gizlemez, paylaşmayı severlerdi.<sup>214</sup>

Biruni, cebir, geometri ve coğrafya konularında o konuyla ilgili bir ayet



**Y**anda, Biruni'nin çalışmalarından birkaç örnek görülmektedir.

söylemiş, ayette bahsi geçen konunun yorumlarını yapmış, ilimle dini birleştirmiş, ilim öğrenmekteki amacının Allah'ı tanımak ve hakikati bulmak olduğunu dile getirmiştir. Eserleri halen Batı bilim dünyasında kaynak eser olarak kullanılmaktadır.

Biruni, *Yeryüzü ve Yıldızlar Hakkında Yasa* adlı kitabında yıldız ve gezegenlerin küresel biçimde olduklarını kanıtlamış, Dünya'nın Güneş'in çevresinde Ay'ın da Dünya'nın çevresinde döndüğünü kanıtlayarak Batılı bilginlerden 6 yüzyıl önce bu gerçekleri açıklamıştı.<sup>215</sup>

Dünya'nın çapını kendi adıyla bilinen ünlü bir yasa ile saptamayı başaran Biruni, yeryüzünün yarıçapıyla ilgili ölçümü sadece 14 kilometrelik bir sapmayla belirlemiştir.<sup>216</sup>

Biruni'nin Hindistan hakkında çok değerli bilgiler veren *Hindistan Tarihi* adlı kitabı bütün Batı dillerine çevrilmiş, coğrafya ve tarih bilginle-

ri için vazgeçilmez bir kaynak olmuştur. Hindistan'da bulunduğu dönemde bir çok Arapça kaynağı Sanskritçeye, Sankskritçe kimi kitapları da Arapçaya çevirerek İslam uygarlığı ile Hint uygarlığı arasındaki ilk kültür köprüsünü kurmuştur.<sup>217</sup>

## Biruni ayetlerdeki hikmetlerden yola çıkarak ilim yapmıştır

Allah Kuran'daki birçok ayette iman hakikatlerinin önemine dikkat çekmektedir. Fatır Suresi'ndeki ayetlerde iman hakikatlerinden örnekler verilerek şöyle bildirilmektedir:

**Allah'ın gökyüzünden su indirdiğini görmedin mi? Böylece Biz onunla, renkleri değişik olan meyveler çıkardık. Dağlardan da beyaz, kırmızı renkleri değişik ve siyah yollar (kıldık). (Fatır Suresi, 28)**

**İnsanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da renkleri böyle değişik olanlar vardır. Kulları içinde ise Allah'tan ancak alim olanlar 'içleri titreyerek-korkar'. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlü olandır, bağışlayandır. (Fatır Suresi, 27-28)**

Biruni de ayetlerdeki hikmetlerden yola çıkarak bilimsel gerçeklere ulaşmıştır. Örneğin Dünya'nın en kuzeyinde Güneş'in aylarca doğmadığını, doğduğu zaman da batmadığını, "Sonunda Güneş'in doğduğu yere kadar ulaştı ve onu (Güneş'i) kendileri için bir siper kılmadığımız bir kavim üzerine doğmakta iken buldu" (Kehf Suresi, 90) ayeti ile açıklamış ve bir lambanın önüne Dünya'yı temsil eden bir küre koyup döndürerek göstermiştir.<sup>218</sup>

Biruni kitabı için kendisine bir fil yükü altın ve mücevher yollayan Sultan Mesud'a hediyesini geri göndererek "Bu kitabı servet için değil bilim için yazdım," demiştir.<sup>219</sup>

## İbn - i Sina (980 - 1037)

Dünyadaki bütün ilim çevreleri tarafından dünyanın gelmiş geçmiş en değerli alimlerinden biri olarak kabul edilen İbn-i Sina'nın, henüz 18 yaşındayken çağının bütün ilimlerini öğrendiği bilinmektedir. Tıp şaheseri olarak kabul edilen ve kısaca *el-Kanun* olarak tanınan *el-Kanun Fi't-Tıb*

**H**ekimlerin piri olarak bilinen İbn-i Sina'nın, karaciğer, akciğer, kalp ve beyin ile ilgili tanımlamaların yer aldığı bir çalışması bulunmaktadır.



(*Tıp Kanunu*) adlı eseri, fizyoloji, hıfzıssıhha (sağlık koruma), tedavi ve farmakoloji (ilaçlarla ilgili bilim dalı) konularına ayrılmıştır. Beş ciltlik ve yaklaşık bir milyon kelimelik büyük bir tıp ansiklopedisi olan bu eser, gerek içeriği gerekse hazırlanış tarzı bakımından, asırlarca dünya tıp literatürüne yol göstermiştir. On üçüncü yüzyıldan itibaren Avrupa üniversitelerinde ders kitabı olarak okutulurken, çağın Fransıza'nın en meşhur tıp fakülteleri olan Montpellier ve Lauvain Üniversitelerinin de temel ders kitabı olmuştur. Kendisinden sonra, yeni tıbbın doğuşuna kadar Türkçe, Arapça, Farsça ve çeşitli Batı dillerinde yazılmış eserlere kaynaklık etmiştir. *El-Kanun*'da söz edilen tıbbi bilgilerin büyük bir bölümü bugün dahi geçerliliğini korumaktadır.

### **Günümüz tıbbına ışık tutan görüşleriyle İbn-i Sina**

Batı dünyasında *Avicenna* ismiyle tanınan İbn-i Sina, tıp dünyasında ilk defa tıp ve cerrahiye iki ayrı disiplin olarak ayırmıştır. Ayrıca cerrahi tedavinin sağlıklı olarak yürütülmesi için anatominin önemini vurgulamış ve hayati tehlikenin çok yüksek olmasından dolayı tercih edilmeyen

cerrahi tedavi ile ilgili örnekler vererek, ameliyatlarda kullanılmak üzere aletler tavsiye etmiştir.

Tıpla ilgili eserleri incelendiğinde İbn-i Sina'nın günümüz tıp dünyası için bile geçerli olan pek çok fikre sahip olduğu görülmüştür. Hatta tıbbi araştırmaları sırasında bazı hastalıkların bulaşmasında gözle görünmeyen birtakım varlıkların etkisi olduğunu, yani "*mikropların*" varlığını fark etmiş ve bu bilinmeyen varlıklardan eserlerinde bahsetmiştir. Deri altına iğneyi ilk yapan, ameliyatlarda narkoz kullanımını ilk uygulayan, mide ve bağırsak hastalıklarını bilimsel anlamda ilk inceleyen, ruhsal durumların sindirim sistemi üzerindeki etkilerini ilk saptayan, yüz felcinin nedenlerini ilk bulan, mide ve bağırsak kurtlarını ilk tanımlayan, solunum sistemini ilk tanımlayan hekim İbn-i Sina idi.<sup>220</sup>

## Hekimlerin piri

Matematik, astronomi, geometri alanlarında geniş araştırmaları olan, "hekimlerin piri" olarak kabul edilen İbn-i Sina, çoğu fizik, astronomi ve felsefeyle ilgili olarak 150 civarında eser yazmıştır. Isaac Newton'dan 500 yıl önce fizik dinamiğinin ilk yasasını Şifa adındaki 18 ciltlik ansiklopedisinde açıklayan İbn-i Sina'nın çalışmaları, tıbbın yanı sıra matematik, fi-

**S**ağda, İbn-i Sina'nın 15. Şyüzyılda yazdığı bir el-yazmasındaki eczane minyatürü görülmektedir. Altta ise İbn-i Sina'yı çalışırken gösteren temsili bir resim yer alıyor.

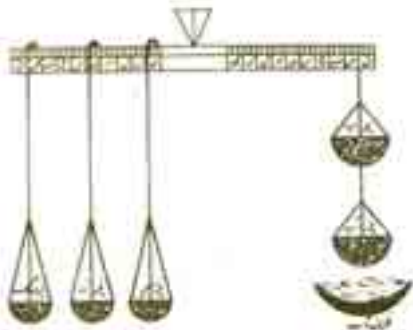


zik, metafizik, teoloji, ekonomi, siyaset ve musiki konularını da içermektedir.<sup>221</sup> İbn-i Sina, felsefe alanında da gerek Doğu gerekse Batı filozoflarını etkilemiştir. Yapıtları 12. yüzyılda Latinceye çevrilmiş ve bunun ardından da tüm dünyaya yayılmıştır. İbn-i Sina'nın yazdıkları yaklaşık 8 yüzyıl boyunca dünya kütüphanelerinin baş köşelerinde yer almıştır.<sup>222</sup>

## Hazini (1100 - 1160)

On ikinci yüzyılda Türkistan'da yetişen astronom ve fizikçi Hazini, asıl olarak yerçekimi ve terazilerle ilgili yaptığı çalışmalarla tanınmaktadır.<sup>223</sup> Hazini, Newton'dan 500 yıl önce, "her cismi yerkürenin merkezine doğru çeken bir güç olduğunu" söylemiştir.<sup>224</sup> Roger Bacon'dan yüz yıl önce de, Dünya'nın merkezine doğru yaklaştıkça, suyun yoğunlaştığı fikrini ortaya atmıştır. Sıvıların yoğunluk ve ısını ölçebilmek için aerometreyi kullanan ilk kişidir.<sup>225</sup> Ayrıca birçok İslam şehrinde kıblenin nasıl bulunabileceği konusunda çalışmalar yapmıştır. Hazini, ışığın kırılma prensiplerini de incelemiş ve gökyüzüne temas eden Güneş ışınlarının Dünya'ya doğrudan doğruya dik olarak değil, kırılarak ulaştığını saptamıştır.

Hazini, kimyasal maddelerin yoğunluk ve özgül ağırlıklarını ölçmek amacıyla icat ettiği hassas terazilerle, kimya biliminin gelişmesine de vesile olmuştur. *Kitab Mizanu'l Hikme* (Bilgelik Ölçüsü) adlı eserinde, su terazisini bir ölçü aracı olarak tanıtmıştır. İcat ettiği bu teraziye "*El-Mizanu'lcamî*" (Toplayan Terazi) ismini vermiştir. Bu terazi ile yaptığı yoğunluk ve ağırlık ölçümleri, günümüz teknolojisi kullanılarak yapılan ölçümlerle oldukça yakın değerlere sahiptir.<sup>226</sup> Hazini, *Zic-i Sanacari* (Yıldız Kataloğu) adlı eserinde, yıldızlar ve gezegenlerle ilgili bilgilere ve Selçuklu Devleti'nin enlem ve boylamlarına da yer vermiştir. *Risale fi'l-Alat'* (Aletler Bilgisi) adlı kitapçığında ise gözlem aletlerini konu almıştır.



**R**esimde Hazini'nin, cisimlerin hava içindeki ağırlıklarını hesaplamak için geliştirdiği beş kefeli hikmet terazisinin temsili resmi görülmektedir.

## İbn-i Rüşd (1126 - 1198)



**T**ıp, matematik, felsefe ve fıkıh alimi olan İbn-i Rüşd.

Batı dünyasında *Averroes* ismi ile tanınan Endüslü felsefe, fıkıh, matematik ve tıp alimidir. En önemli felsefi eseri *Tehâfüt-ül Tehâfüt* (Çelişkilerin Çelişkileri)'tür. Aristo'nun düşünce sistemini İslam ile kaynaştırmaya çalışmıştır. Batıda Aristo'nun mirasının yeniden keşfedilmesi, İbn-i Rüşd'ün eserlerinin 12. yüzyıl başlarında Latinceye tercümesi ile başlamış ve yapıtları çağlar boyunca Doğu ve Batı düşüncesini etkilemeyi sürdür-

müştür. Ondan en çok etkilenenler Musevi bilgin İbn Meymun, Hıristiyan düşünür Akinolu Thomas ve Protestan reformcu Martin Luther olmuştur. Kitapları on cilt halinde İtalya'da basılmış ve hem İtalya hem de Fransa üniversitelerinde ders kitabı olarak okutulmuştur.<sup>227</sup>

İnsan vücudunu "**yaratılışı itibariyle Allah'ın olağanüstü eseri**"<sup>228</sup> olarak gören İbn-i Rüşd "incelemek üzere vücudun kesilip parçalara ayrılması inancı kuvvetlendirir" demiştir.<sup>229</sup> Nöroloji ve nörobilim dalında, İbn-i Rüşd, Parkinson hastalığının varlığını ve fotoreseptör özelliklerin retina ya ait olduğunu ortaya koymuştur.<sup>230</sup>

Fizik alanında ise İbn-i Rüşd, kuvveti; "maddesel bir varlığın kinetik durumunu değiştirmede işin yapılma hızı" olarak tanımlayan ve ölçen ilk kişidir. Ayrıca, "kuvvetin etkisi ve ölçümünün, maddesel olarak dirençli bir kütlenin kinetik durumundaki değişiklik" olduğunu iddia eden ilk kişi de yine İbn-i Rüşd'dür.<sup>231</sup>

## Bediüzzaman Cezeri (1136 - 1206)

Batılı kaynakların "Çağın Doruğuna Ulaşmış Müslüman Mühendis" diye tarif ettiği Cezeri, Doğu Anadolu'da Diyarbakır Artuklu Sarayı'nda 32 yıl başmühendislik yaptı. Burada ilmi çalışmalar yapan Cezeri, aynı za-



**Cezeri, Batılı kaynaklarca "Çağın Doruğuna Ulaşmış Müslüman Mühendis" diye tarif edilmektedir.**

manda haberleşme, kontrol, denge kurma ve ayarlama ilmi olan sibernetik ilminin ilk kurucusudur.<sup>232</sup> Zamanla gelişerek bilgisayarların ortaya çıkmasına imkan tanıyan bu bilim dalı, insanlarda ve makinelerde bilgi alışverişi, kontrolü ve denge durumunu inceler.<sup>233</sup> Cezeri'nin yaptığı sayısız icat bugün bile hayret uyandıracak niteliklere sahiptir.

Cezeri, su saatleri, otomatik kontrol düzenleri, fıskiyeler, kan toplama kapları, şifreli anahtarlar ve robotlar gibi, pratik ve estetik birçok düzeni tasarlayan ve bunların nasıl gerçekleştirileceğini anlatan "*El-Câmi' Beyne'l-İlm ve'l-'Ameli'n-Nâfi fî Sinaâti'l-Hiyel*" (Makine Yapımında Yararlı Bilgiler ve Uygulamalar) adlı kitabın yazarıdır. Eserde yer alan bütün şekilleri kendisi çizmiş ve renklendirmiştir. 20. asrın başından itibaren Batı dünyasında büyük ilgiyle karşılanan bu eser, 1974 senesinde *Al Jazaris Book of Knowledge of Ingenious Mechanical Devices* adıyla Donald R. Rill tarafından İngilizceye çevrildi. Kitabın tercümesine bir önsöz yazan meşhur bilim tarihçisi Prof. White Jr. ise önsözde, birçok keşfin Leonardo da Vinci ve diğerlerinden çok önce Cezeri tarafından yapıldığını belirtmektedir. Kullandığı sibernetik ilmi ile yaptığı üstün makinelere benzer icatlara, Cezeri'nin vefatından ancak 200-350 yıl sonra başka eserlerde rastlanmaktadır.

Cezeri'nin dünyaca ünlü eserinin içeriğinde otomatik cihazlar, robot filler, kendi kendine öten tavus kuşları, otomatik saatler, ele su döken robot insan ve mühendislikle ilgili birçok aletin yapılışı ve işleyişi hakkında bilgiler verilmiştir. Kitapta 50 aracın ayrıntılı tasarımı çizimleriyle birlikte verilmiştir. Bu araçların 6'sı su saati, 4'ü mumlu saat, 6'sı ibrik, 7'si eğlence amaçlı kullanılan çeşitli otomatlar, 3'ü abdest almak için kullanılan otomat, 4'ü kan alma teknesi, 6'sı fıskiye, 4'ü kendinden ses çıkaran araç, 5'i suyu yukarı çıkartan araç, 2'si kilit, 1'i açölçer, 1'i kayık su saati ve Amid kentinin kapısıdır. Cezeri, bu araçları geliştirmekle kalmamış bu araçlarda kullanılan özel parçaları da çok daha dakik ve hassas hale getirmiştir.





- 1- Müzikal oyuncak otomasyonu
- 2- Hidroenerjili su kaldıran bir makine şeması
- 3- Bir çeşit mum saati
- 4- Masa aracı otomasyonu
- 5- Fil saati
- 6- Su gücüyle çalışan sakya zincirli pompa aracı
- 7- El yıkama makinesi

**B**ir kaşif ve mühendis olarak el-Cezari aynı zamanda başarılı bir sanatçıydı. Kitabında keşifleri için talimatlar vermiş ve onları minyatür resimler kullanarak canlandırmıştır.

## İbn-i Baytar (1199 - 1248)

Botanik, tıp ve eczacılık bilimlerinde önemli bir yere sahip olan İbn-i Baytar, Ortaçağ'ın en büyük botanikçisi ve eczacısı olarak bilinir. *Tıp Ansiklopedisi*, *Tuhaf Filler*, *Diskorides Açıklaması*, *İlaçlar ve Besinler Ansiklopedisi*'ni yazmıştır. İbn-i Baytar hayatı boyunca yaptığı yolculuklarda şifalı otlarla ilgili derin bir bilgiye sahip olmuştur. Bu bilgileri Baytarname olarak da tanınan *İlaçlar ve Besinler Ansiklopedisi*'nde biraraya toplamıştır. Bu eserde 200 tanesi daha önce hiç tanımlanmamış olmak üzere, diğer alternatif bitkilerin yerine kullanılacak toplam 1400 medikal bitkinin tanımını yapmıştır. Tamamen modern metotlarla kaleme aldığı bu kitabında, hangi bitkilerden hangi ilaçların yapılabileceğini anlatan İbn-i Baytar bunları alfabetik olarak da düzenlemiştir. İlaçların isimlerinin Arapça, Grekçe, Farsça ve İspanyolcalarını da vermiştir.<sup>234</sup>

Avrupa'nın Rönesans çağlarında Avusturyalı doğubilimci Zontheimer, Baytar'ın *İlaçlar ve Besinler Ansiklopedisi* kitabını Latinceye çevirmiştir. Bu kitap 19. yüzyıla kadar Batı üniversitelerinde kaynak olarak kullanılmayı sürdürmüştür.

## Nasiruddin et - Tusi (1200 - 1273)

Mühendislik ve uzay çalışmalarına yenilikler getiren, trigonometriyi ayrı bir bilim dalı haline getirerek geliştiren büyük bir matematikçidir. Öklit'in "Prensipler" adlı 13 ciltlik kitabının açıklamasını ve eleştirisini yapmıştır.

Nasiruddin et-Tusi, bazı mühendislik problemlerini cebir yoluyla, bazı cebir problemlerini de mühendislik yöntemiyle çözerek matematikte yeni sistemler geliştirdi. Matematik alanında *Hareketli Küre*, *Kürenin Açılımı* ve *Cebir ve Karşılaştırma* gibi kitaplar yazdı.<sup>235</sup> Tusi'nin, Meraga'da kurduğu gözlemevi kısa zamanda İslam dünyasının en büyük ve en ünlü gözlemevlerinden biri olmuştur.<sup>236</sup> Zaman içinde de dünya tarihinin en büyük ve en ünlü gözlem evlerinden biri olarak kabul edilmiştir.

Tusi, Batlamyus'un Macesti adlı kitabını eleştirerek evren için yeni ve daha basit bir kuram geliştirmiş, bu çalışmasıyla da Kopernik'in başarılarına zemin hazırlamıştır. Fizik, mühendislik ve uzay çalışmaları konusun-



**N**asiruddin et-Tusi ve el yazması bir çalışması.



da yaptığı yenilikler, insanlığın bu alanlardaki gelişmesine ışık tutarak yol göstericilik etmiştir. Onun kuram ve kanıtları, günümüzde bile matematik bilginlerinin takdirini toplamaktadır. Nasiruddin Tusi'nin trigonometri ile ilgili kitabı, Batı dünyasında Latince, Fransızca ve İngilizce gibi dillere çevrilmiş ve bir çok bilgin, bu kitabı temel alarak yeni teoremler geliştirmiştir.

Amerikalı doğubilimci George Sarton, Nasiruddin Tusi hakkında şöyle demiştir: "Tusi, en büyük Müslüman bilgin ve matematikçilerden biridir."<sup>237</sup>

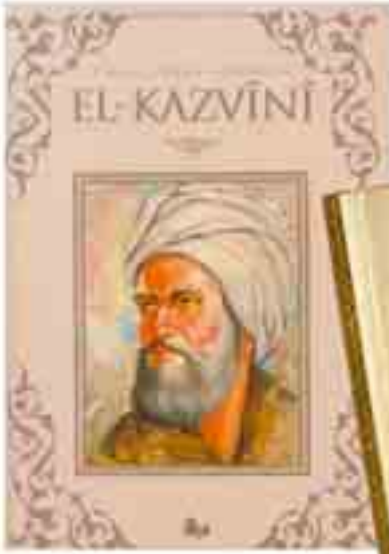
## El-Kazvini (1203 - 1283)

Büyük coğrafyacı ve yerbilimci Zekeriya bin Muhammed Kazvini on-beş yıllık bir çalışmanın sonucunda *Acaib el-Mahlukat ve Gara'ib el-Mevcudat* (Acayip Yaratıklar ve Garip Varlıklar) adlı bir kitap hazırladı. Bu kitap Farsça, Türkçe ve Fransızcaya çevrildi. Kitap iki ana bölümden meydana geliyordu. Birinci bölümde gökyüzü ve uzayla ilgili bilgiler veriliyor, gök cisimlerinin yer ve zamana göre konumları ele alınıyordu.

İkinci bölümde ise yer küreyle ilgili temel bilgiler, yeryüzünün jeolojik yapısı, mineraller, bitki ve hayvanlar işleniyordu. Alman araştırmacı Carl Brockelmann'ın "İslam kültürünün en değerli kozmografyası" dediği Kazvini'nin kozmografyası, İslam dünyasında en çok okunan eserlerden biriydi. (Kozmografya: Gök biliminin, matematik ve fiziğin yalnız temel kavramlarından yararlanarak en belli başlı olayları ele alan dalı.)

*Acaib el-Mahlukat* adlı eserin özelliği, Allah'ın birliği ve yaratılışın birliği üstüne kurulu olmasıdır. Evren, mutlak gerçek olan Allah'ın tecellisi-dir. Allah'ın "Ol" emri evrendeki her şeyin bir anda var olmasını ve yaratılan canlıların kendi aralarında karşılıklı bir ilişkiye sahip olmalarını sağlamıştır. İslam'a göre insan Allah'ın yaratışındaki hikmeti olabildiğin-ce iyi bir şekilde anlamakla yükümlüdür. Kazvini, insanın, Allah'ın hrikulade ve hikmetli yaratışını incelemek, hayretle bunun üstünde düşünmek ve kendisi için mümkün olan en üst seviyede bunu anlamak için gayret etmesinin önemli olduğunu söylemiştir. Bu şekilde, insan, hem bu dünya hem de ahiretin güzelliklerini kazanacaktır.<sup>238</sup>

**Z**ekeriya bin Muhammed Kazvini'nin eserinden bir sayfa görülmektedir.



Kazvini, Doğu'da ve Batı'da geçmiş bilginlerin ulaşamadıkları bir çok gerçeğe ulaşmayı başarmıştı. Uzay ve coğrafya dallarında uğraşan bir çok bilgin 16. ve 17. yüzyıllara kadar bu kitabı ellerinden düşürmemişlerdir.<sup>239</sup> Kazvini'nin en son kitabı *Ülkelerin İzleri ve İnsanların Haberleri* ise bir tür insanlık tarihidir.

## İbn - i Nefis (1213 - 1288)

13. yüzyılda bilim adına önemli gelişmelere damgasını vurmuş olan bir başka isim de İbn-i Nefis adıyla tanınan Alaeddin Ali ebi'l-Hazam el-Kureyşi'dir.<sup>240</sup>

Mu'cezü'l-Kanun adlı ünlü eserinde İbn-i Nefis, pek çok tıbbi açıklamada bulunmuştur. Eserinde özellikle kalbin ve solunum yollarının anatomisini inceleyerek; akciğerlerin yapısını ve görevini aydınlatmış, kılcal damarların varlığını ispat etmiştir.<sup>241</sup> Eserin en önemli özelliği, İbn-i Nefis'in küçük kan dolaşımını, 16. yüzyıldaki Michel Servetus'tan 3 yüzyıl önce aynen onun gibi tarif etmesidir. O döneme kadar klasik inanç, anatomide septumun (bir organın iki ayrı bölümünü birbirinden ayıran ayırıcı zar veya duvar) geçirgen olduğu yönündedir. Oysa İbn-i Nefis, septumun geçirgen olmadığı görüşünü öne sürmüştür. Nitekim sonraki yüzyıllarda septumun geçirgen olmadığı gözlemlerle ispatlanmıştır.<sup>242</sup> İbn-i Nefis, kuşkusuz bu önemli keşfi ile tıp tarihinin en önemli isimlerinden biri olmuştur. Ayrıca İbn-i Nefis, gözün yapısı ile görme olayını inceleyerek bunu modern anlamda açıklığa kavuşturmuştur.

## İbni Batuta (1303 - 1378)

Büyük bir gezgin olan Batuta gittiği yerlerde yaşadığı ve gördüğü her şeyi defterine kaydetmiştir.

Batuta ileri yaşlarında iki yıl çalışarak üç kıtaya yaptığı yolculukta gördüklerini yazıya dökmüştür. Onun gezisi ile öğrenilenler Marco Polo'nun gezisinden öğrenilenlerden kat kat fazladır. Batuta'nın ölümünden 500 yıl sonra doğubilimciler onun gezileriyle ilgilenmeye başlamış ve kitabını Latince, İngilizce, Fransızca ve Almancaya çevirerek olayları yorumlamışlardır.



**B**üyük bir gezgin olan Batu-ta'nın seyahatleri sırasında Delhi imparatoru ile tanışmasını resmeden temsili bir resim görülmektedir.

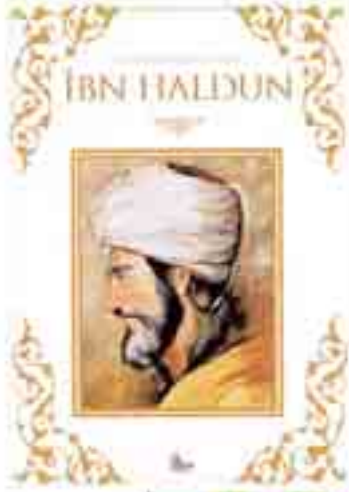
**G**elişmiş, gök küresi, pusula, güneş saatleri, mekanik Güneş ve Ay takvimleri gibi birçok önemli icat, İslam bilginlerinin çalışmaları sonucunda bulunmuştur.



## İbni Haldun (1331 - 1406)

İbni Haldun, sosyoloji (toplumbilim)'in kurucusu olarak kabul edilir. Deneyimleri ve öğrendikleri sayesinde beş ay gibi kısa bir sürede yazdığı *Tarihin Önemi Hakkında Mukaddime* adlı eseri yalnız toplum biliminin değil, tüm sosyal bilimlerin temelini atan bir kitap olmuştur.

Dünyanın en tanınmış kitaplarından biri haline gelerek "İbn Haldun'un Mukaddimesi" olarak anılmıştır. Bu kitapta insanlık tarihini etkileyen sosyal gerçekler üzerinde durulur.<sup>243</sup> İlk gerçek "tarih filozofu" olarak kabul edilen İbni Haldun, tarih felsefesini, ilk olarak, tarihi olaylara dayandıran en dikkat çekici isimlerden biridir.



**S**osyolojinin kurucusu olarak bilinen İbni Haldun.



## Kadızaade - i Rumi (1337 - 1421)

Matematik, astronomi ve fıkıh alimi olan Kadızaade-i Rumi, Semerkand'da Timur Han'ın torunu olan Uluğ Bey'in hocalığını yaptı.<sup>244</sup> Uluğ Bey de hocası Kadızaade'ye büyük önem verip, onun için bir medrese ve rasathane yaptı. Kadızaade-i Rumi, bu rasathanede yaptığı gözlemler neticesinde, eski Yunan bilginlerinin elde ettiği birçok bilginin hatalı olduğunu saptadı. Astronomik cetvel ve tabloların tekrar düzenlenmesiyle yakından ilgilendi. Bu nedenle Kadızaade'den zamanın en ciddi ve gerçek astronomu olarak bahsedilir.

Kadızaade-i Rumi'nin en dikkat çekici çalışmalarından biri de, sinüs 1'i hesaplamasıdır.<sup>245</sup>

*Risale fi İstihrac il-Ceyb Derece Vahide* (Birinci Dereceden Çıkarma Üstüne Risale), *Şerh-i Eşkâl üt-Tesis* (Eşkâl üt-Tesis Açıklaması), *Muhtasar fi'l Hisap* (Hesap Özeti) gibi önemli eserleri vardır. Fethullah Şirvani ve Ali Kuşçu gibi ünlü bilginler de Kadızaade-i Rumi'nin öğrencilerindedir.

## Mahmut Şirvani (1375 - 1450)

Osmanlı tıbbının, ilk hekimlerinden biri kabul edilen Şirvani yaşadığı dönem boyunca 11 tane eser kaleme almış ve tüm eserlerini dönemin devlet büyüklerine ithaf etmiştir.<sup>246</sup>

Fatih Sultan Mehmet'e ithaf edilen son eseri ve eserleri arasında en önemlisi olan Mürşid, Osmanlı tıbbında göz hastalıklarına ait en hacimli eser olarak bilinmektedir.<sup>247</sup>

Yazdığı bir başka eser olan *Tuhfe-i Muradi* ise, içerdiği bilgiler nedeni ile Anadolu'da yazılan ilk tıp eserleri listesine alınmıştır. Konu, temelinde kıymetli taşlara dayansa da bu taşların tıpta kullanımının da anlatılmasından dolayı, tarihçiler tarafından bir tıp kitabı olarak kabul edilmektedir.<sup>248</sup>

Şirvani'nin eserlerinin 4'ü Arapça, 6'sı ise Türkçe olarak kaleme alınmıştır. İlk devir Osmanlı tıbbında bu kadar üretken ikinci bir tıp yazarı yoktur.<sup>249</sup>

## Şerafeddin Sabuncuoğlu (1386 - 1470)

Eserleriyle Osmanlı döneminde tıp ilminin gelişmesinde katkıda bulunmuştur. Sabuncuoğlu'nun Türkçe yazdığı ilk cerrahi kitabı olan *Cerrihiyet el-Haniyye*, cerrahi müdahaleleri ilk kez minyatürle gösterdiği için tıp tarihinde çok ünlenmiştir.<sup>250</sup>

Zehravi'nin kitabını geliştirerek yazdığı *Kitabü'l Tasrif* de aletlerin yanı sıra ameliyatların nasıl yapıldığını gösteren temsili resimler vardır. İlaçlarla ilgili olan Mücerrebname adlı bir eseri daha vardır.<sup>251</sup>

## Akşemseddin (1389 - 1459)

Tıp, astronomi, biyoloji ve matematikte dönemin ünlü bilim adamı olmuştur. Tıp ile ilgili Türkçe yazdığı *Maidet'ül Hayat* (Hayat Maddesi) ve Arapça yazdığı *Hall-i Müşkilat* (Güçlüklerin Halli) ve *Risalet-ün Nuriye* (Nur Risalesi) adlı tasavvuf kitapları bilinen ünlü eserleridir.<sup>252</sup>

*Maddet-ül-Hayat* adlı eserinde, "*Hastalıkların insanlarda birer birer ortaya çıktığını sanmak yanlıştır. Hastalıklar insandan insana bulaşmak su-*



retiyile geçer. Bu bulaşma gözle görülemeyecek kadar küçük, fakat canlı tohumlar vasıtasıyla olur." diyerek bundan beş yüz sene önce mikrobun tarifini yapmıştır.<sup>253</sup> Pasteur'un teknik aletlerle Akşemsettin'den dört asır sonra vardığı sonucu, dünyaya ilk defa haber veren Akşemsettin, seratan (kanser) hastalığı ile de uğraşmıştır.

Sultan II. Murat ve II. Mehmet'e yakınlığıyla tanınan Akşemseddin'in, yaptığı ilaçlarla saray ve çevresinde birçok hastayı iyileştirdiği bilinmektedir. Akşemseddin'in son derece büyük önemi olan, iki büyük tıbbi eseri halen tıp literatüründe önemlerini korumaktadır.

## Uluğ Bey (1393 - 1449)

Özellikle astronomi ve matematik ilimlerinde çalışmalar yapan Uluğ Bey, genç yaşına rağmen yaşadığı dönemde ilmi çalışmalara öncelik vermiş ve 1417 yılında astronomi alanında çalışmaları genişletmek için medrese yaptırmıştır.

El Kaşı (ondalık kesir düzenini keşfeden Müslüman matematikçi<sup>254</sup>) ve Kadızade-i Rumi gibi döneminin en ünlü bilim adamlarını bu medresede toplayan Uluğ Bey, sekiz ondalık kesre kadar doğru olan kesin sinüs ve kosinüs tabloları ve küresel trigonometri formülleri konusunda çalışmalar yapmıştır.

Batılı bilim adamlarının "15. yüzyılın en büyük astronomu" olarak kabul ettikleri Uluğ Bey, astronomi çalışmalarının temelini teşkil eden trigonometri ilmi üzerinde geniş çalışmalar yapmış ve büyük eseri *Uluğ Bey Zic'i*'ni yazmıştır. Batlamyus'un yaptığı çalışmadan beri ilk kapsamlı yıldız cetveli olan *Uluğ Bey'in Yıldızlar Cetveli* XVII. yüzyıla kadar astronomi çalışmalarına kaynaklık etmiştir. Bu eserde 1022 yıldızın adı ve konumu tespit edilmiştir. John Greaves bu



**D**öneminin en tanınmış astronomlarından biri olan Uluğ Bey.

kitabın bir kısmını 1648'de Oxford'da basmıştır. İki sene sonra Londra'da birinci bölümü yayınlanmış, daha sonra ikinci baskısı yapılmış ve 1665 yılında Latinceye tercüme edilmiştir. Daha sonra eserin tamamı Fransızcaya tercüme edilmiştir.<sup>81</sup> Ayrıca Semerkant gözlemevindeki incelemeler, o zamana kadar kesin doğru olarak kabul edilen Batlamyus'un hesaplamalarındaki birtakım yanlışları da ortaya çıkarmıştır.<sup>256</sup>

Gözlemevindeki gözlemler sonucu elde edilen veriler, Uluğ Bey'in oldukça doğru bir saptamayla bir yılın uzunluğunu 365 gün 5 saat 49 dakika 15 saniye olarak hesaplamasını sağlamıştır. Uluğ Bey'in ilim dünyasına diğer katkıları ise Güneş'e, Ay'a ve gezegenlere ilişkin elde ettiği verilerdir.<sup>257</sup> Batı bilim dünyası, Uluğ Bey'e XV. Asır Astronomu unvanını layık görürken, Milletlerarası Astronomi Derneği de Ay yüzeyindeki bir kratere onun adını vermiştir.<sup>258</sup>



**S**olda 17 yy. a ait astronomi çalışmalarını sresmeden bir Osmanlı minyatürü, alta ise Kandilli Rasathanesi arşivlerinde bulunan el yazması bir eser görülmektedir.



**A**y'ın ilk haritasını çıkaran ünlü Osmanlı astronom Ali Kuşçu.



## Ali Kuşçu (1403 - 1474)

Türk-İslam Dünyası astronomi ve matematik alimleri arasında, ortaya koyduğu eserleriyle büyük bir üne sahip Ali Kuşçu, astronominin önde gelen bilginlerinden olarak kabul edilir. Özellikle bu iki alanda çağının sınırlarını aşacak kadar önemli eğitim ve öğretim çalışmalarında bulunmuştur.

Fatih Külliyesi'nde bir Güneş saati yapan Ali Kuşçu, İstanbul'un enlem ve boylam derecesini belirlemiştir.<sup>259</sup> Ay'ın ilk haritasını çıkaran Kuşçu'nun adı bugün Ay'ın bir bölgesine verilmiştir.

Ali Kuşçu'nun astronomi ile ilgili en büyük eserlerinden biri *Risale-i fil Heye* (Astronomi Risalesi)'dir.<sup>260</sup> Matematik ve astronomi alanında büyük bir çığır açan bu eserde gök cisimlerinin Dünyamızdan uzaklıklarına kadar tüm bilimsel detaylar bulunmaktadır. Farsça yazılmış daha sonra Arapçaya çevrilmiş, Batı ilminin Türkiye'ye girmesinden sonra bile astronomi alanında tercih edilen bir kitap olmuştur.

Matematik alanındaki büyük eseri *Risale-i Hisap* (Aritmetik Risalesi)'dir. Ayrıca çağının en ileri matematik bilgilerini içeren *Şerhi Zic-i Uluğ Bey* (Uluğ Bey'in Yıldız Kataloğu) adlı esere katkılarıyla ün yapmıştır.<sup>261</sup>

*Risale-tül-Fethiye* adlı eseri ise 19. yüzyılda, İstanbul Mühendishanesi'nde (İstanbul Teknik Üniversitesi) ders kitabı olarak okutulmuştur. Bu eserde, gök cisimlerinin yere olan uzaklığına yer vermiş; ayrıca Dünya haritasını da kitabının sonuna eklemiştir. Burada yerkürenin eksenindeki eğikliği  $23^{\circ} 30' 17''$  olarak belirlemiştir. Bu, günümüz modern astronomi verilerine ( $23^{\circ} 27'$ ) oldukça yakın bir değerdir.

## Molla Lütfi (? - 1495)

XV. yüzyılın meşhur matematikçilerden Molla Lütfi, *Taz'ifü'l-Mezbah* (Sunak Taşının İki Katının Bulunması Hakkında) adlı kitabında kare ve küp tarifleri, çizgilerin ve yüzeylerin çarpımı ve iki kat yapılması gibi geometri konularını ele almış ve meşhur Delos problemini incelemiştir.<sup>262</sup>

## Mukbilzade Mümin (XV. yüzyıl)

Osmanlı dönemindeki önemli ilim adamlarından biri de II. Murat döneminde yetişmiş ve iki önemli eser bırakmış olan Mukbilzade Mümin'dir. Mümin, göz hastalıkları konusuna özel ilgi göstermiş olan Şirvani ile birlikte ilk Osmanlı hekimlerindendir.

Yazarın ilk eseri padişaha ithaf edilmiş olan *Zahire-i Muradiye*'dir. İkinci eseri *Miftahü'n-nur* ve *Hazainü's-sürur* da aynı şekilde padişaha ithaf edilmiş önemli bir tıp kitabıdır. Kitapta teşhis ve sağlık bilgisinden genel olarak bahsedildikten sonra, göz hastalıklarına dair ayrıntılar anlatılmaktadır.<sup>263</sup> Bu önemli eserde, baş ve kafatası yapısı ve hastalıkları, göz hastalıkları, göz kapağı rahatsızlıkları, konjoktiva ve kornea hastalıkları detaylı olarak tarif edilmekte, hastalıklara karşı önlemler ve çözümler anlatılmaktadır.<sup>264</sup>

Osmanlılarda bütün Darüşşifa vakıflarındaki hekim listelerinde *Mukbilzade Mümin*'in isminin mutlaka bulunması dönemin son derece önem-

li bir hekimi olduğunu kanıtlamakta, aynı zamanda o dönemde göz hastalıklarına verilen önemi de yansıtmaktadır.

## Mirim Çelebi (? - 1525)

Mirim Çelebi, asıl adı Mahmud bin Mehmed olan, 16. yüzyıl Osmanlı Türkiyesi'nin en ileri gelen astronom ve matematikçilerindendir. İstanbul'da doğmuş, medreselerde okumuş ve Beyazıd'ın şehzadeligi zamanında hocalık yapmış ve önemli makamlarda görev almıştır. Ali Kuşçu'dan sonra Osmanlı döneminde geometrinin ilerlemesi için en çok çalışan kişi Mirim Çelebi olmuştur. Matematiğe ve astronomiye dair birçok eser yazmış, *Şifa'el-Eskam* ve *Dev'el-Alam* ve *Kitab el- Ta'alim fi't-tıbb* isimli iki Arapça eseri Osmanlı tıbbının gelişmesinde önemli bir yeri olmuştur.

Kadıze ve Ali Kuşçu'nun torunu olan Çelebi'nin en önemli eserlerinden biri *Uluğ Bey'in Zic'ine* Farsça olarak *Düstürü'l-amel* ve *Tashihü'l-cedvel* (İşlemin İlkesi ve Tablonun Düzeltilmesi) adında yazdığı bir şerhdir (açıklama).<sup>265</sup> Yazar eserde konuları çok çeşitli şekillerde anlatmış, örneğin 1 derecelik yayın sinüsünü hesaplamak için çok anlaşılır biçimde 5 ayrı çözüm yolu göstermiştir.

Matematik ve astronomi ile ilgili birçok risalesi bulunmaktadır. Mirim Çelebi, Osmanlı ülkesinde astronomi ve matematik ilimlerinin ilerlemesi için en çok çalışan Müslüman bilim insanlarından biridir.

## Seydi Ali bin Hüseyin (1498 - 1563)

Seydi Ali Reis olarak da anılan Seydi Ali bin Hüseyin, birçok deniz seferine, özellikle savaşlara katılmış, sonra da Barbaros Hayrettin Paşa'nın hizmetinde çalışmış, astronomi konusunda uzman, büyük bir denizcidir.<sup>266</sup>

Seydi Ali Reis'in deniz astronomisi ve coğrafyayı gerçekten çok iyi bilen bir bilgin olduğunu gösteren en önemli eseri *Kitâbü'l-Muhi't* tir. Eserin içinde, yön bulma, zaman hesabı, takvim, Güneş ve Ay zamanlamaları, pusula bölümleri, çeşitli adaların ve meşhur limanların kutup yıldızına

yükselteleri, astronomiye ait bazı bilgiler, rüzgarlar, ulaşım yolları, büyük fırtınalar ve bunlara karşı alınacak tedbirler gibi önemli konular yer almaktadır. Konulardan da anlaşıldığı kadarıyla *Muhit*, son derece ilmi ve önemli bir eserdir.<sup>267</sup>

Seydi Ali Reis, aynı zamanda Ali Kuşçu'nun ünlü eseri Fethiye'sini *Hulasatu'l-Hey'e* adıyla çevirmiş ve eklemeler de yapmıştır. Gökleri sayarken astronomi terimleri katmış, alemin merkezinin yerin merkezi olduğunu ve ağır cisimlerin yerin merkezine doğru düştüklerini ilave etmiştir.<sup>268</sup>

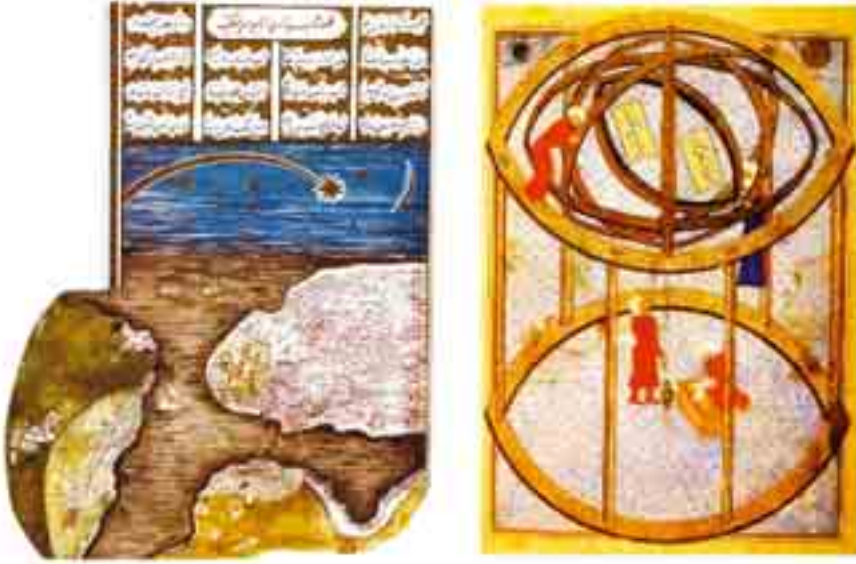
Yazar, bir diğer eseri *Mir'at-i Kainat*'da ise Güneş'in yükseltisi ve yıldızların yerleri, kıblenin ve öğle vaktinin belirtilmesi, daire çemberlerinin, sinüs, kiriş ve tanjantların bulunması ve karşı tarafa geçilemeyen bir nehrin genişliğini ölçmek usulü gibi konularda bilgi vermektedir. Konusunda çok önemli bilgiler vermiş ve geride çok değerli eserler bırakmış üstün bir denizci ve astronomdur.<sup>269</sup>

## Takiyüddin (1521 - 1585)

16. yüzyılın en önemli astronomlarından biridir. Devletten görev almak üzere Kahire'den İstanbul'a gelmiş, matematik bilimindeki ustalığı nedeniyle Sultan'a tanıtılmış ve onun yüksek yardımlarıyla rasathane hazırlanmıştır.<sup>270</sup> İstanbul rasathanesini kuran Takiyüddin, gökcisimleri ile ilgili ölçüm yapmak için kullandığı belli başlı dokuz alet inşa etmiş ve bunlar XVI. yüzyılın en mükemmel gözlem araçları olmuştur. Bu araçlardan biri olan "libne" yıldızların meridyen geçişlerini gözlemekte kullanılan bir duvar kadranıdır. Bu aletle o dönemde gökcisimlerinin ekvatorial koordinatlarının saptanması mümkün olmuştur.

Takiyüddin'in en önemli eseri *Sidretü'l-Münteha*'dır. Bu eserde Güneş parametreleri üç gözlem noktası yöntemi uygulanarak hesaplanmıştır. Takiyüddin, Tycho Brahe ve Kopernik dışında dünyada bu yöntemi kullanan üçüncü kişidir. Benzer sonuçlara ulaşmalarına rağmen, Takiyüddin'in Güneş parametreleri konusunda yaptığı hesaplamalar 16. yüzyıldaki en doğru hesaplamalar olarak tarihe geçmiştir.

Takiyüddin, eserlerinde "saatlerden" bir astronomik araç gibi bahsetmiştir.<sup>271</sup> Bu saatlerin en önemli özelliği dakik olarak, dakika ve saniyeyi



**T**akiyüddin, 16. yüzyılın önemli astronomlarından biridir. Yaptığı araçlar da bu yüzyılın en mükemmel gözlem araçları arasına girmiştir. Solda, Taqiüddin tarafından izlenen bir Kuyruklu Yıldız, sağda ise yine Taqiüddin tarafından kurulan rasathanenin temsili resmi görülmektedir.

verebilmesidir. Avrupa'da dakika ve saniye bulunan bir saatin yapılma tarihi ile Taqiüddin'in bu mekanizmadan bahsetmesi aynı döneme rastlar.

Takiyüddin, *Haridetü'd-Dürer* ve *Feridetü'l-Fikr* (İnciler Topluluğu ve Görüşlerin İncisi) adlı küçük bir zic'inde ondalık kesirleri kullanmış ve bu konu hakkında bilgi vermiştir. Bir başka deyişle, ondalık kesirler Avrupa'da tanınmasından çok daha önce, Taqiüddin tarafından sadece tanıtılmamış, kullanılmıştır da.<sup>272</sup> Taqiüddin'in optik alanındaki çalışmaları da optik biliminin temel bilgileri olmuştur. Optik biliminde elde ettiği yüksek düzey 17. yüzyıla kadar Batıda güncelliğini koruyan temel tartışmalara paralel olmuştur.<sup>273</sup> Bütün bunlara bakarak, Taqiüddin'in, dünyada "ilk"leri gerçekleştiren bilginlerden biri olduğu açıkça görülmektedir.

## Katip Çelebi (1609 - 1657)

İstanbullu Katip Çelebi, bir yandan bilimle uğraşırken, bir yandan da devlet büyüklerinin çocuklarına özel ders vermiştir. Arapça, Farsça, Latince bilen Katip Çelebi'nin eserleri, birçok yabancı dile çevrilmiştir. En önemli eseri olan *Keşfüz-Zünun*, 10.000 İslam yazarının 14.500 eserini birer birer sayan ve içindekileri açıklayan bir bibliyografya sözlüktür. Türkçe yazılmış coğrafya kitaplarının en önemlisi olan *Cihannüma*; çok değerli bir Osmanlı tarihi kitabı olan *Fezleke*; Türk-Osmanlı denizcilik tarihini anlatan *Tuhfetül-Kibar* ve dünya tarihini anlatan *Takvimüt-Tevarih* çok ünlü eserlerinden başlıcalarıdır.<sup>274</sup>

Coğrafya ve astronomi alanındaki *Cihannüma* adlı eserinde, Dünya üzerindeki 5 kıtayı 6'ya bölmüş ve hepsi hakkında genel bilgiler vermiştir. (Avrupa, Asya, Afrika, Amerika, Avustralya ve Kutup bölgeleri). Eserde yeryüzünün yuvarlaklığını ispat için çeşitli deliller verilmiş ve Japonya'dan Erzurum'a kadar mevcut olan bütün bitkiler ve hayvanlar tanıtmıştır. *Cihannüma* aynı zamanda Osmanlıların üç kıtadaki hakimiyeti, şehir ve kasabaları hakkında hiçbir yerde bulunmayan değerli bilgileri de ihtiva eden ilk ve yegane sistematik coğrafya kitabıdır.<sup>275</sup>

## Hazerfan Ahmet Çelebi (XVIII. Yüzyıl)

Kuşların uçuşunu inceleyerek tarihi uçuşundan önce hazırladığı kanatlarının dayanıklılık derecesini ölçmek için, Galata kulesinden kendisini boşluğa bırakarak, kanatlarını hareket ettiren Ahmet Çelebi, boğazı aşmış ve Üsküdar semtine inmiştir. Kendi geliştirdiği takma kanatlarıyla uçmayı ba-

**H**azerfan Ahmet Çelebi





şaran ilk insanlardan biri olması ve geniş bilgisinden ötürü halk arasında "1.000 bilim" anlamına "Hazerfan" lakabıyla anılmıştır.

Hazerfan Ahmet Çelebi, bugünkü hava taşıtlarının ilkel şeklini gerçekleştirmiş ve Türk havacılık tarihinin önemli simalarından olmuştur.<sup>276</sup>

## Sonuç

Bölüm boyunca bilimsel alanda yaptıkları birbirinden değerli çalışmaları ele aldığımız Müslüman bilim adamlarının ortak noktası, Yüce Rabbimiz'in sonsuz ilminin delillerini inceleyip O'nun kudretini daha da iyi kavrayabilmeye verdikleri önemdir. Sadece bir kısmına yer verebildiğimiz bu bilim adamları, yalnızca bilimsel çalışma yapmakla kalmamış, evrendeki detayları gördükçe Allah korkularını artırmak ve insanlara Allah'ın mutlak varlığını tanıtmak için çalışmalarını büyük bir şevkle devam ettirmişlerdir. İlmün bu Müslüman öncüleri, Yüce Rabbimiz'in yarattığı muhteşem mekanizmaları gözler önüne sererken, aynı zamanda tabiatı ilahlaştıran (Allah'ı tenzih ederiz) batıl dinleri de yok etme amacını gütmüşlerdir. Kuran ayetlerinde yer alan bilgileri incelemiş, bunların sırlarını keşfetmek amacıyla bilimi doğru bir şekilde kullanmışlardır. Kuran'ın bilime yol göstermesini örnek alıp, bu araştırmalardan ortaya çıkan bilimsel bulguları tüm insanların hizmetine sunmuşlardır. Müslüman bilim adamlarının bu öncülüğü, günümüzde tüm Müslümanlar tarafından da örnek alınmalıdır. Bu, Rabbimiz'in yaratış delillerini tüm insanların yaygın şekilde bilmesine ve Allah'ın izniyle din ahlakının yaygınlaşma-

sında olumlu gelişmelerin yaşanmasına vesile olacaktır.



**M**üslüman bilim adamlarının ortak özelliği, Allah'ın yarattıklarını inceleyip O'nun sonsuz gücünü, kudretini ve ilmini insanlara göstermeyi hedef edinmeleridir.

## GÜNÜMÜZÜN DİĞER İNANAN BİLİM ADAMLARI

Tüm dünyada Allah'a iman eden birçok bilim adamı vardır. Aşağıda, isimlerini verdiğimiz, günümüz başarılı bilim adamlarının tümü canlıların tesadüflerle oluştuklarını reddetmekte ve tüm evreni Allah'ın mükemmel şekliyle bir anda yoktan yarattığına inanmaktadırlar.

*Prof. Robert Horton Cameron*  
Matematik

*Dr. Geoff Downes*  
Bitki fizyolojisi

*Dr. Jerry Bergman*  
Psikoloji

*Dr. Larry Butler*  
Biyokimya

*Dr. Kimberly Berrine*  
Mikrobiyoloji ve İmmünoloji

*Prof. Lunn E. Carothers,*  
İstatistik

*Prof. Vladimir Betina*  
Biyokimya ve Biyoloji

*Prof. Sung-Do Cha*  
Fizik

*Dr. Andrew Bosanquet*  
Biyoloji ve Mikrobiyoloji

*Prof. Dr. Eugene F. Chaffin*  
Fizik

*Dr. David R. Boylan*  
Kimya Mühendisliği

*Dr. Choong-Kuk Chang*  
Genetik

*Dr. Clifford Burdick*  
Jeoloji

*Prof. Chung-Il Cho*  
Biyoloji

*Robert Kaita*  
Plazma Fiziği

*Dr. Harold Coffin*  
Paleontoloji

*Jay L. Wile*  
Nükleer Kimya

*Dr. Jack W. Cuzzo*  
Tıp

*Prof. Dr. Steve Austin*  
Jeoloji

*Dr. Malcolm Cutchins*  
Uzay Mühendisi

*Prof. Robert Newman*  
Astrofizik

*Dr. Lionel Dahmer*  
Organik Kimya

*Prof. Siegfried Scherer*  
Biyoloji

*Dr. Raymond V. Damadian*  
Fizik

*Dr. Russell Humphreys*  
Fizikçi

*Dr. Chris Darnbrough*  
Biyokimya

*Dr. S. E. Aw*  
Biyokimya

*Dr. Thomas Barnes*  
Fizik

*Dr. Paul Ackerman*  
Psikoloji

*David Dewitt*  
Nöroloji

*Dr. Douglas Dean*  
Biyoloji Kimyası

*Dr. Don DeYoung*  
Astronomi, atmosferik fizik

*Prof. Danny Faulkner*  
Astronomi

*Prof. Dennis L. Englin*  
Jeofizik

*Prof. Robert H. Franks*  
Biyoloji

*Dr. Donald Hamann*  
Gıda bilimci

*Dr. Barry Harker*  
Felsefe

*Dr. Charles W. Harrison*  
Fizik

*Dr. Harold R. Henry*  
Mühendislik

*Dr. Joseph Henson,*  
Entomoloji

*Robert A. Herrmann*  
Matematik

*Dr. Russell Humphreys*  
Fizik

*Dr. Jonathan W. Jones*  
Tıp

*Dr. Valery Karpounin*  
Matematik

*Dr. Dean Kenyon*  
Biyoloji

*Dr. John W. Klotz*  
Biyoloji

*Dr. Vladimir F. Kondalenko*  
Sitoloji / Hücre Patolojisi

*Dr. Leonid Korochkin*  
Genetik, Moleküler biyoloji,  
Nörobiyoloji

*Prof. Jin-Kyook Kwon*  
Fizik

*Prof. Myung-Sang Kwon*  
İmmünoloji

*Prof. John Lennox*  
Matematik

*Dr. John Leslie*  
Biyokimya

*Prof. Lane P. Lester*  
Biyoloji, Genetik

*Prof. George D. Lindsay*  
Bilim Eğitimi

*Dr. Alan Love*  
Kimya *Prof. Marvin L. Lubenow*  
Antropoloji

*Dr. Andrew McIntosh*  
Aerodinamik

*Dr. John Mann*  
Tarım bilimi

*Dr. Frank Marsh*  
Biyoloji

*Dr. Ralph Matthews*  
Radyasyon kimyası

*Dr. John Meyer*  
Fizyoloji

*Dr. Henry M. Morris*  
Hidroloji

*Dr. Len Morris*  
Fizyoloji

*Dr. Graeme Mortimer*  
Jeoloji

*Prof. Kee-Choon No*  
Nükleer mühendislik

*Dr. David Oderberg*  
Felsefe

*Prof. John Oller*  
Dil bilimi

*Prof. Chris D. Osborne*  
Biyoloji

*Dr. John Osgood*  
Tıp

*Dr. Charles Pallyghy*  
Botanik

*Prof. J. Rendle-Short*  
Pediatri

*Dr. Jung-Goo Roe*  
Biyoloji

*Dr. David Rosevear*  
Kimya

*Dr. Young-Gi Shim*  
Kimya

*Dr. Mikhail Shulgin*

Fizik

*Dr. Roger Simpson*  
Mühendislik

*Dr. Harold Slusher*  
Jeofizik

*Prof. Man-Suk Song*  
Bilgisayar

*Prof. James Stark*  
Bilim Eğitimi

*Prof. Brian Stone*  
Mühendislik

*Dr. Lyudmila Tonkonog*  
Kimya / Biyokimya

*Dr. Larry Vardiman*  
Atmosfer bilimi

*Dr. Joachim Vetter*  
Biyoloji

*Dr. Noel Weeks*  
Zoolog

*Dr. A. J. Monty White*  
Kimya / Petrol kinetiği

*Prof. A. E. Wilder-Smith*  
Organik kimya ve Farmakoloji

*Dr. Clifford Wilson*  
Arkeoloji

*Prof. Verna Wright*  
Tıp

*Prof. Seoung-Hoon Yang*  
Fizik

*Dr. Ich-Dong Yoo*  
Genetik

*Dr. Sung-Hee Yoon*  
Biyoloji

## SONUÇ

**D**

in, insanlara evrenin ve canlılığın varoluşu ile ilgili en doğru bilgiyi veren ana kaynaktır. Ancak "din" dediğimizde esas olarak alınması gereken kaynak "Kuran" ve Peygamber Efendimiz (sav)'in sünnetidir. Çünkü diğer hak dinlere ait kutsal kitaplar zaman içinde tahrif edilmişlerdir.

Ancak Kuran tamamen Allah'ın sözüdür ve içinde hiçbir çelişki bulunmamaktadır. O, Allah'ın kullarına yol gösterici olarak indirdiği Kitabı'dır. Allah pek çok ayette Kuran'ın hak kitap olduğunu ve Kuran'ı koruduğunu bildirmektedir. Rabbimiz Hicr Suresi'nde şöyle buyurmaktadır:

**"Hiç şüphesiz, zikri (Kuran'ı) Biz indirdik Biz; onun koruyucuları da gerçekten Biziz." (Hicr Suresi, 9)**

Bu yüzden bilim, Kuran'ın gösterdiği yolda, onun yönlendirmesiyle hareket ederse, Allah'ın emrettiği yola uyduğu için son derece hızlı ilerleyebilir. Kuran'ın gösterdiği yolun aksi izlendiğinde ise bilim adamlarının, hem zamanı, hem de maddi imkanları israf olmakta, bilimin ilerleme hızı kesilmektedir.

Her konuda olduğu gibi bilimsel alanda da uyulması gereken doğru yol, Allah'ın Kuran'da buyurduğu "yol"dur. Allah'ın bildirdiği gibi **"Şüphesiz, bu Kur'an, en doğru yola iletir..."** (İsra Suresi, 9)

*Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."*

*(Bakara Suresi, 32)*

## Notlar

- 1 Albert Einstein, *Ideas and Opinions*, Crown Publishers, New York, 1954
- 2 Letter to Maurice Solovine, 1 Ocak 1951; Einstein Archive 21-174, 80-871, *Letters to Solovine'de yayınlandı*, s. 119
- 3 H. S. Lipson, *A Physicist's View of Darwin's Theory, Evolutionary Trends in Plants*, vol. 2, no. 1, 1988, s. 6
- 4 H. S. Lipson, *A Physicist Looks at Evolution. Physics Bulletin*, vol. 31 (1980) s. 138
- 5 Albert Einstein, *Science, Philosophy, And Religion: A Symposium*, - 1941, ch1.3
- 6 A.g.e, ch1.3
- 7 Henry Margenau, *Roy Abraham Vargesse. Cosmos, Bios, Theos. La Salle IL: Open Court Publishing*, 1992, s. 241
- 8 William Lane Craig, *Cosmos and Creator, Origins & Design*, Bahar 1996, cilt 17, s. 18
- 9 Michael Denton, *Nature's Destiny: How the Laws of Biology Reveal Purpose in the Universe*, The New York: The Free Press, 1998, s. 14-15
- 10 Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans*, 1980, s. 59
- 11 Søren Løvtrup, *Darwinism: The Refutation of A Myth*, New York: Croom Helm, 1987, s.422
- 12 Paul R. Ehrlich ve Richard W. Holm, *Patterns and Populations*, Science, cilt. 137 (31 Ağustos1962), s. 656-7
- 13 Sidney Fox, Klaus Dose., *Molecular Evolution and The Origin of Life*. New York: Marcel Dekker, 1977. s. 2
- 14 Klaus Dose, *The Origin Of Life: More Questions Than Answers*, Interdisciplinary Science Reviews, cilt 13, no.4, 1988, s. 348
- 15 George Gamow, *Martynas Ycas, Mr. Tompkins Inside Himself*, Allen & Unwin, Londra, 1966, s. 149
- 16 Pat Shipman, *Birds Do It... Did Dinosaurs?*, *New Scientist*, 1 Şubat 1997, s. 28
- 17 Colin Patterson, *Harper's*, Şubat 1984, s.60
- 18 Pierre-P Grassé, *Evolution of Living Organisms*, New York, Academic Press, 1977, s. 103
- 19 Canlı vücudunun genetik şifresinde meydana gelen değişikliklere mutasyon denir. Radyasyon ve bazı kimyasallar mutasyona neden olan etkenlerdendir. Evrimciler canlıların mutasyona uğrayarak evrimleştiklerini iddia ederler. Ancak mutasyonların tamamı zararlıdır ve canlıları sakatlamaktan başka bir etkileri olmaz.. Çernobil'de meydana gelen radyasyon sızıntısı mutasyonların zararlarının göstergelerinden biridir. Bu faciadan sonra çok sayıda insanda kan kanseri gibi çeşitli hastalıklar, sakat doğumlar gibi ciddi ve kalıcı rahatsızlıklar görülmüştür.
- 20 Michael Pitman, *Adam and Evolution*, London, River Publishing, 1984, s. 70
- 21 Gordon Taylor, *The Great Evolution Mystery*, New York: Harper and Row, 1983, s. 34-38
- 22 Leakey, R., & Lewin, R. *People of the Lake: Mankind and Its Beginnings*, New York: Anchor Press/Doubleday, 1978, s. 17
- 23 S. J. Jones, *A Thousand and One Eves, Nature*, cilt 34, 31 Mayıs 1990, s. 395
- 24 William A. Dembski "Science and Design", *First Things*, sayı 86, Kasım, 1998, s. 26
- 25 G. Mansfield, *Creation or Chance! God's purpose with mankind proved by the wonder of the universe*, Logos Publications
- 26 S.R. Scadding, "Do 'Vestigial Organs' Provide Evidence For Evolution?", *Evolutionary Theory*, Cilt 5, Mayıs 1981, s. 173
- 27 Michael J.Behe, *Darwin's Black Box*, New York: Free Press, 1996 s.231-232
- 28 Colin Patterson, *Evolution and Creationism*, Amerikan Doğa Tarihi Müzesi'nin Açılışındaki Konuşmasından, New York, 5 Kasım 1981
- 29 A.g.e,
- 30 *The Earth Before Man*, s. 51
- 31 Francis Darwin, *The Life and Letters of Charles Darwin*, cilt.I, New York:D. Appleton and Company, 1888, s.413
- 32 Francis Darwin, *The Life and Letters of Charles Darwin*, cilt.I, s.315
- 33 F. Clark Howell, *Early Man*, NY: Time Life Books, 1973, s.24-25
- 34 Francis Hitching, *The Neck of the Giraffe: Where Darwin Went Wrong*, New York: Ticknor and Fields 1982, s. 204
- 35 Charles Darwin'in, *Origin Of The Species (Türlerin Kökeni)* kitabının "Dutton: Everyman's Library" baskısının Önsözü, 1956, s.xxii
- 36 Richard Dawkins, *The Blind Watchmaker*, London: W. W. Norton 1986, s. 229
- 37 Mark Czarniecki, *The Revival of the Creationist Crusade*, *MacLean's*, 19 Ocak 1981, s. 56
- 38 Norman Macbeth, *Darwin Retried: An Appeal to Reason*, Boston, Gambit, 1971, s. 101
- 39 Richard Dawkins, *The Blind Watchmaker*, London: W. W. Norton, 1986, s. 159
- 40 Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, *The Messianic Legacy*, Gorgi Books, London:1991, s.177-178
- 41 Michael Denton, *Nature's Destiny: How the Laws of Biology Reveal Purpose in the Universe*, s. 389
- 42 Michael J.Behe, *Darwin's Black Box*, s.239
- 43 Edward J. larson ve Larry Witham, *Scientists and Religion in America*, *Scientific American*, Eylül 1999, s. 81
- 44 Richard Lewontin, *The Demon-Haunted World*, The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s.28
- 45 Michael J. Behe, *Darwin's Black Box*, s. 234
- 46 *General Science*, Carolyn Sheets, Robert Gardner, Samuel F. Howe; Allyn and Bacon Inc. Newton, Massachusetts, ss. 319-322
- 47 <http://southport.jpl.nasa.gov/science-apps/dixon/report6.html>
- 48 Carolyn Sheets, Robert Gardner, Samuel F. Howe; *General Science*, Allyn and Bacon Inc.

- Newton, Massachusetts, pp. 305-306
- 49 *Powers of Nature*, National Geographic Society, Washington D.C., 1978, s.12-13
- 50 Moore, *Developing Human*, 6. baskı, 1998
- 51 Williams P., *Basic Human Embryology*, 3rd. edition, 1984, s. 64, Rex D.Russell, Design in Infant Nutrition, <http://www.icr.org/pubs/imp259.htm>
- 52 Newton, *Principia*, 2. baskı; J. De Vries, *Essentials of Physical Science*, B. Eerdmans Pub.Co., Grand Rapids, SD, 1958, s.15
- 53 <http://www.ldolphin.org/bumbulis/>
- 54 <http://www.ldolphin.org/bumbulis/>
- 55 Dan Graves, *Scientists of Faith*, Kregel Resources, 1996, s.26
- 56 [conn.me.queensu.ca/~mech480/aeroquot.PDF](http://conn.me.queensu.ca/~mech480/aeroquot.PDF)
- 57 Michael Bumbulis, *Christianity and The Birth of Science*, <http://www.ldolphin.org/bumbulis>
- 58 First Book of Francis Bacon of the Proficiency and Advancement of Learning Divine and Human
- 59 <http://www.christianity.co.nz/science4.htm>
- 60 [http://home.columbus.rr.com/sciences/enlightened\\_belief\\_history.htm](http://home.columbus.rr.com/sciences/enlightened_belief_history.htm)
- 61 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, Master Books, 1992, s.13
- 62 Johannes Kepler, alıntı: J.H. Tiner, Johannes Kepler-Giant of Faith and Science (Milford, Michigan: Mott Media, 1977), s. 197
- 63 Harmonice Mundi, *Harmonies of the World*, Johannes Kepler Gesammelte Werke, Munih, 1937, cilt. 6, s. 363
- 64 Dan Graves, *Scientists of Faith*, Kregel Resources, 1996, s. 51
- 65 A.g.e., s. 57
- 66 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, Master Books, 1992, s. 18
- 67 Dan Graves, *Scientists of Faith*, Kregel Resources, 1996, s. 66
- 68 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 63
- 69 John Marks Templeton, *Evidence of Purpose - Scientists Discover the Creator*, Continuum, New York 1994, s.50
- 70 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 70
- 71 Sir Isaac Newton, *Mathematical Principles of Natural Philosophy*. Latince den Çeviri Andrew Motte, Revize Florian Cajore, Great Books of the Western World 34, Robert Maynard Hutchins, Baş editör, William Benton, Chicago, 1952:273-74
- 72 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 31
- 73 A.g.e, s. 27
- 74 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 82
- 75 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 33
- 76 A.g.e.s. 31
- 77 William Paley, *Natural Theology; or, Evidences of the Existence and Attributes of the Deity Collected from the Appearances of Nature* [Edinburgh,1816], bölüm 5, kısım 5, s.61
- 78 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, Master Books, 1992, s. 38-39
- 79 A.g.e, s. 38
- 80 A.g.e, s. 53
- 81 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 111
- 82 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 47
- 83 A.g.e, s. 49
- 84 <http://www.ucmp.berkeley.edu/history/agassiz.html>
- 85 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 133
- 86 [www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html](http://www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html)
- 87 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 58-59
- 88 Dan Graves, *Scientists of Faith*, s. 143
- 89 <http://www.archimedesfoundation.org/quotes.html>
- 90 Jean Guittton, *Tanrı ve Bilim*, Çeviren: Yaşar Avunç, Simavi Yayınları, 1993
- 91 [www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html](http://www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html)
- 92 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 66
- 93 [www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html](http://www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html)
- 94 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s. 73
- 95 Dan Graves, *Scientists of Faith*, Kregel Resources, 1996, s. 153
- 96 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, s.79
- 97 Gene Adair, George Washington Carver, s.82,83, <http://www.bemorecreative.com/one/431.htm>
- 98 Sir James Jeans, in his Rede Lecture at Cambridge, *The Times*, London, 5 Kasım 1930
- 99 Sir James Jeans, *The Mysterious Universe*, New York: Macmillan Co., 1932/ Cambridge, England: University Press, 1932 s.140
- 100 Einstein, *Science, Philosophy and Religion, A Symposium*, Conference on Science yayını, Philosophy and Religion in Their Relation to the Democratic Way of Life, Inc., New York, 1941
- 101 1920; alıntı: Moszkowski, *Conversations with Einstein*, s. 46
- 102 Letter to a child who asked if scientists pray, January 24, 1936; Einstein Archive 42-601
- 103 Letter to Maurice Solovine, 1 Ocak, 1951; Einstein Archive 21-174, 80-871, Solovine'de yayınlandı, s. 119
- 104 Dan Graves, *Scientists of Faith*, Kregel Resources, 1996, s. 159
- 105 <http://www.templeton.org/Prize/>
- 106 Henry M. Morris, *Men of Science Men of God*, Master Books, 1992, s. 85
- 107 Dennis R. Petersen, *Unlocking the Mysteries of Creation*, Creation Resource Foundation: El Dorado, California, 1990, s. 63
- 108 Max Planck, *Where Is Science Going?*, Allen

- & Unwin, 1933, p.214
- 109 Charles Coulson, *Science and Christian Belief*, s.72-73
- 110 Jeffrey L. Sheler and Joannie M. Schrof, *The Creation*, US News & World Report, 23 Aralık 1991.
- 111 Taşkın Tuna, *Sonsuz Uzaylar*, s.31
- 112 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 182-183
- 113 [www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html](http://www.leaderu.com/offices/schaefer/docs/scientists.html)
- 114 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 191
- 115 William Dembski, *The Act of Creation*, Bridging Transcendence and Immanence, sunum: Millstatt Forum, Strasbourg, France, 10 Ağustos 1998
- 116 Stephen C. Meyer, *Tasarım ve Köken* konulu "Mere Creation:Reclaiming the Book of Nature-Conference" adlı konferansta "The Explanatory Power of Design: DNA and the Origin of Information" başlıklı konuşmasından alınma, Biola University, 14-17 Kasım 1996.
- 117 <http://www.leaderu.com/real/ri9403/evidence.html>
- 118 <http://www.leaderu.com/real/ri9403/evidence.html>
- 119 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 181
- 120 *Newsweek*, 27 Temmuz 1998, s.46
- 121 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 219
- 122 A.g.e,s. 212
- 123 A.g.e, s. 196
- 124 International Catechetical Congress Of Rome, 20-25/09/1971, Roma, Stadium, (Bu kongre ile ilgili tutanakların 449-450. sayfaları) <http://www.its.caltech.edu/~newman/sci-cp/sci85073.html>
- 125 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 211
- 126 4 Nisan 1998 tarihinde İstanbul'da Bilim Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" isimli I. Uluslararası Konferansta, Prof. Kenneth Cumming'in konuşması
- 127 5 Temmuz 1998 tarihinde İstanbul'da Bilim Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" adlı II. Uluslararası Konferansta Prof. David Menton'un konuşması.
- 128 5 Temmuz 1998 tarihinde İstanbul'da Bilim Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" adlı II. Uluslararası Konferansta Prof. John Morris'in konuşması.
- 129 Sir John Templeton, *Evidence of Purpose - Scientists Discover the Creator*, Continuum, New York 1994, s.103
- 130 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 165
- 131 *Newsweek*, 27 Temmuz 1998, s. 49
- 132 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 155
- 133 *Newsweek*, 27 Temmuz 1998, s.49
- 134 *Newsweek*, 27 Temmuz 1998, s.48-49
- 135 Hugh Ross, *Creator and the Cosmos*, s.112
- 136 Hugh Ross, *Design and the Anthropic Principle*, Reasons to Believe, CA1988
- 137 4 Nisan 1998 tarihinde İstanbul'da Bilim Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen "Evrim Teorisinin Çöküşü: Yaratılış Gerçeği" adlı I. Uluslararası Konferansta Prof. Duan Gish'in konuşması.
- 138 <http://www.answersingenesis.org/Docs/1354.asp>
- 139 <http://www.answersingenesis.org/docs/560.asp>
- 140 <http://earth.ics.uci.edu/faqs/kouznetsov.html>
- 141 <http://www.answersingenesis.org/docs/4030.asp>
- 142 <http://www.answersingenesis.org/docs/3726.asp>
- 143 <http://www.publish.csiro.au/cyberscience/helix/TH50/TH50C.htm>
- 144 John Clover Monsma, *The Evidence Of God In Expanding Universe*, s. 225
- 145 <http://www.answersingenesis.org/docs/3945.asp>
- 146 <http://www.icr.org/pubs/imp/imp-267.htm>
- 147 Michael J.Behe, *Darwin's Black Box*, s.196
- 148 Tim Stafford, *The Making of a Revolution*, *Christianity Today*, Cilt 41, No. 14, 8 Aralık 1997.
- 149 John Marks Templeton, Kenneth Seaman Gignier, *Spiritual Evolution - Scientists Discuss Their Beliefs*, s.3
- 150 John Marks Templeton, Kenneth Seaman Gignier, *Spiritual Evolution - Scientists Discuss Their Beliefs*, s.14
- 151 John Marks Templeton, Kenneth Seaman Gignier, *Spiritual Evolution - Scientists Discuss Their Beliefs*, Templeton Foundation Press, Philadelphia &, Londo,n s.22-23
- 152 John Marks Templeton, Kenneth Seaman Gignier, *Spiritual Evolution - Scientists Discuss Their Beliefs*, ss. 50-51
- 153 John Marks Templeton, Kenneth Seaman Gignier, *Spiritual Evolution - Scientists Discuss Their Beliefs*, s.131
- 154 <http://www.rae.org/dendar.html>
- 155 <http://www.rae.org/matcersi.html>
- 156 <http://www.leaderu.com/truth/3truth11.html>
- 157 William Lane Craig, *Cosmos and Creator*, Origins & Design, cilt.17, s.18
- 158 <http://www.answersingenesis.org/Docs/3119.htm>
- 159 William A. Dembski, *Mere Creation, Science, Faith & Intelligent Design*, InterVarsity Press 1998, s.461
- 160 William A. Dembski, *Mere Creation, Science,*



- Faith & Intelligent Design*, s. 462
- 161 William A. Dembski, *Mere Creation, Science, Faith & Intelligent Design*, s. 462
- 162 William A. Dembski, *Mere Creation, Science, Faith & Intelligent Design*, s. 464
- 163 <http://www.users.globalnet.co.uk/~af-lint/crichbaptist.htm>
- 164 <http://www.rae.org/believe.html>
- 165 <http://www.answersingenesis.org/docs/1157.asp>
- 166 <http://www.answersingenesis.org/docs/3967.asp>
- 167 <http://www.answersingenesis.org/docs/359.asp>
- 168 <http://www.answersingenesis.org/docs/1336.asp>
- 169 <http://www.answersingenesis.org/docs/473.asp>
- 170 Robert Matthews, *Unravelling The Mind of God*, s.8
- 171 Claude Tresmontant, "It is Easier to Prove the Existence of God Than It Used to Be", Ré-alités, Paris, Nisan 1967, s.46
- 172 Stephen Hawking, *Evreni Kucaklayan Karınca*, Alkım Yayıncılık 1993, s. 112
- 173 <http://www.answersingenesis.org/docs/362.asp>
- 174 <http://www.answersingenesis.org/docs/340.asp>
- 175 Howard R. Turner, *Science in Medieval Islam*, University of Texas Press, November 1, 1997, ISBN 0-292-78149-0, pg. 270 (book cover, last page)
- 176 Robert Briffault (1928). *The Making of Humanity*, p. 191. G. Allen & Unwin Ltd.
- 177 Robert Briffault (1928). *The Making of Humanity*, p. 202. G. Allen & Unwin Ltd.
- 178 Abdus Salam (1984) "İslam ve Bilim" In C.H.Lai (1987), *İdealler ve Gerçekler: Abdus Salam'dan Seçme Deneme Yazıları*, 2. Baskı, World Scientific, Singapur, S.179-213.
- 179 Oliver Joseph Lodge, *Bilimin Öncüleri*, s.9.
- 180 John Warren (2005). "War and the Cultural Heritage of Iraq: a sadly mismanaged affair", *Third World Quarterly*, Volume 26, Issue 4 & 5, p. 815-830.
- 181 Şaban Döven, "Müslüman İlim Adamları", Yani Asya neşriyatı, İstanbul, 2004
- 182 Evid Based Complement Alternat Med, Aralık 2005, Vol. 2, Iss.4, s. 475-479
- 183 Robert Briffault (1938). *The Making of Humanity*, p. 195.
- 184 The Independent, London (UK) (095-9467, 11 Mart 2006, s. 22.
- 185 Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, "İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi", Türkiye Diyanet Vakfı Yayınlar, Ankara, 2000.
- 186 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 61.
- 187 Süleyman Feyyaz, *Matematiğin Babası Harizmi*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 35
- 188 A.g.e, s. 23.
- 189 A.g.e, s. 20.
- 190 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 75
- 191 Ankara Üniversitesi Astronomi Tarihi ders notları ([http://dione.astro.science.ankara.edu.tr/muYES/ast\\_tar/a101i.pdf](http://dione.astro.science.ankara.edu.tr/muYES/ast_tar/a101i.pdf))
- 192.Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 74
- 193.Carl B. Boyer, *A History of Mathematics*, John Wiley and Sons, 1968, New York, s. 258.
- 194.Prof. Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, *İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, Ankara, s. 252
- 195.George Saliba, *Islamic Science and the Making of the European Renaissance*, The MIT Press, 2007, Londra, s. 81.
- 196.<http://ansiklopedi.turckebilgi.com/Fergani>
- 197.J.N. Fiske, *The Discover of America*, Cilt I, Boston 1983, s. 377-378; Grant, 1986, s. 72-73.
- 198.Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 71
- 199 Prof. Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, *İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, Ankara, s. 247
- 200 Yusuf Karaosmanoğlu, *Astronomide Bir Öncü: El Battani*, Sızıntı Dergisi, Sayı. 336
- 201 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 119, 132
- 202 *On Asır Yaşayan Hekim: Ebulkâsım Zehravi*, A. Bayram, Sızıntı Dergisi, sayı 62
- 203 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s.133.
- 204 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s.133.
- 205 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 132
- 206 [http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0bn-i\\_Heysen](http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0bn-i_Heysen)
- 207 Süleyman Feyyaz, *Eczacılığın Babası El Biruni*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 39
- 208 Süleyman Feyyaz, *Eczacılığın Babası El Biruni*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 27
- 209 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 189
- 210 Süleyman Feyyaz, *Eczacılığın Babası El Biruni*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 22
- 211 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, s. 188
- 212 Süleyman Feyyaz, *Eczacılığın Babası El Biruni*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 26
- 213 A.g.e, s. 36
- 214 A.g.e, s. 20
- 215 A.g.e,, s. 35
- 216 A.g.e,, s. 36
- 217 A.g.e,, s. 33
- 218 A.g.e,, s. 34
- 219 A.g.e,, s. 37
- 220 A.g.e,, s. 43.
- 221 A.g.e,, s. 43.
- 222 A.g.e, s. 44.
- 223 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*,

- Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 188.
- 224 A.g.e., s. 188.
- 225 A.g.e.l, s. 188.
- 226 Yavuz Unat, "Teknoloji Tarihinde Cezeri'nin Öncülleri", *Bilim ve Ütopya*, Ocak 2001, Sayı 91, İstanbul 2001, s. 12-18
- 227 Süleyman Feyyaz, *Son Filozof İbn Rüşd*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul s. 33-38
- 228 ami Hamarneh (1970), "Averroes, Contra Galenum by J. Christoph Burgel", *Journal of the American Oriental Society* 90 (2), p. 406
- 229 Dr. Albert Zaki Iskandar, *Ibn ul-Nafees has Dissected the Human Body*, Encyclopedia of Islamic World.
- 230 Ernest A. Moody (June 1951). "Galileo and Avempace: The Dynamics of the Leaning Tower Experiment (II)", *Journal of the History of Ideas* 12 (3), p. 375-422 [375]
- 231 Ernest A. Moody (June 1951). "Galileo and Avempace: The Dynamics of the Leaning Tower Experiment (II)", *Journal of the History of Ideas* 12 (3), p. 375-422 [380]
- 232 <http://www.cizre.bel.tr/cizre.aspx?id=kisiler>
- 233 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 190.
- 234 Süleyman Feyyaz, *Bitkibilimin Babası İbn Baytar*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul s. 42-47.
- 235 Süleyman Feyyaz, *Trigonometrinin Babası Et-Tusi*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul s. 27.
- 236 A.g.e, s. 33.
- 237 A.g.e, s. 41-43.
- 238 <http://www.answers.com/topic/aja-ib-almakluhat-wa-ghara-ib-al-mawjudat>
- 239 Süleyman Feyyaz, *Evrenin Gizlerini Açan Bilgin El-Kazvini*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul s. 27-31.
- 240 Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, *İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, Ankara, s. 256
- 241 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 138.
- 242 A.g.e, s. 138.
- 243 Süleyman Feyyaz, *Toplumbilimin Babası İbn Haldun*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul s. 38.
- 244 Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, *İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, Ankara, s 249
- 245 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, *Milliyet*, Interpress Basın ve Yayıncılık AŞ., 1986, Levent, s. 6166
- 246 Prof. Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s. 41-42
- 247 A.g.e, s. 43
- 248 A.g.e, s. 43
- 249 A.g.e, s. 44
- 250 A.g.e, s. 96
- 251 Sevim Tekeli, Esin Kahya, Melek Dosay, Remzi Demir, Hüseyin G. Topdemir, Yavuz Unat, Ayten Koç Aydın, *Bilim Tarihine Giriş*, Nobel Yayın Dağıtım Ltd Şti, 1999, Ankara, s. 325
- 252 Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, *İslam'da Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, Ankara, s. 245
- 253 Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:2003/1, sayı:14, s. 17
- 254 Süleyman Feyyaz, *Matematiğin Babası Harizmi*, Anka Yayınları, 2003, İstanbul, s. 34
- 255 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 176-177.
- 256 A.g.e, s. 175
- 257 A.g.e, s. 176
- 258 A.g.e, s. 178.
- 259 Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s. 92
- 260 Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s. 93
- 261 Yeni Türkiye, Mayıs Haziran 2005, Yıl: 6, Sayı:33, s. 675
- 262 Sevim Tekeli, Esin Kahya, Melek Dosay, Remzi Demir, Hüseyin G. Topdemir, Yavuz Unat, Ayten Koç Aydın, *Bilim Tarihine Giriş*, Nobel Yayın Dağıtım Ltd Şti, 1999, Ankara, s. 311-312.
- 263 Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s. 65-66.
- 264 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, *Milliyet*, Interpress Basın ve Yayıncılık AŞ., 1986, Levent, s. 8451
- 265 Sevim Tekeli, Esin Kahya, Melek Dosay, Remzi Demir, Hüseyin G. Topdemir, Yavuz Unat, Ayten Koç Aydın, *Bilim Tarihine Giriş*, Nobel Yayın Dağıtım Ltd Şti, 1999, Ankara, s. 315
- 266 Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s. 137
- 267 A.g.e, s. 138.
- 268 A.g.e, s. 139.
- 269 A.g.e, s. 139.
- 270 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 170
- 271 A.g.e, s. 173.
- 272 Sevim Tekeli, Esin Kahya, Melek Dosay, Remzi Demir, Hüseyin G. Topdemir, Yavuz Unat, Ayten Koç Aydın, *Bilim Tarihine Giriş*, Nobel Yayın Dağıtım Ltd Şti, 1999, Ankara, s. 315-318.
- 273 A.g.e, s. 318.
- 274 Dr. Aykut Kazancıgil, *Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji*, 1999, İstanbul, s.168-169.
- 275 A.g.e, s.168-169.
- 276 Kalender Yıldız, *Müslüman İlim Öncüleri*, Işık Yayınları, 2005, İstanbul, s. 159.